

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Birleşim 24 Temmuz 2018 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	359
II.- GELEN KÂĞITLAR	363
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	364
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>364:368</i>
1.- Kütahya Milletvekili İshak Gazel'in, Kütahya Altıntaş Zafer Organize Sanayi Bölgesi yatırımına ilişkin gündem dışı konuşması	364:366
2.- Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah Erdoğan'un, seçim sürecinde Şanlıurfa'da yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	366:367
3.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaraylıların tren yolu ve havaalanı talebine ilişkin gündem dışı konuşması	367:368
IV.- AÇIKLAMALAR	368, 391, 447, 448, 460, 463
1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Mudanya ilçesindeki Myrleia Antik Kenti koruma mücadelesine ilişkin açıklaması	368
	353

- 2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, basın özgürlüğünden söz etmenin olası olmadığı bir ortamda 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutlamanın anlamlı olmadığına ilişkin açıklaması 369
- 3.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kocaeli-İzmit-Kandıra yolunun yetersizliği nedeniyle yaşanan ölümlere ilişkin açıklaması 369
- 4.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, sel ve dolu afeti ile Akdeniz meyve sineği ve ihracatta yaşanan sıkıntılardan dolayı Mersin çiftçisinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 369:370
- 5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, yeni görevlerinden dolayı TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ı, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'u, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve kabinesi ile milletvekillerini tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 370
- 6.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, basının içinde bulunduğu durum nedeniyle 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın kutlanmadığına ilişkin açıklaması 370
- 7.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nda her türlü bedeli göze alarak halkın doğru haberi alması için mücadele eden tüm gazetecileri saygıyla selamladığına ilişkin açıklaması 370:371
- 8.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutladığına ve millî, sosyal, kültürel değerlerin çürümesinin toplumları telafisi mümkün olmayan sonuçlara götürebileceğine ilişkin açıklaması 371
- 9.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un bazı ifadelerine ve Türkiye'nin millî eğitimle ilgili birikimlerinden faydalanıp faydalanmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 371
- 10.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a başarılar dilediğine, kadınlara doğum borçlanması hakkının verilmesi gerektiğine, öğretmenlerin kendi alanlarında görev yapmalarının sağlanması ve staj ile çıraklık sigortasının sigorta başlangıcı kabul edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 371:372
- 11.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, 24 Temmuzun kırk yedi yıldır Türk basınında bayram olarak kutlanmadığına ve yine 24 Temmuzun bir diplomasi zaferi olan Lozan Antlaşması'nın yıl dönümü olduğuna ilişkin açıklaması 372
- 12.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye'de kalıcı siyasi istikrar sağlanacağına, yasama ile yürütmenin gerçek anlamda ayrıldığına ve hâkimiyetin kayıtsız şartsız milletin olacağına ilişkin açıklaması 372

- 13.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, tutukluluk hâli devam eden İstanbul Milletvekili Enis Berberoğlu'nun özgürlüğüne kavuşması gerektiğine ve TBMM Başkan Vekili olarak Mustafa Şentop'u Meclisin itibarı için bu konuda girişimde bulunmaya çağırıldığına ilişkin açıklaması 373
- 14.- Bilecik Milletvekili Selim Yağcı'nın, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un görevinin hayırlı olmasını temenni ettiğine, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı tebrik ettiğine, Ertuğrul Gazi'yi anma törenlerinin Türk milletinin kutlayacağı bir gün hâline getirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 373
- 15.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a görevinde başarılar dilediğine ve Avrupa'da endişe verici bir tehlike olarak yayılan ırkçılığın spora da yansıdığına ilişkin açıklaması 373:374
- 16.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'na, Lozan Antlaşması ile Doktor Sadık Ahmet'in ölüm yıl dönümüne ve Hükümetin basının daha tarafsız, daha özgür olabilmesinin mesuliyetini taşımadığına ilişkin açıklaması 374
- 17.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a görevinde başarılar dilediğine, şehit olan Uzman Çavuş Fatih Ercan'a Allah'tan rahmet dilediğine, TMO'nun bir an evvel fiyat açıklamasının fındık üreticisinin mağduriyetinin önlenmesi açısından önemli olduğuna, 24 Temmuz Lozan Antlaşması'nın 95'inci, Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın 110'uncu yıl dönümünü kutladığına, futbolcu Mesut Özil'in ırkçılığa karşı duruş sergilemek adına Alman Millî Takımını bırakma kararını desteklediklerine ilişkin açıklaması 375
- 18.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, İnsan Hakları Derneğinin kurucusu Cevat Geray Hoca'yı saygıyla andığına, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın 110'uncu yıl dönümünde hiç kimsenin yazdığından, düşüncesinden dolayı yargılanmaması ve Meclis çatısı altında topluma kötü örnek olunmaması gerektiğine ilişkin açıklaması 376
- 19.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, yeni dönemin TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a hayırlı olmasını dilediğine, sansürün kaldırılmasının 110'uncu yıl dönümüne, 24 Temmuz Lozan Antlaşması'nın 95'inci yıl dönümüne ve 703 sayılı KHK'yle Dışişleri Bakanlığı yapısının değiştirilmesine ilişkin açıklaması 376:377
- 20.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Batı Trakya Türklerinin sesi olarak zulme karşı çıkan ve yirmi üç yıl önce hayatını kaybeden Doktor Sadık Ahmet'e Allah'tan rahmet dilediğine, 24 Temmuz Lozan Barış Antlaşması'nın 95'inci, Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın 110'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması 377:378

21.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın HDP grup önerisi üzerinde sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	391:392
22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	392
23.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	447
24.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yapmış olduğu açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	448
25.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün yapmış olduğu açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	448
26.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, terör örgütlerini yaratan kaynakları yok edecek kararların Türkiye Büyük Millet Meclisinde birlik ve beraberlik içinde alınması gerektiğine ilişkin açıklaması	460:461
27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	463:464

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**378****A) TEZKERELER**

378:379

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinde (TÜRKP) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere siyasi parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen üyelerin isimlerine ilişkin tezkeresi (3/34)

378:379

B) ÖNERGELER

379

1.- Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın İçişleri Komisyonu üyeliğinden (4/2), İstanbul Milletvekili Fatih Süleyman Denizolgun'un Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden (4/3) istifalarına ilişkin yazılarının 24/7/2018 tarihinde Başkanlığa ulaştırıldığına ilişkin önerge yazısı

379

VI.- ÖNERİLER**379, 392, 400***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*

379:388, 392:399, 400

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Ankara Milletvekili Şenol Bal ve 21 milletvekili tarafından, Uzunköprü-Halkalı seferini yapan yolcu treninin Tekirdağ'ın Çorlu ilçesi Sarılar köyü mevkinde 24 vatandaşın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan üzücü kazanın sorumlularının ortaya çıkarılması, ihmallerin belirlenmesi ve kazada yaralanan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla 13/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

379:385

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen tarafından, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 14/6/2018 tarihinde meydana gelen ve 4 kişinin hayatını kaybettiği, 8 kişinin de yaralandığı, seçim sürecini provoke etmeyi amaçlayan olayların siyasi boyutuyla birlikte tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 16/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

385:388, 392

3.- CHP Grubunun Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, medyada çok sesliliğin korunması, gazetecilerin mesleklerini yapabileceği bir ortamın sağlanabilmesi, özlük haklarının iyileştirilmesi, gazete ve gazeteciliğin daha özgür olabilme koşullarının sağlanması amacıyla, 13/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

392:399, 400

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**389, 399, 453, 458, 464**

1.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

389:390

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

390:391

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın CHP Grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

399:400

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili verilen önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

453:454

5.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 458:460

6.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yapmış olduğu açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 464

VIII.- SEÇİMLER 400

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM 400

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim 400

2.- İçişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim 400

IX.-KANUN TASARIVE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 401, 409, 448, 454, 460, 461, 465

A) KANUN TEKLİFLERİ 401:407, 409:446, 448:453, 454:458, 460, 461:463, 465:495

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) 401:407, 409:446, 448:453, 454:458, 460, 461:463, 465:495

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 407, 447

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması 407:409

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, önerge üzerindeki konuşmaların İç Tüzük gereğince önerge içeriğine uygun olması gerektiğine ilişkin konuşması 447

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop, 27'nci Dönem Parlamentosunda Meclisi yönetiyor olmakla iftihar ettiğine, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 99'uncu ve Hatay'ın ana vatana katılmasının 79'uncu yıl dönümüne ilişkin bir açıklamada bulundu.

Tekirdağ Milletvekili Çiğdem Koncagül, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 44'üncü yıl dönümüne,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, 23 Temmuz Hatay'ın ana vatana katılmasının 79'uncu yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter, uzman çavuşların ve uzman jandarmaların özlük haklarına, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk Başkanı olan Recep Tayyip Erdoğan'ı tebrik ettiğine ve tüm milletvekillerine başarılar dilediğine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde yaşanan çevre kirliliğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop ile Divan üyelerine başarılar dilediğine ve görüşülecek yasa teklifinde akademik personelin özlük haklarıyla ilgili düzenlemenin yeniden ele alınması çağrısında bulunduğuna,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop ile Divan üyelerine başarılar dilediğine ve Kahramanmaraş ilinin köylerinin sorunlarına,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a görevinde başarılar dilediğine ve iki gün önce Atatürk'ün manevi huzurunda yapılan saygısızlığı Meclis Başkan Vekili olarak kınamasını beklediğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Divan üyelerine başarılar dilediğine, 99'uncu yıl dönümünde Erzurum Kongresi'nin önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşlarını minnetle andığına ve nişasta bazlı şeker üreten Cargill fabrikasının durumuna,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, 2 milletvekilinin tutuklu olması nedeniyle demokrasinin ayıplı olduğuna ve Meclis Başkan Vekili olarak Mustafa Şentop'u bu konuda girişimde bulunmaya davet ettiğine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, 23 Temmuz Hatay'ın ana vatana katılmasının 79'uncu yıl dönümünü kutladığına ve Hatay'ın ekonomik, sosyal, güvenlik sorunlarına,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, tutuklu bulunan Eren Erdem'in tek kişilik odada tutulmasının ve ziyaretine izin verilmemesinin sebebini, haksız tutuklamaların önlenmesi ile tutuklu oranının düşürülmesi için ne tür tedbirler almayı düşündüklerini Adalet Bakanından öğrenmek istediğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, veteriner hekimlerin fiilî hizmet zammı kapsamına alınması için verilen kanun teklifine destek olunmasını dilediğine,

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, görüşülecek kanun teklifinde YÖK'le ilgili yapılan düzenlemeye,

Mersin Milletvekili Alpay Antmen, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a görevinde başarılar dilediğine ve Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının mimarlar odası ve diğer sivil toplum örgütlerinin görüşlerini nazara almadan bir nazım imar planı getirmek istediğine,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop ile Divan üyelerine başarılar dilediğine ve bugün meydana gelen 4,6 şiddetindeki deprem nedeniyle Burdurlu hemşehrilerine geçmiş olsun dileklerini ilettiğine,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kütahya'nın çevre kirliliğine, Domaniç'in Güney köyündeki termik santral atıklarının yarattığı sorunla ilgili Çevre Bakanlığını göreve davet ettiğine ve atık toplama işinde çalışan Kütahya Belediyesi bünyesindeki işçilerin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin demokrasiyle bağdaşmadığına ve Devlet Denetleme Kurumuna sendika ve meslek örgütü yöneticilerini görevden alma yetkisi verilmesine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 99'uncu, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 44'üncü yıl dönümü münasebetiyle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitleri rahmet, gazileri minnetle andığına ve Kıbrıs Türklerinin haklı davasına Türkiye'nin sahip çıkmaya devam edeceğine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, 14 Haziran 2018'de Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 4 kişinin yaşamını yitirdiği vaka ile 20 Temmuz 2015'te yine Suruç'ta 33 kişinin yaşamını yitirdiği vakanın bir an önce açıklığa kavuşturulması gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 99'uncu ve Hatay'ın ana vatana katılmasının 79'uncu yıl dönümünü kutladığına, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, gündeme getirilen yasa teklifiyle keyfiliğin olağanlaştırılmaya çalışıldığına ve Enis Berberoğlu'na özgürlük taleplerinin takipçisi olacaklarına,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a görevinde başarılar dilediğine, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 44'üncü, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 99'uncu ve Hatay'ın ana vatana katılmasının 79'uncu yıl dönümünü kutladığına, futbolcu Mesut Özil'in maruz kaldığı ırkçı saldırıyı ve ırkçı anlayışından dolayı İsrail'i kınadıklarına, Filistinlilerin hak ve özgürlük mücadelesini desteklediklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 18/7/2018 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

İYİ PARTİ Grubunun, İzmir Milletvekili Aytun Çıray ve 28 milletvekili tarafından, hain FETÖ terör örgütünün gerçekleştirdiği kalkışmanın siyasi ayağının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 18/7/2018 tarihinde Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen tarafından, seçimi güvenli olmaktan çıkaran uygulamaların araştırılması ve bu uygulamalara karşı tedbirlerin alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (36 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 23/7/2018 tarihinde İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve arkadaşları tarafından, OHAL'in Türkiye'ye etkilerinin tespit edilmesi, yıllarca sürecek olumsuz etkilerinin giderilmesi için alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (21 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2018 Pazartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmasına; 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan ve İYİ PARTİ Grubuna düşen 1 üyeliğe Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs seçildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 1) görüşmelerine başlanarak 5'inci maddeye kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'ne uygun olarak davranmadığı ve çalışma usullerine uymadığı gerekçesiyle Başkanın tutumu hakkında usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İç Tüzük'ten kaynaklanan fiili bir boşluğun söz konusu olduğuna,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un görevinin Meclisi İç Tüzük'e göre yönetmek olduğuna,

İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu, İç Tüzük'te gerekli değişiklikleri yapıp Anayasa'yla uyumlu hâle geldikten sonra teklifin görüşmelerinin yapılması gerektiğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Anayasa'yı değiştirenlerin değiştirdikleri hükümlere uymadığı gibi yürürlükte olan İç Tüzük'e de uymadıklarına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın 1 sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Antalya Milletvekili Hasan Subaşı, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yapmış olduğu açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Grup Başkanına,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a, 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerinden dolayı İç Tüzük'ün 161'inci maddesi uyarınca iki birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesi kabul edildi.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, 24 Temmuz 2018 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 00.04'te birleşime son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Burcu KÖKSAL

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 8

24 Temmuz 2018 Salı

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 22 milletvekilinin, 20 Temmuz 2016'da ilan edilen Olağanüstü Hal Yönetimi'nin ülkeye etkilerinin tespit edilerek olumsuz etkilerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.07.2018)

2.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin buğday üretiminde yaşadığı sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.07.2018)

3.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 19 milletvekilinin, Mersin'de kurulması planlanan balık çiftliklerinin çevre ve insan yaşamına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.07.2018)

24 Temmuz 2018 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kütahya Zafer Organize Sanayi Bölgesi yatırımı hakkında söz isteyen Kütahya Milletvekili İshak Gazel’e aittir.

Buyurun Sayın Gazel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kütahya Milletvekili İshak Gazel’in, Kütahya Altıntaş Zafer Organize Sanayi Bölgesi yatırımına ilişkin gündem dışı konuşması

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kütahya Altıntaş Zafer Organize Sanayi Bölgesi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın onayıyla kurulmuş ve tüzel kişiliğini sağlamıştır. Toplam 5 milyon 650 bin metrekareden oluşan Zafer Organize Sanayi Bölgemiz 2 etaba bölünmüş, 1’inci etap 3 milyon 840 bin metrekare olarak tasarlanmış, kamulaştırılması gereken şahıs parsellerin kamulaştırma işlemleri ile Hazineye ait parsellerin devir işlemleri tamamlanmıştır. Organize Sanayi Bölgemiz için gerekli doğal gaz ve elektrik ihtiyacıyla ilgili olarak da kurumlar gerekli çalışmaları bitirme aşamasına gelmişlerdir. Hâlihazırda 22 yatırımcı ön talepte bulunmuştur.

Kütahya-Afyonkarahisar yolunun 27’nci kilometresinde yola cephele bir konumda bulunan Organize Sanayi Bölgemiz, Zafer Havalimanı’na 8, Bursa’ya 215, Afyon’a 60, Eskişehir ve Uşak’a yaklaşık 110, İzmir’e 320, Ankara’ya 315, İstanbul’a 380 kilometre uzaklıktadır. Ayrıca, Kütahya Zafer Organize Sanayi Bölgesi Gemlik Limanı’na 243, İzmir Limanı’na 320, yeni yapılmakta olan Çandarlı Limanı’na 390 kilometre, mevcut Kütahya-Afyon demir yoluna 14 kilometre ve organize sanayi bölgesi alanı yeni hızlı tren geçiş güzergâhında bulunan Altıntaş İstasyonuna da 8 kilometre uzaklıktadır.

Zafer Organize Sanayi Bölgesi’nin genişlemeye açık bir noktada olması da büyük bir avantaj sağlamaktadır. 1 milyon 500 bin metrekare büyüklüğüne kadar genişleyebilecek bir durumdadır. Bu büyüklükte yekpare bir alan hem ana sanayi hem de yan sanayiye rahatlıkla barındırabilecektir. Alan içerisinden hem 154’lük hem de 380’lik iki ana hat geçmektedir. Elektrik ihtiyacı hâlihazırda havalimanı tarafından da kullanılan ve alana 12 kilometre uzaklıkta 34,5’luk indiriciden sağlanabilmektedir. Bununla birlikte, sadece alan için kullanılacak sabit indiriciler tesis edilene kadar TEİAŞ tarafından 50 megavatlık mobil indiriciler de kullanılabilir.

Zafer Organize Sanayi Bölgesi'nin bulunduğu bu konum ve yatırıma elverişli arazi yapısı şimdiden önemli yatırım taleplerinin oluşmasına sebep olmuştur. Ön başvuruda bulunan 22 firmanın öngörülen sabit yatırım tutarı 350 milyon TL'dir.

Zafer Organize Sanayi Bölgesi sahip olduğu teknik ve lojistik imkânların yanında yatırımcılara birtakım mali ve ekonomik fırsatlar da sunmaktadır. Yeni yatırım teşvikleri sistemine göre oluşan bütün kategorilerde değişen oran ve koşullarda yatırımcı firmalara KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, SGK işveren payı desteği, gelir vergisi ve kurumlar vergisi indirimi, faiz desteği ve yatırım yeri tahsisi desteği gibi destek unsurları sağlanmaktadır.

Zafer Organize Sanayi Bölgesi, Kütahya'yla birlikte Eskişehir, Afyonkarahisar ve Uşak illerine da hitap edebilecek konumdadır. Bu konumundan dolayı organize sanayi bölgesinde yatırım yapacak firmalar, bölge illerinde çalışan genç nüfus potansiyelinin, bölgede bulunan üniversitelerin ve bu üniversitelere bağlı olarak çalışan araştırma merkezlerinin sunduğu olanaklardan Kütahya başta olmak üzere bölge illerindeki mevcut sanayi firmalarından ve bu firmalardaki deneyimli iş gücünden yatırımın önceliklerine göre istifade edebilir, yeni iş imkânları ve yan sanayi yatırımları ortaya koyabilir.

Ayrıca, Zafer Kalkınma Ajansı bünyesindeki yatırım destek ofisi koordinatörlüğümüz ile ilimize yatırım planlayan yerli ve yabancı yatırımcıların yatırımlarıyla ilgili tüm iş ve işlemlerin tek elden takip ve koordine edilmesini sağlamaktayız.

Yine, Zafer Kalkınma Ajansıyla yurt dışından gelecek yatırımlarla ilgili yakın ilişki ve koordinasyon içerisinde çalışarak doğrudan yabancı yatırımcıların ilimize kazandırılmasını sağlıyoruz. Bu uygulamaya en güzel örnek olarak Avusturyalı kâğıt yatırımcısı Prinzhorn Holding bünyesindeki Hamburger firmasının toplamda bin kişilik istihdam ve ilk etabı 300 milyon avroluk yatırımın Kütahya'da yapılmasını verebiliriz. Yatırımcıların ilimize çekilmesine yönelik, valiliğimiz başkanlığında milletvekillerimiz, belediyemiz, ticaret ve sanayi odamız, mevcut organize sanayi bölgelerimiz gibi tüm paydaşlarla yatırım destek ofisi koordinasyonunda yatırımcıları bizzat yerlerinde ziyaret ederek ilin yatırım ortamı hakkında da bilgilendirme yapmaktayız. Kütahya'mızın büyük şehirlere, limanlara ve ulaşım noktalarına olan avantajlı konumu, Zafer Organize Sanayi Bölgesi'nin hem alan olarak genişliği hem konum olarak cazibesi hem de sağladığı teşvikler, sanayinin şehir merkezlerinden uzaklaşma sürecinin yaşandığı günümüz şartlarında İstanbul, Kocaeli, Sakarya ve Bursa gibi büyükşehirlerin bu anlamda ulaştığı doyunluk bölgemizi sanayi yatırımlarında önemli bir avantaj hâline getirmektedir.

Zafer Organize Sanayi Bölgemizin kuruluş sürecinde hiçbir desteğini esirgemeyen Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Başbakanlığı süresince bütün desteğini bize hissettiren Sayın Başbakanımız, şimdiki Meclis Başkanımız Binali Yıldırım'a; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımıza, organize sanayi bölgesinin kuruluş aşamasını adım adım takip ederek böyle güzel bir yatırımın ortaya çıkmasını sağlayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSHAK GAZEL (Devamla) – Hemen tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ek süre vermeyeyim, siz tamamlayın.

İSHAK GAZEL (Devamla) – Ama Altıntaş Belediye Başkanımızın mikrofondan duyması lazım, ona da teşekkür edeyim.

BAŞKAN – Siz tamamlayın, süreyi başlatmayayım.

İSHAK GAZEL (Devamla) – Valiliğimize, milletvekillerimize, belediye başkanımıza, ticaret odamıza, Zafer Kalkınma Ajansımıza ve özellikle bu yatırımın peşinde koşan Altıntaş Belediye Başkanımıza teşekkür eder Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, seçim sürecinde Şanlıurfa’da yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah Erdoğan’a aittir.

Buyurun Sayın Erdoğan. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- *Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah Erdoğan’un, seçim sürecinde Şanlıurfa’da yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması*

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hazırını saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, devlet vatandaşın can ve mal güvenliğinden birinci derecede sorumludur. Eğer bu sorumluluk zamanında yerine getirilmezse devlet ile vatandaş, devlet ile toplum arasındaki ahenk ve o birliktelik temelden, esastan zedelenir. Hepiniz çok iyi biliyorsunuz ki bunun temelini, bunun belkemiğini adalet oluşturur. Adalet ise eşitliktir. Eğer devlet vatandaşına karşı eşit davranmazsa o zaman tarafgirlik olur ki bir daha siz o toplumu -sadece vatandaşı değil- bile yanınızda bulmak, onun desteğini almak, onun güvenini kazanma konusunda çok büyük bir mesai harcamak durumunda kalırsınız.

Ben sizlere şahit olduğum üç günlük Suruç’taki olayı özetlemek istiyorum, takdir sizlerindir: Bakınız, bundan kırk gün önce, bayramdan bir gün önce Suruç’ta esnaf ziyareti esnasında bizzat esnafın dükkânının içinde ve önünde bir olay yaşandı ve orada yaralılar oldu. Sonuçta 4 canın kaybına mal oldu ama ilginç olana lütfen dikkat buyurun. Yaralılar hastaneye götürülürken, hastaneye taşınırken 2 çocuğunu kaybetmiş baba orada olmamasına rağmen, olayı duyar duymaz hastaneye gidiyor ve sonra da hastanede bir linç olayı gerçekleşiyor. Oraya yaralı olarak götürülenlere baba Hacı Esvet –merhum- ayağıyla hastaneye giderken -orada cenazeleri- linç sonucunda o insanlar orada öldürülüyor.

Bakınız, ben burada açıkça bu kürsüden ifade ediyorum: O olayın hemen akabinde Urfa’daki devletin bütün erkânı, olay esnasında olmasa da -o delillerin karartılması- yaralıların hastaneye götürülmesi, hastanede yaralıların tevzisiyle ilgili devletin bütün erkânı oradaydı; mülki amirler, siyasi erkân, askerî erkân ve devlet olarak, aygıt olarak temsil eden, onu temsil eden herkes orada hastanedeydi ve o esnada veya o zaman dilimi içerisinde karartmalar oldu.

Bunu hemen geçiyorum, bakınız, ertesi gün 3 cenaze teşyi edildi; bir tanesi Yıldız ailesine ait, diğeri de “Hacı Esvet” dediğimiz merhumun 2 çocuğu. Bir tarafta devlet var, devlet bütün ihtişamıyla bir cenazeye katılıyor, diğer tarafta da biz o 2 genci defnedemiyoruz. Polis, mezarlığı abluka altına almış, gazla, suyla, iştirak edenlere müdahale etti. Cenazenin defin işleminde din görevlileri bile tehditten, baskıdan dolayı görevlerini yapmadılar, bizzat kendim orada bu görevin icrasını temin ettim. Zaman kısa olduğu için hemen bitiriyorum. Ertesi gün, şimdiki Meclis Başkanımız, dünün Başbakanı erkânıyla, bütün heyetiyle bir taziyeye katıldı ama diğer 2 cenazenin, aynı gün babanın da cenazesi gelmişti, o 3 insanın cenazesine dönüp bakmadı devlet. Peki, burada devlet eğer...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Devamla) – ...vatandaşı arasında bu ayrımı yapıyorsa o zaman kıpır birilerinin bunun hesabını vermesi gerekiyor.

Ben adalet dağıtıcılarına buradan sesleniyorum: Kırk gündür bu olayın failleriyle ilgili ne yaptınız? Acaba içeride tuttuğunuz, göz altına aldığımız, sorguladığımız bir tek insan var mıdır? Ya, eğer 3 insan ölüyorsa, bir baba ve 2 evladı ölüyorsa gündüz gözüyle ve hâlen devlet bu görevini yapmamışsa o zaman bu ülkede, biz, daha çok adaleti arayacağız. Adalet bizim omurgamızdır. Suruç'ta bu omurga kırılmıştır. Bir an önce adalet dağıtıcılarının görevini yapmasını buradan istirham ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı üçüncü söz, Aksaray tren yolu hakkında söz isteyen Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'e aittir.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaraylıların tren yolu ve havaalanı talebine ilişkin gündem dışı konuşması

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, bizi ekranları başında izleyen çok değerli Aksaraylı hemşehrilerim ve yüce Türk milleti; toprakları bereketli, insanları şefkatli ve heybetli, evliyalar ve enbiyalar diyarının bulunduğu Aksaray; 2004 yılından bu tarafa AK PARTİ'ye en üst düzeyde destek veren 3 ilden biri olmasına rağmen AK PARTİ'nin yatırımlarından, devletin, hükümetin yatırımlarından nasip alamamış, bu anlamda geri kalmış Aksaray'ım; Kayseri, Konya'ya 150 kilometre, Ankara, Adana, Mersin'e yaklaşık 200-250 kilometre uzaklıkta, kendini aşma çabasında, kabuğunu kırma çabasında mücadele veren Akarasay'ımız... 2004 yılından beri Sayın Cumhurbaşkanı, bugünkü Sayın Meclis Başkanımız Aksaray'ı ziyaretlerinde 3 defa demir yolu sözü vermişlerdi. Yine, bugün aramızda vekil olarak bulunan önceki Ulaştırma Bakanı Arslan Bey, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğümüz o zamanki ve bugünküler de söz vermiştiler ama Aksaray'ın demir yolu bir türlü gelmedi.

Aksaray'ın demir yolundaki talebi şudur: Ulukışla Çakmak İstasyonu ile Aksaray arasında yaklaşık 90 kilometrelik bir mesafe vardır. Bu mesafe düz ovadır. Günümüzde Türkiye Cumhuriyeti devleti denizleri doldurarak havaalanı yapabiliyorsa, Erzurum ile Rize arasındaki yüce dağları delerek Ferhat ile Şirin'leri birbirine kavuşturabiliyorsa Aksaray ile Ulukışla Çakmak arasındaki demir yolunu eğer irade buyursa, istemiş olsaydı altı aylık bir sürede yapardı.

Peki, Aksaray'ın talep ettiği bu demir yolu Aksaray'a ne katma değer sağlayacak diye soran, düşünen kişiler olabilir. Eğer Aksaray bu demir yoluyla Ulukışla Çakmak İstasyonu'na bağlanırsa dolayısıyla Mersin Limanı'na bağlanmış olur. Mersin Limanı'na bağlandığında da bugün organize sanayide yaklaşık 12 bin kişi çalışmaktadır, bu 36 bin kişiye çıkar ve 24 bin kişi daha aş ve iş sahibi olur. Ama AK PARTİ'ye bugüne kadar en üst düzeyde destek verdiği hâlde bu yatırımı bile çok görülen demir yolunun şu anda proje aşamasının bittiğini, ihale aşamasına geldiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Ulaştırma ve Yatırım Bakanı Mehmet Cahit Turhan Bey'e görevinde başarılar diliyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yapmazlar, yıllarca bekletirler.

AYHAN EREL (Devamla) – Biz söyleyelim, yapmazlarsa yapmasınlar; söyleyen zenci, yapmayan Arap olsun.

Ve ona başarılar diliyorum. İhale aşamasına gelmiş olan bu demir yolumuzun bir an önce yaptırılarak hizmete girmesini talep ediyoruz. Zira Adana-Ankara Otobanı hizmete girecek. Bugün Aksaray'dan günde 30-35 bin araç geçmektedir. Otoban hizmete girdiğinde Aksaray'dan geçen araç sayısı 5-6 bine düşecektir. Dolayısıyla Aksaray bu 35 bin aracın kendisine sağladığı katma değerden mahrum kalacaktır.

Netice itibarıyla, bu negatif durumun pozitif duruma çevrilmesi adına demir yolumuzun bir an önce hizmete girmesini talep ediyoruz. Yine, bu otoban yapılırken özellikle Ortaköy ilçemizde, Devedamı, Sarıkaraman, Harmandalı, Bozkır, Çifteli, yine Sarıyahşinin köylerinde kamulaştırmadan dolayı birçok hemşehrimiz mağdur olmuştur. Kendi verimli, sulu toprakları alınmış yerine, ekim yapılması mümkün olmayan kıraç topraklar verilmiştir. Bu hemşehrilerimizin bir yıla yakındır feryatları figanları maalesef bir karşılık bulamamıştır. Buradan yetkilileri bu hemşehrilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesine davet ediyorum.

Yine, Ağaören köyleri ile Ağaören ilçe merkezinde yapımı devam eden ama maalesef bir yıldır bir türlü bitirilemeyen yollardan dolayı Ağaörenli hemşehrilerimiz mağdur ve perişandırlar.

1997 yılında temeli atılan, yaklaşık yüzde 70'i tamamlanan Aksaray Havaalanı bitirilememiştir. Bugün, nüfusu 100 bine yakın yerlere havaalanı yapılırken Aksaray 400 bini aşan nüfusuyla havaalanından mahrum bırakılmaktadır. Bu, AK PARTİ'ye bu kadar çok oy veren Aksaraylıların cezalandırılması anlamına mı geliyor, onu yüce Türk milletinin ve Aksaraylı hemşehrilerimin takdirlerine bırakıyorum.

Hepinize en kalbi sevgi ve saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Kayışoğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Mudanya ilçesindeki Myrleia Antik Kenti koruma mücadelesine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bursa'mızın Mudanya ilçesinde 2010 yılında ortaya çıkan antik kenti koruma mücadelesi yıllardır sürüyor. Mudanyalıların, doğayı ve tarihi koruma mücadelesi verenlerin ve Mudanya Belediye Başkanımızın yıllardır sürdürdüğü hukuk mücadelesi bugüne kadar netice vermeyince tarihî kenti talandan korumak için kamulaştırma kararı yine belediyemiz tarafından alındı. Bu mücadeleye rağmen iki bin yedi yüz yıllık tarihi olan Myrleia Antik Kenti yok edilmeye çalışılıyor. İmar barışından faydalanmak isteyen, bu mirası kendi malıymış gibi gören bir AVM şirketi ve buna olanak sağlayan merkezî yönetim bilmelidir ki tarihimiz geleceğimize bırakmamız gereken bir insanlık mirasıdır. Myrleia Antik Kenti'nin üstüne AVM yapanlar da izin verenler de bir utancın ortaklarıdır ve Mudanyalılar Myrleia'ya sonuna kadar sahip çıkmaya devam edecektir.

BAŞKAN – Sayın Güreer...

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, basın özgürlüğünden söz etmenin olası olmadığı bir ortamda 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutlamanın anlamlı olmadığına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

24 Temmuz basında sansürün kaldırılışı ve Basın Bayramı olarak anılırdı. “Anılırdı.” diyorum çünkü Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde baskılar sonucu basın önemli ölçüde kontrol altına alındı hatta on üç yıl önce suç sayılmayan karikatür dahi suç kapsamına sokuldu. Gazeteci milletvekili Enis Berberoğlu ve Eren Erdem gibi onlarca gazeteci cezaevinde. Muhalif olan gazetecilerin tutuklanması yanında, 3 bine yakın gazete çalışanı işsiz kaldı. Yüz on yıl önce basında sansür kaldırılmıştı, günümüzde ise basın, artık, ülkeyi yönetenlerin beğendiklerinden öte düşünce ifade ederse bedeli cezaevi olmaktadır. Ülkemizde basın özgürlüğünden artık söz etmek olası değildir. Böyle bir ortamda Basın Bayramı'nın da kutlanması manalı ve anlamlı değildir. Demokrasimiz adına basının özgür olarak düşüncelerini yazabileceği ortamların oluşmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Hürriyet, buyurun.

3.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kocaeli-İzmit-Kandıra yolunun yetersizliği nedeniyle yaşanan ölümlere ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kocaeli-İzmit-Kandıra yolu arasında bulunan ve yıllardan beri “Duble yol olacak.” denilmesine rağmen bir türlü vaatler yerine getirilmiyor ve Kandıra yolu can almaya devam ediyor. Son bir buçuk yılda 25 insanın hayatını kaybettiği, 114 vatandaşımızın da yaralandığı Kandıra yolunda kazalar dur durak bilmiyor. 8 Temmuz günü meydana gelen kazada 1'i bebek 3 kişi hayatını kaybederken 14 kişi yaralandı, dört gün önce meydana gelen kazadaysa 7 kişi yaralandı. Özellikle yaz aylarında son derece yoğunlaşan Kandıra yolu artık yetmiyor. Yetkililere buradan defalarca seslendik ancak yol inşaatı hâlen daha başlama aşamasında. Ölüm yoluna dönen Kandıra yolunun bir an önce bitirilmesi için daha ne olması gerekiyor ve daha kaç vatandaşımızın can vermesi gerekiyor? Ne yaparsanız yapın ve o yolu bir an önce bitirin diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şimşek, buyurun.

4.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, sel ve dolu afeti ile Akdeniz meyve sineği ve ihracatta yaşanan sıkıntılardan dolayı Mersin çiftçisinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Mersin'de yaşanan sel ve dolu afetlerinden sonra yaklaşık 300 milyon liralık bir zarar tespit edilmiştir. Yalnız, Tarım İl Müdürlüğü bu tespitleri yapmasına rağmen, Bakanlık sadece 3 milyon liralık bir afet yardımı vermiştir ve orada da şöyle bir kriter koymuştur: “Dolunun şu tarihlerde yaptığı zararın belli bir oranını karşılıyor.” Şimdi, dolu Mersin'in her bölgesine değişik tarihlerde yağmıştır. Sadece belli bir tarih kriteriyle bu kadar çiftçinin mağdur edilmesi gerçekten zor durumda olan, özellikle bu yıl Akdeniz meyve sineğinden ve ihracatta yaşanan sıkıntılardan dolayı zor durumda olan Mersin çiftçisini ciddi derecede mağdur etmektedir. Hükûmetin bu yıl Mersin'deki çiftçilerin tamamının borçlarını ertelemesini, ihracatla ilgili mutlaka teşvikler vermesini ve özellikle perişan durumda olan -şu anda üzümün kilosu 50 kuruş, 60 kuruş civarında seyretmektedir- üzüm üreticisine sahip çıkmasını bekliyorum.

Tekrar yineliyorum: Sayın Tarım Bakanı ilk ziyaretini mutlaka Mersin'e yapmalıdır diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın, buyurun.

5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, yeni görevlerinden dolayı TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ı, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'u, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve kabinesi ile milletvekillerini tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Gazi Meclisimize Başkan olarak seçilen Sayın Binali Yıldırım'ı ve Başkan Vekili olarak seçilmiş olmanız dolayısıyla zatialinizi tebrik ediyor, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

24 Haziran seçimleri cumhuriyet tarihimizin şüpheless en önemli seçimidir. Bu seçimle son yüz elli yıldır arayışı içerisinde olduğumuz yönetim şekli değişikliğini gerçekleştirdik. Doksan beş yıllık parlamenter sistemi bitirip Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş yaptık. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk Cumhurbaşkanı olarak seçilen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk kabinesini tebrik ediyor, başarılar diliyorum.

Bu vesileyle 27'nci Dönemde aziz milletimizin birliği ve vatanımızın bölünmez bütünlüğü için hizmet etmek gayesiyle seçilen tüm milletvekillerini tebrik ediyor, yeni dönemin hayırlı ve uğurlu olması temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın, buyurun.

6.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, basının içinde bulunduğu durum nedeniyle 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın kutlanamadığına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 24 Temmuz, takvimdeki adı Basın Bayramı ama kutlamıyoruz. Tam yüz on yıl önce bugün Türk basınında sansür kaldırılmıştı, oysa bugün basının durumu içler acısı, çok sayıda değerli gazeteci demir parmaklıklar arkasında. Bunlardan biri de milletvekili arkadaşımız Enis Berberoğlu. İkinci kez dokunulmazlık hakkı elde ettiği hâlde, burada oturması gereken Berberoğlu, hakka ve hukuka aykırı şekilde ve vicdanlara da aykırı bir şekilde Maltepe Cezaevinde demir parmaklıklar arasında tutuluyor. Diğer arkadaşımız Eren Erdem, hiçbir haklı gerekçeye dayandırılmadan Silivri Cezaevinde. Her ikisine de buradan özgürlük talep ediyorum. Her ikisini de saygıyla selamlıyor, sansüre boyun eğmeyen tüm gazetecilerin bayramını kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık, buyurun.

7.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nda her türlü bedeli göze alarak halkın doğru haberi alması için mücadele eden tüm gazetecileri saygıyla selamladığına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 24 Temmuz, Türk basın tarihinde sansürün ortadan kaldırılışının ve istibdat yönetiminin sona ermesinin 110'uncu yıl dönümü, kimilerine göre de Basın Bayramı. Ama Türkiye'nin içinden geçtiği süreç, bugün Türk basınının yüz on yıl öncesinden daha kötü bir durumda olduğunu gözler önüne seriyor.

Bunun en somut örneklerinden biri, 24 Temmuz günü başlayan, Cumhuriyet gazetesinin gazetecilik faaliyetlerinin yargılanması olayıdır. Bugün, tüm hukuk kuralları hiçe sayılarak hâlâ esir tutulan milletvekilimiz Sayın Enis Berberoğlu ve değerli kardeşim Eren Erdem Türkiye'de sansürün, baskının, adaletsizliğin hangi noktalara geldiğinin bir başka delilidir.

Burada her türlü bedeli göze alarak halkın doğru haberi alması için mücadele eden tüm gazetecileri saygıyla selamlıyorum.

Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

8.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutladığına ve millî, sosyal, kültürel değerlerin çürümesinin toplumlara telafisi mümkün olmayan sonuçlara götürebileceğine ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tüm basın camiasının günlerini kutluyorum.

Yıllar boyu sayısız aracı ve milyonlarca ton yükü taşıyan bir köprü son araç geçerken bir anda yıkılır. Değişme ağır olur. Ağır ağır eskiyip direncini kaybeden büyük bir duvar bir an gelir ki küçük bir dokunuşla çöker. Üzerinde küçük bir yara açılan fili karıncalar yiyip bitirir. Surda açılan gedik her geçen gün büyür. Değişme ağır olunca kimsenin gözüne batmaz. Çıgın oluşmasında da durum aynıdır. Yuvarlanma işi son saniyeye kalır. Her şey çürümeye başladığı noktadan yer en ağır darbeleri, kuvvetli halatları saniyeler tüketir. Çürüyüş yavaş yavaş olunca kimse endişe duymaz. Millî, sosyal, kültürel ve insani değerlerin çürüyüp aşınışı da böyledir. Toplumlara bir anda ağır, acı ve telafisi mümkün olmayan sonuçlara götürür. Değerleri tutup kaldır, neme lazım deme aldır.

BAŞKAN – Sayın Topal...

9.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un bazı ifadelerine ve Türkiye'nin millî eğitimle ilgili birikimlerinden faydalanıp faydalanmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk yaptığı açıklamada “Ülkemizde doğan her çocuk kaybedilmeyecek kadar değerlidir. Biz bu değeri beraber inşa etmek zorundayız. Eğitim, hayat sahnesinin tümünü kapsayan bir fonksiyondur. Bu meseleyi bürokratik bir mesele olmaktan çıkarıp topyekûn bir mesele olarak görmemiz, düşünmemiz gerekiyor. Bizim bunun için ekibimiz hazır. Bize benim arkadaşlarım değil, Türkiye'nin birikimi lazım.” diyor; doğru.

Buradan Sayın Bakana sesleniyorum: Türkiye'nin birikimleri arasında EĞİTİM-SEN, EĞİTİM-İŞ gibi eğitim örgütleri, toplumsal muhalefetin tüm bileşenleri var mıdır? Bu kuruluşların birikimlerinden de faydalanacak mısınız? Geniş katılımlı bir Millî Eğitim Şûrası toplamayı düşünüyor musunuz, yoksa sadece ekibinizin birikiminden mi faydalanacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdem...

10.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a başarılar dilediğine, kadınlara doğum borçlanması hakkının verilmesi gerektiğine, öğretmenlerin kendi alanlarında görev yapmalarının sağlanması ve staj ile çıraklık sigortasının sigorta başlangıcı kabul edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı olsun temennisinde bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Öncelikle, yeni dönemde her birimizden milletimizin beklentileri var. Bu beklentilerin başında çözümü geciktirilmiş sosyal sorunların çözümü gelmektedir. Bunlarla ilgili yapılması gereken, Anayasa'nın eşitlik ilkesine uygun olarak bilhassa Türk kadınının güçlendirilmesi yönünde erkeklere nasıl askerlik borçlanması hakkı veriliyorsa kadınlara da doğum borçlanması hakkının verilmesine yönelik yeni dönemde aciliyetle bir çalışma yapılması gerekiyor. Bu konuyla ilgili tüm arkadaşlarımızı uyumlu bir çalışmaya davet etmek istiyorum.

Yine, öğretmenlerimiz arasında sözleşmeli, ücretli, memur öğretmenler gibi ayrımlar var. Bu ayrımların tamamının kaldırılması, öğretmenlerimizin peyderpey atamalarının yapılması, her öğretmenimizin kendi alanında da kendi işini yapabilmesi gençlerimizin, çocuklarımızın da mutlu olmasını sağlayacaktır.

Son olarak, sigorta girişi öncesinde staj ve çıraklık sigortaları sürelerinin sigorta sürelerine sayılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Akın, buyurun.

11.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, 24 Temmuzun kırk yedi yıldır Türk basınında bayram olarak kutlanmadığına ve yine 24 Temmuzun bir diploması zaferi olan Lozan Antlaşması'nın yıl dönümü olduğuna ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Türk basınında 1908'den 1971'e kadar bir bayram olarak kutlanan 24 Temmuz kırk yedi yıldır ne yazık ki bayram olarak kutlanmıyor. Aslında bakarsanız nasıl kutlansın ki? Gazeteciler yazdıkları haberler nedeniyle suçlanıp hapse konuluyor, işsiz bırakılıyor, otosansüre zorlanıyor. İstanbul Milletvekilimiz Sayın Enis Berberoğlu ve değerli arkadaşımız Eren Erdem de bir gazeteci, garabet bir hukukun ve adaletsizliğin tutsağı olarak cezaevinde tutuluyorlar. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün “Basın hürriyetinden doğan mahzurları yok etme vasıtası yine basın hürriyetidir.” sözlerini anımsatmakta fayda görüyorum.

24 Temmuz aynı zamanda Lozan Antlaşması'nın yıl dönümü. Türkiye Cumhuriyeti'nin varlık nedeni Lozan Antlaşması bir diploması zaferidir.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

12.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye'de kalıcı siyasi istikrar sağlanacağına, yasama ile yürütmenin gerçek anlamda ayrıldığına ve hâkimiyetin kayıtsız şartsız milletin olacağına ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

16 Nisan 2017'de yapılan Anayasa değişikliği ve 24 Haziranda yapılan seçimlerle Türkiye yeni bir yönetim sistemine yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmiş oldu. Bu sistemle artık Türkiye'de kalıcı siyasi istikrar sağlanacak, geçmişteki hükümet krizleri tarihe karışacak. Güçlü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye'de karanlık günlerin yaşandığı ve Türkiye'yi çöküşe götüren 28 Şubat ve benzeri süreçler yaşanmayacak. Hızlı ve etkin icraat olacak, 2023 ve ötesine uzanan hedeflerimiz ivme kazanacak. Siyasette birlik ve uzlaşma kültürü oluşacak. Güçlü Meclis olacak, yasama ve yürütme gerçek anlamda ayrılmış olacak, Meclis artık Hükümetin istediği yasaları değil, kendi istediği yasaları çıkaracak. Çünkü ilk yasama faaliyetinde olduğu gibi, Meclis artık Hükümete bağlı olmaksızın hür iradesiyle yasama faaliyetlerini yapacak, Hükümeti millet adına denetleyecek. Meclisi de Hükümeti de millet seçecek ve millet denetleyecek. Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletin olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

13.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir 'in, tutukluluk hâli devam eden İstanbul Milletvekili Enis Berberoğlu 'nun özgürlüğüne kavuşması gerektiğine ve TBMM Başkan Vekili olarak Mustafa Şentop 'u Meclisin itibarı için bu konuda girişimde bulunmaya çağırıldığına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

26'ncı Dönem İstanbul Milletvekiliyken 24 Haziran seçimlerinde tekrar milletvekili seçilerek hepimiz gibi tekrar yasama dokunulmazlığını kazanan Sayın Enis Berberoğlu yemin ederek göreve başlaması gerekirken Yargıtay 16. Ceza Dairesinin verdiği kararla tutukluluğu devam etmektedir. Oysa Sayın Başkan, Anayasa Komisyonu Başkanı olarak görev yaptığınız bir oturumda, Anayasa'nın yasama dokunulmazlığıyla ilgili maddeleri tartışılırken “Tekrar seçim olması hâlinde tekrar seçilenler yasama dokunulmazlığını yeniden kazanacaktır.” demiştiniz. Siz bir anayasa hukuku profesörü olarak bu dönemle Meclis Başkan Vekili olmanız nedeniyle 27'nci Dönem İstanbul Milletvekilimiz olarak anayasal hakları ihlal edilen ve dört yüz altı gündür özgürlüğünden mahrum bırakılan Sayın Enis Berberoğlu'nun özgürlüğüne kavuşması, yasama görevini yapabilmesi ve Meclisin itibarı için lütfen daha fazla duyarsız kalmayın. Bir an evvel bu konuda girişimde bulunmanız çağrısında bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yağcı...

14.- Bilecik Milletvekili Selim Yağcı 'nın, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop 'un görevinin hayırlı olmasını temenni ettiğine, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı 'nı tebrik ettiğine, Ertuğrul Gazi 'yi anma törenlerinin Türk milletinin kutlayacağı bir gün hâline getirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SELİM YAĞCI (Bilecik) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yeni görevinizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SELİM YAĞCI (Bilecik) – Basın mensuplarımızın bu özel gününü tebrik ediyorum.

Diriliş, kuruluş ve kurtuluşun beşiği Bilecik'imizde, Söğüt'ümüzde yedi yüz otuz yedi yıllık kutlu bir gelenek, Ertuğrul Gazi'yi anma törenleri gerçekten tüm ulusumuzun katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Bu sene de 7-8-9 Eylül 2018 tarihinde yine birlik, beraberlik, kardeşlik içerisinde bu etkinlikler gerçekleştirilecektir. Temennimiz, arzumuz gerçekten yedi yüz otuz yedi yıldır kutlu bir geleneğin Türk dünyasının Davos'u olacak şekilde geliştirilerek devletimiz, milletimiz tarafından daha geniş kapsamlı ve tüm Türk milletinin bir araya gelerek kutlayacağı güzel bir gün hâline getirilmesidir ve tüm Meclis üyelerini de bu kutlu güne davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

15.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan 'ın, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop 'a görevinde başarılar dilediğine ve Avrupa 'da endişe verici bir tehlike olarak yayılan ırkçılığın spora da yansdığına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Avrupa'da endişe verici bir tehlike olarak yayılan ırkçılık ne yazık ki zaman zaman insanlığın ortak dili olan spora da yansımaktadır. Yaşadığı ülkeye vefayla emek vererek futbol hayatını başarıyla sürdüren Mesut Özil'in ana vatanına duyduğu sevgi ve Sayın Cumhurbaşkanımıza gösterdiği saygı sebebiyle maruz kaldığı muamele ırkçılık yaklaşımının geldiği noktayı gösteriyor. Türkiye, insanlığı zehirlemeye çalışan bu ırkçı dilin tuzağına düşmeyecek, evrensel değerleri gerçek anlamda savunmaya devam edecektir.

Dünya ölçeğinde bir futbolcu olan Mesut Özil'i 81 milyon vatandaşımız adına bağrımıza basıyor, gösterdiği onurlu ve asil duruşu sebebiyle kendisini gönülden tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, grup başkan vekillerimize söz vereceğim.

Sayın Ağırlioğlu, buyurun.

16.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'na, Lozan Antlaşması ile Doktor Sadık Ahmet'in ölüm yıl dönümüne ve Hükümetin basının daha tarafsız, daha özgür olabilmesinin mesuliyetini taşımadığına ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Basın özgürlüğü, 24 Temmuz Lozan ve aynı zamanda 24 Temmuz da Doktor Sadık Ahmet'in ölüm yıl dönümü. Aslında birbirleriyle illiyeti olan bir süreç. Lozan'dan doğan hakları Batı Trakya Türklüğü kullansın diye hassasiyet taşıyan bir Türk evladının bölgedeki hassasiyetleriyle geçmiş ömrüne, bu uğurda ettiği mücadeleye hürmeten ismini burada zikretmek, hatırasını yâd etmek, ruhuna Fatihalar göndermek vesilesi, Lozan'dan doğan hakları kullanma hassasiyeti kendi uhdesine düşmüş bir mesuliyeti, böyle ahlakla, şerefle, izzetle korumuş, kollamış namuslu bir vatan evladını burada, millet iradesinin tecelligâhı olmuş bir yerde saygıyla, hürmetle andık, analım. Lozan onca gailenin içerisinden, ateşten, yangından son hazinesini kurtarma iradesini göstermiş milletin bu topraklara tutunma belgesidir. Takriben 10-11 milyonluk garibin, savaşlarda, cephelerde vurulmaktan, vuruşmaktan yorulmuş bir milletin ayağa kalkma iradesinin tapusudur. Lozan bize 10-11 milyonluk bir nüfustan 82 milyonluk dev bir ülke çıkarma imtiyazını veren başlangıcın adıdır. Biz bugün dünyanın 17'nci büyük ekonomisi... Her türlü yanlışımızın ramına, devletimizi onca zaman başımızı duvara vura vura yönetmiş olmamızın ramına, siyaseten onca hata yapmış olmamızın ramına dev bir ülke, büyük bir millet olmanın mesuliyeti adına büyük bir devlet hâline geldiğimiz sürecin başı Lozan'dır. Lozan'ın arkasındaki iradenin inşa edicileri olarak Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını, bizi bu müstesna memlekette yaşatmak imtiyazıyla buluşturan her şehidimizi hürmetle yâd ediyoruz. Aziz hatıralarına hürmetler ediyoruz, Fatihalar yolluyoruz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Bir dakika istirham edeceğim, basınla ilgili bir şey söylemem lazım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Biliyorsunuz, basın, dördüncü kuvvet olarak ihtimam göstermemiz gereken bir denge unsuruydu. Siyasi iktidarımızın fasılasız on altı yıllık iktidar döneminde siyaseti yönetme şekillerinden en fazla etkilenen unsurun basın olduğunu düşünüyorum. Türk basınının hem finansman imkânlarının hem de Hükümetle münasebetlerinin, Hükümetin siyasi dilinin basını yönetme alanlarını, siyasetin haber verme, tarafsız olma alanlarını baskıladığını düşünüyoruz. Hür basının, tarafsız basının memlekette siyasi olarak bilgilendirme süreçlerinin başı olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla basınının yaralı olduğunu düşünüyoruz. Türk basınının müstakil olması Türk siyasetinin de çok sağlıklı bir zemine oturmasına imkân verecektir. Dolayısıyla Türk basınının bu basın gününü mahzun bir bayram olarak kutladığı bu günde basının daha tarafsız, daha özgür olabilmesinin mesuliyetini Hükümetimizin hassasiyetle taşımadığını düşünüyoruz. Bu vesileyle, sitem etmiş olma hakkımızı kullanıyoruz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

17.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a görevinde başarılar dilediğine, şehit olan Uzman Çavuş Fatih Ercan'a Allah'tan rahmet dilediğine, TMO'nun bir an evvel fiyat açıklamasının fındık üreticisinin mağduriyetinin önlenmesi açısından önemli olduğuna, 24 Temmuz Lozan Antlaşması'nın 95'inci, Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın 110'uncu yıl dönümünü kutladığına, futbolcu Mesut Özil'in ırkçılığa karşı duruş sergilemek adına Alman Millî Takımını bırakma kararını desteklediklerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle yeni görevinizde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına size başarılar dileriz.

Hakkârî'nin Yüksekova ilçesinde bir süre önce Uzman Çavuş Fatih Ercan yaralanmıştı, tedavi görmekte olduğu hastanede dün şehit olmuştur. Şehidimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailesi ve milletimize de başsağlığı dilerim.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, Karadeniz'de fındık hasadı başladı. Tabii, özellikle başlangıç aşamalarında devlet tarafından bir müdahale kurumunun piyasaya girmemesi durumunda çok düşük fiyat oluşuyor. Geçen yıl üretici bu sıkıntıları yaşadı. O yüzden, biz, TMO'nun, Toprak Mahsulleri Ofisinin bir an evvel fiyat açıklayarak piyasaya alıcı olarak girmesinin üreticinin mağduriyetini önlemesi açısından çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu konuda, Tarım Bakanlığı ve Toprak Mahsulleri Ofisini tedbir almaya davet ediyoruz. Ayrıca, üretim yapılan yerlerde mutlaka alım yapılması konusunda tedbirler alınmalı. Bu yapılmadığı takdirde de yine üretici mağdur oluyor.

Malum, 24 Temmuz 1923 Lozan Anlaşması'nın yıldönümü. Lozan, Türkiye'nin bağımsızlık vesikasıdır, hukuki senet ve zırhıdır. Lozan'la ilgili tartışmaları tarihçilere bırakmak lazım. Biz, Lozan Anlaşması'nı ülkemize kazandıran Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını, emeği geçen bütün ecdadımızı rahmetle anıyoruz.

24 Temmuz 1908 tarihinde Türk basınında sansür kaldırılmış ve 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı olarak kutlanmaya başlanmıştır. Ülkemizin 110'uncu Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutluyor, doğru, hızlı ve tarafsız haber üretmek için çaba sarf eden tüm basın mensuplarımıza da kolaylıklar ve başarılar diliyorum.

Son olarak da Sayın Başkan, biliyorsunuz Türk kökenli Alman millî futbolcu Mesut Özil, Alman Millî Takımını bırakma kararı aldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Ayrımcılığa karşı, ırkçılığa karşı bu duruşu nedeniyle, bu dik duruşu nedeniyle kendisini tebrik ediyoruz ve kararını desteklediğimizi ifade etmek isteriz. Nihayetinde, o bir Alman da olsa Türk kökenli bir futbolcudur, Türk kökenli bir insandır, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanıyla fotoğraf çekinmesi hiçbir şekilde siyasi olarak algılanmamalıdır. Dolayısıyla Almanya, özellikle Alman Federasyonu tabii kendisinin millî takımı bırakması konusunda ciddi baskılar yaptı. Bu baskılarından dolayı Alman Federasyonunu da kınadığımı ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bilgen, buyurun.

18.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, İnsan Hakları Derneğinin kurucusu Cevat Geray Hoca'yı saygıyla andığına, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın 110'uncu yıl dönümünde hiç kimsenin yazdığından, düşüncesinden dolayı yargılanmaması ve Meclis çatısı altında topluma kötü örnek olunmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de öncelikle bugün cenazesi defnedilen, bu saatlerde hem Siyasalda hem Mülkiyeliler Birliğinde tören yapılacak olan Cevat Geray Hoca'yı saygıyla anmak istiyorum Grubumuz adına. İnsan Hakları Derneğinin kurucusu, kentleşme ve çevre konusunda hem kitaplarıyla hem dersleriyle binlerce öğrencinin yetişmesine katkı sunmuş ama ne yazık ki Türkiye akademi tarihinin bir kara lekesi olarak da “1402'lik” olarak anılan akademisyenlerinden Cevat Geray'ı anıyorum.

Bugün, birçok milletvekilimizin de ifade ettiği gibi, sansürün kalkışının, kaldırılışının, 1908'in, 24 Temmuzun 110'uncu yılı. Tabii ki, sansürün mevzuatta yasaklanması çok önemli olmakla birlikte artık dünyada sermaye-medya ilişkisi, sermaye-siyaset-medya ve toplum ilişkisi açısından sadece yasal bir tedbirle aşılabilecek bir sorun değil. Çünkü otosansür yani işsiz kalma, işinden olma, gazetecilik mesleğini yapamama, gazetesinin, televizyonunun kapanma tehlikesiyle ilgili kaygı taşıyarak yazma, haber yapma, yorum yapma aslında bütün toplumsal sorumluluğu tehdit eden bir durumdur. Seçim kampanyası sırasında Sayın Erdoğan'ın meydanlarda cezaevlerinde gazetecinin olmadığı bir ülke vaadi bizce önemlidir. Çünkü daha önce biz cezaevinde gazetecilerin olduğunu ifade ettiğimizde “Türkiye’de cezaevinde gazeteci yok.” iddiası adalet bakanları tarafından ifade edilmişti. Bunun kabul edilmiş olması önemli ama gereğinin yapılmasını da şüphesiz bekliyoruz. Kimleri gazeteci kabul ediyorlarsa ki bunu takdir edecek olan okuyucudur, izleyicidir, medya takipçisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN BİLGİN (Kars) – Ama cezaevinde hiç kimsenin yazdığından, düşüncesinden dolayı yargılanmaması, tutuklanmaması, cezaevinde olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, dün akşam geç saatlerde bu Mecliste Genel Kurulda yaşanan durumu tekrar yeniden tartışmaya açmak açısından değil ama siyasetçinin topluma örnek olması, davranışlarına, sözüne, yaklaşımına... Asla şiddet fotoğrafına ortak olmaması açısından ders çıkartılması gereken bir durum olarak görüyoruz. Türkiye’de, ülkemizde ne yazık ki gerek eğitim sisteminden gerek medyadan ya da farklı sorunlardan kaynaklı olarak bazen eğlencemizi ifade ederken, bazen öfkemizi, tepkimizi ifade ederken şiddete sığınma, şiddetle kendimizi ortaya koyma eğilimi yayılıyor. Özellikle bu çatıda, burada hiçbir nedenle hiçbir şekilde bu fotoğrafın, bu tablounun bir daha ortaya çıkmaması konusunda herkesin dikkatli olması, herkesin özenli olması ve topluma, çocuklarımıza kötü örnek olmamamız gerektiğinin altını çiziyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özel Sayın Çeviköz’e devretmişti.

Buyurun Sayın Çeviköz.

19.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, yeni dönemin TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'a hayırlı olmasını dilediğine, sansürün kaldırılmasının 110'uncu yıl dönümüne, 24 Temmuz Lozan Antlaşması'nın 95'inci yıl dönümüne ve 703 sayılı KHK'yle Dışişleri Bakanlığı yapısının değiştirilmesine ilişkin açıklaması

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle yeni dönemin zatualiniz için hayırlı olmasını diliyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sansürün kaldırılmasının 110'uncu yıl dönümü vesilesiyle “Gazetecilik suç değildir.” demeye devam ederek medya ambargosuna ve tek sesliliğe karşı mücadele

veren özgür kalemlerin asla susmayacaklarına, Türkiye'nin demokratik ve özgür bir ülke olmaya devam etmesi uğruna çalışacaklarına inandığımı vurgulamak istiyorum.

Bugün aynı zamanda, doksan beş yıl önce imzalanan Lozan Barış Anlaşması'nın yıl dönümü. Millî Mücadele'mizin en önemli diplomatik zaferi olan Lozan Barış Anlaşması cumhuriyetin ilanından üç ay önce imzalanmış, laik ve demokratik değerlere bağlı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş senedir ve bu değerlerin uluslararası hukuktaki de teminatıdır. 29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti olarak ilan edilen devletimiz, bağımsızlığını ve egemenliğini öncelikle bu anlaşmayla tüm dünyaya kabul ettirmiştir. Sekiz ay boyunca bir masa başında bugünlerimizi çizen dönemin Dışişleri Bakanı İsmet İnönü ve beraberindeki heyete ülke olarak borcumuz sonsuzdur. Çünkü uğruna kan dökülmüş topraklar için anlaşma yapmanın ne demek olduğunu ancak cepheden cepheye koşanlar bilir.

Değerli milletvekilleri, tarihî olaylara geriye dönerek bakarken o günün koşullarını ve o güne giden süreçleri göz önüne alarak değerlendirmelerde bulunmak, adil ve gerçekçi, objektif, taraf tutmayan bir yaklaşım olanağı sağlar. Lozan'ı iyi anlamının yolu da budur. Lozan, bağımsız, egemen ve kendi ayakları üzerinde başı dik olarak durabilecek bir devletin temellerinin atılması için müzakere edilmiş ve kurtarılan vatan toprakları üzerinde böyle bir devleti kurmak için imzalanmış bir anlaşmadır.

Lozan Barış Anlaşması, Türkiye Büyük Millet Meclisini oluşturan Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi atalarının zaferidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetinden Türkiye Cumhuriyeti devletine ulaşmanın yolunu açan, tam bağımsız devletimizin temellerini oluşturan Lozan Barış Anlaşması, Mustafa Kemal Atatürk'ün tarifıyla benzeri görülmemiş bir siyasi zafer eseridir. Lozan'ı kendi tarihsel diyalektiğinden koparmanın ulusal çıkarlarımıza hiçbir faydası yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Lozan'ın aksine, Birinci Dünya Savaşı'nı bitiren barış anlaşmaları, müzakere yapılmadan, dayatmayla imzalanmıştır. Tekrarlamakta fayda var, bu anlaşmaların içinde bugün yürürlükte kalan ve uygulanan tek anlaşma Lozan'dır.

9 Temmuz 2018'de 703 sayılı KHK'yle değiştirilen Dışişleri Bakanlığı yapısı, diplomaside liyakati esas alması gerekirken yerini himayeci bir anlayışa bırakmıştır. Bugün Türkiye'nin dış politikası, hem kendi kurumlarında hem de dış politikadaki tutarsızlıklarıyla kararsızlık ve güvensizliğe doğru itiliyor. Türkiye'nin dış politikası ivedilikle bu himayeci anlayıştan çıkarılmalı, çağdaş ve ilerici görüşlü bir anlayışa kavuşturulmalıdır. Türkiye sadece bölgesinde değil, küresel meselelerin çözümüne yönelik arayışlarda da görüşlerine ihtiyaç duyulan ve danışılan bir aktör olmaya yeniden başlamalıdır.

Bu vesileyle, son doksan beş yılımla ilgili ne varsa tamamını borçlu olduğumuz Millî Mücadele'nin Baş Kumandanı Mustafa Kemal Atatürk'ü, Lozan fatihi, asker, diplomat, devlet adamı, siyasetçi İsmet İnönü'yü ve şehitlerimizi bir kez daha saygıyla yâd ediyor, ecdadımıza, şehitlerimize, gazilerimize selam olsun diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

20.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Batı Trakya Türklerinin sesi olarak zulme karşı çıkan ve yirmi üç yıl önce hayatını kaybeden Doktor Sadık Ahmet'e Allah'tan rahmet dilediğine, 24 Temmuz Lozan Barış Anlaşması'nın 95'inci, Gazeteciler ve Basın Bayramı'nın 110'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doktor Sadık Ahmet, baskı altında, hakları elinden alınan Batı Trakya Türklerinin sesi olarak zulme karşı çıkıp, bu davayı uluslararası alana taşıdı. Bundan yirmi üç yıl önce şaibeli bir trafik kazasında hayatını kaybetti. Doktor Sadık Ahmet'e bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, sevenlerine başsağlığı dileklerini iletiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Lozan Barış Anlaşması'nın 95'inci yıl dönümü. Bir asır önce, milletimiz yoklukla, yoksullukla, imkânsızlıklarla, bütün dünyanın gıptaıyla baktığı, takip ettiği bir millî mücadeleyi hep beraber verdi. 24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Anlaşması'nı da imzalayarak bu zaferini uluslararası hukuk ve diplomasi alanında tescil ettirdi. Bu vesileyle, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve kahraman silah arkadaşlarını rahmetle anıyor, vatanımız ve bağımsızlığımız için canlarını feda eden tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 24 Temmuz Basın Bayramı. Çağdaş demokrasilerde her insanın bilgiye ulaşma, doğruları öğrenme ve kendi fikirlerini ifade edebilme özgürlüğü en temel haktır. Bu bakımdan, basın, demokratik hayatımızın vazgeçilmez unsurlarından bir tanesidir. Basın Bayramı vesilesiyle başta Parlamento muhabirlerimiz olmak üzere tüm basın mensuplarımızın Basın Bayramı'nı yürekten kutluyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır. Okutup bilgilerinize sunacağım.

Okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinde (TÜRKPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere siyasi parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen üyelerin isimlerine ilişkin tezkeresi (3/34)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine göre Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA)'nde Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturacak üyelerin isimleri ekte yer almaktadır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Binali Yıldırım

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA)

Türkiye Delegasyonu Üyeleri

Uğur Bayraktutan	Artvin
Cemal Öztürk	Giresun
Tülay Kaynarca	İstanbul
Lütfü Türkkan	Kocaeli
Metin Gündoğdu	Ordu
Ahmet Demircan	Samsun
Kemal Zeybek	Samsun
Erhan Usta	Samsun
Meral Danış Beştaş	Siirt

Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA)

Türkiye Delegasyonu Üyeleri

Mustafa Levent Karahocagil	Amasya
Mustafa Canbey	Balıkesir
Nurhayat Altaca Kayışoğlu	Bursa
Yaşar Karadağ	Iğdır
İsmet Uçma	İstanbul
Hüda Kaya	İstanbul
Recep Şeker	Karaman
Ömer Fethi Gürer	Niğde

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

B) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın İçişleri Komisyonu üyeliğinden (4/2), İstanbul Milletvekili Fatih Süleyman Denizolgun'un Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden (4/3) istifalarına ilişkin yazılarının 24/7/2018 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İstanbul Milletvekili Sayın Tülay Kaynarca'nın İçişleri Komisyonu üyeliğinden, İstanbul Milletvekili Sayın Fatih Süleyman Denizolgun'un Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazıları 24/7/2018 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Ankara Milletvekili Şenol Bal ve 21 milletvekili tarafından, Uzunköprü-Halkalı seferini yapan yolcu treninin Tekirdağ'ın Çorlu ilçesi Sarılar köyü mevkinde 24 vatandaşın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan üzücü kazanın sorumlularının ortaya çıkarılması, ihmallerin belirlenmesi ve kazada yaralanan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla 13/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlk imza sahibi Ankara Milletvekili Sayın Şenol Bal ve 21 milletvekilimizin imzasıyla 13/7/2018 tarihinde Meclis Başkanlığına iletilen, Uzunköprü-Halkalı seferini yapan yolcu treninin Tekirdağ'ın Çorlu ilçesi Sarılar köyü mevkinde 24 vatandaşımızın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan üzücü kazanın sorumlularının ortaya çıkarılması, ihmallerin belirlenmesi ve kazada yaralanan vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla verilen araştırma önergemizin 24/7/2018 Salı günü 9'uncu Birleşimde Genel Kurulda görüşülmesini saygılarımla arz ederim.

Yavuz Ağırlioğlu

(İstanbul)

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde, önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Sayın Şenol Bal, Ankara Milletvekili.

Buyurun Sayın Bal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL BAL (Ankara) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu olarak verdiğimiz Meclis araştırması önergesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

8 Temmuz Pazar günü Uzunköprü-Halkalı seferini yapmakta olan yolcu treni Tekirdağ'ın Çorlu ilçesi Sarılar köyü yakınında raydan çıkmış ve meydana gelen kazada 24 vatandaşımız -aileler, bebekler, çocuklar- hayatını kaybetmiş, 338 vatandaşımız da yaralanmıştır. Bir de sosyal medyada ve internette gezdiğine göre, 95 vatandaşımızın öldüğü konusu da gündeme gelmektedir. Şatafatlı Cumhurbaşkanlığı kutlamalarının gölgesinde kalan bu olay maalesef yeterince de konuşulmamıştır.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının yapılan açıklamasında “Kazanın aşırı yağmur nedeniyle menfez ile ray arasındaki toprağın boşalması nedeniyle meydana geldiği tespit edilmiştir.” denilmektedir. Bu durumu doğal afetle, kaderle açıklayamayız. Maalesef ülkemizde en ucuz şey insan hayatı. Bu facianın meydana gelmesinin sebebinin öngörülebilir ve önenebilir tedbirlerin alınmaması ve denetimin olmamasından kaynaklandığı ortadadır. 21'inci yüzyılda basit mühendislik hatalarına dayalı ölümcül kazaların yaşanması bilime, mühendisliğe, liyakate önem vermeyen anlayışın bir ayıbı olarak ülkemizde sık sık ortaya çıkmaktadır.

Yapı yerindeki zeminin jeolojik, jeoteknik özellikleriyle bölgenin meteorolojik özellikleri dikkate alınarak yapılması gereken menfez, kesit ve projeleriyle menfez üstü ve çevresinde taşkın sularına karşı yapılması gereken dolgu ve koruyucu duvarlar usulüne uygun mudur? Bu mühendislik parametreleri dikkate alınmadığı gibi, toprak dolgu yapılması kazaya davetiye çıkarmış mıdır?

Yine, Devlet Demiryolu Yapım ve Devlet Demiryolu Taşımacılık dairelerinin 2016 Haziranında ayrılması sonucunda yapım ve taşımacılık plan ve hedeflerinin birlikte değerlendirilmediği, yapım aşamasında şartname kriterlerinin müteahhit firmaların insafına bırakıldığı ve yine 2013 yılına kadar demir yolu güzergâhında görevli olan yol bekçilerinin maliyet kapsamında işlerine son verilmesi ve rutin günlük kontrollerin yapılmaması, yaşanan bu facianın diğer önemli bir nedeni midir mutlaka araştırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Pamukova'da 22 Temmuz 2004'te meydana gelen ve hafızalarımıza kazınmış tren kazasında da 41 kişi hayatını kaybetmişti. İktidarın siyaseten, alelacele “hızlı tren projesi” adı altında, dünyanın hiçbir yerinde olmayan ve hiçbir altyapının değerlendirilmediği, hayata geçirilen bu hızlandırılmış tren projesi gencecik çocuklarımızın ve vatandaşlarımızın hayatına mal olmuştu. O zaman, biliyorsunuz, şu andaki Meclis Başkanımız Ulaştırma Bakanıydı ve Sayın Binali Yıldırım'a burada gensoru verildi, reddedildi. Devlet Demiryolları Genel Müdürü hakkında soruşturma açılmadı, Sayın Binali Yıldırım hakkındaki –biraz önce de ifade ettiğim gibi- gensoru reddedildi; suç 2 makiniste yüklendi, onlar da hapis yatmadı, uzayan dava zaman aşımına uğradı, konu kapandı gitti.

Bugünün Meclis Başkanı olan Sayın Binali Yıldırım, Başbakan olarak son mülakatını verdiğinde, bir gazeteci “Zorlandığımız, ‘Keşke girmeseydim.’ dediğiniz bir projeniz oldu mu?” diye sorduğunda gülerken “15 Temmuz projesi.” diye cevapladı. Sayın Yıldırım'ın herhâlde, şuuru altında kalan bir konudur bu; biz 15 Temmuz, FETÖ terör örgütünün hain darbe girişimi olarak biliyoruz. Keşke bu soruya, Sayın Yıldırım, bu hızlandırılmış tren projesini söyleseydi.

Değerli milletvekilleri, bu Meclis önergemizin, insanların daha sonraki olaylarda hayatlarını kaybetmemesi açısından, mutlaka Meclisimiz tarafından araştırılmasının ve desteklenmesinin önemli olduğunu ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, öneri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Baki Şimşek, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Şimşek. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 24 Temmuz. Batı Trakya Türklerinin haklarını savunarak ömrünü feda eden, 24 Temmuz 1995 günü de elim bir trafik kazasıyla kaybettiğimiz Doktor Sadık Ahmet’i rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, 8 Temmuz 2018 tarihinde Edirne Uzunköprü ile İstanbul Halkalı arasında seyir hâlinde bulunan trenin altı vagonundan beşinin raydan çıkarak devrilmesi neticesinde tam bir facia yaşanmıştır. Mezkûr banliyö treninin Tekirdağ’ın Çorlu ilçesi ile Balabanlı köyü arasında “dray” yaptığı anlaşılmaktadır. Elem ve endişe verici kazada 24 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 340’a yakın kardeşimizin de yaralandığı ilgili ve yetkili şahısların açıklamalarıyla ortaya çıkmıştır. Üzüntümüz hakikaten ve hassaten çok büyüktür.

Gerek Başbakanlığın gerekse Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının kazayla ilgili yaptığı açıklamalardaki ortak nokta, elverişsiz hava şartlarının felakete neden olduğudur. Bölgedeki yoğun yağışların olay mahallinde menfez ile ray arasındaki toprağın boşalmasına neden olduğu belirtilmiştir.

Şurası açıktır ki vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği her şeyin üstündedir. Bu itibarla, her türlü ihmalin dikkate alınarak, her türlü kaza riski önceden hesaplanarak proaktif bir mücadele ve müdahale ruhunun seferber edilmesi vazgeçilmez önemdedir. Tren kazasıyla ilgili başlatılan adli ve idari soruşturmanın süratle tahkim ve temini sağlanarak sonuca bağlanması gerekmektedir. Diğer yandan, eğer varsa tespiti hâlinde sorumlular ve ihmale davetiye çıkaranlar hakkında lazım gelen yasal işlemler ve idari tasarruflar hızla yapılmalıdır.

Acımız büyük olsa da milletçe bu acıyı saracak, birlik ve dayanışmayla sıkıntıları aşacak iradi vasfımız ve manevi gücümüz vardır. Hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah’tan rahmet, mağfiret niyazları ile başta aileleri olmak üzere hepimizin başı sağ olsun diyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, her kazadan sonra, her yaşanan doğal afetten sonra bu tartışmalar Türkiye Büyük Millet Meclisinde, basında, televizyonlarda ve kamuoyunda yapılır. Yurt yangınları olur, heyetler gider, komisyonlar gider, araştırmalar yapar; sel gelir, kaza olur, maden faciaları yaşanır, heyetler gider ama daha sonra hayat normale döner, yaşanan hadiseler unutulur. Türk milleti olarak hep duygularımızla hareket ediyoruz. Eğitimde öncelikle vurdumduymazlıktan vazgeçmeli, kurallara uymalı, kuralcı bir toplum olmalıyız. Aksi takdirde, bunun eğitim yönünü çözmediğimiz takdirde, normal zamanlarda yaşanan bu felaketlere ve acılara tedbir almadığımız takdirde, Türk milleti olarak bu vurdumduymazlıkla bu tip kazaları benzer şekilde daha yüzyıllarca yaşamaya mahkûm olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre vermiyorum, kusura bakmayın.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hüda Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

27'nci Yasama Dönemimizin hayırlara, hayırlı hizmetlere vesile olmasını diliyorum. Böyle, bugünkü Çorlu hadisesi gibi, Soma gibi insanlık felaketiyle, insan yaşamı kayıplarıyla ilgili gündemlerimiz olmadan hayırlı, huzurlu, özgür ve barış dolu çalışmalarla dönüşmesini bütün kalbimle diliyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Yunanistan'daki yangın felaketinde hayatını kaybeden insanlardan dolayı Yunanistan halkına başsağlığı dileklerimi ifade etmek istiyorum.

Değerli Genel Kurul, 8 Temmuzda Çorlu'da Uzunköprü-Halkalı tren seferi bir kaza yaptı. Bu kazayı, biz de Halkların Demokratik Partisi olarak, eş başkanlarımızla ve vekil grubumuzla beraber gittik, yerinde yetkililerle, yaralılarla, yaralı aileleriyle, cenaze namazına katılarak da her boyutuyla anlamaya, dinlemeye ve olayın hakikatini öğrenmeye çalıştık.

Sevgili arkadaşlar, resmî rakamlara göre 24 can kaybı olduğu ifade ediliyor ve yine resmî rakamlara göre 318 kişinin yaralandığı ifade ediliyor fakat orada bizzat hem gazeteci hem de sivil olarak ilk andan itibaren, ilk dakikalardan itibaren, kazanın ilk anından itibaren orada bulunan şahitlerden öğrendiğimiz bilgilere göre, asla bu resmî -24 insanın yaşamını kaybettiği- rakamı kabul etmiyorlar. Bizim de cenaze namazına katıldığımız, bir aileden 3-5 kişinin yaşamını kaybettiği örneklerde gördüğümüz gibi, yaşamını yitirdiği ifade edilen listede, bir aileden 4-5 kişi yaşamını yitirdiği hâlde listede 3 kişinin, bir aileden 3 kişi yaşamını yitirdiği hâlde tek kişinin isminin yer aldığı ifade ediliyor.

Değerli arkadaşlar, insan yaşamı en kutsal bir emanet, bir değerdir; yaşamın en dikkat edilmesi gereken önemli bir konudur. Fakat tahta bir geçidin, tahta bir köprünün bile yapılamayacağı bir menfez üzerinden, menfezin toprakla doldurulmuş hâlinin üstünden tonlarca ağırlıkta bir trenin geçmesiyle, ilk 2 vagon geçtikten sonra geride kalan 5 vagonun raydan çıkmasıyla insanlarımız yaşamını yitirdi orada ve insanlar orada -ana baba günü- yaralılarla, yaşamını yitirmiş yakınlarıyla uğraşırken bizzat kendimizin de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (Devamla) – ...şahit olduğu gibi, orada biz cenaze sahipleriyle ilgilenirken, yaralılarla ve aileleriyle ilgilenirken iktidara yakın olan kişiler tarafından gerçekleri öğrenmemiz engellenmeye çalışıldı. Başta eş başkanlarımız olmak üzere yetkililerle görüşmeye çalışmalarımız, gerçekleri öğrenmeye çalışmalarımız orada saldırgan tutumlarla engellenmeye çalışıldı ve üstelik de kamuoyunda bu olaylar çarpıtılarak saldırgan bir dille ifade edildi.

İnşallah, diliyoruz bundan sonraki dönemlerde bu tür, insan yaşamına saygısızlık ve sorumsuzlukla bir olay paylaşmayız.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Okan Gaytancıoğlu, Edirne.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 24 Temmuz, Sevr'i yırtıp Lozan'ı kabul etmemizin yani Türkiye'nin tapusunu elde etmemizin 95'inci yılı, hepimize kutlu olsun.

Evet, göz göre göre gelen ihmaller zinciri, bir tren kazası... 24 tane can kaybımız var, 300'ün üzerinde yaralımız var. Önce, ölenlere Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum. Kaza resmen geliyor demiş. Neden? Çünkü kaza olduktan sonra hemen bölgeye gece intikal ettim, önce hastanede yaralılar ve ölülerin yakınlarıyla görüştüm, sonra olay yerine gittim ve bizzat tren raylarını inceledim, altında ne toprak var ne mıcır var. Meteoroloji de uyarılmış, “Şiddetli bir yağış gelecek, tren yollarına bakın.” demiş. Eskiden, beş sene önce, bakıyordunuz, böyle dekovillere binen bekçiler vardı, onlar vidaları bile kontrol ediyordu ama artık etmiyorsunuz. Neden? Her şeyden tasarruf ediyorsunuz, bazı şeylerden tasarruf etmiyorsunuz, insan canından tasarruf etmişsiniz. 39 kişi kalmış 1.200 tane kadrodan. Yani o trenlerin raylarını teker teker kontrol eden, vidaları sağlam mı, toprak var mı, menfezler sağlam mı diye kontrol eden 1.200 bekçi varmış, tasarruf tedbirleri nedeniyle 39 kişi kalmış, onlar da birkaç sene sonra emekli olur. Ama o gün millî yas ilan etmediniz, Suudi Kralı öldüğü zaman Türkiye'yi yasa boğdunuz, 24 tane canımız gittiği zaman nedense hiçbir şekilde yas ilan etmediniz. Bakın, biz gittik ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak da çok ciddi bir rapor yayınladık; kaza neden oldu, devlet kurumlarının raporları, tarla sahiplerinden elde edilen bilgileri, her şeyi buraya döktük. Bunun artık Meclis tarafından araştırılması gerek. O yüzden bu araştırma önergesine Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek veriyoruz.

Kazadan önce kimse görevini yapmamış, kazadan sonra herkes görevini yapmış, ölenlere rahmet dilemiş, herkes gitmiş; olmaz arkadaşlar. Yeni kazalar gelecek. Neden? İhaleleri yapmıyorsunuz, bütçeye para koymuyorsunuz. Ondan sonra, canlar öldü “Ah, vah!” Olmaz. Bakın, görevini yapanlar: Balabanlı köyü görevini yapmış, Sarılar köyü görevini yapmış, Kırkkepenekli köyü görevini yapmış. Ne yapmışlar? Traktörlerle gece gitmişler, ölüleri, yaralıları o tren raylarının içerisinde kurtarmışlar. Tarla sahibiyle konuştum bizzat. Tarla sahibi diyor ki: “Ben uyardım, burada kaza olacağı belli.” Niye? “Derenin içerisinde tren yolu geçiyor, altında ne toprak var ne mıcır var.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Gaytancıoğlu, kimseye ek süre vermedim, tamamlayalım.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Kimseye vermiyorsunuz ama siz de bir Tekirdağ milletvekilisiniz...

BAŞKAN – Yakınız, komşu iliz. Siz yokken ben bu konuda konuşmuştum daha önce.

Tamamlayalım lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – İyi, peki.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mehmet Habib Soluk, Sivas Milletvekili.

Buyurun Sayın Soluk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu tarafından verilmiş olan grup önerisi aleyhinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Bu ülkede kim taş üstüne taş koymuşsa hepsini minnet ve şükranla anıyorum.

Değerli milletvekilleri; demir yolu efsanesi 1820'li yıllarda, 1825'li yıllarda İngiltere'de başlamış, 1856 yılında, Osmanlı, İzmir-Aydın hattının yapımıyla demir yolu yapımına başlamış ve Sultan Abdülaziz döneminde bahse konu kazanın olduğu güzergâh şark demir yolu olarak inşa edilmiş,

1873 yılında işletmeye açılmıştır. Söz konusu menfezde, yapıldığı tarihten itibaren yüz kırk beş yıl geçmiş olmasına rağmen, yapılan periyodik kontrollerde hiçbir sorun tespit edilmemiştir. Söylenenlerin tamamı altı boş, iftiraya varan sözlerdir. Yapılan hizmetlerden dolayı da bundan üzüntü duyduğumuzu ifade etmek isteriz.

Kazanın olduğu bölgede 14/5/2018 tarihi ile 28/6/2018 tarihleri arasında rutin hat kontrolü, 4/7/2018 tarihinde lokomotif ile 2 Temmuz, 3 Temmuz ve 5 Temmuz tarihlerinde motorlu demir yolu aracıyla kontroller yapılmıştır, en ufak bir kusur söz konusu değildir. Yapılan tüm bu muayene ve kontroller sonucunda altyapı, üstyapı, söz konusu menfez dâhil bölgede herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir. Dolayısıyla temmuz ayı içerisinde 6 kez -daha doğrusu 1 Temmuzla 8 Temmuz arasında 6 kez- bütün güzergâhlarda olduğu gibi güzergâhın periyodik kontrolü yapılmıştır.

Kazanın, Çorlu-Balabanlı arasında konvansiyonel hatta meydana geldiği hepimizce malumdur; o gün, meteorolojinin verdiği bilgiye göre, aşırı yağış nedeniyle menfezin üstünden aşan ve menfezin çevresini boşaltan yağış sonunda meydana geldiği de bir gerçektir. Yani 8 Temmuz 2018 tarihinde aynı noktadan, aynı hattan, aynı güzergâhtan 5.50’de, 6.05’te, 6.25’te, 6.37’de, 6.47’de, 9.27’de olmak üzere toplam 6 adet yük treni aynı güzergâhı kullanmıştır. Bu elim kazada hayatını kaybeden 24 vatandaşımıza ölenlere Allah’tan rahmet diliyor, yakınlarına başsağlığı, milletimize başsağlığı diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET HABİB SOLUK (Devamla) - 10.40’ta da bu tren Uzunköprü istikametine aynı güzergâhı kullanarak geçmiştir. Ancak 17.15 sularında aynı noktadan geri döndüğünde saat 16.00’da...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Soluk.

MEHMET HABİB SOLUK (Devamla) - Toparlıyorum.

17.15’te kaza meydana gelmiştir, lokomotif geçmiştir, birinci vagon geçmiştir, diğer beş vagon ise teknik diliyle “dray”, diğer diliyle raydan çıkmıştır.

ŞENOL BAL (Ankara) – Araştırılması lazım diye verdik Sayın Milletvekili.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir araştırılsın bakalım, öğrenelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Üç dakika bitti.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Meclis binamızın tavanı yüksek. Buradan hakikaten konuşması kolay.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Konu idare tarafından, savcılık tarafından aynı gün de yargıya intikal ettirilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Soluk, süreniz doldu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gaytancıoğlu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın hatip meteorolojinin bilgilerini verdi ancak bizde meteorolojinin yazıları var yalnız, yazı yazılmış.

BAŞKAN – Tamam, aranızda konuşursunuz daha sonra.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Raporda ondan hiç bahsetmedi.

BAŞKAN – Verirsiniz Sayın Soluk’a.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Yok, hayır. Size karşı bir şey değil, size satışa söz konusu değil.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – 60’a göre söz istiyorum o zaman.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öneri...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Önerge sahibi olarak kayıtlara girsin diye bir şey istirham ediyoruz Sayın Başkan müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, konuşmalar tamamlandı öneriyle ilgili.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kabul ediyoruz, araştırılsın.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen tarafından, Şanlıurfa’nın Suruç ilçesinde 14/6/2018 tarihinde meydana gelen ve 4 kişinin hayatını kaybettiği, 8 kişinin de yaralandığı, seçim sürecini provoke etmeyi amaçlayan olayların siyasi boyutuyla birlikte tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 16/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/7/2018 Salı günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ayhan Bilgen

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri: 16 Temmuz 2018 tarihinde Mersin Milletvekili, Grup Başkan Vekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Ayhan Bilgen tarafından verilen 24 grup numaralı Şanlıurfa’nın Suruç ilçesinde 14/6/2018 tarihinde meydana gelen ve 4 kişinin hayatını kaybettiği, 8 kişinin de yaralandığı, seçim sürecini provoke etmeyi amaçlayan olayların siyasi boyutuyla birlikte tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/7/2018 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi, önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Meral Daniş Beştaş, Siirt Milletvekili.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, seçime kan bulaştı, ilk sözü söyleyeyim.

Bu önergemiz de Urfa’nın Suruç ilçesinde Şenyaşar ailesine yönelik kanlı saldırının gerçekten açıklığa kavuşturulması içindir. Şimdi, neden kan bulaştı diyoruz? Çünkü seçim çalışmaları sırasında bir seçim çalışması yöntemi olarak silahlı vaziyette onlarca kişiyle esnaf ziyaret edildiğini hepimiz biliyoruz. Ne oldu? 12 Haziranda AKP Urfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız ve yanındaki heyetle birlikte Şenyaşar ailesinin dükkânına gidiyor. Kendileri de bizzat kendi aday adayları Şeyhanlıoğlu’nun “WhatsApp” mesajında da görüleceği üzere “Bizim siyasetle ilgimiz yok. Biz AKP’yi desteklemiyoruz,

tövbe ettik.” diyor hatta “HDP’liyiz.” şeklinde bir şeyin bile geçip geçmediği meçhul. Bunun üzerine bunlar geri dönüyorlar ve iki gün sonra büyük silahlarla 40’ı, 50’yi aşkın kişiyle o dükkâna saldırmak üzere gidiyorlar ama İçişleri Bakanı ilk açıklamada ne dedi? “Efendim, heyetimiz saldırıya uğradı.” Ya, bir kere hayatın olağan akışında, saldırıya gidendir giden, kalan değil. Ben dükkânımdayım, silahlı kişiler beni ziyarete geliyor ve ben ölüyorum. Kim, kime saldırıyor; kim kime saldırmış? Bu kadar görüntü ortadayken, 3 cenaze varken bir ailede ve üstelik kamera kayıtları, doktor beyanları, hemşire beyanları ortadayken AKP Hükûmeti bu cinayetlerin arkasında durmuştur ve ne yazık ki başsağlığı mesajında bile bulunmamıştır, sadece İbrahim Halil Yıldız’ın kardeşine başsağlığında bulunmuştur; biz de diledik o zaman, yine diliyoruz ama Şenyaşar ailesi sanki dünyanın başka bir ülkesinde, insan bile değiller tavrını devam ettirmiştir. İbrahim Halil Yıldız’ın yakınları özel ambulans uçakla Ankara’ya kaldırıldı ama Şenyaşar ailesinden 3 kişi hastanede öldürüldü. Değerli arkadaşlar, öldürüldü diyorum çünkü görgü tanıkları var. Adil Şenyaşar ve Celal Şenyaşar hastaneye götürüldüklerinde hayatı tehlikeleri bile yoktu. İsmet Şenyaşar kavgayı duyduğu için hızla hastaneye gidiyor ve orada ilk başta ne yapılıyor biliyor musunuz? Adil Şenyaşar’ın vücudunda 17 farklı silahla... Dikkatinizi çekiyorum, 17 farklı silahla, 17 mermiyle öldürülüyor. Bu, otopsi raporu; benim sözüm değil. Otopsi raporu elimizde. Celal Şenyaşar, o da hastanede bıçak ve kesici aletle öldürülüyor ama 6 farklı silahla. 17+6, 22 silah kullanılıyor; en kötü ihtimalle, 6 içinde olsa bile, 17 silahtan söz ediyoruz. Üstelik Celal Şenyaşar bitişik atıştan öldürülüyor, bunu hukukçular bilirler; kasten, taammüden ve vahşice, hekimlerin gözü önünde cinayet işleniyor. Ve baba, hastaneye gittiğinde kafasına tüp ve metallere vuruluyor ve o da kesici aletlerle orada can veriyor. Hemen olayın akabinde doktorlar, hemşireler ve görgü tanıkları hastanede bu cinayetleri söylediler ama Hükûmet, Cumhurbaşkanı Erdoğan başta olmak üzere “Efendim, heyetimize PKK’liler saldırmış.” diye çok garip, akla ziyan açıklamalar yaptılar. Şu anda Şenyaşar ailesinden 3 kişi yerin altında. Kardeşleri Fadil Şenyaşar tutuklandı; aile Suruç’ta, hâlâ tehdit edildiği için Urfa’da ve üzerlerindeki baskı devam ediyor. Peki, suçları ne? AKP’li olmamak, AKP heyetine “Sizi dinlemeyeceğiz.” demek en kötü olasılıkla, “Biz size oy veremeyeceğiz.” demek. Kimse kimsese oy vermek zorunda değil. İşte, seçim çalışmaları böyle yürütüldü.

Değerli milletvekilleri, bu olayın peşini bırakmayın. Sizin vicdanınıza sesleniyorum. Bu olayda fail Hükûmettir. Hükûmet, bu cinayetlerin arkasında duruyor, bugün bile duruyor ve hesabını vermemek için yalan üzerine açıklamalarda bulunuyor. Evet, Şenyaşar ailesine yönelen ölüm tehdidi ve katliam milyonlara yönelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - AKP’li olmayan milyonlara yönelmiştir ve hâlâ tek tutuklu yoktur.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Ağrı Doğubeyazıt’taki bakkal?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Aile baskı altındadır. Şu anda Urfa’da kendileri ilçelerinde yaşayamamaktadırlar. Tek suçları AKP’li birine “hayır” demek, “Ben size oy vermiyorum.” demek.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bunu gerçekten kamuoyunun takdirine sunuyorum. Şenyaşar ailesinin sonuna kadar yanında olacağımızı, bu zulmü, bu vahşice cinayetlerin hesabını sonuna kadar soracağımızı ifade etmek istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) - Çok duygusal bir konuşma.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Doğubeyazıt’taki bakkalın hesabını kim verecek?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Siz önce 3 kişinin hesabını verin isterseniz.

BAŞKAN – Şimdi, öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Milletvekili.

Buyurun Sayın Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İnfaz etmeyi iyi bilirsiniz, katliamları çok iyi bilirsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size “Katliam var.” diyoruz, katliam.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Katliamları çok iyi bilirsiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, konuşmayın yerinizden.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne konuşuyorsun sen ya!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen ne konuşuyorsun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bilmediğin olaylar hakkında konuşuyorsun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen her şeyi çok biliyorsun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size otopsi raporu veriyorum.

BAŞKAN – Sizlere söz vermedim, lütfen... Dışarıda sohbet edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Otopsiye cevap ver.

BAŞKAN – Kürsüde hatip var. Lütfen, baştan başlatalım süreyi.

CHP GRUBU ADINA NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum.

Önerge konusu olan, 14 Haziranda yaşanan Suruç'taki üzücü olayda maalesef hayatını kaybeden 4 kişiye de Allah'tan rahmet diliyorum. Her iki tarafın yakınlarına da başsağlığı diliyorum. Bir daha böyle olayların yaşanmaması için bu olayın enine boyuna, bütün sebepleriyle, bütün yönleriyle araştırılması gerektiğini düşünüyorum. Bunu baştan ifade ediyorum.

Olayın hemen ardından Urfa Valiliği bir açıklama yaptı ve dedi ki: “AK PARTİ Milletvekili Sayın İbrahim Halil Yıldız yanındaki bir grupla esnaf ziyareti yapmıştır ve burada çıkan tartışma kavgaya dönüşmüştür. Sonuçta -o yaptığı açıklama sırasında- 3 kişi hayatını kaybetmiş, 9 kişi yaralanmıştır.” fakat basına daha farklı şekilde yansımtı bu olay.

Şu anda tabii dosyada gizlilik kararı olduğu için biz ayrıntılarını tam olarak bilemiyoruz ve olay esnasında da orada bulunmasak da seçim sürecinde ben ve 4 milletvekili arkadaşım Şanlıurfa'da görevliydik partimiz adına, orada çalışmalar yürüttük özellikle seçim güvenliğiyle ilgili. Bu olayla da ilgili duyduklarımız maalesef çok üzücüdür.

Özellikle 2 kişinin hastanede -biraz önce belirtildi ve basına da yansımtı zaten- yani bir kamu binasında öldürülmüş olmaları olayın vahametini ortaya koyuyor. Maalesef bu olayda her iki tarafla ilgili yürütülen soruşturmanın adil olduğu konusunda da kamuoyunda kuşklar var, kamu vicdanı bu konuda rahatsız. Tutukluluk durumuyla ilgili basına yansıyan durum, tarafsız ve bağımsız bir şekilde bu yargılamanın sürdürüldüğü yönünde kuşklar uyandırıyor.

Şimdi, Şanlıurfa'da korkunç boyuta varmış bir silahlanma söz konusu; biz bunu seçim sürecinde gördük. Şanlıurfa'da maalesef hukuk yok, adalet yok, ayrıştırıcı, kutuplaştırıcı siyaset dili çokça, fazlasıyla kendini gösteriyor ve orada, özellikle seçim günü sadece birkaç tutanakta birkaç cümle okuyacağım sizlere, diyor ki arkadaşlarımız, bizim gönüllülerimiz: “Can güvenliği nedeniyle deftere tutanak tutamadım. Sandık başkanı ve üyesi beni tehdit etti ve dışarıya atıldım.” Bir diğeri diyor ki: “15 seçmen kartıyla geldi bir kişi. ‘Kullanamazsınız’ dedim, kavgalar başladı, üstümü yürüdüler.” Bir diğeri diyor ki: “Sandık başında silahlı birileri bekliyordu. Gömleğimi yırttılar, beni itelediler ve beni bir eve bir köylü zor kaçırdı.” gibi... İşte, şu gördüğünüz tutanaklar; değerli milletvekilleri, bunlardan bir sürü daha var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) – Urfa’da seçim kuruluna bu yaşanan olaylar nedeniyle itirazlar yapılmış. Bu olay ve bizim seçim sürecinde 4 milletvekili arkadaşımızın yaşadığı, şahit olduğu olaylar, Şanlıurfa’da düzensizliğin bir düzen hâline geldiğini, devletin yetkilerini, görevlerini yerine getirmedeğini, adaleti tesis edemediğini, özellikle kadınların oy kullanma hakkının olmadığını, eğitimin yetersiz olduğunu ve silahlıların artık bireyselliği aşmış kitlesel boyuta vardığını, şiddetin önü alınmaz bir noktaya geldiğini göstermektedir, biz de bunu yaşadık.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kayışoğlu.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - Bu nedenle bu araştırma önergesinin kabul edilmesini ve bu olaya her yönüyle çözüm aranması gerektiğini düşünüyoruz, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Kemal Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçimlerden bir hafta önce Suruç’ta meydana gelen olaylarla ilgili bazı gerçekleri açıklamak istiyorum. Olay şöyle aslında: Bizim milletvekilimiz o gün aşağı yukarı 60’a yakın esnafı ziyaret ediyor. İşte, bu kapsamda, ziyareti sırasında milletvekili arkadaşımız –görüntülerden de benim gördüğüm gibi, diğer arkadaşlar da görmüştür- oraya 4 kişiyle geliyor, esnafa elini uzatıyor, esnaf tabii ki, zannediyorum olumsuz bir cevap veriyor. Bunun üzerine hemen milletvekilimiz geriye çıkıp gidiyor ama evet, orada bir provokasyon var, orada bir hazırlık var, orada bir eylem planı var çünkü sopolarla ve silahlarla saldırı başlıyor. Olayın aslı budur. Yani 24 Haziran seçimlerinin aniden gelmesiyle şoka uğrayanların bir provokasyonu var. Bunun üzerine hastaneye kaldırılıyor. Tabii ki yani yaralılar nerede ölür? Bazen hastanede ölür, bazen yolda ölür ama şu var: Hemen bunu kolaylıkla delil karartma gibi bir yere saptırmamak lazım. Delil karartma ve yeni delil üretme olayı 15 Temmuz öncesinde kalmıştır. Bu bir FETÖ taktiğidir, FETÖ’nün devri bitmiştir, Türkiye’de adalet vardır, Türkiye’de yargı vardır ve Türkiye’de devlet vardır. Bunu bilmeniz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bundan sonra bu olay da adalete intikal etmiştir. Ayrıca, şu anda bizim milletvekilimiz Twitter üzerinden, Facebook üzerinden özellikle terör örgütü bağlantılı kişilerce dış kökenli yani Avrupa’dan bazı kişilerce ölüm tehditleri almaktadır, çeşitli tehditlere maruz kalmaktadır. Bunun da artık yetkililer gereğini yapıyor, inceliyor.

Yani şunu söylemek istiyorum: Adalet gereğini yapıyor, yargı gereğini yapıyor, devlet gereğini yapıyor. Zaten gizlilik kararı alınmıştır, bu kapsamda adalete bırakılmış bir olaydır. Bu nedenle Adalet ve Kalkınma Partisi olarak biz, adaletimize güveniyoruz, tüm Türkiye’de olduğu gibi, Urfa’daki devletimize de yargımıza da güveniyoruz. Gerçekler ortaya çıkacaktır. Provokasyondan medet umanlar da hiç boşuna heveslenmesinler. Ayrıca, bu saldırıdaki örgüt bağlantısı, olaya karışanların oradaki bölgede sürekli kayıp hâlinde olan partilerle ve terör örgütüyle irtibatları da ortaya çıkacaktır.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldız...

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Efendim, satışmadan söz istiyorum. Sayın Beştaş iki gün önce ziyaret ettiğimi, daha sonra silahlarla oraya geldiğimi beyan etmektedir. Satışmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Yeniden satışmaya ihtimal vermeden, imkân vermeden... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, maalesef, asla istemediğimiz, gerçekleşmesini tasvip etmediğimiz bu olayın perde arkasında HDP, PKK bulunmaktadır. Bundan kesinlikle eminiz.

Biz Suruç'un tamamını dolaşyoruz ama bu esnafa daha önce gidip de işte “Biz size oy vermiyoruz, neden geliyorsunuz?” diye bir şey kesinlikle olmamıştır. Bu, tamamen HDP'nin, HDP'li vekilin yudurmasıdır. Ve silahlarla oraya gitmedim.

Ben geçen bayramın birinci günü son dakika PKK'nın suikastından kurtulmuş birisiyim ve şu anda şahıs hâlâ içeride ve bu şahısların... Zaten HDP ve PKK'nın tamamen birbirine bağımlı olduğunu hepimiz bilmekteyiz.

Olay günü ben ondan önce yaklaşık 60 esnafı ziyaret ettim, bütün esnaflarda da kamera kayıtları vardır. Bu şahsın dükkânına girdiğimde bunlar önceden hazırlıklıydı; ben durumu fark ettim, sesimi çıkarmadım, başımı eğdim, söylediği her lafı yuttum, buna rağmen dışarıya çıktım. Dışarıya çıkarken bir şahıs arkamda bekliyor, benimle fotoğraf çekilmek istiyor, yanıma bir çocuk veriyorlar. O şahıs da daha önce on iki yıl Kandil'de kalmış ve etkin pişmanlıktan faydalanmış. Akabinde, dışarıya tam çıkarken sopalarla arkadan saldırıyorlar. Tabii ki ben arkadakileri görmüyorum, saldırdıkları anı. Görüntüleri Sayın Bakanımız gösterince biz bunu gördük. Şimdi dosyada gizlilik kararı var, ben de dosyanın içeriğini bilmiyorum. Belki siz inanmayacaksınız ama samimiyetimle söylüyorum, bilmiyorum dosyanın içeriğini. Dosyada gizlilik kalktığında gerçekten bu olayın özü ortaya çıkacaktır. Benim ağabeyim öldürülüyor, siz bir milletvekilisiniz, hangi partiden olursanız olun, bunu hiçbir zaman dile getirmediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hastanede saldırırken öldü. Linç etmeye gitti.

AHMET UZER (Gaziantep) – Ya sen sus be! Ne kadar kötü konuşuyorsun. Sus ya!

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Yıldız.

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Bakın, ağabeyimi öldüren kişinin boy boy fotoğrafları var ve PKK sempatisini olduğu, işte esnaf adı altında –tabii biz bunları sonradan öğreniyoruz- yıllarca Suruçlu çocukları dağa gönderen, Suruç'taki PKK'nın ayağı... Nasıl ki HDP, PKK'nın buradaki ayağıysa aynı şekilde...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sen kimsin ya! Hâkim misin sen! Sen ne biçim insansın!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sen mi veriyorsun kararı! Kararı sen mi veriyorsun ya! (HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürlütüler)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Bakın, benim ağabeyim olay yerinde öldürülüyor...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kararı sen mi veriyorsun? Böyle bir konuşma hakkı yok bunun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hakaret ediyor Başkan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hakaret ediyor. Ceza verin! Ceza verin hadi!

BAŞKAN – Grup başkan vekillerimiz söz ister onun için.

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Bakınız, hiç kimse...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hakaret etme hakkı yok!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hakaret ediyor!

BAŞKAN – Arkadaşlar, doğrudan bir şahsı konu alan öneri veriyorsunuz, kendisi de anlatıyor, savunuyor. Lütfen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Söylediklerine dikkat etsin!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Verin cezasını. Kes sesini!

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Hiç kimse “PKK’nın uzantısı” diyemez burada.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Siz HDP vekilleri günlerdir beni ve ailemi örgütün hedefine koymuşsunuz. Korkmuyoruz, sizden de örgütten de korkmuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (İstanbul) - Başkan yanlı davranamazsın.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, Genel Kurula hitap edin lütfen.

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Bunu iyi bilin, tamam mı! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sen kimsin? Hâkim misin sen? Yutkunuyorsun, yalan söylüyorsun! Yutkuna yutkuna yalan söylüyorsun sen!

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Madem çok dürüstseniz burada çıkıp söylerdiniz...

BAŞKAN – Sayın Yıldız...

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – ...“Vekilin ağabeyi olay yerinde öldürüldü.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Git! Yutkunarak yalan söyleme, git!

BAŞKAN – Sayın Yıldız, teşekkür ediyorum açıklama için, sağ olun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ismimi zikrederek...

BAŞKAN – Sayın Bilgen, buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, grubumuz adına zaten söyleyeceklerimiz var ama önce sataşmadan Meral Hanım söz talep ediyor. İsterseniz o kişisel olarak ismi anıldığı için cevap versin, ben grup adına değerlendirme yapacağım zaten izninizle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kişi adına değil, grup adına sataşıldı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, yeni bir sataşmaya sebebiyet vermeyelim lütfen.

2.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben konuşmamda verili konuştum, otopsi raporlarıyla, hangi silah mermileriyle olduğunu, bitişik atış mı olduğunu, olay yeri kameralarını, hastane kayıtlarını, doktor ve hemşire açıklamalarını özenle söylemeye çalıştım. Bir hukukçu olarak delille konuşmanın gerekliliğine her zaman inanmışımdır. Ben tabii ki bir milletvekilinin ağabeyinin öldürülmesine, ölmesine sevinecek, mutlu olacak bir insan değilim, kendisiyle de tanışıyorum. Ben ilk

gün başsağlığı diledim. Olay yerine gittim arkadaşlar, cenazeyi defnetmek için gittim ve o gün dışarı çıkamadık çünkü Başbakan, bütün Hükümet oradaydı, bizim temasımıza bile izin verilmedi ve ben konuşmamda gerçekten herkese başsağlığı dilediğimi, buradan da tekrar başsağlığı dilediğimi ifade etmek istiyorum.

Benim sorunum Sayın Yıldız'ın ailesi ve kendisiyle değil; benim sorunum, bu ülkenin artık bir hukuk devleti olmaktan çıktığı, bu ülkede bu kadar vahşice cinayetlerin üstünün örtülmesi.

Şimdi ısrarla “gizlilik kararı var” deniyor. Değerli milletvekilleri, kameraları lütfen Genel Kuruldan sonra izleyin. Lütfen hastane kameralarının niye tahrip edildiğini araştırın. Bir savcı 3 cinayetten sonra neden 2 kardeş ve 1 babanın, ölen 3 kişinin kardeşini tutuklar ve 3 kişinin faili konusunda kılımlı kıpırdatmaz? Lütfen bunu vicdanımızla araştırın.

Ben burada ağabeyini kaybeden bir milletvekiliyle tartışmayı asla tercih etmem.

Ben verilerle ve olgularla konuşuyorum. Bu konuda verili ve olgulu karşıma çıkılmasını isterim. Böyle “HDP, PKK, terör, terörizm...” Bu ezberleri bırakın. Gelin, gelin hakikati hep birlikte ortaya çıkaralım, kim suçludur, kim suçsuzdur bunu ortaya çıkaralım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bilgen...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın HDP grup önerisi üzerinde satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Evet, 60'a göre söz istiyorum, grup adına...

Sayın Başkan, biz bir araştırma önergesi veriyoruz ve bir konunun araştırılmasını istiyoruz, hüküm vermiyoruz. Eğer bu konunun ortaya çıkmasını istiyorsanız Meclisin denetim mekanizmalarından birisi araştırma önergesiyle komisyon kurulmasıdır. Biz çok net biçimde araştırılmasını istiyoruz. Ortaya ne çıkarsa çıksın sonucunu birlikte lanetleme, kimden kaynaklanmış olursa olsun birlikte karşı durma konusunda da varız. Ama lütfen bir daha grup üyelerinizden birisi partimizin ismini bir sıfatla birlikte, başka bir tanımlamayla birlikte anarsa biz de sıfatlarla birlikte anmaya başlarız. Bu Genel Kurul sürekli kötü manzaralara tanıklık eder değerli arkadaşlar.

Bakın, ben dün sırf partimize satışma olduğu için aynı üslupla cevap verdim ama kendime yakıştırmıyorum bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Dolayısıyla bundan sonra HDP'yi bir yasal parti olarak, seçime girmiş, 6 milyona yakın oy almış bir parti olarak hiç olmazsa ismini anarken olduğu gibi anarsanız bir hukuku, centilmenliği koruruz, başarırız, aksi takdirde biz de sıfatlarla parti ismini anmaya başlarsak bu Genel Kurulda hep istemediğimiz manzaralar çıkar. Hastanede insanlar intihar edip mi kameraları kapattılar? Yani kendi kendilerini öldürdüler, sonra da delil karartmaya mı kalktılar? Yani burada hiç olmazsa aklımızla alay etmeyin ki gerçekler ortaya çıksın ve benzer olaylar yaşanmasın, hiçbir acıyı yaşamayalım, herkes özgürce seçim kampanyasını yürütsün. Ama bu dış güçler yaklaşımını da lütfen bırakın. Kişisel korumalarının ağır silahlarla sosyal medyada pozlar veriyorlar, dış güçler mi bu fotoğrafı veriyorlar? Yani bu konuda...

BAŞKAN – Sayın Bilgen, öneri üzerinde konuşuldu. Satışma için söz aldınız.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Ama bakın, burada, çok açık bir biçimde kişisel korumalar sosyal medyada resim paylaşıyorlar. Bu konunun araştırılmasını istiyoruz ama biraz sonra el kaldırılıp “araştırılmasın” diye oy kullanılacak. Eğer bunu vicdanımıza sığdırıyorsak...

BAŞKAN – Oylama yapmadan nasıl karar vereceğiz, sadece talep edince mi?

AYHAN BİLGEN (Kars) – Göreceğiz biraz sonra Başkanım, inşallah biz mahcup oluruz, yanılırız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

22.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konunun hassasiyetini biliyorum. Sayın Bilgen “Az sonra ‘hayır’ diyecek AK PARTİ Grubu.” dedi. Evet, “hayır” diyeceğiz, kayda geçsin diye söylüyorum. Bu mesele söz konusu olduğundan beri konuyu yakından takip etmeye çalışıyoruz. Tüm ayrıntılarıyla beraber yargı tarafından ortaya çıkarılacaktır. Zaten Meclisin iki kanunun görüşülmesinden sonra kapanmasından dolayı ve yargıda olan bir konunun bu araştırmaya konu olmasının uygun olmayacağından dolayı “hayır” diyeceğiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen tarafından, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 14/6/2018 tarihinde meydana gelen ve 4 kişinin hayatını kaybettiği, 8 kişinin de yaralandığı, seçim sürecini provoke etmeyi amaçlayan olayların siyasi boyutuyla birlikte tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 16/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun:

3.- *CHP Grubunun Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, medyada çok sesliliğin korunması, gazetecilerin mesleklerini yapabileceği bir ortamın sağlanabilmesi, özlük haklarının iyileştirilmesi, gazete ve gazeteciliğin daha özgür olabilme koşullarının sağlanması amacıyla, 13/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/7/2018 Salı günü (Bugün) toplanmadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

CHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Utku ÇAKIRÖZER ve arkadaşları tarafından, medyada çok sesliliğin korunması, gazetecilerin mesleklerini yapabileceği bir ortamın sağlanabilmesi, özlük haklarının iyileştirilmesi, gazete ve gazeteciliğin daha özgür olabilme koşullarının sağlanması amacıyla 13/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin 17 sıra no.lu diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/7/2018 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi, önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve dört yüz altı gündür haksız, hukuksuz yere özgürlüğünden mahrum tutulan İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu'nu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin tapu senedi Lozan Anlaşması'nın 95'inci yıl dönümünü kutlarken Büyük Önderimiz Atatürk ve anlaşmanın mimarı İsmet İnönü ve heyetini minnetle anıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bugün, basında sansürün kaldırılışının 110'uncu yıl dönümü. Ancak ülkemizde sansürün kaldırılmasından tam yüz on yıl sonra maalesef özgür basından bahsedemiyoruz. Basın kuruluşları ve gazeteciler bu yıl da 24 Temmuz baskı, yasaklama, sansür ve otosansür altında girmekte. Türkiye'de en küçük eleştiriye, tek sütunluk habere, çizilen bir minik karikatüre tahammül edilemediği için gazeteciler cezaevleri hücrelerinde tutuluyor. Bugün 144 gazeteci cezaevinde. Üstelik gazetecilere düşünceleri, yazıları, yorumları nedeniyle azılı katillerden, tacizcilerden daha ağır cezalar verilmekte, istenmekte. Rahatlıkla ömür boyu hapis cezalarına çarptırılmaktalar. Yani, daha önce söylemiştim, idam cezasını bu Meclis kaldırmamış olsa gazetecilerini asan ülke olarak tarihe bile geçeceğiz. Durum bu kadar vahim.

Adalet gazeteciler için de çarpık işliyor. Suçsuzlukları Anayasa Mahkemesi kararıyla tespit edilen Şahin Alpay ve Mehmet Altan iki yıl tutukluluğun ardından serbest kalırken aynı davalarda ve aynı delillerle Ahmet Altan ve Nazlı Ilıcak ömür boyu hapis cezalarına çarptırılabilir. Bu ülkede Musa Kart, Nuri Kurtcebe gibi çizerlerimiz karikatürleri nedeniyle aylarca cezaevinde yatırılıyor. Aslında gazetecilik suç değildir ama Kadri Gürsel, Murat Sabuncu, Erdem Gül, Gökmen Ulu ve daha niceleri sadece gazetecilik yaptıkları için aylarca cezaevinde yatırıldılar. Ece Sevim Öztürk, Ziya Ataman, İsmi naz Temel gibi gazeteciler, haberleri gerekçe gösterilerek şimdi de özgürlüklerinden aylardır mahrum. Cezaevinde olmayan gazeteciler ise yüzlerce dava ve soruşturmayla karşı karşıya. Cumhuriyet muhabiri Canan Coşkun haber yaptığı için, geçen hafta, iki yıl üç ay hapse mahkûm edildi.

Değerli arkadaşlarım, bu ülkede bakanlar, soru soran gazetecileri tokatlayabiliyor, hoşlarına gitmeyen "tweet"leri yasaklayabiliyor. Bu ülkede şehir hastaneleri hakkında haber yapan televizyon kanalı hakkında soruşturma açılabilir. Ekonomiyi, gidişatı eleştiren köşe yazarları ertesi gün işsiz kalıyor bu ülkede. Bu ülkede medyanın yüzde 95'i iktidarın kontrolü altında. O kadar kontrolü altında ki Başbakanlık koltuğunda oturan bir siyasetçi ekonomik gerekçelerle kapatıldığı duyurulan bir gazete hakkında açık açık "Birini kapattık, biri kaldı, onlar da bizim gibi işsiz kaldı." diyebilmekte. Öte yandan, özgürce haber yapma çabasındaki sınırlı sayıda basın kuruluşu ise yasaklamalar, soruşturmalar, tehditlerle ve kapatmalarla karşı karşıya. Sadece iki yıllık OHAL döneminde 178 gazete, radyo, televizyon ve internet sitesi kapatıldı. Bazı gazeteler, bugün, yasal zorunluluk olmasına rağmen, tekel oluşturan dağıtım şirketlerinde dağıtılmamakta.

Değerli arkadaşlarım, işin bir de son derece vahim olan işsizlik boyutu var. Yasaklama ve kapatmalar basın emekçilerini kitleler hâlinde işsiz bırakmakta. Gazetecilikte zaten yüzde 19 gibi çok yüksek olan işsizlik oranı OHAL döneminde yüzde 30'lara ulaşmış durumda; 12 bin meslektaşımız bugün işsiz. Her türlü baskıya rağmen halkın haber alma hakkı için çabalayan basın emekçileri ise çok ağır ve ödenmesi güç maddi yaptırımlarla, ceza soruşturmalarıyla korkutularak otosansüre zorlanmakta.

Değerli arkadaşlarım, yukarıda sadece bir bölümünü sıralayabildiğim bu vahim tablo nedeniyle dünya ülkemizi basın özgürlüğünün bulunmadığı bir ülke olarak görüyor. Evrensel kriterlere göre, 180 ülke arasında 157'nci sıradayız özgür basın alanında. Böyle bir ortamda kutlanacak bir Basın Bayramı var mı yok mu sizlere soruyorum. Bize göre yok, o yüzden Basın Bayramı'nı bu yıl diğer yıllar gibi kutlayamıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, özetlediğim bu kara tablonun üzerine, bir de az sonra görüşeceğimiz OHAL'i kalıcı hâle getirecek kanun gündemde. Valilere verilen sınırsız ve keyfi yetkilerle kentlere girişler yasaklanacak, seyahat özgürlüğümüz elimizden alınacak. Bu keyfi OHAL düzeninin en çok gazetecileri etkileyeceği, basın özgürlüğünü ortadan kaldıracağı muhakkak.

O yüzden, basın özgürlüğü demokrasi ve hukuk devletinin vazgeçilmezidir. Tüm partilere araştırma komisyonu kurma önerimizi destekleme çağrısı yapıyoruz; gelin, bu meseleyi çözelim diyoruz, gazetecilik suç değildir diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerine İYİ PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu... (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Nuhoğlu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, önemli bir konu çünkü ülkemizin en çok ihtiyaç duyulan konusu. Maalesef, Türk milleti olup bitenleri takip edemiyor çünkü haber özgürlüğü yok. En son bir olayı söyleyeceğim değerli arkadaşlar, RTÜK Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlandı, TRT Cumhurbaşkanlığına bağlandı ama Türk milleti bu olayı duymıyor ve tartışmıyor. Dün yeni bir kararnameyle bu oldu. Ama Türk milleti bunu bilmek zorunda. RTÜK denetleyici bir kurum, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlandı. TRT bir basın-yayın kuruluşu, Cumhurbaşkanlığına bağlandı. Yani denetleyici bir kurum Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kurumu sizce denetleyebilir mi?

Değerli milletvekilleri, hürriyet yoksa, özgürlük yoksa demokrasi de yoktur, insan hakları da yoktur. Bu, sürdürülebilir bir durum değildir. Korkmayın, lütfen, korkmayın; bu insanlar konuşsun, tartışsın, eleştiriye açık olun, fikirlere açık olun. Bakın, Orta Asya'da bir atasözü vardır: Benim 1 elmam var, sizin 1 elmanız var. Siz bana 1 elma verirsiniz, ben size 1 elma verirsem sizin gene 1 elmanız, benim gene 1 elmam olur. Ama sizin bir fikriniz var, benim bir fikrim var; ben size 1 fikir verirsem sizin 2 fikriniz olur, siz bana 1 fikir verirsiniz benim de 2 fikrim olur.

Korkmayın arkadaşlar, bu millet konuşsun, konuşanların içerisinde mutlaka iyi fikirler çıkacaktır. O iyi fikirlerle ülkemiz daha iyi ortamlara taşınacaktır.

Değerli arkadaşlar, ben mümkün olduğunca takip etmeye çalışıyorum, bu, “yeni Türkiye” dedikleri, “yeni sistem” dedikleri var ya, işte bakan sayısı azaltıldı. Bakan sayısı azaltıldı ama bakan yardımcılarını her gün ikişer üçer tayin ediliyor, her bakanın 2 veya 3 tane yardımcısı açıklanıyor. Hem de bu yardımcılarından -takip ediyor musunuz, bilmiyorum- bir bakanın kuzeni diğer bakanın yardımcısı.

Ben bu çatının altına yeni giren birisiyim. Hemen önüme verilen belgelerde dediler ki: “Birinci, ikinci dereceden yakınlarınız danışman olamaz.” Gayet makul ve saygıyla karşıladım. Ama bir bakanın kuzeni bir başka bakanın yardımcısı olabilir. Hiç şüpheniz olmasın, bu iş sadece damatla da kalmayacak, yakın bir zamanda çok yakınlar bakan yardımcılığı ve diğer önemli görevlere geleceklerdir. Bunlar konuşulmalı ve tartışılmalı.

Süre çok sınırlı tabii.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Söyleyecek çok şey var.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kayda geçsin diye bir düzeltme yapmak istiyorum izin verirseniz.

Sayın hatibin bahsettiği RTÜK ve TRT'nin bağlandığı ifadesi doğru bir ifade değil, ilişkilendirilmiştir doğru olan. Daha önce Başbakanlıkla ilişkiliydi bu iki kurum. Teknik olarak tabii ki her kurumun ilişkili olduğu bir başka kurum olması lazım. Daha önce Başbakanlığa bağlı olan bu kurumlar şimdi ilgili bakanlıkla veya Cumhurbaşkanlığıyla ilişkilendirilmiş oldu.

Örneğin İçişleri Bakanlığıyla ilişkili olan belediyelerin ast-üst ilişkisinden bahsetmek mümkün değildir. Sadece devlet işlerinin daha rahat işlenmesi, sonuç almak yapılan düzenlemedir, teknik bir konudur.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir...

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi en derin sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutluyorum. Demokrasilerde basının sahip olduğu değer ve üstlenmiş olduğu sorumluluğun kıymeti malumdur. Toplumun kendi imkânlarıyla yaşananlardan haberdar olmasının mümkün olmadığı koşullarda, özellikle bilgi çağında olduğumuz zaman diliminde eşsiz bir anlam taşımaktadır.

Hiç şüphe yok ki Türk basınının, başta Millî Mücadele döneminde olmak üzere ülkemize sağlamış olduğu katkı ve önem büyüktür. Devletimizin kurucusu Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği gibi “Basın, milletin müşterek sesidir.” Öyle de olmalı ve öyle de kalmalıdır. İzmir'in işgali sırasında millî direnişin ateşini yakan Hasan Tahsin gibi kahraman vatan evlatları Türk basınının yol başçılarıdır. İstiklal şairimiz Mehmet Akif Ersoy ve Hüseyin Nihal Atsız gibi kalemini yalnızca hürriyet ve istiklal sevdasına adanmış, böylelikle de nazarımızda devleşmiş isimler bugün dahi örnek alınan, örnek gösterilen şahsiyetlerdendir. Günümüz koşullarında ise her alanda var olan sorunların artması, teknolojinin gelişmesiyle sosyal medya gibi bir alanın gündemimize taşınması, basın camiasının elektronik gazeteciliğe geçiş koşulları altında derin bir arayış içerisine girmesi ve daha önemlisi, basının ülkelere karşı yürütülen faaliyetlerde araç olarak kullanılması çabaları ortadadır. Bu noktada, eminim, kesin ve keskin bir ayırım yapma gerekliliğinin herkes farkındadır. Medya ve basın üzerindeki baskıların var olmamasıyla beraber, haber alma özgürlüğünün engellenmemesinin önemi elbette büyüktür. Ancak, basın faaliyetlerinde yapılan her türlü çalışmanın, Türkiye'nin millî birlik

ve bütünlüğüne, cumhuriyetin temel ilkelerine, millî güvenliğe ve kamu düzenine zarar vermeyecek bir anlayışta olması da elzemdir. Aksi takdirde, doğru ve yanlış arasındaki ayrım kalkacak, milletin menfaatini savunan ile milletin karşısında duran arasındaki farklılık, Allah korusun, yozlaşabilecektir, bunun da Türkiye'ye zararı büyük olacaktır. Bu şartlarda ölçümümüz, hukukun üstünlüğüne bağlı kalmak olmalıdır. Basın etiği suni olarak oluşturulmaya çalışılan algının değil, gerçekliğin peşinden koşan, emeğini kimsenin tasarrufuna değil, kendi gayret ve inancına bağlayan, vicdani sorumluluğunu yerine getirmiş bir çizgide seyretmelidir. Milletimizi bir arada tutan, beraber yaşama irademizi her yönüyle ortaya koyan ve demokratik olgunluğu esas kabul eden bir anlayışla basın faaliyetlerini değerlendirmek herkes açısından temel yaklaşım olmalıdır. Diğer yandan, sadece ülke genelinde değil, yerel seviyede de faaliyet gösteren basın kuruluşlarının ve mensuplarının da imkânsızlıklardan doğan büyük sıkıntıları olduğunu ifade etmek gerekir.

Bu vesileyle görevi başındayken hayatını kaybeden başta Yusufiyeli Cengiz Akyıldız olmak üzere, ülkesi ve milleti için mücadele etmiş olan tüm basın çalışanlarımıza Yüce Allah'tan rahmet diliyorum.

Son olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlık vesikası hukuki senet ve zırhı olan Lozan Barış Anlaşması'nın 95'inci yılını da kutluyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; saygıyla selamlıyorum.

Önce bu basın camiasının bayramından başlayayım, ben kutlamıyorum çünkü ortalıkta bayram kutlanacak bir durum maalesef yok, keşke olsaydı.

Şimdi, bakın, modern zamanlarda sansür öyle yasayla “Artık sansür var.” diyerek filan yapılmıyor, uygulamayla yapılıyor. Ben, şimdi önce bir kamu kuruluşundan başlayacağım, size birtakım veriler vermek istiyorum: TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu) yayımlarında tarafsız olmak zorunda olan bir kamu yayıncısıdır, değil mi? RTÜK'e bağlı, kuruluş kanununda yer alan yayın ilkeleriyle birlikte aynı zamanda yayınların denetimi altında bulunduğu RTÜK'ün yayın ilkelerine de uymakla yükümlü.

Şimdi, buna göre TRT'nin yayınlarının siyasi parti ve demokratik gruplarla ilgili fırsat eşitliği ilkesini göz ardı eden, kamuoyunun özgürce kanaat geliştirmesini engelleyen nitelikte olmaması gerekiyor.

Şimdi, bakın sayın vekiller, ben size birkaç tane veri vereceğim. Bu veriler kaynak olarak RTÜK'ün verileridir. Eskiye gitmiyorum yani 2015 Haziran, 2015 Kasım seçimlerine ya da 2016 referandum dönemine gitmiyorum, 2018. 14 Mayıs 2018-22 Haziran 2018 tarihleri arasında siyasi partiler ve Cumhurbaşkanı adaylarının TRT kanallarında yer aldığı sürelere dair veriler vermek istiyorum. Elinizi vicdanınıza koyarak şimdi değerlendirin lütfen.

Bakın, TRT 1: Cumhuriyet İttifakı ve aday 8 saat 55 dakika -hesapladığımızda 535 dakika- HDP ve aday 2 dakika. TRT Haber: Cumhuriyet İttifakı ve aday 105 saat 52 dakika -6.352 dakika ediyor- HDP ve aday 30 dakika. TRT 6: Cumhuriyet İttifakı ve aday 66 saat 21 dakika -toplamda 3.981 dakika ediyor- HDP ve aday sıfır dakika. Şimdi diyeceksiniz ki: “HDP'ye böyle.” Değil. Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ PARTİ ve onların adaylarına ilişkin rakamlar da var, aynı durumda, sıfır değil de biraz üstünde, veriler ortada. Şimdi, toplamda bakıyorsanız, Cumhuriyet İttifakı ve adayının 10.868 dakika

yayını yapılmış bu 3 kurumda, HDP ve adayının yayını 32 dakika, 10.868'e 32. Ya, şimdi "Sansür yok." diye tartışıyorsunuz ve konuşuyorsunuz. Bu nedir peki? Bu yaratılan eşitsizlik fiilen sansürün olması değil midir? Budur. Kamu kurumu, TRT'den bahsediyorum. Diğer yayınlara baktığımızda da ayın durumla karşı karşıyayız, özel yayınlar açısından da durum aynıdır. Bakın, özel yayınlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Özel yayınlara baktığımızda da aynı durumla karşı karşıya olmamızın açıklaması nedir? Evrensel basın etik ilkelerine, basın ahlakına Türkiye'de gazetecilerin ve kurumlarının bugün asla uymaması demektir. Şimdi, sansür kaldırıldı diye bayram kutlayacak bir durumda mıyız? Siz değerlendirin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım, sizi ve yüce Meclisimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutluyorum. Bu vesileyle Lozan Antlaşması'nın, Türkiye'nin tapu senedi antlaşmasının 95'inci yılının milletimize hayırlı uğurlu ve kutlu olmasını diliyorum.

Tabii, ben burada Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisinin aleyhinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Ana muhalefet partisi, her zaman olduğu gibi, birtakım ezberler üzerinden, birtakım klişeler üzerinden konuşmaya devam ediyor.

Çok değerli konuşmacı, değerli hatip Utku Çakırözer Bey benim CNN Türk'te beraber program yaptığım bir arkadaşım. Hande Fırat Hanım ile biz beraberce CNN Türk'te yaklaşık iki yıl boyunca "Ankara Günlüğü" programını yaptık ve Türkiye'nin gerçekten o dönemde en çok izlenen televizyon programlarından bir tanesiydi. Ve aynı zamanda çok değerli Çakırözer, Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmenliğini yaptı.

Benim bildiğim kadarıyla, hem Ankara temsilciliği sırasında hem Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmenliği sırasında kendisiyle ilgili bir iddia, bir suç ve bir ceza, gazetecilikten dolayı bir ceza verilmedi, ben buna şahit olmadım. Eğer böyle bir şey olsaydı zaten, Voltaire'in dediği gibi, "Sözlerinizin hiçbirine katılmıyorum ama söz söyleme hakkınızı sonuna kadar savunuyorum." sözünde, prensibinde olduğu gibi, ben Utku Bey'i arardım ve yanında yer alardım.

Şunu ifade etmek istiyorum: Bazı prensip cümlelerini tekrar hatırlatmakta fayda var. Birincisi: Gazeteci olmak, suç işleme özgürlüğünü vermez. İkincisi: Suç işleme özgürlüğü, basın özgürlüğü değildir. Üçüncüsü: Gazeteci de olsa suça bulaşmışsa cezası vardır.

AK PARTİ -hükümetleri- Türkiye'de hem gazetecilik alanında hem temel haklar, özgürlükler alanında sessiz devrim gerçekleştirmiş bir partidir. 2010 yılında yapılan Anayasa düzenlemeleriyle hem bireysel özgürlükler alanında hem kolektif özgürlükler alanında hem kamusal haklar alanında pek çok düzenlemeyi başarmış olan bir partidir. Biz kendimize güveniyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Masal anlatıyorsun, masal.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 150 gazeteci içeride, ne anlatıyorsunuz siz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, sözünü kesmeyelim hatibin, yerinizden konuşmayın.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Bizim Allah’a şükür, milletimiz önünde, halkımız önünde başımız dik, alnımız aktır.

Şunu ifade edelim, AK PARTİ hep şuna inanmıştır: “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” diyen, hürriyetleri savunan, teşebbüs hürriyetinin, fikir hürriyetinin, düşünce hürriyetinin önünü açan bir partidir. Tüzüklerle mücadele ederek buraya gelen bir partidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – AK PARTİ’nin Genel Başkanı yasaklı hâle geldiğinde yine bunlarla mücadele eden bir partiydi.

Çok Değerli Başkanım, sizi ve yüce Meclisimizi tekrar saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili...

BAŞKAN – Ama güzel şeyler söyledi, isminizi andı ama.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Güzel şeyler söyledi tabii.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Övdüm efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – ...Sayın Yayman adımı anarak bir satışmada bulundu, izninizle cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne dedi Sayın Başkan?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne dedi efendim?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Söylediklerinin doğru olmadığını söyledi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır Sayın Başkan, ne dedi de sataştı? Zapta geçmesi lazım Tüzük gereği, ne dedi de sataştı?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, güzel şeyler söyledi, olumlu şeyler söyledi, gazeteciliği çok iyi yaptığını söyledi.

BAŞKAN – Bence de güzel şeyler söyledi ama size göre güzel, belki rahatsız oldu onlardan Utku Bey.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, Bülent Bey söz vermeyecek Sayın Başkan!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, baş tacı, dinleyelim, konuşsun.

BAŞKAN – Belki yanlış söyledi güzel şeyleri.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlarına sahip çıktı, gazetecilere sahip çıkmadı Sayın Başkanım, bırakın konuşsun gazeteci.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, konuşsun, baş tacı ama zapta geçmesi açısından söylüyorum, satışılan ifade nedir? Konuşsun ama Tüzük der ki: “Hangi gerekçe olduğunun ifade edilmesi lazım.” Ben soruyorum, merak ediyorum, hangi ifade satışma ifadesi? Söylemesi lazım Sayın Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Utku Bey’in sahip çıktığı gazetecilerin terörist olduğunu ifade etti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, satışma için söz verdiniz ama kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Bir dakika, tamam, Utku Bey’e söz veriyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konuşulmasına karşı değilim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Satışma sadece kötü niyetle olmaz ki yani kötü niyetle satışılmaz.

BAŞKAN – Yok, hayır, ona katılmıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır hayır, hangi kasıtlı satıştığımı arkadaşımız açıklayacak.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Fazla övmüş olabilir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, diyorum ki tekraren, konuşmasına rıza gösteriyoruz, konuşsun tabii ki ama Tüzük gereği “Hangi ifade satışma ifadesidir?”i lütfen Utku Bey ifade etsin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Arkadaşıym.” dedi, tebrik etti.

BAŞKAN – İzah edecek.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, fazla övmüş olabilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Müsaade et konuşsun.

BAŞKAN – Yani Sayın Yayman’a göre güzel ama Sayın Çakırözer rahatsız olmuş söylenenlerden.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, yani 1’inci partinin grup başkan vekili mi yönetiyor Meclisi anlayamadık, her şeye müdahale ediyor.

BAŞKAN – Grup başkan vekillerinin işi o.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama çok fazla müdahale ediyor.

VII.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’in, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman’ın CHP Grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kendisi de bahsetti, beraber program yaptığımız Sayın Yayman’ın benimle ilgili sözlerinin bir bölümüne teşekkür ediyorum ancak vurgulamak istediğim bir konu var. Benim yargılanmamış olmam, benimle ilgili, Cumhuriyet gazetesinde çalıştığım dönemde bana bir dava açılmamış olması ya da Sayın Yayman’a ya da bahsettiği diğer gazetecilere dava açılmamış olması Türkiye’de basın özgür olduğu anlamına gelmez. Hem benim o dönem çalıştığım gazetede hem başka gazetelerde yüzlerce gazeteci hakkında soruşturmalar var. Bakın, bazı isimlerden bahsettim. Örneğin, Musa Kart bir karikatür çizdi diye aylarca hapiste kalıyorsa ya da Nuri Kurtcebe bir karikatür çizdi diye... Bahsettiğim diğer isimler var, sizler de bunların çoğunu tanırıyorsunuz Sayın Yayman. Bu gazetecilerin özgürlüğünü hep birlikte korumalıyız. Eleştirebilirler, beğenmeyebiliriz; beni, bizi, sizi, hepimizi eleştirebilirler ama onların özgürlüğünü korumak tüm yüce Meclisin görevidir diye düşünüyorum. O yüzden tabii ki olumlu sözleriniz için teşekkür ediyorum ama hep birlikte bu yüce Meclis... Zaten biz de bu araştırma önergesini bunun için veriyoruz “Gelin, özgür bir basın, çoğulcu bir basın nasıl oluşur, bunun yöntemlerini bir komisyon kurarak belirleyelim” diyoruz. Buna destek istemiştik.

Şahsımı söylediniz “Ona yargı açılmadıysa o zaman nasıl Türkiye’de basın özgür değildir?” gibi. Hani, bu yaklaşımı ben kendi adıma doğru bulmuyorum, gazeteciler adına da doğru bulmuyorum. Hâlâ yargılanmakta olan birçok meslektaşımız var, susturulan medya kuruluşları var, dağıtılmayan gazeteler var, bugün bile dağıtılmayan. O yüzden bu konuyu dikkatlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, medyada çok sesliliğin korunması, gazetecilerin mesleklerini yapabileceği bir ortamın sağlanabilmesi, özlük haklarının iyileştirilmesi, gazete ve gazeteciliğin daha özgür olabileme koşullarının sağlanması amacıyla, 13/7/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Temmuz 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen bazı komisyon üyelikleri için seçim yapacağız.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca aday gösterilmiştir.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- İçişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – İçişleri Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Fatih Süleyman Denizolgun aday gösterilmiştir.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.08

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP**KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Geçen birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 1 sıra sayılı Teklif’in birinci bölümünde yer alan 4’üncü maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 5’inci maddenin önerge işlemini başlatacağız.

5’inci madde üzerinde iki adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sıralarına göre işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayşe Acar Başaran

Abdullah Koç

Kemal Peköz

Batman

Ağrı

Adana

Adnan Selçuk Mızraklı

Oya Ersoy

İmam Taşçier

Diyarbakır

İstanbul

Diyarbakır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

(x) 1 S. Sayılı Basmayazı 23/07/2018 tarihli 8’inci Birleşim Tutanağı’na ektir.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier.

Buyurun Sayın Taşçier. (HDP sıralarından alkışlar)

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle ilgili söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifiyle OHAL şeklen kaldırıldıktan sonra, aslında daimî OHAL dönemine geçiyoruz.

15 Temmuzdan bu yana ilan edilen OHAL'in iki yıllık uygulamaları finans çevrelerini rahatsız etti. Rahatsız olan finans çevreleri değişik platformlarda bunu dile getirdiler ama Sayın Erdoğan bunlara cevaben şunu söylemişti: “Zaten OHAL’lerde grev olmuyor, siz daha ne istiyorsunuz?” Fakat bu, yine, bu sefer global finans çevrelerini de rahatsız eden bir duruma geldi, o zaman da global finans çevrelerini bir şekilde mutlu etmek ya da onların bu tepkilerini dindirmek amacıyla bu oylayacağımız yasalar gündeme geldi yani kalıcı bir OHAL.

Neden finans çevreleri buna karşı çıkıyor? Çünkü finans çevreleri demokrasi olmayan, tek kişinin yönettiği ülkelerle sistemli ve diyaloglu bir şekilde çalışmıyorlar. Bundan dolayı da finans çevreleri OHAL ve sıkıyönetim benzeri yönetimlerden pek rahatsızdırlar.

Bu OHAL’lerle yönetilen Türkiye Cumhuriyeti'nin geçmişine bir baktığımız zaman, bilindiği gibi, 1921 Anayasası nispeten özgürlükçü, demokrat, hak ve özgürlükleri vadeden bir Anayasa idi. Ama 1924'te çıkan Anayasa'yla yeniden tekçi bir Anayasa'ya dönülmüş oldu. Ve bu Anayasa'nın sonrasında Takrir-i Sükûn Kanunu kabul edildi. Bu Takrir-i Sükûn Kanunu'nun gelişmesinden itibaren de istiklal mahkemeleri, bildiğiniz gibi, Türkiye'de uygulanmaya başlandı. Bu istiklal mahkemeleriyle Şeyh Sait ve 47 arkadaşı 1925'te idam edildi. Bununla kalınmayarak o günkü istiklal mahkemelerinin savcısı, Diyarbakır İstiklal Mahkemesinin Savcısı konumunda olan Ahmet Süreyya Bey anılarında şöyle diyor: “20-22 yaşlarında, Kürtçeden başka dil bilmediği için -ana dili Kürtçeden başka bir şey bilmediği için- bir genci idam ettik. Bu genci idam etmemizin tek nedeni bunun Kürt olmasından kaynaklı idi.” Anılarında bunu yazmıştır.

1950'li yıllara kadarki süreçte ise o günkü yine OHAL ve benzeri tekçi rejimlerle Kürtler yerinden yurdundan söküldü, binlerce Kürt ailesi Trakya'ya, Çanakkale'ye, İç Anadolu'ya, Ege'ye sürgün edildi. Ve 1937-1938'de Dersim katliamı oldu. Sonrasında Koçgiri, bilindiği gibi, Ağrı ve Zilan Deresi katliamlarıyla karşı karşıya kalındı. Biliyoruz ki bu OHAL’ler her zaman Kürtlere ayrı uygulanır oldu.

1980 sonrasında yine aynı şekilde, bu OHAL ve sıkıyönetimler ağırlıklı olarak Kürtlere uygulandı. 90'lı yıllarda 17.500'ün üzerinde faili meçhul cinayet işlendi ve o günkü Kürt siyasetçi Sayın Vedat Aydın'ın ölümüyle başladı. Ama son döneme geldiğimiz zaman, şimdiki Hükümet bu sözünü ettiğim süreçlerin hepsini eleştirerek iktidara geldikten sonra son üç yılda aynısını yine Kürtlere uygulamaya başladı. Üç yıl önce Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi onlarca kameranın önünde gün ortasında öldürüldü, hâlen faili belli değil, hâlen faili yakalanmadı. O günden bu yana da onlarca siyasetçi hapishanelerde rehin tutuluyor Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş başta olmak üzere.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'nci maddesinin beşinci fıkrasındaki "uygulanmasına ilişkin" ifadesinin "uygulanmasıyla ilgili" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Rafet Zeybek	Alpay Antmen	Gamze Akkuş İlgezdi
Antalya	Mersin	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak üzere İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi.

Buyurun Sayın İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüştüğümüz teklifle işsizlikten yoksulluğa, tacizden kadına şiddete, çocuk evliliklerinden istismara, cezaevlerinden sağlığa şiddete uzanan can yakıcı sorunlara çözüm olacak yasal düzenlemeleri yapıyor olmayı çok isterdim. Ne var ki 7 kez uzatılan OHAL'i kalıcı hâle getiren bir düzenlemeyi görüşüyoruz. Geride bıraktığımız yedi yüz yirmi sekiz günlük OHAL Türkiye'sinde, hukuk devletinin temel ilkelerini hiçe sayan 36 KHK yayımlandı. Pek çok alanda torba yasayla düzenlemeler yaptınız, yetmedi, ne bulduysanız torbaya attınız. Kısacası, OHAL'le birlikte anayasal hukuk geri dönülemez biçimde değiştirildi yani kanun eliyle bir hukuksuzluk düzeni yaratıldı, hukukun askıya alınmasını hep birlikte yaşadık. Bugün şeklen bir yargı var, tutuklu bir yargı var.

Değerli arkadaşlar, sizlere Blaise Pascal'ın önemli bir sözünü hatırlatmak isterim. "Gücü olmayan adalet acizdir, adaleti olmayan güç ise zalimdir." der.

Evet, OHAL rejiminin iki boyutunu yaşadık. Önce "Darbeyle mücadele." dediniz, bir baktık ki KHK'lerle evlilik programlarını yasakladınız, kış lastiklerini, araç tescil işlemlerini, at yarışı ve şans oyunlarını, Varlık Fonu'nu, sulama birliklerini KHK'lerle düzenlediniz hatta Gemlik ilçesinin yerini değiştirdiniz. Darbeyle mücadelenin bu KHK'lerle ne ilgisi olduğunu kimse anlamadı.

Gelelim OHAL'in acı yüzüne. Kendi mevzuatını oluşturduğunuz OHAL'le birlikte yeni bir yargı düzeni yarattınız, KHK'lerle üniversitelerin içini boşalttınız, öğrencilerin eğitim haklarını ellerinden aldınız, gözaltı sürelerini uzattınız, tweet atanları tutukladınız, "Herkes inandığı gibi kendisini ifade etme hakkına sahiptir." dediniz de Ankara'da İnsan Hakları Heykeli'ni gözaltına aldınız.

Bugün tıka basa dolan, 247 bine yaklaşan mevcuduyla cezaevleri 15 ilin nüfusunu ne yazık ki geçti. Ancak bir hakkı teslim etmeliyim, OHAL'de olağan olan sokağa çıkma yasağını ilan etmediniz fakat sert, baskıcı ve ayrımcı üslubunuzla sokakları böldünüz, birlikteliği, dayanışmayı, ortaklaşmayı engellediniz. OHAL'i kullanarak yeni bir rejim inşa etmekle kalmayıp toplumun yaşam enerjisini tükettiniz.

Değerli vekiller, olağanüstü dönemlerde devleti yönetenlerin olağanüstü tedbirler almasında bir yanlışlık yoktur ancak yanlış olan hiçbir kural ve kaide tanımadan "Ben yaptım, oldu." demektir. Bunun adı tekelci otoritedir. Torba yasa tekniği tekelci bir anlayıştır. Anayasa'yı tanımam, hukuku tanımam, İç Tüzük'ü tanımam demektir.

Şimdi bu teklifle 16 kanunda değişiklik yaparak OHAL'in sadece adını kaldırılıyorsunuz. "Anayasal güvence altındaki hak ve özgürlükleri koruyoruz." diyorsunuz da söyledikleriniz ile yaptıklarınız ne yazık ki birbirini tutmuyor. Kamuda, yargıda ve üniversitede işten çıkarmaları kolaylaştırıyor, sorgusuz sualsiz kapı önüne koyduklarınızın tazminat hakkını ortadan kaldırılıyorsunuz. Yargı kararına gerek duymadan suçlu ilan ettiklerinizin bir ömür boyu bu lekeyle yaşamasını istiyorsunuz. Üç yıl boyunca gösteri ve yürüyüş yapmayı yasaklıyorsunuz. "Olmaz." demeyin. Bu yasayla grevi yasaklıyor, lokavtı yasaklıyor; emeği savunmayı, sömürüye iş cinayetlerine, yoksulluğa, adaletsizliğe direnmeyi yasaklıyorsunuz. Yetmiyor, valilere olağanüstü yetkiler veriyor, bir şehirden başka bir şehre gitmek için yasak koyuyorsunuz. Gittiğiniz kentin valisi sizden hoşlanmazsa o kente girmeniz de yasaklanıyor. Çoğulcu demokrasiyi yaralayan, hak ve hukuk özgürlüklerini rafa kaldıran tüm hukuksuzluklar kanun adı altında yasallaşılıyor aslında. Bu yasayla olağanüstü hâli yeni Türkiye'nin olağan hâline çeviriyorsunuz, otokrasiyi güçlendirirken bütün yetkileri tek bir kişiye veriyorsunuz.

Bakın, çıraklık döneminde "Cumhurbaşkanına bu yetkiler fazla." demiştiniz, kalfalık döneminde bu yetkileri budadınız. Ustalık dönemine geçtiniz, bu sefer de "Cumhurbaşkanlığı yetmez." dediniz, OHAL'le birlikte başkanlığı getirdiniz. Yetkiyi böylesine tekelci bir anlayışla tek bir makama devretmek, ülkeyi uçuruma götürür. Denge denetim mekanizmalarının çalıştırılmadığı, anayasal güvencelerin rafa kaldırıldığı bu sistemde hukuktan, insan hak ve özgürlüklerinden bahsedemeyiz, adaletten iz bulamayız, hayatı eşitçe paylaşamayız. İzlediğiniz bu yol, farklılıklarla birlikte bir arada yaşadığımız bu coğrafyada bizleri parçalar, böler ve kutuplaştırır. Oysa sadece yüzde 50'yle bir olmak yerine öteki yüzde 50'yi de anlayabilmek gerekir.

Bu yasayla halkımızın yarısını millet, diğer yarısını illet olarak görmeyi umuyorsunuz. "İtaat et, rahat et." diyorsunuz. Unutmayın, karşıtlıkların temelinde politika üretirseniz, sadece ve sadece gerilimler yaratırsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) – Bitmek üzere Başkanım, rica etsem...

BAŞKAN – Tamamlayalım. Ek süre vermiyorum yalnız, Sayın İlgezdi.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) – Ve üzülerek ifade ediyorum ki on altı yılda oluşan katılmış kutuplaşmanın temelinde bu karşıtlık politikanız var. Oysa normalleşmenin yolu, OHAL'i kalıcı hâle getirmektense hukuka güvenmekten, Parlamento'yu güçlendirmekten, hak ve özgürlüklere inanmaktan geçer.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İlgezdi.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde iki önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayşe Acar Başaran	Abdullah Koç	Kemal Peköz
Batman	Ağrı	Adana
Adnan Selçuk Mızraklı	Rıdvan Turan	Oya Ersoy
Diyarbakır	Mersin	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Sayın Rıdvan Turan, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi aleyhine söz aldım. Teklif, jandarmaya bağlı er ve erbaşların, suçun önlenmesi gerekçesiyle, üstlerinin, özel eşyalarının ve özel kâğıtlarının aranmasını düzenliyor. Her ne kadar bu tasarı içerisine sulh ceza hâkimi dercedilmiş, ona da atfı yapılmış olsa da sulh ceza hâkiminin aramayı koordine edemediği durumlarda kurum amiri ya da birlik komutanının bu aramayı koordine etmesi ve talep etmesi durumu sulh ceza hâkimliğinin ve yargının baypas edilmesi anlamına geliyor yani maddeyle er ve erbaşın üst ve eşyalarının aranmasında yargı kararıyla devre dışı bırakılmış oluyor.

Değerli arkadaşlar, her ne gerekçeyle olursa olsun yargı kararı olmaksızın üst ve eşya aramasının yapılmasını meşru görmemek gerekli. Bu düzenleme, aynı zamanda hukuk tekniği açısından da sorunlu, ülkemizin imza koymuş olduğu uluslararası anlaşmalar açısından da sorunlu ve aslına bakılırsa, eğer Anayasa'nın 90'ıncı maddesini geminin bordasından atmıyorsanız yok hükmünde. Özellikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci maddesi açıkça bu maddenin karşısında. Herkes özel ve aile yaşamına, konutuna, haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir diyor madde. Yine, özel hayatın gizliliğini düzenleyen Anayasa'mızın 20'nci maddesine, temel hak ve hürriyetleri düzenleyen 13'üncü maddesine de bu düzenleme aykırı.

Tabii, değerli milletvekilleri, bu, işin teknik boyutu. Bir de bu görüngünün arkasında bir gerçeklik var, işin siyasi boyutu var. Sorulması gereken soru şu: İktidar, er ve erbaşların üzerinde ne arıyor? Er ve erbaşların üzerinde bulabileceği şey, muhtemelen nişanlılarına ya da sevgililerine yazdıkları mektuptur. Er ve erbaşların üzerinden, değerli arkadaşlar, darbe planı çıkmaz. İktidar, darbe planının nereden çıkacağını, nasıl evvelden haber alınacağını ve nasıl Allah'ın lütfü hâline dönüştürüleceğini iyi bilir değerli arkadaşlar. Ama mesele esasen şudur: Er ve erbaşları olağan şüpheli hâline getirmek suretiyle toplum üzerinde bir darbe paranoyasını süreğen kılmaktır. Böylece toplumun tepesinde Demokles'in kılıcı gibi asılı duran darbe umacısından korkan kitleler, AKP'nin antidemokratik icraatlarına sessiz kalma yolunu seçeceklerdir. Rıza üretmeyen iktidarlar zora ve korkuya bu nedenle sık başvururlar değerli arkadaşlar.

Hatırlarsınız, Celal Bayar “Bu kış komünizm gelecek.” derdi. Celal Bayar komünizmin geleceğine inandığı için değil ama komünizm umacısının geniş kitleleri mobilize etmek, onların demokratik hak ve özgürlüklerinin önünde bir han duvarı gibi dikmek noktasında son derece işlevseldi.

Celal Bayar'ın esin kaynağı, değerli arkadaşlar, McCarthy rejimiydi. McCarthy rejimi de Amerikan toplumunun demokratik reflekslerini yıllar boyunca törpüledi, yok etti; yüz binlerce akademisyen işinden oldu, sanatçılara yönelik linç kampanyaları düzenlendi, tutuklamalar arttı. McCarthycilik komünizmle korkutup her şeyi yapıyordu, Neomccarthyci AKP de darbe ve terörizmle korkutup her şeyi yapıyor; doğamızı, kentlerimizi, değerlerimizi, kaynaklarımızı talan ediyor. Üst arama ise işte bu anlayışın doğal ve doğrudan sonucudur.

Oysa darbeler böyle önlenmez değerli milletvekilleri. Demokrasi düşmanı bir girişim, demokrasi ve insan hakları düşmanı başka bir girişimle engellenmez. Siyasette çivi çivi sökmez. Bu sebeple,

erin, erbaşın üzerini aramak değil, darbenin siyasi ayağını aramaktır esas olan. Ona da niyetinizin olmadığını dünkü önergeyi reddederek hep beraber görmüş olduk.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasındaki "uygulanmasına ilişkin" ifadesinin "uygulanmasıyla ilgili" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alpay Antmen	Rafet Zeybek	Mustafa Sezgin Tanrıkulu
Mersin	Antalya	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

6'ncı maddeyle ilgili olarak biraz önce de konuşuldu, muhalefet şerhimizde de detaylar var ancak ben geneli üzerinde ve güncel bir iki konu üzerinde konuşmak istiyorum.

Geneli üzerinde şunu ifade ederim: 27'nci Dönem sonuçta yeni bir rejimle birlikte göreve başladı burada, 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin olağanüstü hâl ile ilgili olması aslında rejimin karakteriyle ilgili olarak da bize fikir veriyor. Yani keşke bu rejimle beraber, 1 sıra sayılı Teklif Olağanüstü Hâl Yasası'yla ilgili bir teklif olmasaydı. Dolayısıyla bir tarafta rejim değişikliği var, otokrasiye giden bir rejim değişikliği var ve bu rejim değişikliğinin karakterine uygun bir teklifle bu Parlamento'yı açtık, ilk teklifimiz bu. Bu, aslında yeni dönemin de bana göre bir işareti ve ironik bir karşılaşma aynı zamanda.

Olağanüstü hâli kaldırmakla övündünüz, geçen dönem burada sık sık konuştuk ama olağanüstü hâli Türkiye'de 81 ilde uygulayan ve iki yıl boyunca uygulayan bir Hükümete dönüştünüz on altı yıl sonra, olağanüstü hâlsiz bir Türkiye devralmanıza rağmen ve şimdi olağanüstü hâli kalıcı hâle getiriyorsunuz, sürekli hâle getiriyorsunuz ve bazı hükümleri de üç yıllığa kalıcı hâle getiriyorsunuz. Ya, eskiden hiç olmazsa üç ayda bir burada olağanüstü hâli konuşuyorduk, üç ayda bir hiç olmazsa ama şimdi olağanüstü hâli hükümlerini kalıcı hâle getiriyorsunuz ve Parlamento'yı da devre dışı bırakıyorsunuz. Böyle bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

Eleştirecek çok konu var ama sevgili milletvekillerimiz şu anda hapiste, belki de bizleri izliyorlar, onlarla ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum, Sayın Başkan, sizinle de ilgili aslında. Meclis Başkan Vekilisiniz, tabii ki gruplara karşı tarafsız olacaksınız ama sizin hukuktan yana da söyleyecek sözleriniz olması lazım ve hukuktan yana olmanız lazım, güçten yana değil. Sizin Anayasa Komisyonu Başkanı

olarak bu Parlamentoda yasa koyucunun, Anayasa koyucunun iradesini ortaya koyduğunuz görüşleriniz var ve bu görüşleri tamamen elinin tersiyle iten bir yargı uygulaması var. Buna ilişkin, o kürsüde oturmadığınız saatlerde, siyaset yaptığınız saatlerde en azından, iki cümle söyleyebilirsiniz. Bu yasa koyucunun, bu Meclisin iradesini tanımayan bir yargı uygulaması var. Hiç mi sözümüz yok?

Arkadaşlar, bakın, güç sizde. Ben avukatlık pratiğinden gelen bir insanım ve şunu çok iyi bilirim: Yargı güçten yanadır, hukuktan yana olmaz zaman zaman, şimdi genellikle hukuktan yana olmaz, şimdi güçten yanadır ve sizden yanadır, tamamen Anayasa'nın dışında, tamamen hukukun dışında uygulamaları var. Allah'tan korkun, tek bir cümle de siz söyleyin. Sizin için biz az mı söyledik avukatken, sizler için az mı söyledik? Kalkın, bir cümle söyleyin yani bizden yana söylemeyin, hukuktan yana söyleyin, bu Parlamentonun hukukunu siz de koruyun, bizlerin hukukunu koruyun.

Geçen dönem dokunulmazlığı kaldırdığınız zaman... Burada tutanakları var. O tutanaklara ve sözlere siz sahip çıkın, Adalet Bakanı sahip çıksın, Anayasa Komisyonu Başkanı sahip çıksın. Bizden önce sizin sahip çıkmanız lazım. Bakın, bugün bize bunlar yapılıyor ama yarın size yapılacak, yapılır geçmişte olduğu gibi, yarın güç değişir, yapılır. O nedenle, güçten yana değil, hukuktan yana olmak hepimizin görevi. Bunu yapmalıyız. Tam bir yargı mühendisliğiyle karşı karşıyayız. Yargı şu anda bu Parlamentoysa vesayet altına almış ve tümümüzü dizayn etmeye çalışıyor.

Size Eren Erdem'le ilgili konuyu söyleyeyim: Bakın, 21 Mayıs sabahı, parti meclisimizin toplandığı gün iddianamesi mahkemeye verilir mi? Mahkeme o gün kabul kararı verir mi? Kendisi aday gösterilmemiş. O gün sabah saat dokuzda, onda... Kendisi sabah saat altıda havaalanında, daha bir tensip tutanağı yok ama kendisiyle ilgili olarak sözlü talimat gitmiş havaalanına. Böyle bir yargı düzeni mi olur? O güne odaklı bir tensip tutanağı mı olur? Dahası var: 24 Haziranda bitmiş milletvekilliği, 25 Haziranda yargı yine toplanmış, karar vermiş. Buna odaklı bir yargı mühendisliği olur mu? Bakın, kendi hukukumuzu koruyamazsak burada, kendimizi korumazsak, bu Parlamentonun hukukunu korumazsak kimin hukukunu koruyacağız? Grup başkan vekilleri -sizler de varsınız- çıkın, bir cümle söyleyin ya "Ey yargı, Anayasa'ya uyacaksınız, siz orada görev yaptığınız müddetçe bu Anayasa'ya uymak zorundasınız." demek zorundasınız, bunu demedikten sonra bu Parlamentonun bir kıymeti yok.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanrıkulu.

Burada şahsıma sataşma var.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Evet, bilerek sataştım. Görüşlerinizi öğrenmek istiyorum.

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Özellikle sataştığınızı biliyorum. Birkaç şey söylemek istiyorum.

Tabii, Anayasa Komisyonu sürecinde, söz konusu olan Anayasa değişikliğiyle ilgili görüşlerimi açıklamıştım; sizin de atf yaptığımız, beğendiğiniz görüşlerimi. Keşke başka görüşlerimi de beğenseniz, memnun olurum. Çok teşekkür ediyorum bunun için.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Görüşlerinizin arkasında mısınız hâlâ Sayın Başkanım, Anayasa Komisyonundaki görüşlerinizin?

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, malumunuz bir yargı kararı, Yargıtay 16. Dairesinin kararı var. Buna itiraz edildi. 17. Daire karar verdi mi? Vermedi galiba henüz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Henüz vermedi efendim.

BAŞKAN – Vermedi. Devam ediyor, yargı süreci var. Bu bakımdan, benim şu an oturduğum koltuk, sıfat itibarıyla bu konuda bir değerlendirme yapmam doğru değil.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – O görüşü muhafaza ediyor musunuz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım ama görüşleriniz aleni, hâlâ arkasında durabilirsiniz, artık ortaya çıkmış.

BAŞKAN – Ya görüşlerimle ilgili bir şey demiyorum ben fakat benim görüşüme göre hareket ediliyor olsaydı, siz görüşümü söylediğiniz zaman sonuç gerçekleşmeliydi. Olmuyor, niye? Çünkü bir yargı süreci var ve kararı yargı veriyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Biz yine de arzu ederiz ki görüşlerinizi tekrarlayın. Peki.

BAŞKAN – Yani konu bir akademik tartışma konusu değil, konu yargının verdiği bir karar. Bu bakımdan, bence yargı süreçlerini beklemek gerekir diye düşünüyorum ama Meclis Başkanlığımızın da Parlamento üyesi arkadaşlarımızın hukukunu sonuna kadar savunacağından da emin olmanızı burada ifade etmek isterim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ederiz yaptığımız açıklama için.

Kayıtlara geçsin diye ifade ediyorum: Az önce ifadenizde şöyle buyurdunuz “Eğer gerçekten benim sözümün bir önemi olsaydı siz zaten benim sözlerimi tekrar ettiniz, buna göre şekillenirdi.” dediniz. Biz buradan “Ben sözümün arkasındayım, söylediğim şeye inanarak söyledim ama umut ediyorum ki yargı da bu sözümü dikkate alır.” demek istediğinizi anlıyoruz. Bundan dolayı da çok teşekkür ediyoruz efendim, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, söylediklerim yoruma muhtaç değil ama sizin sözünüz üzerine birkaç şey müsaadenizle –aramızda hukukçu arkadaşlar var- ifade etmek isterim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii ki de çok net efendim.

BAŞKAN – Hukuka giriş derslerinde veya hukuk başlangıcı derslerinde “hukukun kaynakları” diye bir konu vardır. Yani bir hukuk uygulamasında, idare uygulamasında ama özellikle mahkeme kararlarında hangi kaynaklar bağlayıcı kaynaklardır... Asli kaynaklar, bağlayıcı kaynaklar, bir de yardımcı kaynaklar vardır. Asıl kaynaklar, yazılı kaynaklar, örf âdet hukuku gibi hukuk kurallarından oluşan kaynaklar; bir de doktrin gibi, içtihadı birleştirme kararları dışındaki yargı içtihatları gibi yardımcı kaynaklar vardır. Bizim komisyondaki değerlendirmelerimiz ve burada kanun tekliflerinin gerekçeleri gibi hususlar ise yorumla ilgili bir konu başlığı altında incelenir.

Yorum yapılırken çeşitli yorum türleri vardır objektif, lafzi yorumlar veya subjektif, gerekçeyi esas alan yorumlar gibi. İşte, orada kanun koyucunun iradesini açıklayan veya yasama faaliyetinin gerekçesini açıklayan hususlar yani gerekçe ve bu minvaldeki komisyon raporları “subjektif yorum” dediğimiz yorum yöntemi içerisinde kullanılır.

Bu bakımdan, sonuç itibarıyla, elbette bu tür değerlendirmeler yapıldı. Açıkça da orada söylüyorum, bir görüş ifade ediyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Akademisyen kimliğinizle de söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Fakat, tabii ki Yargıtay için bağlayıcı olmuş olsaydı benim görüşüm ona göre karar verirdi.

Sonuç itibarıyla, bu bir yargı kararıdır. Yargı kararına saygı göstermek zorundayız. Daha başka süreçler de var. Bekleyelim, yargı süreçlerinin sonucunu bekleyelim.

Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biz sizin görüşünüze de saygı duyuyoruz. Teşekkür ederiz.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde bir önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayşe Acar Başaran

Abdullah Koç

Kemal Peköz

Batman

Ağrı

Adana

Oya Ersoy

Zeynel Özen

Adnan Selçuk Mızraklı

İstanbul

İstanbul

Diyarbakır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere İstanbul Milletvekili Zeynel Özen...

Buyurun Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. Görüşülmekte olan kanun teklifinin 7'nci maddesi üzerinde konuşmak için huzurlarınızdayım.

Kısaca bu maddeyi okuyorum: Orduya ait vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin sermayeleri ve bu söz konusu tesislerin gelirleri ile üye aidatlarına ilave olarak Jandarma Genel Komutanlığı bütçesine konulacak ödenekten oluşması öngörülmüştür. Kısacası, bu tesislerin gelirlerinin bütçeleştirilerek uzman erbaşların iiaşe ve barınma masraflarının karşılanması amaçlanmaktadır.

Sevgili milletvekilleri, elbet ki ordumuzun maddi ihtiyaçları giderilmelidir fakat biliyorsunuz ki ordumuzun ve askerlerimizin maddi ihtiyaçları kadar manevi ihtiyaçları da var. Hep söyleriz, ülkemiz bir mozaiktir, çeşitli kimlikler, çeşitli inançlar vardır. Fakat ne hikmetse biz buna uygun davranmayız, özellikle Aleviler ve diğer inançlar burada yok sayılır, ayrımcılık yapılır. Yukarıda saydığım tüm mekânlarda mescitler var. Aleviler olarak biz mescide de karşı değiliz, olmalıdır ama şunu da biliyoruz ki herkesin kendi inancını öğrenmesi ve özgürce yaşaması temel bir insan hakkıdır. Ama bu mekânların hiçbirinde Alevilerin kendi ibadetini yapacak bir mekân yoktur, bu konuda ayrımcılık yapılmaktadır. Özellikle de askerler yaşarken bu ayrımcılık yapılır fakat en acısı da son yolculuğunda yapılır; mülki amirlerin katılması için, askerî yetkililerin katılması için Alevi askerlerin cenazesi camiden kaldırılır. Bizim inanç merkezlerimiz cemevleridir ve ilginç bir şey: Bu tören yapıldıktan sonra Alevi aile, askerinin cenazesini alır, köyde kendi inanç önderi dedeyle birlikte Hakk'a uğurlama törenini yapar, Hakk'a uğurlar.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tamam, orada da uğurlasın.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) - Sataşma olmasın.

Şimdi, bu konuda Alevi kurumları birçok kez Genelkurmay Başkanlığına dilekçe vermiştir ama cevap alamamıştır. Haksızlık etmeyeyim, burada bir istisna var: 2015 yılında bir askerimizin cenazesine askerî yetkililer katılmış ama mülki amirler katılmamıştır ama bu bir defaya mahsus olmuştur, ondan sonra bunun arkası gelmemiştir. Bu konuda çok çarpıcı bir örnek vereceğim. Piyade Uzman Çavuş Oktay Durak El Bab'da yaşamını yitirmiştir. Bu Alevi canımız Yozgat Çayıralan ilçesi Çukurören köyündendir. Ailesi talepte bulunur “Biz cemevimizde bu cenaze törenini erkânımızla yapmak isteriz.” diye. Yetkililer buna karşı çıkar, neden de şu gösterilir: “Orası bir Alevi köyüdür, siyasilere tepkiler olabilir, onun için biz bu cenaze törenini Kayseri 1'inci Komando Tugay Komutanlığında yapacağız.” derler ve yaptırırlar.

Değerli milletvekilleri, buna bir çözüm bulmak zorundayız. Eğer biz Aleviler diyorsak ki bizim ibadet yerimiz cemevidir, bu bitmiştir. Kimsenin başkasının inanç yerini veya inancını tarif etme hakkı yoktur; ne kimsenin hakkıdır ne de haddidir. Anayasa'nın 2'nci maddesi “laik devlet” der, 14'üncü maddesi din ve vicdan hürriyetinden bahseder. Bu temelde bu sorunu sulandırmadan, bulandırmadan irfanevleri, kültürevleri gibi sulandırmalara karıştırmadan, nasıl havralar, kiliseler, sinagoglar, camiler inanç merkezi sayılıyorsa bizim cemevlerimiz de inanç merkezi sayılmalıdır.

Ve en ilginç de -arkadaşım dün belirtti- perşembe günü bizim inanç merkezimiz Armutlu Cemevine güvenlik güçleri kapıları kırarak girmiştir, insanlara şiddet kullanmıştır ve insanlar orada duvarlara siyasi işaretler yapmışlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özen.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Amirlerin araştırmasından sonra, uyarımasından sonra o işaretler kırmızı yağlı boyayla boyanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Özen, teşekkür ederim.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Bitireyim ben.

Arkadaşlar, ondan sonra idrarını oraya yapmıştır. Biz bu ülkenin vatandaşlarıyız. Bu ülkede güvenlik güçlerinin görevi can ve mal güvenliğini sağlamaktır, insanlara zulmetmek değildir.

BAŞKAN – Sayın Özen, önerge üzerinde...

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Cümlemi bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Bu da yetmezmiş gibi, biz o insanların yargı karşısına çıkarılmasını isterken, bu gece bir operasyon yapılmıştır, cemevi başkanımız gözaltına alınmıştır. Ben bunu kınıyorum, bunun hesabının sorulmasını bu yüce Meclisten istiyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde aynı mahiyette üç önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç

Rıdvan Turan

Tulay Hatımoğulları Oruç

İstanbul

Mersin

Adana

Ali Kenanoğlu

Zeynel Özen

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Lütfü Türkkan

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Kocaeli

Aksaray

Antalya

Ahmet Kamil Erozan

Feridun Bahşi

Bursa

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde konuşmak üzere İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç...

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; 8'inci maddede bir düzenleme yapılıyor ve bu düzenleme çok ciddi bir keyfiyete yol açıyor. Deniyor ki: "Vatandaşların günlük yaşamını 'aşırı ve katlanılamaz derecede zorlaştırmamak...' ibaresini ekleyelim maddeye." Hangi maddeye? Toplantı ve gösteri yürüyüşleri. Şimdi, bu o kadar tanımlanamaz ve keyfi bir şey ki hukuk devletini askıya almak anlamına geliyor, başka hiçbir anlamı yok. Şimdi, bu maddeye baktığımız zaman, Anayasa'nın 5 maddesine aykırılık görüyoruz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11'inci

maddesine aykırılık görüyoruz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarına aykırılık görüyoruz çünkü toplantı ve gösteri yürüyüşleri konusu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine defalarca taşınmış vaziyettedir ve aykırılığı çok açıktır.

Şimdi, çok uyanıkça bir şey yapmış doğrusu bu maddeyi hazırlayanlar. Ben size bir şey hatırlatacağım: Anayasa Mahkemesinin 2014/101 sayılı ve 2017/142 sayılı kararları var. Bu karar neyle ilgili, biliyor musunuz? Bu karar, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin 2014 yılında demokratikleşme paketi olarak nitelendirdiği yasayla ilgili. Orada toplantı ve gösteri yürüyüşleri maddesine "...vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak..." ifadesini bir kriter olarak getiriyorsunuz. Anayasa Mahkemesine gidiyor bu. Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de içtihatlarına dayanarak gerçekten çok önemli bir karar veriyor müthiş bir gerekçeyle; toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin ne anlama geldiğini, düşünce ve ifade özgürlüğünü savunmak olduğunu ve bunun sınırlandırılmasının, kısıtlanmasının bir ülkede demokratik hak ve özgürlükleri nasıl engelleyeceğini çok açık bir şekilde anlatıyor. Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinde diyor ki: "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenebilecek yer ve güzergâhın vatandaşların günlük yaşamlarının zorlaştırmayacak şekilde belirlenecek olması, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenebilecek mekânların sınırlandırılmasına yol açacağından bu hakka yönelik bir müdahale niteliği taşımaktadır." "AİHM kararlarında da vurgulandığı üzere 'toplantı ve gösteri yürüyüşünün başkalarının günlük yaşamlarını bir miktar zorlaştırması kaçınılmazdır.' Demokratik toplumun önemli yapı taşlarından olan toplantı ve gösteri yürüyüşünün gündelik yaşamı bir miktar zorlaştırmasının hoş görüyle karşılanması gerekir." diyor. Kim diyor? Anayasa Mahkemesi diyor. Sizin getirmiş olduğunuz değişikliği bu şekilde Anayasa'ya aykırı buluyor ve Anayasa'ya aykırı bulurken bir gerekçe yazıyor. O gerekçede diyor ki: "Bir yerde toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin vatandaşın gündelik yaşamını zorlaştırmasının, o yerin toplantı ve gösteri yürüyüşlerine kapatılmasını haklılaştırabilmesi için gündelik yaşamın 'aşırı ve katlanılamaz derecede' zorlaşması gerekmektedir." Siz şimdi ne yapıyorsunuz? Bu lafı, Anayasa Mahkemesinin sizin getirmiş olduğunuz o dönemdeki değişikliği bozarken açıkladığı gerekçe cümlesini alıyorsunuz, şimdi kanun teklifi olarak getiriyorsunuz. Yani çok uyanıkça bir şey ama bakın, bu Anayasa Mahkemesinin önüne gittiği zaman gene Anayasa'ya aykırılık tespit edilecek, gene gittiği zaman Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önüne Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırılık tespit edilecek.

Nedir ders? Bunun FETÖ darbe girişimiyle bir alakası var mı? FETÖ darbe girişimini yapmadan önce toplantı ve gösteri yürüyüşlerinden faydalanarak mı darbe girişimine, 15 Temmuzla doğru yürüdü? Yo. Bunun neyle alakası var? Bunun şununla alakası var: Siz, sizin görüşlerinize, sizin politikalarınıza muhalefet eden toplumsal muhalefeti, demokratik muhalefeti aslında toplantı ve gösteriyi yapamayacak hâle getirmek istiyorsunuz. Dert budur, başka bir şey değil. Bu kadar büyük bir keyfiyetin, bir hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü bu kadar zorlamanın başka hiçbir anlamı olamaz.

Ve bu yetkiyi kime veriyorsunuz? Süper valilere. Bu memleket süper valilerden çok çekti. İsimlerini saymak gerekirse yani çok isim sayılabilir. En süper vali Gezi direnişi zamanındaydı: Hüseyin Avni Mutlu; sizin valinizdi, ceza aldı. Neden? FETÖ'den.

Şimdi, dolayısıyla, bakın biraz elinizi vicdanınıza koyun ve bunu bir kez daha düşünün. Ama ben biliyorum şimdi bu söylediğimin bir etkisi olmayacak sizin üzerinizde. Fakat bilin ki bu getirilen düzenleme, hem Anayasa Mahkemesi açısından hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi açısından mutlaka bozulacak bir düzenlemedir.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

Buyurun Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 8’inci maddesi üzerinde konuşmak için söz almış bulunuyorum.

Bu maddeyle, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 6’ncı maddesinde düzenlemeye gidilmiş, toplantı ve yürüyüş hakkı vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılamaz derecede zorlaştırmayacak şartıyla sınırlandırılmak istenmiştir. Bu düzenlemeyle, anayasal bir hak olan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının keyfî bir şekilde sınırlandırılmasına, hatta engellenmesine yol açacak bir hüküm konulmuştur. Daha önce, partimiz Cumhuriyet Halk Partisinin başvurusuyla Anayasa Mahkemesi tarafından kısmen iptal edilen “vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak” kuralının âdeta arkasından dolanılmıştır.

Öncelikle, bir: “Yaşamını aşırı ve katlanılamaz derecede zorlaştırmamak” ifadesinin sınırı nedir? Kriterini kim belirlemektedir? Burada aşırılık, yasakçı zihniyetin yani AKP zihniyetinin sınırlarıyla belirlenecekse “İki kişi yan yana yürüyemez.” demektir. Mesela, vali, kamu otoritesi, kendisini vatandaş yerine koyup “Günlük yaşamım aşırı etkilendi.” diyerek yasak koyabilecek midir?

Bir de önümüze getirilen teklif 25 maddeden oluşup 15 yasayı değiştirmektedir. Bu 15 yasanın en önemli maddelerinden biri -daha önce yapmış olduğum konuşmada da söylediğim gibi- 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 11’inci maddesine eklenen bir paragraftı. Burada, on beş günü geçmemek üzere, ildeki belirli yerlere giriş çıkışı kamu düzeni veya kamu güvenliğini bozulabileceği şüphesi bulunan kişiler için yasaklanabiliyordu, valiler belli yerde ve saatlerde kişilerin dolaşmalarını ve toplanmalarını yasaklayabilecekti.

Şimdi şöyle bakalım olaya, AKP sözcüleri diyor ki: “Bu maddede biz demokratik bir hakkı genişlettik, toplantı ve yürüyüş hakkını genişlettik.” Valilere koyduğunuz bu maddeyle ise tam anlamıyla ortadan kaldırdınız. İki madde arasında büyük bir çelişki var, bu çelişkiyi komisyonunda da Genel Kurulda da açıklayacak hiçbir açıklamanız olmadı. Bu nedenle, toplantı ve gösterinin, protestonun amacı ses duyurmak olduğuna göre, bu teklifle siz bu amacın tersi bir uygulama getirip zaten OHAL döneminde seslerini kısmaya çalıştığımız muhalefetin sesini tamamen kısmak istiyorsunuz. Bu zamana kadar keyfî uygulamalarla yurttaşların en temel haklarından biri olan toplanma hakkını, bir de vatandaşları alet ederek hepten yok etmek istiyorsunuz.

Kanunlar genel, anlaşılabilir ve açık olmalıdır. Bu düzenleme asla hukuki ölçülülüğe sahip değildir, anlaşılır ve açık değildir; tek anlaşılan, keyfî, yasakçı zihniyetin devamı olduğudur. Bu düzenleme, Anayasa’mızın “Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması” başlıklı 13’üncü maddesine, “Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti” başlıklı 26’ncı maddesine, “Hak arama hürriyeti” başlıklı 36’ncı maddesine aykırıdır; ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarıyla da çelişmektedir.

2017 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal etmekten Türkiye’yi 9 kere mahkûm etmiştir. Bu maddenin kabul edilmesi demek daha çok mahkûmiyet kararı alınacak demektir. Türkiye AİHM’de tazminata mahkûm edilince tazminat miktarı hazineden yani hepimizden çıkacaktır, bunun göz ardı edilmemesi gerekir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, demokratik toplumun sağlam temeller üzerine oturtulması için ön koşul niteliğine ve öneme sahiptir. Siyasi iktidarın ve iktidar dışındaki tüm siyasi grupların hareketlerine ve politikalarına yön verebilme olanağı sağlar. Bu olanak demokratik ve çoğulcu toplumların inşasında ve sürekliliğinde önemli rol oynar. Sanırım, siyasi iktidar tam da buradan korku duymaktadır. O nedenle kendinden olmayana söz hakkı vermemek için elinden geleni yapmaktadır. Bizler, sizin içini boşaltmaya çalışmanıza rağmen, direndiğimiz yüce Meclisin çatısı altında demokrasi, adalet mücadelesi vermeye devam edeceğiz ve devam etmekteyiz.

Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son olarak Aksaray Milletvekili Ayhan Erel...

Buyurun Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Konuşmadan önce düşün, gereği var mıdır, şefkat barındırıyor mu, kimseyi incitebilir mi, sessizliği bitirecek kadar değerli mi prensibi ışığında konuşmama başlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle, Batı Trakya Türklüğünün şehit lideri Doktor Sadık Ahmet Bey'i rahmet, minnet ve şükranla anıyorum; mekânı cennet, ruhu şad olsun.

Türkiye'nin siyasi, ekonomik, mali bağımsızlığını sağlayan, Lozan Antlaşması'na giden yolda kilometre taşlarını döşeyen, bu uğurda bedel ödeyen, can veren, kan veren başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum.

Yine, Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı kutluyorum.

1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde vermiş olduğumuz önerge üzerinde söz aldım, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar, bir yandan FETÖ'nün küllerinden yeni kalkışma endişesi yaşıyor, diğer yandan da FETÖ terör örgütünün siyasi ayağının ortaya çıkarılması yönünde verilen önergeyi kabul etmiyor. Bu yaman çelişkiyi yüce Türk milletinin takdirlerine sunuyorum.

Bu kanundan anlaşılan, iktidarın korku ve kaygısı FETÖ denilen lanet terör örgütünün tekrar devlete karşı kalkışması çaba ve gayreti ise bu terör örgütünün kökü kazanmalıdır. Biz İYİ PARTİ olarak Türk devletine, Türk milletine zarar veren, bağımsızlığımızı ve bölünmez bütünlüğümüzü tehdit eden her türlü terör örgütüyle yapılan ve yapılacak olan mücadelede devletimizin yanında, Hükümetin yanında olmaya her zaman hazırız, gerekli desteği de veririz.

Muhalefet demek her şeyi eleştirmek demek, iktidar demek ise hiçbir eleştiriyi kabul etmemek demek değildir. Keşke iktidar muhalefetin, muhalefet iktidarın kaygı ve düşüncelerini dikkate alarak ortak bir metinde anlaşma imkânı olsaydı. Dileğim, bundan sonraki çalışmalarda bu uzlaşmanın sağlanmasıdır.

“6/10/1983 tarih ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına ‘genel asayışı bozmayacak’ ibaresinden sonra gelmek üzere ‘, vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılmaz derecede zorlaştırmayacak’ ibaresi eklenmiştir.” şeklindeki düzenlemenin kanun metninden çıkarılması gerekir. Zira, eklenmek istenen ibare kanunların genel, anlaşılabilir, açık olması şartıyla çalışmaktadır; muğlak, soyut ve herkese göre farklı değerlendirilebilecek ifadelerle anayasal bir hakka keyfi şekilde müdahale edilmek istenmektedir.

Anayasa'mızda yer alan temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasına, açıklama ve düşünceyi yayma hürriyetine, hak arama hürriyetine aykırı olduğu gibi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile hukukun temel ilkelerine aykırıdır.

Günümüzde teknoloji birçok değeri ölçebilmektedir ancak soyut bir kavram olan “aşırı ve katlanılmaz” değerlerini ölçebilecek bir alet henüz bulunamamıştır. Kişilerin ve toplumların hayat tarzları, örf ve âdetleri, inanç ve düşünceleri, iklim şartları, sosyoekonomik ve kültürel durumları, aşırı ve katlanılmaz değerleri farklılık gösterebilir. Karadeniz kıyısındaki bir kentte, beldede sizin kemençe eşliğinde yapacağınız bir gösteriyi orada yaşayan vatandaşlar hiç bıkmadan, üşenmeden sabaha kadar takip edebilirler, dinleyebilirler, buna katlanabilirler ama aynı yerde davul zurnayla yapacağınız gösteri

bir saat sonra oradaki vatandaşların tepkisine neden olabilir. Soyut olan ve kullanıcıya çok büyük, geniş tasarruf alanları ve keyfi davranma imkânları verecek bu metnin kanun metninden çıkarılmasının uygun olacağı kanaatindeyim.

Hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere toplam üç önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç	Rıdvan Turan	Tulay Hatimoğulları Oruç
İstanbul	Mersin	Adana
Zeynel Özen	Meral Danış Beştaş	Ali Kenanoğlu
İstanbul	Siirt	İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alpay Antmen	Rafet Zeybek	
Mersin	Antalya	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelerle ilgili olarak Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş...

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, OHAL’in üç yıl daha uzatılmasına dair kanun teklifi görüşülüyor. Aslında biraz geçmişe gitmek lazım, iç güvenlik yasasının görüşüldüğü dönemlere. 4 Nisan 2015’te 6638 sayılı bir iç güvenlik yasası getirilmişti. O zaman Türkiye kamuoyunun, demokrasi güçlerinin gerçekten çok büyük bir tepkisi olmasına rağmen bu kanun buradan geçirildi ve o günden bugüne aslında OHAL’siz, engelsiz, özgürlüklere dayalı bir ortam hiçbir zaman oluşmadı.

Bu, herkesin söylediği üzere, olağanüstü hâli üç yıl daha uzatıyor, hem de görüşmesiz uzatıyor. Aç ayda bir artık bu Meclis OHAL’i uzatmak için burada toplanmayacak, görünüşte de olsa bir oylama yapılmayacak çünkü bu uzun vadeli sunuldu.

Burada Anayasa’ya aykırılıkları birçok milletvekili söyledi. Doğrusu “Neresinden tutayım?” diyeceğim yani Anayasa’ya uygun tek bir cümlesini görmedim. Anayasa Komisyonu üyeliğini uzun süre yaptım, en çok çalıştığım alanlardan biri, tutulacak hiçbir yanı yok. Yani Anayasa’nın OHAL’le

ilgili 119 ve 15'inci maddeleri uygulanmıyor gibi görünüyor oradan ama sadece hak ve özgürlüklere ilişkin maddeler değil, Anayasa'nın temel felsefesi ve bakış açısı tümüyle bir kenara bırakılıyor, askıya alınıyor; biz sıfırdan yeni bir düzen ihdas ediyoruz, bu sistemin hukuksuzluklarını meşrulaştırmanın aracı olarak bu yasa getirilmiş oluyor.

Şimdi, nedir? Hummalı bir çalışma var. Tatile girecektik, alelacele Meclis toplantıya çağrıldı. Neden? OHAL için. Neden? Bedelli askerlik için. Peki, Türkiye'nin sorunu bu mu gerçekten? Türkiye'de şu anda 80 milyon yurttaş "Aman OHAL'i uzatın, bizim ekonomimiz yerinde, özgürlüklerimiz tıkrında, kadınlar her gün ölmüyor, çocuklar her gün istismara uğramıyor, öğrenciler, binlerce öğrenci cezaevinde değil, kanun hükmünde kararnamele sosyal olarak idam edilen yüz binlerce insan yok..." Bütün bunlar dururken biz gelmiş burada iktidarın istemiyle, iktidar partisinin istemiyle -artık Bakanlar Kurulu da yok- bu maddeleri tartışmak zorunda kalıyoruz. Gerçekten büyük bir garabet yine önümüzde. Neden? Çünkü iktidar özgürlük ortamında yaşayamaz, çünkü iktidar, baskı rejimiyle, baskı yöntemleriyle kendisine her söz söyleyeni tutuklayarak, öldürerek, cezaevine atarak, gözaltına atarak, işkence ederek, işten atarak kendisini sağlama almaya çalışıyor. Peki, ne diyor bu kanun gerçekten? Ben işin şeyine bakayım. Valilere diyor ki: "Ya, bütün yetki sizde, birini sevmiyor musunuz? -Mealene söylüyorum tabii, mecazi anlamda- Almayın ile. Bir milletvekilini bile sen orada gerekçeni yarat, ile alma bir hafta, on beş gün. Gazeteciyi mi istemiyorsun? Alma." Bu valiler kim? İktidarın valileri. Helikopterlerle 24 Haziranda köy köy gezip seçim çalışması yapan valiler. Yine bir yerden talimat alacaklar, "Şu şu isimler bu ile girmesin." diyebilecekler. Yani istemediğinizi almayın, keyfiyet sınırsız. Toplantı ve özgürlük hakkı, var mı böyle bir hak ya? Kim var diyebilir iktidar partisi sıralarında oturanlar hariç? Gece yarısı miting yaparlar, Atatürk Havalimanı'nda sabah 04.00'te Erdoğan karşılanır on binlerle ama bizler, muhalefet partileri hiçbir zaman toplantı ve yürüyüş hakkını, özgürlük hakkını kullanamıyoruz ya bir müdahale ya bir gaz ya bir soruşturma ya bir tutuklama, şimdi, bunu daha da sınırlandıran sözde Anayasa Mahkemesinin kararına uygun hâle getiriliyor. O da işin safsatası.

Üst araması yetkisi yargıdan alınmış arkadaşlar, kolluğa verilmiş, idari yetkiliye verilmiş. Çok vahim. Gözaltı süresi toplu suçlarda on iki gün. E, zaten gözaltı bireysel suçlarda var mı ki? İstedğine diyor ki: "Sen toplu suç işledin." Kolluk istediğinde ifade alabilecek. Artık cezaevlerinde hiç kimsenin güvenlik hakkı yok. Savcının izniyle kolluk her gün gidip "Ben senin ifadeni tekrar alabiliyorum." diyecek, bu da işkencenin tabii ki önünü açan bir mesele. Cumhurbaşkanı hakaret edenler hakkında soruşturma azmış gibi yeni bir ihdas yapılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gerçekten, bu kanun hukuksuzluğun, faşizmin cisimleşmiş hâlidir. Kesinlikle bu, Türkiye yurttaşlarına dayatılan bir faşist gömlektir, bunu reddediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz alan İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan.

Buyurun Sayın Aydoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Efendim, özgürlükleri konuşabilmek için önce özgürlükten ne anladığınıza bakmak gerekiyor. Özgürlükten sadece sandıktan çıkmayı, demokrasiden de sadece sandıktan çıkmayı anlarsanız burada konuşulanları anlayamazsınız. Özgürlükler ve demokrasi bir sivil meseledir. Sivil meseleler de sadece sandıkla alakalı değildir, insanın yaşamsal alanları, kılcal damarlarıyla alakalıdır. Sivil mesele nedir?

İşte, bu toplantı ve gösteri yürüyüşlerini doğru zamanda, doğru zeminde, doğru şekilde yapabilmek yeteneğidir. Böyle muallak ifadelerle, her yere çekilebilecek ifadelerle “Yaşamı çekilmez hâle getirmesi.” falan filan gibi kimin tarafından ne şekilde yorumlanacağı bilinemeyecek ifadelerle toplantı ve gösteri yürüyüşlerini bir şekilde bağlamaya kalkarsanız, önce, 2014 yılında işte o karşınıza çıkan Anayasa Mahkemesi kararına bir defa saygısızlık ediyor olursunuz. O kararda anlatılmak istenen sizin bu ifadeyi koymanız değil, o kararda anlatılmak istenen şudur: Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin özü kısmen vatandaşların hayatını da çekilmez hâle getirebilir. Özelliği itibarıyla, tepkisini ortaya koyan vatandaşın tepkisinin anlaşılabilmesi için sosyal hayatta ufak bir farklılaşmanın da oluşması gerekir. Yani bir yerde yürünüyor olmasını, bir yerde tepki koyuluyor olmasını anlayabilmek için o günkü sosyolojik tabloda kısmi değişikliklerin olması gerekir, yoksa insanları dağ başına gönderirsiniz “Orada istediğiniz gibi bağırın.” dersiniz. Zaten OHAL süresinde bunu yaptınız. Bundan sonra, bununla beraber de eline bu yetkiyi verdiğimiz valiler aynı şeyleri yapar, İstanbul’da der ki: “Aydos Tepesi’ne çıkın, Sultangazi’nin bilmem neresine çıkın, gidin, orada bağırın.” Vatandaşın hayatı orada zora sokulmaz işte, katlanılmaz hâle, çekilmez hâle gelmez. Bunun yorumu oraya kadar gider. Ha, bunu da kimle yaparsınız? Uzun yıllar boyunca, Sayın Cumhurbaşkanı -AK PARTİ Grubuna söylüyorum- Sayın Genel Başkanınız “seçilmişler ve atanmışlar” diye ayırım yaptı. Siyasetin kaymağını buradan yediniz. Hâlâ bize sivillik hatırlatmaya çalışıyorsunuz, tam bir resmî parti hâline geldiniz, faşizan bütün uygulamaları Genel Kurula getiriyorsunuz, “totalist” bütün uygulamaları Genel Kurula getiriyorsunuz, arkasına da biraz sivillik katabilir misiniz? Çabanız yeter mi bilmiyorum. İşte, Sayın Cumhurbaşkanı, sizin Genel Başkanınız yıllarca “seçilmişler ve atanmışlar” diye ayırım yaptı. “Ben seçilmişim, atanmışları tanımam.” dedi, hatta bazen “Yargıyı da tanımam.” dedi, yakın tarihte de yargıyı tanımadı, Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımayacağını söyledi. Özellikle bugün basın özgürlüğünden bahsederken gazetecilerle ilgili verilmiş Anayasa Mahkemesi kararını da tanımayacağını, mahkemenin uymaması gerektiğini söyledi. Şimdi ne oldu da seçilmişlerden, şuradan, buradan vazgeçtiniz, atanmış bir hiper vali yaratıp, ne olacağı belli olmayan bir sürece sokuyorsunuz bu memleketi? O hiper vali bu muallak ifadelerinizle beraber esas hepimizin hayatını çekilmez hâle sokabilir. Buradan vazgeçin.

Öyle garip şeyler yapıyorsunuz ki... TMSF’yi züccaciye dükkânına çevirdiniz. Vatandaşın Anayasa’dan kaynaklı mülkiyet hakkını yok sayıyorsunuz, tamamını TMSF’nin kontrolüne vereceksiniz, büyük bir ihtimalle burada idari makamlarla hayata soktuğunuz diğer olaylar gibi bedavaya da satarsınız. O züccaciye dükkânında... Şu ifadeler var ya “İltisaklı olduğu değerlendirilen...” Kim değerlendirecek, nasıl değerlendirecek, içeriğine ne koyacak? Ne olduğu belli değil. Biz hukukçuyuz, aklımızla oynamayın. İltisaklı olduğunu değerlendirecek olanlar da yargı makamları değil idari birtakım makamlar. Yarın, ben o makamlarda olur da size kafam bozulursa “Siz FETÖ’yle iltisaklısınız.” derim, hem de çok kolay derim çünkü bir dünya veri sizi FETÖ’yle iltisaklı hâle getirebilir.

Bakın, sizin başınıza gelir bu, uyarıyorum. Bu, “iltisaklı” bilmem ne ifadesi en çok sizleri zorlar. İki yıl boyunca hiçbir şey yapmadınız galiba, bu FETÖ neyse ODTÜ’lü öğrencileri alıyorsunuz, Boğaziçili öğrencileri alıyorsunuz, gazetecileri alıyorsunuz, Oğuz Güven’i alıyorsunuz, Hüsnü Mahalli’yi alıyorsunuz, onu alıyorsunuz, bunu alıyorsunuz, “Nurjuvazi”yi yazan Eren Erdem’i alıyorsunuz, ona da “FETÖ’cü” diyorsunuz, ona da “FETÖ’cü” diyorsunuz, ona da diyorsunuz. Ya, bu nasıl bir ayırmalıdır ya! Biraz hukuku da saygılı kullanmak gerekmez mi? Bu getirdiğiniz kanun Magna Carta’dan beri gelen bedeli ödenmiş özgürlükleri ortadan kaldırmaya ve Türkiye’yi “totalist” bir iktidar hâline getirmeye yönelik kanundur. Umarım en çok zararı da siz görmezsiniz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin son cümlesinde yer alan "gösteri yürüyüşlerinin dağılma saati" ifadesinin "gösteri yürüyüşlerinin bitirilme saati" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İzzet Ulvi Yönter

Mehmet Taytak

Yaşar Yıldırım

İstanbul

Afyonkarahisar

Ankara

Edip Semih Yalçın

Mehmet Celal Fendoğlu

İstanbul

Malatya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter.

Buyurun Sayın Yönter. (MHP sıralarından alkışlar)

İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifine desteğimiz malum. 9'uncu madde üzerinde vermiş olduğumuz önergenin kabulünü de temenni ediyorum. Ben özellikle, tabii, gündem de bununla yakından ilişkili olduğundan dolayı dün de bahsettim, bugün de tekrarlayacağım, uzman çavuşlarımızı, uzman jandarmalarımızı ısrarla, inanarak, samimiyetle konuşmaya devam edeceğiz. Onların meselelerinin çözülmesini arzu ediyoruz çünkü ülke güvenliği, ülke bekası, istiklal hukukumuz, istikbal haklarımız şu anda Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde fedakârca görev yapan kahraman güvenlik güçlerimizin özlük haklarının düzeltilmesiyle de, takdir buyurursunuz ki, yakından ilişkili. Bunlar arasında uzman çavuşlarımızın, uzman jandarmalarımızın çok ama çok farklı yönleri, tarafları var. Uzman çavuşlarımızı bilmeyen olabilir. Bu kahraman rütbe uzman çavuşlarımıza ait ve bu rütbeyi koluna takan kahramanlarımızın en temel sorunlarının bir kısmını dün paylaştım; sözleşmeli dedim, 3269 sayılı Kanun'un düzeltilmesini, uzman çavuşlarımızın kadroya alınmalarını temenni ettim, bunu sizlerle paylaştım.

Değerli arkadaşlarım, kahraman uzman çavuşlarımızın kadroya alınmalarının yanı sıra bir de temel meseleleri ve beklentileri var. Ne? Şudur: Orduevine giremiyorlar yani Afrin'e giriyorlar, El Bab'a giriyorlar, şehit olup tabuta giriyorlar, üstelik cennete giriyorlar, gelin görün ki orduevine bir türlü giremiyorlar. Millî Savunma Bakanlığımızı yapmış Sayın Bakanımız burada, kendisi de bizi herhâlde anlayacak ve onaylayacaktır. Uzman çavuşlarımız orduevine niye giremez değerli arkadaşlarım? Ben düşünüyorum, tartışıyorum, sorguluyorum "Acaba orduevinde ne var? Görülmeyecek, bilinmeyecek bir şey var mı?" diyorum. Afrin'de, sınırlarımıza yakın yerlerde beka mücadelesi veren, kahramanca duruş gösteren, hainlerle, teröristlerle âdeta göğüs göğüse çarpışan kahraman uzman çavuşlarımız cepheye komutanlarıyla bir arada, gelin görün ki orduevine geldiği zaman "Hayır, sen giremezsin." diyorlar, eşiyle geliyor "durun" diyorlar, çocuğuyla girmek istiyor "hayır" diyorlar. Bu çelişkiyi aşmak zorundayız, orduevinin kapılarını kahramanlarımıza açmak zorundayız. Zannediyorum, şu anda, bütün hepiniz meseleye vicdanen baktığınızda bunu göreceksiniz ve kabulleneceksiniz.

Merhum Nurettin Topçu “Vicdan, doğru ile yanlışın tefrik edilmesidir.” diyor. Doğru ile yanlış burada belli. Merhum Erol Güngör adaleti tarif ediyor değerli arkadaşlarım: “Adalet bir hakkın haklısına iadesi.”

Bu orduevine girilmesi uzman çavuşlarımızın hakkı mı? Anasının ak sütü gibi hakkı. O zaman biz bu adaleti niye sağlayamıyoruz? Uzman çavuşlarımıza elimizi niye uzatamıyoruz? Orduevinin kapılarındaki kilidi hep beraber niye kıramıyoruz, niye açamıyoruz? Öyle değil mi Sayın Bakanım? İstirham ederim, sizler de lütfen gerekli düşüncenizi, duygunuzu, tepkinizi ortaya koyun, hep beraber bu meseleyi çözelim. Cephede kurşuna ortak olan kahramanlar, orduevinde bir bardak sıcak çaya maalesef ortak olamıyor, masaya oturamıyor, orduevine giremiyor. Bunu çözmek zorundayız, bunu aşmak zorundayız.

Değerli arkadaşlarım, sürem de azaldı, bu kahraman kardeşimiz Cüneyt Osman Gül. Bursa’da 15 Temmuz gecesi gazi oldu, iki bacağından mahrum. Bu gazimiz, bu kahramanımız şimdi orduevine giremeyecek, öyle mi? Bunu vicdanlarınıza havale ediyorum, takdirlerinize sunuyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 10’uncu madde üzerinde üç farklı önerge var. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin teklif metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Tulay Hatimoğulları Oruç

Zeynel Özen

Mersin

Adana

İstanbul

Ali Kenanoğlu

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, Tarsus Cezaevinde tutuklu bulunan Zeynep Turan arkadaşımızın, arkadaşlarının bulunduğu odaya nakledilmesiyle ilgili yirmi altı gündür açlık grevinde olduğunu belirtmek istiyorum. Bu talebinin bir an önce yerine getirilmesini istirham ediyorum.

Görüşülen kanun teklifinin hem bütününe baktığımızda hem de maddeleri tek tek değerlendirdiğimizde OHAL’in ortadan kalkmadığı apaçık ortadadır. Tam tersi, süreklileştirilen, kalıcılaştırılan ve olağanlaştırılan bir OHAL’le, OHAL yasasıyla, kanun teklifiyle karşı karşıyayız.

OHAL uygulamaları yasalara tek tek yedirilerek daha katmerli ve sıkıyönetimin muadili olan sivil görünümlü bir yönetim biçimi bizlere bu kanun teklifiyle dayatılmaktadır. Zaten yeterince tırpanlanmış olan temel hak ve özgürlükler, bu kanun teklifi şayet kabul görürse yasal bir statüye kavuşarak kalıcılaşacaktır.

Bir önceki Meclis, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi lehine taammüden yetkilerinden vazgeçmiştir. Şu anki Meclise çağrımızdır: Elinizde bulunan yasama yetkisini yürütmeye devretmeyiniz. Dolayısıyla hâlâ bizlerin uhdesinde olan kimi yetkileri devretmemek bu Meclisin önemli görevleri arasında yer almalıdır. Yitirdiği yetkileri geri kazanmak bu Meclisin temel görevlerinden birisidir; aksi takdirde, şu sıralarda oturmanın bir anlamı kalmayacaktır.

Bu kanun teklifiyle tamamen başına buyruk, yeterince merkezleşmiş ve otoriterleşmiş bir rejime doğru gidiyoruz. MİT'e tanınan muafiyet aslında bu anlayışın ifadesidir ve yansımasıdır. Bahsi geçen teşkilatın bugüne kadar birçok karanlık meselenin arkasında yer aldığı çeşitli biçimlerde ortaya çıkmıştır. Bunların birkaçını sıralayacak olursak: Kürt sorunuyla ilgili çözüm süreci devam ederken Paris'te 3 Kürt kadın öldürülmüştür. Ceylânınar'da polisler öldürülmüş ve bunun arkasından çözüm sürecinde masa devrilmiştir. "İnsani yardım" adı altında IŞİD'e, El Kaide gibi terör örgütlerine, kanlı tecavüzcü örgütlere lojistik destek sağlanmış, askerî teçhizat konusunda destek sağlanmıştır. Bu konuyu ortaya çıkaran ve şu an aramızda olması gereken Sayın Enis Berberoğlu -bu arada Leyla Güven'i de hatırlatmak istiyorum- ve Cumhuriyet gazetesi bunun bedelini ödemiştir. Suruç, Ankara gar katliamı, Reyhanlı katliamının arkasında yine ismi geçen teşkilatın olduğu ortadadır, belgelenmiştir. Dolayısıyla bu teşkilatın sorgulanamaz, dokunulamaz olmasını bizler asla kabul etmiyoruz. Hiçbir şey temel hak ve özgürlüklerden ve insanların yaşamından daha kıymetli değildir ve daha üstün değildir. "..."(x)

FERİDUN BAŞI (Antalya) – Türkçe! Türkçe!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Zülmü ve ihtirası kıbleniz görmekten vazgeçin ve şunu bilin ki bu ülkede yaşayan tüm halklar ve inançlar, hangi dilden, hangi dinden olursa olsun işçiler, emekçiler, yoksullar, kadınlar, doğa ve insan hakları savunucuları, LGBTİ'ler -özellikle altını çizmek istiyorum- işsizlikle, açlıkla terbiye etmeye çalıştığınız KHK'liler, sizlere boyun eğmedi, bundan sonra da boyun eğmeyecek. Bizler de bu kürsüden sözümüz olsun ki onların sesi, sözü olmaya devam edeceğiz, yanlarında olmaya devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin son paragrafının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Lütfü Türkkan

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Kocaeli

Aksaray

Antalya

Ahmet Kamil Erozan

Feridun Baş

Bursa

Antalya

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak üzere Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maddenin özüne geçmeden izninizle bir gözlemimi sizlerle paylaşmak isterim. Malumunuz olduğu üzere, dün bir tartışma yaptık, bakanların burada olmadığını gözledik. Burada arkadaşlarımız oturuyorlar arka sıralarda ama onlar bakanlarını temsil etmiyorlar, kurumlarını temsil ediyorlar.

Biz bir kadınlar ve cesurlar hareketi olarak yola çıktık. Bu kadınlar hareketi fonksiyonumuz hâlâ bugün de geçerli ama ben oraya baktığımda durumu çok yadırgıyorum, bir tane kadın memur yok.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Var orada en arkada.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) - En arkadaki sizin memurunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hayır ya önde oturuyor.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – O Komisyon.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sizin sırada da yok.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Şimdi ben şunu söylemek istiyorum: Bu yadırganacak bir tablodur. Bunun Başkanlık ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından önümüzdeki dönemde gözlenmesini talep ediyorum.

Maddeye girersem, maddenin özüne girersem, biliyorsunuz, vücudumuz hastalandığı zaman kendi bağışıklık sistemimizle bunu tedavi etmeye çalışırız. Bunu başaramadığımız zaman ne yaparız? Antibiyotik alırız ama antibiyotiklerin yan etkileri vardır, dozunu iyi ayarlayamazsanız sonucuna katlanırsınız. Bu, sizi ölüme kadar götürebilir. İstihbarat teşkilatları da antibiyotiktirler. Her devletin antibiyotiğe ihtiyacı vardır, istihbarat teşkilatına ihtiyacı vardır ama bunun dozunu ayarlayamazsanız, bu yasa teklifinde olduğu gibi bir dokunulmazlık verirsiniz devleti öldürmezsiniz ama demokrasiyi ve hukuk düzenini öldürürsünüz. Dolayısıyla biz bu anlayışla, bu maddeye muhalif olduğumuzu arz etmek isteriz.

Bununla bağlantılı olarak bir sonraki maddedeki bir garabete de işaret etmek isterim Sayın Başkan izninizle. 11'inci maddenin (3)'üncü fıkrasına dikkatinizi çekmek isterim. Buna garabet diyorum, aslında buna, bu maddeye, benim, raf ömrünü doldurmuş defolu mal demem lazım; tekrar ediyorum, raf ömrünü doldurmuş defolu mal. Niye bunu söylediğimi de açıklayayım size: Soruyorum sizlere, bu teklifi getirenlere veya Komisyona, Genelkurmay Başkanı hakkındaki kovuşturmaya kim izin verecek? Tekrar ediyorum, Genelkurmay Başkanı hakkındaki kovuşturmaya kim izin verecek? Genelkurmay Başkanı, Savunma Bakanlığına bağlandı, burada yazmıyor. İyi ki biz varız, iyi ki biz varız, eğer biz olmazsak siz Cumhurbaşkanının hışmına uğrarsınız.

Cumhurbaşkanı 15 Temmuzda bu düzeni değiştirdi. Bu, “eski Türkiye” yani sizin tabirinizle “eski Türkiye”nin cümlesi. Niye hâlâ burada yer alıyor? Ben bu cümleye ve bu maddeye muhalif olduğum için bir yazım önerisinde bulunmayacağım, bu sizin üstünüze düşen bir görevdir.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin son cümlesinde geçen "kapsamı" ibaresinin "çerçevesi" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Olcaı Kılavuz

Edip Semih Yalçın

Mehmet Taytak

Mersin

İstanbul

Afyonkarahisar

Memet Bülent Karataş

Cemal Çetin

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Olcaı Kılavuz konuşacak.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk basınına emek veren tüm çalışanların Gazeteciler ve Basın Bayramı'nı canıyürekten kutlarım.

Batu Trakya Türklüğünün efsanevi lideri şehit Sadık Ahmet'i rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Türk milletine ve milliyetçi, ülkücü harekete büyük hizmetleri olmuş değerli ağabeyim Tayfun Kütük'ü rahmetle, minnetle, saygıyla yâd ediyorum.

Yine, hain PKK'lılar tarafından şehit edilmiş değerli ağabeyim Cengiz Akyıldız'ı rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa teklifi terörle mücadele açısından son derece önemli olduğu için partimizin grubu adına hatiplerimiz tarafından görüşler ifade edilmiştir. Bu mesele bir beka meselesidir dolayısıyla terörün kökü kazınmalıdır.

Bildiğiniz gibi, ayrıca, bir mücadele de ülkemiz adına gerçekten şarttır, kaçınılmazdır. Uyuşturucu ve madde bağımlılığı ülkemizin en büyük belalarından, musibetlerinden de bir tanesidir. Takdir edersiniz ki bir milletin geleceği gençliktir. Bir milletin en büyük hazinesi, zenginliği yine gençliktir. Bir milletin umudu, teminatı yine gençliktir. Dolayısıyla, bugün Türk gençliği çok büyük tehlikelerle ve tehditlerle karşı karşıyadır, bunun başında da maalesef ki uyuşturucu ve madde bağımlılığı gelmektedir. Genç kardeşlerimiz çok küçük yaşlarda -ana kuzuları, baba evlatları- böyle bir felaketin maalesef ki ağına düşmektedir. Dolayısıyla bizler Ülkü Ocakları olarak, rahmetli Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in emaneti olan Ülkü Ocaklarının bugünkü emanetçileri bu belayla, bu felaketle kararlı bir şekilde mücadelemizi devam ettirmekteyiz.

Genç kardeşlerimizin her şeyden evvel Türk milletine ve dünya Türklüğüne en iyi şekilde hizmet edebilmelerinin temelinde ilim, teknik, spor, sanat ve sosyal sorumluluk projeleri kapsamında varlıklarını ortaya koymaya çalışıyoruz ve bu musibetten de uzak tutmaya çalışıyoruz. Ülkü Ocakları olarak "Cehalet" adlı tiyatromuzla, genç kardeşlerimizin bu bataklığa, bu pislığe nasıl düştüğünü bu tiyatromuz aracılığıyla ortaya çıkarıyoruz ve "Damarlarındaki asil kanı kirlenme." anlayışıyla kardeşlerimizi bilinçlendiriyoruz. Yine konferanslarımızla, seminerlerimizle genç kardeşlerimizi şuurlandırmaya çalışıyoruz. Resim sergilerimizle yani bir gencin uyuşturucu ve madde bağımlılığına düşmeden evvelki hâlini, başladıktan sonraki aşama aşama gelmiş olduğu durumun ne olduğunu göstermek maksadıyla bu tür resim sergisi faaliyetlerini gerçekleştiriyoruz.

En acısı nedir? Bu uyuşturucu maddeden elde edilen gelirlerin, paraların maalesef ki Türk askerimize, Türk polisimize kahpe terör örgütü PKK tarafından bir kurşun olarak döndüğünü de kahrolarak ifade etmek istiyoruz. Biz, Allah'ın izniyle, Türk gençliğini, ajanlara, provokatörlere, casuslara rağmen bilimin ışığında ve kendilerini her türlü karanlık ellerin elinden kurtararak yarınları sağlıklı bir şekilde, sağlam bir şekilde ulaştırmasının mücadelesini vereceğiz.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin genç kardeşlerimize ifade ettiği gibi, "Sizler geleceksiniz, gelecek sizsiniz." diyor.

Dolayısıyla uyuşturucu ve madde bağımlılığıyla alakalı bu kanun boşlukları çok daha caydırıcı bir şekilde sonuçlandırılmalıdır ve geleceğimiz olan, umudumuz olan genç kardeşlerimizi bu belalardan, musibetlerden uzak tutmalıyız diye ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OLCAY KILAVUZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her birinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 11'inci madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç

Rıdvan Turan

Tulay Hatimoğulları Oruç

İstanbul

Mersin

Adana

Ali Kenanoğlu

Zeynel Özen

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Yavuz Ağırlioğlu

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

İstanbul

Aksaray

Antalya

Ahmet Kamil Erozan

Feridun Bahşi

Bursa

Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde konuşmak üzere İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cümlelerinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde söz aldım ve bu kanun ve maddeyle yapılan değişiklikler göz önüne alındığında istisnai bir durum olarak addedilen olağanüstü hâl, hukuk düzeninin kurucu sistemi hâline getirilmektedir. Bir diğer deyişle, darbe tehdidi uyarınca uygulamaya konulan kural ve usuller normalleştirilmekte, hukukun temel belirleyici mekanizması hâline getirilmektedir. Yapılan değişiklikler aracılığıyla sıkıyönetim, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 15'inci maddesine suç teşkil eden hususlara baktığımızda olağanlaştırılmış, söz gelimi, özellikle değişiklik öngörülen 220'nci madde -yani 11'inci maddenin alt başlıklarından bir tanesidir- göz önüne alındığında güvenlikçi paradigma normalleştirilmeye çalışılmıştır. Yani sıra, sürekli alarm durumu uyarınca örgütlenen değişikliklerle demokratik hak ve uygulamaların mümkün zemini de böylelikle askıya alınmaktadır.

Şimdi, kanun üzerinde savunma yapılırken, dün kanun burada anlatılırken özellikle üç hususa değinildi. Anlatılırken, hak ve özgürlükler kısıtlanırken bunların beka sorunu, ülkenin yaşadığı tehditler üzerinde duruldu, olumlu tarafı anlatılırken de toplantı, gösteri yürüyüşlerinin gece on ikiye kadar sürdürülebilme imkânı üzerinde duruldu ama şu ilave edildi: “Valiler izin verirse.”

Şimdi, olağanüstü hâl kalktıktan sonra Suruç katliamı anması vardı, ben de İstanbul Kadıköy'de bu anmadaydım. Suruç'ta 33 gencimiz, 33 canımız, tecavüzcü, katil IŞİD çetelerince katledildi ve bunun anmasına izin verilmedi. “Olağanüstü hâl kalktı, derdiniz ne?” dediğimizde “İdari makamlar izin vermiyor.” denildi. Yani olağanüstü hâlin kalktığını iddia edenler bu süreçte pratik olarak da bize aslında bunun kalkmadığını ve kalıcı hâle getirildiğini de göstermiş oldular.

Şimdi, diğer taraftan olumlu olarak AİHM kararlarında dosya sayısının azaltılması hususu ifade edildi ve bunun gerekçesi olarak da bir taraftan OHAL Komisyonu, diğer taraftan da Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru konusu ifade edildi. Bu ikisi de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmeyi engelleyen unsurlardır. Yani aslında hak ve özgürlükler genişlemedi, bundan dolayı insanların mağduriyeti azalmadı, sadece bu maddeler üzerinden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidişin önü kesilmiş oldu ya da geciktirildi. Buradan kaynaklı yaşanan durumları olumlu bir durum olarak anlatmak ve aktarmak doğru değildir.

Ülkemiz OHAL'siz yönetilemez bir hâle geldi. Aslında dünyanın bütün devletlerine baktığımız zaman demokratik olmayan ülkeler, baskıcı ülkeler OHAL koşullarıyla yönetmek durumunda kalırlar ve onlar için mutlaka bir beka sorunu gereklidir, mutlaka bir öteki gereklidir, mutlaka bir terörist gereklidir, mutlaka bir öcü gereklidir. Bakarsınız Çin'de Uygur Türkleri aynı bu kapsama girer, İsrail'de Filistin halkı bu beka kapsamına girer. Türkiye'de ise şu anda AKP'ye biat etmeyen, iki ileri, bir geri adım atmadan muhalefetini ve ısrarını sürdürenlerin hepsi bu kapsama girmiş durumdadır.

Şimdi, bu, ülkemizde sürekli başvuru olan bir yöntemdir. Bu ülkenin bekası için bir dönemler komünizm tehlikeydi, bir dönemler şeriat tehlikeydi, bir dönemler Kürtler tehlikeydi -hâlâ Kürt tehlikesi önümüze konuluyor- ve diğer taraftan da yine AKP'ye ve saraya biat etmeyen bütün muhalif gruplar bu kapsamın içerisine alınıyor ve bu maddelerle de bu uzatılmaya çalışılıyor. Çünkü buna ihtiyacımız var, çünkü demokratik olmayan ülkelerde hak, hukuk, adalet ve özgürlük askıya alınmak zorundadır. Askıya alınması için de bir öteki, bir terörist gerekmektedir, bir beka sorunu olduğunun ifade edilmesi gerekmektedir. Hem kanun hem de maddedeki düzenlemeler bundan ibarettir.

Saygılar sunuyorum.(HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki öneriler üzerinde konuşmak üzere Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, biraz evvel bıraktığım yerden devam edeceğim.

Geçmiş Hükûmetin, artık bugünkü Hükûmet değil ama geçmiş Hükûmetin uygulamalarına baktığımız zaman -biz tabii Parlamentoda değildik ama- zaman zaman basında, yorumcularda “tek parti devleti” diye bir söylem olduğunu duymuşsunuzdur. Buna zaman zaman “polis devleti” ifadesini de ekleyenler olmuştur ama bu gelen yasa teklifiyle buna bir de “asker devleti” diyebileceğimiz yeni bir parça yamanmaya çalışılıyor. Niçin bunu söylüyorum? Kovuşturma yapanlar askerler burada verilen yetkilerle. Dolayısıyla, bu, bizim anladığımız demokratik, hukuk düzenine sahip bir ülkede olabilecek bir iş değildir.

Biraz evvelki 3’üncü maddeye döneyim. Biz bunu Komisyon çalışmalarında fark ettik, hiç sesimizi çıkarmadık “Bakalım ne diyecek arkadaşlar, bunu yazanlar.” diye düşündük, bekledik; hiç kimseden ses çıkmadı, ne iktidardan ne muhalefetten. “Nedir bunun arkasındaki, niye bunu böyle yazıyorlar?” diye düşündük. Aklımıza iki seçenek geldi; seçenekten bahsediyorum, iddiada bulunmuyorum. “Ya bunun müellifi bu arkadaşlar değil, başka bir başmüellif var, bu metin dışarıdan bir yerden geldi ve Komisyona sunuldu veyahut –yine özür dileyerek söylüyorum- olacak şey değil ama sizin sıralarınız acaba Cumhurbaşkanına meydan mı okuyor?” dedik; başka türlü yazılamaz bu cümle, mümkün değil bunu yazmak ama yazıldı. Ha şimdi biz buna niye itiraz ediyoruz? O yazıldı, yazılmadı, nasıl yazıldı; o sizin sorunuz ama bugünün Türkiye’inde -madem “yeni Türkiye” diye bahsediyorsunuz- hiçbir otorite siyasi otoritenin kontrolü dışında olamaz. Burada bir kovuşturma yapılacaksa bunun iznini ancak Millî Savunma Bakanı verebilir ama siz bunu yazmadınız.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci madde üzerinde önerge yoktur.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13’üncü madde üzerinde aynı mahiyette üç önerge vardır, önermeleri okutup birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç

Rıdvan Turan

Tulay Hatimoğulları Oruç

İstanbul

Mersin

Adana

Ali Kenanoğlu

Zeynel Özen

Abdullah Koç

İstanbul

İstanbul

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Lütfü Türkkan

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Kocaeli

Aksaray

Antalya

Ahmet Kamil Erozan

Feridun Bahşi

Bursa

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Zeynel Emre
İstanbul

Turan Aydoğan
İstanbul

Süleyman Bülbül
Aydın

Alpay Antmen
Mersin

Rafet Zeybek
Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz talep eden Ağrı Milletvekili Abdullah Koç. Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi 27’nci Dönem yasama Meclisinin bu oturumunda bugün bizim, Türkiye’nin en ağır sorunu olan Kürt sorununu, Türkiye’nin bulunduğu aşamada demokratikleşme sorununu tartışmak ve 12 Eylül cuntasıyla getirilen gerici 82 Anayasası’nın değiştirilmesi için toplanmış olduğumuzu umut etmek isterdim. Ne yazık ki bugünkü oturumda bizim konuştuğumuz konu olağanüstü hâl rejiminin süreklileştirilmek üzere halka sunulduğunu ve başka bir kılıf altında halka başka bir şekilde, 80 milyona yutturulmak istendiğini çok açık bir şekilde görmekteyiz.

AKP 2002 yılında iktidara geldiğinde birinci söylemi şuydu: “İktidara geldiğimiz birinci ayında OHAL’i kaldırdık.” Daha sonra “OHAL kalktı, baskılar bitti.” şeklinde beyanları oldu.

AKP’nin tarihsel gelişimine baktığımız zaman çok ciddi bir şekilde bir değişim ve dönüşüm içerisindedir. Tabii, bu değişim ve dönüşüm çok geriye giden bir değişim ve dönüşüm. Şöyle ki şimdi, Hammurabi Yasaları ve Roma’dan süregelen suçların şahsilik ilkesinin bile gerisine düşmüş durumda. OHAL uygulamalarıyla kardeşe verilen cezadan dolayı kardeş, çocuğa verilen cezadan dolayı baba ve anneye verilen cezadan dolayı çocuk maalesef cezalandırıldı. Bunlar en son yapıldığı sırada cansız bedenleri Meriç Nehri’ne vuran annelerin, bebeklerin sayısı arttı, Meriç Nehri nehir olmaktan, suyu yaşamın rengi olmaktan çıktı, dayatılan OHAL zulümlerin kaçınılmaz ortamı hâline geldi.

Şimdi, burada olağanüstü hâl uygulaması getirilirken şöyle bir söylemle getirildi: “Bu uygulama kesinlikle demokrasiye, hukuka, özgürlüklere karşı değildir; tam tersine, bu değerleri korumak, yükseltmek, geliştirmek adnadır.” denildi. Hâlbuki bu olağanüstü hâl rejiminde ne yapıldı, biliyor musunuz? Türkiye’de iki tane yargı uygulaması oldu; Ağrı’da, Van’da, Hakkâri’de, Amed’de, Şırnak’ta, Cizre’de, Sur’da, Suruç’ta, Roboski’de hukuk başka şekilde işletildi, Türkiye’nin batı illerinde ise başka şekilde işletildi. Cezasızlık, Kürtlere gelince, demokratlardan yana gelince, yurtseverlere gelince cezazsızlık ilke hâline getirildi. Peki, sizin özgürlük anlayışınız başka neleri getirdi: Tiyatrolar, konserler yasaklandı. Basın açıklaması, grev hakkı yasaklandı. 127.249 kamu emekçisinin mesleğinden ihraç edilmesine neden oldu; yine, sayısını bilemediğimiz özel sektörde çalışan binlerce insanın işine neden oldu. 70 bini aşkın kişinin gözaltına alınmasına, 50 bini aşkın kişinin tutuklanmasına neden oldu. 209 gazeteci, gazetecilik yaptığımızdan dolayı ihraç edildi. Bugünse sansürün kaldırılışını ve bu hususa ilişkin olan günü kutluyorsunuz, bu da başka bir çelişki. Onun ötesinde, 70 gazete, 18 televizyon kanalı, 6 haber ajansı, 20 dergi ve 22 radyo kapatıldı. 99 belediyeye kayyum atandı, milletvekillerimiz, eş genel başkanlarımız, belediye eş başkanlarımız tutuklandı. Yani savunma avukatlarına kısıtlama getirildi ve hepsi tutuklandı. Türkiye’yi açıkçası karanlığa sürüklediniz, karanlık bir döneme sürüklediniz. Peki, bu kanun teklifi dile getirilirken ne yapıldı? İddia ediyorum ki teklif eden partinin milletvekilleri kanun maddelerinin çoğundan habersiz. Aksini iddia eden varsa çıkıp tartışalım. Bu hususu net bir şekilde dile getiriyoruz.

Yalnız Komisyonu da tebrik etmek gerekiyor. Niye ediyorum? Komisyonunda 2 tane değişiklik yapıldı, bir tanesi bir maddede virgül konulması, bir tanesi de sadece verilen zararın hangi tarihte yapılacağıdır.

Bu nedenle, bu kanun teklifinin kesinlikle geri çekilmesini talep ediyorum, arz ediyorum, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde konuşmak üzere Mersin Milletvekili Alpay Antmen...

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün OHAL’i üç yıl daha devam ettiren teklifin görüşmelerine devam ediyoruz. Ben teklifin 13’üncü maddesiyle ilgili sayın Genel Kurula sesleneceğim, Genel Kurulu öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 13’üncü maddesiyle ilgili olarak Komisyonunda da belirttik, arama ve el koyma için asker kişileri yerine cumhuriyet savcısının katılımıyla adli kolluk görevlendirilebilir ama bunun için öncelikle bizim adli kolluğu kurmamız gerekiyor. Bu ülkede cumhuriyet savcısının emrinde, nezaretinde, aynı binada bir adli kolluk yok. Cumhuriyet savcısı nezareti ve huzuru olmadan askerî bölgelerde polis tarafından arama ve el koyma işlemleri yapılmasının sakıncalarını Ergenekon ve Balyoz davalarında gördük. Bu nedenle yasa teklifinden bu maddenin çıkarılması gerektiği görüşümüzü arz ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, terörle mücadele etmenin en etkili yolu demokrasiyi, adaleti ve hukukun üstünlüğünü kurmaktır. Bu teklif Anayasa’ya aykırıdır ve teröre asla çözüm olmayacaktır. Şimdi siz öyle bir tablo çiziyorsunuz ki bu teklif geçmezse terör artacak, teröristler ülkeyi ele geçirecek. Buna kim izin verecek Allah aşkına, kim? Hiçbirimiz burada buna göz yummayız ve izin vermeyiz.

Değerli milletvekilleri, terörü, demokrasinin rafa kaldırılması ve hukukun işlememesi tirmandırır. Bu kanun yasalaşırsa örneğin valilere geniş yetkiler tanıyacağız ama daha önce atanan 24 vali ve 73 vali yardımcısı FETÖ’cü çıkmadı mı? Şimdi, bu yetkilerdeki valinin yarın da başka bir terör örgütünün destekçisi olmayacağını garantisini burada kim verebilir? Peki, Allah korusun, yarın darbe girişimi oldu ve halk 15 Temmuzdaki gibi meydanlara çıkmak istedi, yeni bir kahramanlık hikâyesi yazılacak ve o ilin valisi izin vermedi, ne yapacağız?

Size birkaç belge göstermek istiyorum: Bunlar sır değil, biraz vakit ayırırsanız Meclis arşivlerinden de görebilirsiniz. Yıl 2003, darbe girişiminden on üç yıl önce; CHP milletvekili Sayın Mehmet Neşşar dönemin Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik’e bir soru önergesi veriyor, FETÖ okulunun 19 Mayıs etkinliklerine kimin izniyle katıldığını soruyor. Verilen cevap: “Valilik tarafından.” Yani “FETÖ devlete sızıyor.” dediğimizde “Kargalar bile buna güler.” diyen Sayın Bakan nezaretinde ve Valilik izniyle FETÖ okul propagandası yapmış.

Yine, bizim vekillerimizden Sayın Nejat Gencan 2004 yılında, darbe girişiminden on iki yıl önce bir önerge veriyor, diyor ki: “Diyanet, Edirne’de bir törende terörist Fethullah Gülen CD’si ve kitabı dağıtıyor.” Bakanlık konuyu Diyanete havale ediyor. Dönemin saygıdeğer Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu cevap veriyor, diyor ki: “Ben gerekli önlemleri alacağım.” Ondan sonra FETÖ’nün kitapları ve CD’leri Diyanet aracılığıyla dağıtılmıyor. Peki, daha sonra ne oluyor? Sayın Bardakoğlu görevden alınıyor ve FETÖ’nün kitapları Diyanetin kitaplarıyla ya da Diyanetin satış mahallerinde göze çarpıyor.

Bakın, yıl 2005 -bir örnek daha vermek istiyorum- on bir yıl önce Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri “Terörist Fetullah Gülen devlet ve kurumlara militan yerleştirerek darbe amaçlıyor.” diyerek araştırma önergesi veriyor. O zaman o imzalar içerisinde Sayın Genel Başkanımız Kemal

Kılıçdaroğlu da var ve bu önerge reddediliyor. Kim reddediyor? İktidar milletvekilleri. Başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere muhalefet partilerinin FETÖ ve terör örgütleriyle ilgili verdiği onlarca önerge reddedildi.

Bugün FETÖ'yle mücadele kılıfı altında kendinizi koruma, muhalefeti sindirme yasaları çıkarmayın. Gelin, hukukun üstünlüğüne, adalete, savunma hakkına ve tam demokrasiye değer vererek hep birlikte, el ele Türkiye Cumhuriyeti'ni, Türk halkını, Türk milletini daha müreffeh yarımlara taşıyalım.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz talep eden Antalya Milletvekili Hasan Subaşı.

Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin 13'üncü maddesine karşı, teklifin çekilmesi için konuşma almış bulunuyorum.

Teklif çok tartışıldı, ben de doğrusu neresinden başlayacağımı bilemiyorum bu teklifin temel olarak ama genel gerekçesine ve temeline baktığımız zaman sakatlığını hemen görmek mümkün.

Genel gerekçeden bir paragrafı okuyorum: "...hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde etkin mücadele edilebilmesi ve son darbe teşebbüsüne benzer bir müdahale girişiminin yeniden yaşanmaması amacıyla, anayasal güvence altındaki temel hak ve özgürlükler korunmak suretiyle soruşturma ve kovuşturmalar ile disiplin soruşturmaları bakımından gerekli olan hükümleri..." vesaire "...Kanun Teklifi hazırlanmıştır."

Soruyorum: 15 Temmuzdaki darbeye benzer bir FETÖ darbesinin yeniden gelebileceğine -burada dercedilmiş- acaba bu Meclis çatısı altında bir kişi inanıyor mu? Ya da halka soralım "15 Temmuzdakine benzer bir darbeden endişe ederek bu kanunu hazırladık." dediğinizde vatandaştan bir kişi acaba inanır mı? Ya güler ya da bunu hakaret kabul eder çünkü bu vatandaş 15 Temmuzda dişiyle tırnağıyla tankın altına girmiş, tankın üstüne çıkmış bir vatandaş. Siz dersiniz ki "Biz korkuyoruz, tekrar bir darbe teşebbüsü olabilir." vatandaş ya kızar ya güler.

Onun için bu gerekçenin temelinin kurgusu baştan yanlış ve üstelik ondan önceki cümlede de "... hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde etkin mücadele edilebilmesi..." Peki, buna inanan var mı? Ben yine bu çatı altında inanan olduğunu zannetmiyorum.

Ve "...güvence altındaki temel hak ve özgürlükler korunmak suretiyle..." denmiştir, bu cümleyle de inanan yok ama buna mecburiyetiniz var çünkü tasarlanan model otoriter bir rejimdir, otoriter bir modele kılıf hazırlamak için bu darbe yasasını hazırlamak zorundaydınız ve önümüze getirdiniz. Onun için bunun neresine karşı çıkalım, ne söyleyelim? Artık bizde söyleyecek laf kalmadı ama en azından şu temel gerekçeyi bir inceleyelim dediğimizde zaten işin sakatlığını orada görüyoruz. İşin daha tehlikelisi, otoriter rejime gittikçe çözümler bulabileceğinize inanmanız; oysa ne kadar hak ve adaleti kaldırırsak, hukuksuzluğu, adaletsizliği yerleştirirsek o ölçüde terör iklimini yaratmış oluruz.

Ben 12 Eylül sonrası için bazı örnekler vermiştim ve 12 Eylül rejiminin, despot, baskıcı rejiminin travmalara sebebiyet verecek birtakım uygulamaları olduğunu, bir örnek için hatta genç kızlarımızın eğitim hakkının engellenmesinin gerçekten bir travma yarattığını söylemiştim ve 12 Eylül baskıcı rejiminin bir örneği olarak bunu söylemiştim. İtiraz geldi "Bugün ile bunun ne ilgisi var?" diye. Bugün

12 Eylül rejiminin daha da üzerinde haksızlıkların, adaletsizliğin, hukuksuzluğun yaşandığı bir rejimle karşı karşıyayız ve korkarım giderek otoriter rejimi perçinlemek için yeni tedbirler ve yeni kanunlar gelmektedir.

Geçmişte yaşandığı gibi her baskı rejiminden sonra bugün de travmalar yaşanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Enis Berberoğlu yeniden seçilmekle yeniden bir dokunulmazlık kazanmasına rağmen yargının karar verebilmesi imkânı yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Subaşı.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Peki, teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm geçici madde 1 dâhil, 14 ila 27'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen arkadaşlarımız var. Gruplar adına onar dakika, şahıslar adına beşer dakika.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Yücel Bulut.

Buyurun Sayın Bulut. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YÜCEL BULUT (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Komisyonundan geçmek suretiyle yüce Meclisin gündemine gelmiş bulunan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Hepinizin de malum olduğu üzere, Milliyetçi Hareket Partisi huzurda görüşülmekte olan kanun teklifini desteklemektedir. Bu kanun teklifinin yasalaşmasını içinde bulunduğumuz şartlar, özellikle son iki yılda yaşanan gelişmeler ve cumhuriyet tarihinin son elli yıllık tecrübelerinin bir toplamı olarak devletin bekası ve milletin geleceği için elzem kabul etmekteyiz.

Cumhuriyetin son elli yıllık tecrübesinden bahsettik çünkü en özgürlükçü anayasa kabul ettiğimiz 1961 Anayasası döneminde, 1960'ların son çeyreğinden itibaren Türkiye, birbiri ardına mantar gibi türeyen terör örgütleri tarafından teslim alınmak, istikrarsızlığa sürüklenmek ve dirliği ve düzeni yerle yeksan edilmek istenmiştir.

1960'lardan bugüne kadar geçen süre içerisinde, Emniyet Genel Müdürlüğünün verilerine göre, Türkiye Cumhuriyeti'nin meşru düzeni 100'den fazla terör örgütüyle mücadele etmiştir. Yine Emniyet Genel Müdürlüğünün verilerine göre, bugün hâlâ 10'dan fazla terör örgütü aktiftir ve faaliyetlerine devam etmektedir. Bu süreç içerisinde, bu elli yıllık mazimiz içerisinde sadece bölücü teröre kurban verdiğimiz insanlarımız 35.700 kişidir. Bunun dışında, 12 Eylül 1980 askerî müdahalesinin gerçekleştiği tarihe kadar 5 bin memleket evladı yıkıcı terör örgütlerinin hedefi olmuş ve şehit düşmüşlerdir. Milliyetçi Hareket Partisi terörün hedefi olmanın bedelini Türk siyasi tarihinde en ağır ödemiş siyasi partidir, terör kavramının ne olduğunu en iyi bilen siyasi partidir. 12 il başkanımız, 44 ilçe başkanımız,

3.643 Milliyetçi Hareket Partili bu ülkede yıkıcı terörün kurbanı olmuştur. Bugün huzurdaki kanun teklifini eleştirmek adına güvenlikçi politikaları tenkit edenlere, güvenlikçi politikaları yerden yere vuranlara bir hatırlatmada daha bulunmak isteriz: Milliyetçi Hareket Partisi doğrudan terörün hedefi olmasının yanı sıra zorbalanmış iktidarın ne demek olduğunu da iyi bilir çünkü zorbalanmış iktidarın da hedefi olmuştur. 12 Eylül 1980 askerî müdahalesi sonrasında ardımızda bıraktığımız 3.800 şehidin sonrasında zorbalanmış iktidarın elinde, cuntanın elinde 9 mensubunu darağacına göndermiş, bine yakın yöneticisine MHP, Ülkücü Kuruluşlar davasında yıllarca esaret hayatı yaşatılmıştır.

İşte tüm bu tecrübelerin ışığında -tüm bu tecrübelerin toplamı ve milletimizin elli yıllık tecrübeleriyle harmanlayarak- terörün ve terörle mücadelenin ne demek olduğunu iyi biliyor, bu kanun teklifini milletin geleceği ve devletin bekası için elzem görüyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Cumhuriyet İttifakı'nın kuruluşu aşamasında tüm Türkiye'ye, seyretmiş ve takip etmiş olduğu politikayı "devletin bekası" kavramıyla açıkladığında bu kavramı küçümseyenlere, devletin bekasının ne manaya geldiğini idrak edemeyenlere buradan bir kez daha hatırlatmak isteriz ki devletin bekası ve şühedaya vefa işte bu kanun teklifidir. Devlet aygıtını, devlet mekanizmasını teröre ve bölücülere karşı ihtiyaç duyduğu yetkilerle donatmaktır. Türkiye, elli yıldır beş harfi bir araya getiren, beş harfi bir araya getirip sapkın ideolojileri doğrultusunda kan akıtanlara karşı abideleşmiş, şehadeti göze almış kamu görevlilerinin, güvenlik güçlerinin direnişiyile bugün huzurunu, tesis etmeye devam etmektedir. Tüm bu terör tecrübemiz, 15 Temmuz gecesinde yaşamış olduğumuz ve 80 milyon önünde deşifre edilen bir başka hakikatle yeni bir boyut kazanmıştır. Üzerine "Peygamber ocağı" dediğimiz -dünyada kendi ordusuna "Peygamber ocağı" diyen tek millet olarak- şerefli Türk ordusunun üniformasını geçirmeyi başarmış alçaklar, bu ülkede seçilmiş Cumhurbaşkanı, seçilmiş Parlamento ve seçilmiş Hükümeti hedef alarak, seçilmiş Cumhurbaşkanı'na alışıya etmek için, seçilmiş Parlamento'ya lağvetmek için namlusunu bu aziz ve şerefli millete doğrultmuşlar ve elhamdülillah ki 15 Temmuz gecesi başını kaldıran bu ihanet, bu aziz milletin vicdanında ve merhametinde yer alan feraset duvarında yerle yeksan edilmiştir. Ancak unutulmaması gereken bir hakikat var: 15 Temmuz akşamı başını kaldıran ihanet yalnızca o gece deşifre edilen ve yalnızca o gece namlusunu millete doğrultan alçaklardan ibaret değildir. Bunun, devletin bütün hücrelerine kadar temayüz etmiş, bütün hücrelerine kadar sirayet etmiş iz düşümleri ve uzantıları hâlen canlıdır ve hayattadır. İşte huzurdaki yasa, güvenlik güçlerimizin ve devlet aygıtının bu sinsi örgüte ve hâlen aktif olan bu sinsi örgüte, bu ahtapotun kolları gibi faaliyet gösteren, Türk milletinin birliğini, bütünlüğünü, ikbalini, geleceğini ve istikbalini hedef alan bu şer çetelerine karşı bu ülkenin şehadeti göze almış evlatlarını ve kamu görevlilerini istedikleri yetkilerle donatmak için bu Meclisin gündemine getirilmiştir. Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu şerefli milletin kurmuş olduğu 17'nci bağımsız Türk devletini yaşatmaya iman ettik ve kararlıyız. Bunu yaşatmak adına, 17'nci bağımsız Türk devletinin bekasını tesis etmek adına Adalet ve Kalkınma Partisiyle doğru görmüş olduğumuz noktalarda iş birliği içerisindeyiz. Bu yasal düzenlemeyi de doğru görmekteyiz, milletin bekası için elzem görmekteyiz.

Şimdi, bu yasayı eleştirmek adına, bu yasayı tenkit etmek adına, sürekli söz alarak hukuktan bahsedenlere biz de şunu hatırlatmak istiyoruz: Bir memleketin düzeni için hukuk şarttır, bir memlekette düzen hukukla sağlanır, hepsine kabul. Bu memleketin hukuka ihtiyacı vardır ama bu memleketin hukuk kadar huzura da ihtiyacı vardır. Bu kürsüye gelip hukuktan dem vuranlar, hukuku anlattıkları kadar bu milletin huzuruna ve selametine musallat olmuş çeteleri lanetlemeyi de bilmelidirler, bu lanetlemeyi yapmak zorundadırlar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çetelere karşı suskun olanlara, iki dakikada bir Türkiye'nin normalleşmesi gerektiğini söyleyenlere biz de şunu söylüyoruz: Türkiye'nin normal insanları bizleriz. Bu ülkede, her sabah 08.00'de yatağından kalkıp akşama kadar helal nafakasını arayan, kırmızı ışıktaki bile geçmeyen milyonlarca normal Anadolu insanı vardır. Anormal

olanlar, bu ülkenin normal ve rızkını helalinden arayan tertemiz yüreklerinin birliğini ve beraberliğini, huzurunu ve dirliğini, can güvenliğini hedef alan, eline silah alıp sapkın ideolojik kimliği Anadolu'nun topraklarına silah zoruyla giydirmeye kalkan alçaklardır. Bu alçaklarla mücadele edilecektir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu anormaller ve alçaklar, hukukun gereği doğrultusunda, hukuk düzeninin gerekleri doğrultusunda son bir tanesi kalana kadar hesap vermeye zorlanacaktır.

Dünyadan örnekler verenlere bugün, burada, bir kez daha hatırlatıyoruz: Fransa, basit bir terör saldırısı -"basit" tabirim için özür diliyorum- tek bir terör saldırısı için aylarca OHAL ilan etmiş ve uygulamışken Türkiye elli yıldır terör cenderesi içinde bu terör örgütleriyle cebelleş olmaktadır. Dolayısıyla, bir taraftan OHAL kaldırılacaktır, diğer taraftan FETÖ ve uzantıları devlete pusu kurmak için fırsat kollayacaktır. Bir taraftan OHAL kaldırılacaktır, bir taraftan bu ülkede birileri hâlâ Kandil'in ağzıyla siyaset yapmaya cüret gösterecektir. Bu ülkede OHAL kaldırılacaktır ama birileri Türk milletinin ikbaline, istikbaline, o şanlı sancağına meydan okumaya devam edecektir, öyle mi? Okutmayacağız, gerekli her türlü düzenlemeyi yapacağız ama sizlere, Türkiye Cumhuriyeti'ne meydan okuma fırsatı vermeyeceğiz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İşte, bu gerekçelerle Milliyetçi Hareket Partisinin 8 Şubat 1969'dan bugüne kadar ortaya koymuş olduğu politik hakikate ve gerçeğe uygun olarak, politik tecrübemize ve aklımıza uygun olarak, vermiş olduğumuz 3.800 şehidin hatırasına uygun olarak, bu ülkenin zorbalanmış cunta rejimi altında kendi imanının ölçülerine göre vermiş olduğu bir mücadelenin hesabını küresel çetelerin iman ölçüsüne göre vermeye zorlanan binlerce ülkücü ağabeyimizin hatırasına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜCEL BULUT (Devamla) - ...uygun olarak biz bu yasayı Türk milletinin birlik ve beraberliğinin, ikbal ve geleceğinin teminatı olan politikaların zorunlu bir unsuru olarak görüyor ve destekliyoruz. Görüş ve düşüncelerimiz bu yödedir.

Her birinizi ayrı ayrı saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İbrahim Kaboğlu konuşacak.

Sayın Kaboğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sevgili Başkan, biraz önce Enis Berberoğlu hakkında yapmış olduğunuz açıklama çerçevesinde bir iki cümleyle sözlerinizi tamamlamak istiyorum. Evet, sizin değindiğiniz konu gerçekten tarihsel yorum ve genetik yorumdu. Ama bu, aynı zamanda sistematik ve amaçsal yorum açısından değerlendirildiğinde ve özellikle "Şüphe özgürlük lehine yorumlanır." ilkesi gereği gerçekten Yargıtay kararı zorlama bir karardır, Anayasa'ya aykırıdır ve diliyoruz ki itiraz üzerine bu karar düzeltilecektir.

İkinci bölüme geçerken benim özellikle üzerinde durmak istediğim konu, sıkça dillendirilen Fransa'daki durum, Türkiye-Fransa karşılaştırmasına dair kullanılan birtakım deyimlerin yerli yerine oturtulması. Çünkü eğer biz burada Fransa'yı referans alacaksak oradaki durumu sağlıklı olarak bilmemiz gerekir ama tabii ki Fransa'yı ne kadar referans almak durumundayız? O da sorulması gereken bir sorudur ama öncelikle Fransa'da 1 Kasım 2017'de sonlandırılan OHAL üzerine iç güvenliğin ve terörle mücadelenin güçlendirilmesine ilişkin kanun ne getirdi? O konudaki ana öğeleri bizimkiyle karşılaştırmalı bir biçimde dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Fransa'da olağanüstü hâl -1955- kanuna göre düzenleniyordu, her uzatılması durumunda kanun çıkarılıyordu ve Anayasa Konseyi bunu denetleyebiliyordu. Ayrıca, olağanüstü hâle ilişkin işlemler de idari yargının denetimine açıktı. Olağanüstü hâlde özellikle öngörülen yaptırımlar ev hapsi, idari arama, derneklerin feshi ve güvenlik alanlarının saptanması olmak üzere farklı kategorilere yayılıyordu. Bu çerçevede olağanüstü hâlin olağanlaşmasına dair çıkarılan kanunda bu yetkilerin, bu önlemlerin daraltılması yoluna gidildi ve bunlar, güvenlik bölgesi belirleme yetkisi, İçişleri Bakanının yetkileri ve aramalar olmak üzere üç kategoride karşımıza çıkıyor.

Güvenlik bölgesi belirleme yetkisi: Vali gerekçeli bir kararla güvenlik bölgesi belirleyebilir ve bu bölgeye kişilerin erişimi idari bir kararla sınırlanabilir fakat bu karar cumhuriyet savcısına bildirilir ve tahdit ve önlemin süresi ile tedbirler arasında ölçülülük ilkesi aranır.

Buradaki başlıca uygulama, yaptırım, bu güvenlik bölgesine giren kişilerin üstlerinin aranması, çantalarının ve araçlarının aranmasıdır ve bunlara rıza göstermeyenler bu bölgeden çıkarlar, girmezler, bir aylık süre söz konusudur, bu süre uzatılabilir fakat ölçülülük ilkesi burada özellikle karşımıza çıkmaktadır.

İkinci yetki İçişleri Bakanının yetkisidir, belli bir kişinin seyahat özgürlüğünü sınırlamasına dair bir yetkidir. Cumhuriyet savcısına bildirmek koşuluyla belirli kişilere elektronik kelepçe uygulaması yoluna gidilebiliyor.

Üçüncü yetki kategorisi ise valinin istemiyle sulh ceza hâkimi, cumhuriyet savcısının görüşünü aldıktan sonra arama tedbirleri alabilir ve bu sırada bazı kişilerin evlerinin ya da iş yerlerinin aranması ve bu yerlerde bulunan belge ya da nesnelere, bunların terör eylemleriyle ilişkisi olması hâlinde el konulması söz konusu olabilir fakat avukatların, gazetecilerin, hâkimlerin iş yerleri için böyle bir tedbir uygulanmaz. Fransa'daki olağanlaştırma yasasına konulan bu önlemler, esasen şu anda görüştüğümüz yasa önerisiyle bazı benzerlikler göstermekle birlikte temelde nitelik farkları da karşımıza çıkmaktadır.

Görüldüğü gibi, bunlar ve öncekiler, hiçbir biçimde, bizde çıkarıldığı üzere olağanüstü hâl kanun hükmünde kararname benzeri düzenlemeleri kapsamına almamaktadır. Bütün bu işlemler tıpkı OHAL ortamında olduğu gibi bu yasanın uygulanması sırasında da yargının denetimine açık bulunmaktadır ve tabii ki şu ikili denetim her zaman Fransa'da açık: İdari yargı ve anayasa yargısı denetimi. Fakat burada en önemli konu, Fransa'da görevden alma kesinlikle mümkün değildir. Bilindiği gibi, bizde söz konusu olan 100 binin üzerinde görevden alınan çok önemli bir kısmı, hiçbir biçimde terörle ilişkisi olmadığı hâlde sırf ifade ve düşünce özgürlüğü nedeniyle olan görevden almaları kapsamına almaktadır.

Şu soruyu soralım: Acaba Türkiye Fransa'yı örnek almalı mıdır? Fransa'daki durum ile Türkiye karşılaştırılabilir mi? Benim kanaatim odur ki aslında Fransa ile Türkiye arasında belki çok nitelik farkı olmasına rağmen istisnai durumun kural hâline getirilmesi şeklinde özetlenebilir. Fakat Türkiye esasen Fransa'daki durumla değil, kendi anayasasıyla ve Avrupa Sözleşmesi'ndeki konumuyla değerlendirilmek durumundadır. Bunu da zaten burada yapıyoruz. Fakat Fransa'daki durum ile Türkiye arasında ilişki bakımından sorulması gereken şu: Hükûmetsiz kalmış olsak da acaba Fransa'daki bu esinlenme bugünle mi sınırlı yoksa Hükûmet bundan etkilenmiyor mu?

Bilindiği gibi, Fransa'da De Gaulle meydan okudu Fransa tarihine ve kura kura -Bonapartizme özendi- ancak yarı parlamenter yarı başkanlık rejimi kurabildi. Ama bizde De Gaulle'e atfedilen monokrasi kurulabildi 15 Temmuz darbe girişimi sonucu ve bunu kurarken biz Tanzimat, Birinci Meşrutiyet, İkinci Meşrutiyet ve cumhuriyet çizgisindeki kazanımları bir gecede silebildik. Hatta, II. Abdülhamit'in imzasını taşıyan Kanuni Esasi'nin kurduğu Heyeti Vükelayı kaldırabildik. Fransa ise bunu başaramadı. Dün Sevgili Başkan ifade etti "Hükûmet artık yok." diye. O nedenle "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi"ni kullanmayalım, belki "monokrasi" kullanılabilir. Fransa için öngörüldü ama De Gaulle bunda başarılı olmadı.

Fakat Fransa ile Türkiye karşılaştırmasında belki Fransa'ya acımak gerekir çünkü ben Fransa'daki derslerimde Cumhurbaşkanı Sarkozyyle çok dalga geçtim ama Fransızlar herhangi bir biçimde yaptırım uygulayamadılar. Oysa biz ise yargısız infaz yoluyla gerçekten çok büyük yaptırımlara imza attık. Hatta, bu büyük yaptırımlar dünya çapında yaptırımlardı. Bu bakımdan bu yaptırıma tabi tutulanlara tek reva görülen şey ağaç kabuğu yemek oldu. Hiçbir biçimde yargısal başvuru yolları onlara tanınmadı ve âdetla sevgili Adalet Komisyonu Başkanımın belirttiği gibi... Benim deyimimle OHALİK yani Olağanüstü Hâl Komisyonu bir tür AK PARTİ'nin gaz odasına çevrildi. O nedenle "Takviye edilmelidir." dedi.

Şimdi, dolayısıyla Fransa ile Türkiye arasında paralellikler kurmak boşuna. Türkiye, çok güçlüdür; Fransa, tıpkı Almanya gibi, Amerika gibi zavallı. Türkiye Hükümeti gerçekten çok güçlüdür ama bu güç keşke hukuki güç olsaydı, fiilî güç olmasaydı.

Teşekkür ederim dikkatiniz için. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi İYİ PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu.

Buyurun Sayın Ağırlioğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AĞIRLİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bir kere daha müşahede ettik ki aslında bu kabil görüşmelerin yapılması sürecine hem komisyonlarda hem de Meclis Genel Kurulunda hasıl olacak teklifler ve tenkitler üzerinden bir fayda yok. "Biz buradan hatırı sayılır miktarda, mebzul miktarda gerekçeyi Hükümetimize teklif ettik, Hükümetimiz de bunu kabul etmedi." gibi bir şikâyet çuvalına doldurup o çuvalardan aldığımız işte neyse milletimize onları Hükümetimiz adına arz edip, şikâyet edip, oradan yeterli teveccühü alıp burada doğrusunu yapmaya çalışacağız. Siyasi mekanizmanın böyle çalışıyor olmasını çok verimli bulmadım, bulmuyorum.

Hükümetimiz her teklifimizi kendi kalelerine gol atacakmış hissiyatıyla göğüslüyor. Muhalefetin de kabul ediyorum ki -en azından hepsi öyle değildir ama- bir bölümü şöyledir: Ne yapıp yapıp Hükümetin kalesine gol atalım şehvetine kapılmış. Bu ikisinin arasında terörle mücadele yetkisi ve salahiyeti isteyen Hükümetimizin etkin mücadele, acil eylem ve hesap verilebilir, sorulabilir alanlarda da Hükümete daha rahat hareket etme, idareye hareket etme imkânını arzu eder taleplerinin arkasında bizim itirazlarımızın mücadelenin bir tarafında terör bölgesinde itirazlarla birleşir alanlar olduğu için biz de muhalefet tarafında göğsümüzü gere gere sözumüzü, sesimizi çok duyuramıyoruz. Yani ucunda, PKK'nın canımızı yakmaya teşebbüs ettiği bir bölgeye müdahale talebinin de olduğu bir yerle alakalı Hükümetin talebini şerh etmeye kalkınca terör sevicisi olma parantezine girmekten korkuyoruz. Dolayısıyla bu, bizim itirazlarımızın iltihaplı alanı hâline geliyor. Sözumüz, sesimiz, teklifimiz, tenkidimiz mutlaka şerhlerle konuşma ihtiyacıyla karşı karşıya bırakıyor bizi arkadaşlar, Hükümetimiz hassasiyetimizi anlasın diye şerh ediyorum. Uğur Bey'in konuşmasında...

Bazen ayan olanı beyan etmek lüzumsuzdur ama ayan olanı bir kere daha beyan ediyorum: Gençlik yıllarımızdan itibaren vatanımız, milletimiz, dinimiz, devletimiz için bir vatan nöbeti tutmaktayız. Hassasiyetlerimize havi olan iş şudur: Devletimizin varlığını tehlikeye düşürecek hiçbir organizasyona bir toplu iğne başı kadar illiyet ve iltisakı olan insanlara tolerans göstermemek vatan borcudur, namus borcudur, şeref borcudur bize. Hep o hat üzerinde siyasi mesuliyetimizi kodladık. Lakin bizim bugün, Hükümetimizin terörle mücadelede zafiyet geçirmesinler, mutlaka yetkileri, salahiyetleri, devletimizin istikbaliyle ilgili bir endişeyi izole edecek şekilde artırılсын desteğimizin rağmen, Hükümetimizin öğrenme maliyetleriyle ilgili endişelerimiz var. Yani artan yetki taleplerinden doğan Hükümetin inisiyatifinin ve bu inisiyatifin kullanma şeklinin bu on altı yıl boyunca yanılma paylarından korkar hâle geldik.

Milletimizin Türk milleti olduğunu öğrenme maliyetinizden korkuyoruz, korktuk. Fetullah Gülen terör örgütünün terör örgütü oluncaya kadar bu yetkilendirme süreçleri içerisinde kullandığı alanlardan devletimize suikast etmeye yöneldikleri 15 Temmuz kadarki sürecin içerisinde artan yetki taleplerinin her seçimden sonra elinize geçirdiğiniz ve yenilmezliğinizi hamlettiğiniz siyasi sonuçların size sağladığı imkânları kullanma şekline ve bu imkânlardan doğan yetkileri kullanma usullerinize itiraz ediyoruz. Bunu şuraya birleştirdiğim için korkuyorum: Yani ne yetkinizden ne yetki talebinizden ne bu yetkilerden doğacak hakkı kullanma yerinizden imtina etmiyoruz, kullanın, kullanmanız lazım, devletimizi ayakta tutalım, memleketimizin huzurunu sağlayalım ama takdir etmelisiniz ki çok parlak bir sicile sahip değil Hükümetimiz. Yani artan yetkilendirilmiş mahkemelerle ordunun itibarına suikast edildiği bir dönemi beraber yaşadık. Genelkurmay Başkanının silahlı terör örgütü olmak gibi -bir parantez içerisinde- itibarına ziyan edildiği bir sürecin içerisinde aslında bizim de mesuliyetimizin olduğu yerleri biliyoruz arkadaşlar. Bayraklara müdahale ettiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin adıyla ilgili tartışmalar açtığımız, bugün terör parantezinde her türlü şeye müdahale hakkını kendimizde bulduğumuz –sizin- bizim her zaman bulduğumuz ama sizin bugün, öncelik hâline getirdiğiniz işler içerisinde, biz, Allah’a hamdolsun, hiç değilse şu rahatlıkla konuşabilir durumdayız: Siz, terör örgütü parantezinde bugün, bu düzeyde tonlamayla mücadele etmek istediğiniz insanlarla otururken de biz aynı şeyi söyledik, söyledik, duymadınız. Şu parantez içerisine alarak söyledik, dedik ki: Cemaatlere devlet olma hakkını vererseniz bugün kurtarabildiğiniz işi yarın kurtaramazsınız.

İtiraf etmek zorundayım ki ben aslında Hükümetin kendi meşruiyet sosyolojisini bina ettiği yere aitim. 28 Şubat sürecinden itibaren devletin birtakım uygulamalarını antidemokratik bulan, onlardan mağdur olan, o mağduriyet üzerinde kendime millî, dinî ve inançlarıma uygun bir mukavemet hattı kuran bir kardeşinizim ben sizin. Ben 28 Şubat sürecinde “başörtüsü” diye konuştuğunuz o mağduriyet siyasi ikliminin içerisinde kızlarımız başörtüsü takamıyorlar diye başlarına, erkeklerin başörtüsü takma organizasyonunu kuranlardan biriyim. 28 Şubatta -adını şerefle, izzetle anayım, vefat etti rahmetle anayım- Muhsin Yazıcıoğlu’yla bu siyasi hatta, ben milletin gadre uğramışlığına mukabele eden siyasi şuurun arkasında duranlardayım. O yetkilerin arkasında yetkileri kullanma şeklinin bizi iddialı hâle getirdiği günlerin insanıyım ben de.

Yani üniversitelerin tek sesli hâle getirildiği zaman konuştuk, dedik ki: “Bu üniversitelerde niçin tek tip insan yetiştirmeye çalışıyorsunuz? Bu üniversitelerde niçin sadece size ait...” Hükümete kızgınlıklarımızın cümleleri bunlar, beraber kurduk bu cümleleri. Hükümetin yöneticilerine, o zaman hükümette olanlara avazımız çıktığı kadar bağırdık, dedik ki: Bu üniversiteler, hür tartışmanın, serbest fikrin kürsüleridir. Burada bizim gibi düşünmüyorlar diye bugün gadre uğrattığımız insanlar yarın sizin yerinize geçtikleri zaman size sizin gibi davranmayacaklar dedik biz, dedik.

Ben bugün Hükümetinizi... Alınganlık etmeyin diye söylüyorum, siz derken sizin içine kendimi de katarak siz, biz derken bizim mesuliyetimize sizi de katarak biz diyorum. Dolayısıyla, istirham ediyorum, alınganlık etmemeniz için bu açıklama şerhimi şuna katın: Biz kendi iddialarının altında kalmış bir siyasal iktidarın hesabıyla da konuşmaktayız. Yani ben bugün burada Hükümetin yaptığı şeylere sadece kuru bir teşekkür edecek tarafın sözcüsü değilim, yaptığınız her doğru işin hissesine hamd düşüleceği tarafım. Yaptığınız her doğru işin beni şükür secdelerine taşıdığını bilmenizi isteyen tarafım. Şimdi, dolayısıyla, burada, yapamadıklarınızın mesuliyeti adına kurduğum cümleler de mahcubiyetimin cümleleridir, mesuliyetimi artıran alanın cümleleridir. Yani bugün biz üniversitelerde... Arkadaşlar, basın hürriyetini konuştunuz, ifade hürriyetini konuştunuz; yeminle söylüyorum, ben bu siyasal dille üniversitelerde serbest kürsü arar hâle, kendim konuşamaz hâle geldim, bırakın sizin muhaliflerinizi. Ben üniversitelerde konuşurken üniversite yönetimlerinde olup da bize mihmandarlık eden hocaların şu korkularıyla konuştum arkadaşlar: “Ya, hükümete birazcık kantarın topuzunu kaçırır cümleler kurarsa

acaba biz sıkıntıya düşer miyiz?” Hâlâ öyle konuşuyorum. “Çocuklarımız üniversitede okuyamıyorlar.” diye başlattığımız mücadeleyi biz kendimiz üniversitelerde konuşamaz hâle getirerek finale taşıyamayız. Dolayısıyla yetkilerinizi kullanırken bizim fikir geleneğimizin nerelerden beslendiğini unutmamak zorundasınız. İmam Gazzalî’nin müderrislik yaptığı medreselerde Allah’ın varlığını, yokluğunu kendi öğrencilerine paylaşıp tartıştığı bir geleneğin üniversitemizi ayakta tuttuğunu bilen insanların arkadaşlar. Dolayısıyla ben “İfade hürriyeti var.” diye konuştuğunuz, “Önünü açıyoruz.” diye övündüğünüz bu sürecin içerisinde televizyona çıkma imkânı bulamayan bir siyasal partinin saflarından buraya geldim. Üniversitelerde konuşma, televizyonlarda konuşma, gazetecilerle tebdili kıyafet görüş, kanaatlerini izhar edeceğin, kanaatlerini ifade edeceğin gazetecilerin isim vermeden kanaatlerini paylaşmasına dair bir korku ikliminin içinde konuş, ondan sonra da deyin ki: “Olağanüstü hâli sadece ülkenin huzuruna dair bir hassasiyetle istiyoruz.” İsteğinize itirazım yok, bu mevzuda samimiyetiniz de tam anlamıyla kaniyim ama bu yetkileri kullanma şeklinizi eksik buldum, yanlış buldum çoğu zaman çünkü o hassasiyet girdabının içerisinde ben, size ait sosyolojinin cümlelerini kuruyorum. Ben, sizin de üzerine şahsiyetinizi bina ettiğiniz değerler dünyasına ait bir yerden konuşuyorum.

Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisinden Uğur Bey konuştu, hattını çizdi ki “Bu memleketin hukuka değil, huzura ihtiyacı var.” Ama biz, hukukun huzur getirdiğine inananlardanız. Yani huzur gelecek diye hukuku iskalayacak bir geleneğin insanları değiliz biz. Biz, bu memlekette Diyanetin reyî ile Hayrettin Karaman’ın reyî çarpışınca Hayrettin Karaman’ın reyîni tercih eden bir geleneğe aittiz arkadaşlar. İstirham ediyorum, hatırlayın lütfen. 1990’lı yıllarda “Diyanet mi, Hayrettin Karaman mı?” diye söz çatışınca biz aslında “Diyanet değil, Hayrettin Karaman.” diyenleriz. Hatırlayın lütfen. Ama şimdi ben bile bu hassasiyetlerin içerisinde kalbi artık bu işlere doğrulmaz hâldeyim.

Dolayısıyla bugün burada size ifade etmeye çalıştığım iş şudur: Bazen siyasal meşruiyet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Şunun şehvetine kapılmış olmayı, kendi namıma, mukaddesatçılığımıza, milliyetçiliğimize, muhafazakârlılığımıza yakışır bulmuyorum. Parmakların hakkı oylar hâle gelmesine biz razı olacak taraf değiliz. Başkaları razı olabilir, biz olamayız çünkü eğer parmaklar haklılığa alamet olsaydı, dünyada Müslüman nüfusunun kaç olduğuna bakacaksınız. Çoğunluk, haklılığa delalet olmuyor çoğu zaman.

Bu yüzden bu mutabakat alanlarını en azından böyle inşa süreçlerinde açabildiğiniz kadar açmanızı hem grubum adına hem partim adına teklif ediyorum. Aynı zamanda bu teklifim, sizin de ait olduğunuz değerler dünyasına mesuliyetimizdir bizim. Doğru iş yapmak, düşmanlarımızın, siyasi hasımlarımızın ya da rakiplerinizin sizin hakkınızda söylediği itibar cümlelerine bağlıdır. Azken tevazu sahibi olmak, azken toleranslı olmak, azken hoşgörülü olmak kıymetli değildir; çokken tahammül etmek, çokken anlamak, dinlemek, güçlüyken hasımlarımızın ya da rakiplerinizin adaletinizden emin olduğu bir siyasal dili inşa etmek mesuliyetinizdir. Dolayısıyla tenkit haklarımızı, tekliflerimizi bu çerçevede değerlendirmenizi istirham ediyorum.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ağırlioğlu.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce bir akademisyen ve bir yazar olarak ve yeni bir milletvekili olarak bir gözlemimi sizlerle paylaşarak konuşmamı devam ettirmek istiyorum.

Şimdi, bildiğimiz kadarıyla demokrasi, bir toplumun ortak aklını bulmak için keşfedilmiş bir mekanizma, bir yöntem. Yani toplumda farklılıklar var ve bu farklı insanların farklı çıkarlarını barışçı bir biçimde tartıştırıp ortak bir aklın yani ortak iyinin, toplum için ortak iyinin bulunması için bulunmuş bir yol. İnsanlık tarihi, “demokrasi” diye bugün içinde bulunduğumuz günün mekanizmasını ifade ediyor. Fakat arkadaşlar, benim görebildiğim kadarıyla özellikle içinde yaşadığımız dönemlerde bu ortak akli yakalamak üzere bulunmuş olan demokrasi çalışmıyor. Çalışmadığı, aslında bugünkü tartışmalardan bence çok açık. Nitekim birazdan neden öyle olduğunu düşündüğümü söyleyeceğim sizlere fakat şunun altını çizmek istiyorum: Bizlerin sosyolojik ve parti aidiyetlerimiz, fikirlerimizin önüne geçmiş durumda. Dolayısıyla da ben ve benim gibi birçok arkadaş konuşuyor, önerilerde bulunuyor ama ben eminim ki bu önerdiğiniz 1 sıra sayılı yasada hiçbir şeyi değiştirmeyeceksiniz çünkü siz çoğunluksunuz, çünkü siz bu konuda herhangi bir uzlaşmaya, herhangi bir konuda tartışmaya yanaşmıyorsunuz.

Bunu, dün gecenin üçüne kadar devam etmiş olan Plan ve Bütçe Komisyonuna bedelli askerlikle ilgili getirilen yasanın tartışılması sırasında gördük ve ben orada açıkçası -bilen arkadaşlar var- çok üzüntülü bir şekilde şunu ifade etmeye çalıştım: Yani bir tek cümleyi dahi değiştirmediler teklifi sunan arkadaşlar. Peki her konuda haklı mıydılar? Acaba bir başka arkadaşımızın önerisi belki daha anlamlı olabilir miydi? Mesela biz orada şöyle bir öneride bulunduk, dedik ki: Ya, “gençler” diyoruz, tamam. 1 milyon 325 bin civarındaymış bu askerlikten yararlanacak olan gençler, yarın muhtemelen buraya gelecek ve konuşacağız. Biz dedik ki: Gençlere baktığımızda, “genç işsizlik” diye bir kavram var, bu da aşağı yukarı yüzde 20 olsa, böyle baktığımızda bu rakam içinde 400 bin genç, işsiz olduğu için bu parayı veremeyip bu haktan yararlanamayacak ve askerliğe gidemediğinden dolayı da herhangi bir şekilde işe girme şansını olmayacak.

Şimdi, böyle bir problem var, bu problemi tartışmak istemiyor musunuz mesela? Bence tartışılması gereken bir şey. Çünkü hepimiz biliyoruz ki toplumdaki en kötü, kötülükleri besleyen mesele gelir dağılımındaki bozukluk meselesidir ve Türkiye, maalesef, en azından 2013’ten sonra gelir dağılımı çok bozulmuş ülkelerden biridir. Dolayısıyla da arkadaşlar, ben konuşacağım, arkadaşlarım da konuşacak ama ben şahsen bunu rahatlıkla söylüyorum ki hiçbir cümleyi değiştirmeyeceksiniz.

Şimdi, gelelim OHAL veya bu yasa, 1 sıra sayılı yasayı niye konuşuyoruz veya yarın gelecek olan bedelli askerlik meselesini niye konuşuyoruz? Bazı arkadaşlar soruyor: “Bu nereden çıktı şimdi, yazın ortasında niye biz tatile gitmedik de bu yasaları konuşuyoruz?” diye.

Arkadaşlar, bu yasaları konuşuyoruz çünkü bu yasalar esasında Türkiye’nin ekonomik sıkışmışlığını aşmak için gerekli olan düzenlemelerdir. Yani bu KHK’lerin değiştirilmesiyle ilgili 1 sıra sayılı yasa, esasında yabancı finans çevrelerinin Türkiye’ye yaptığı baskılar sonucunda OHAL’in değiştirilmesi gerekliliğinden kaynaklandı. Sayın Cumhurbaşkanı da zaten seçimler sırasında bunu böyle ifade etti. Çünkü yabancı sermaye bu ülkeye gelmekten imtina ediyor, yasaların çalışmadığı, hukukun etkili olmadığı bir topluma para getirmek istemiyor ama öte yandan bizim de bu paraya ihtiyacımız var.

Şimdi, dolayısıyla da yazın bu sıcaklığında bunları tartışıyor olmamızın temel sebebi, esas itibarıyla “OHAL yasasını kaldıralım ya da kaldırmış gibi olalım ama aynı zamanda devam da ettirelim.” Bugün tartıştığımız 1 sıra sayılı yasa esas itibarıyla OHAL’in kaldırılması sonucunda ortaya çıkan OHAL boşluğunu bir başka biçimde doldurmak için keşfedilmiş veya bulunmuş bir yasa düzenlemesi ve bu, açıkçası benim hissettiğim kadarıyla Türkiye’ye yakışmıyor. Yani Türkiye, özgürlükler yönünde yol alması gereken bir ülkeyken özgürlükleri sınırlayarak bir yere gitmeye çalışıyor gibi bir izlenim

uyandırıyor ve bu yasanın hangi maddesine bakarsanız -ben hukukçu değilim ama hukukçu arkadaşların söylediklerinden anlıyorum ki bu yasanın herhangi bir şekilde bu ülkedeki yasa geleneğine uyan bir yanı yok- ne Anayasa geçmişimize uyuyor ne diğer yasalarımızın yapısına uyuyor ama hâlâ ısrarlı bir şekilde buraya getirildi ve biz bunu bir şekilde tartışıyoruz, tartışacağız, muhtemelen sizin oylarınızla da geçmiş olacak.

Şimdi, uzatmayayım ama en azından bir madde üzerinden bunun böyle olduğunu sizlere anlatmaya çalışayım. Bakın, 14'üncü maddede, bilgisayarlar ele geçirildiği vakit veya bilgisayarları ele geçirme gerekliliği ortaya çıktığı zaman nasıl kopyalanacağı, nasıl değerlendirileceğiyle ilgili olarak bir düzenleme var. 5271 no.lu Ceza Muhakemesi Yasası'nın 134'üncü maddesinde bu durum düzenlenmiş yani şöyle denmiş: "Bir şüphelinin bilgisayarının incelenmesi..." Şimdi, bu konuda bizim sahip olduğumuz Ceza Muhakemesi Yasası şunu söylüyor: "Cumhuriyet başsavcısı veya cumhuriyet savcısı teklifte bulunur ya da talep eder." Kimden talep eder? Hâkimden talep eder, "Bu bilgisayarın incelenmesi lazım. Bizim, şüpheli şahsın bu bilgisayarındaki bilgilere ihtiyacımız var." der. Bu konudaki kararı hâkim verir ve bunu da öyle bir şekilde yapar ki... Mesela şöyle söyleyeyim: Varsayalım ki şüpheli, kendi isteğiyle dahi, kolluk kuvvetlerinin veya savcının incelemesini istese bile böyle bir durum esasında yasaya aykırılık teşkil ediyordu ve bu sebepten dolayı da o bilgisayardan çıkacak olan deliller delil olarak kabul edilmiyordu.

Şimdi ne oldu OHAL'de? 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de ibare şöyle değişti: "Gerekli olduğu bir durumda cumhuriyet savcısı da yetkilidir." dendi. Evet, bu, anlaşılabilir bir şey. "Gerekli olduğu durum" nedir? Biliyorsunuz, bu dönem, özellikle KHK'lerin çıkmasının sebebi, FETÖ darbe girişimi ve sonrasındaki gelişmelerdi ve bir sürü bilgisayar ele geçirilmişti, bunların incelenmesi gerekiyordu fakat 5271 no.lu Yasa'nın içeriği buna engel oluyordu ve bu KHK'yle bu aşıldı. Peki, ne yapıldı? Cumhuriyet savcısına bu yetki devredildi yani hâkimden alındı, cumhuriyet savcısına devredildi. Şimdi, arkadaşlar, bu, anlaşılabilir bir şeydi çünkü olağanüstü hâl koşulları vardı, olağanüstü hâl koşullarında da böyle bir durumun olması kabul edilebilirdi. Fakat şimdi bakın 14'üncü maddeye, 14'üncü maddenin, aşağı yukarı, OHAL 668'in hemen hemen tümüyle aynı içerikli olduğunu görüyoruz.

Dolayısıyla da arkadaşlar, buradan şunu söylemek istiyorum: Kimi kandırıyoruz Allah aşkınıza? Yani "Biz OHAL'i kaldırdık." dedik. Ee? "Yabancı sermaye gelecek diye bekliyoruz." E, gelmiyor ve gelmeyecek de muhtemelen. Çünkü inandırıcı değilsiniz, çünkü bu 1 sıra sayılı yasa, esas itibarıyla bu ülkede OHAL'in kaldırılmasını isteyen ve ancak o şartlarla bu ülkeye sermaye getirecek olan sermaye çevrelerini tatmin etmedi. Bakın bugün dolara; dolar yine fırladı.

Şimdi, arkadaşlar, ben demokrasinin, ortak iyinin, ortak aklın bulunmasıyla ilgili bir süreç olduğunu söyledim. Lütfen, aidiyetlerimize eyvallah, herkesin bir aidiyeti var, kabul ediyoruz tabii ki ama herkesin bir aklı da var ve lütfen akıllarımızı birleştirmeye çalışalım ve toplum için ortak akıl bulmaya çalışalım.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, şahıslar adına beşer dakika söz talep edenler var.

Denizli Milletvekili Kazım Arslan...

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Özellikle OHAL'in devamı yönünde yapılan bu düzenlemeyi, gerçekten genel bir değerlendirme yaptığımız takdirde, kabul etmek kesinlikle mümkün değildir. Çünkü OHAL uygulamalarıyla birlikte, biliyorsunuz, OHAL'i uygularken, karar verilirken bu Mecliste, kısa bir süre için uygulama yapılacağını söylediniz ama ne yazık ki iki yıla yakın bir süre içinde uygulamaya devam ettiniz. Tabii, bunlar yetmedi, sizleri tatmin etmedi. Birçok yapmak istediğinizi yaptınız. OHAL uygulaması altında Anayasa değişikliği gerçekleştirdiniz ne yazık ki. Ayrıca bir de genel seçimi yaptınız. Yani bir OHAL uygulaması altında gerçekten vatandaşın üzerinde baskı uygulayarak, korku salarak insanların tercihlerinin sandığa rahat bir şekilde yansımaları engelleyecek bir uygulama ile böyle bir uygulamayı yıllarca devam ettirdiniz.

Yine, aynı şekilde, OHAL'in devamı şeklinde getirdiğiniz bu düzenleme yine hem iktidarınıza hem valilere, sizin temsilciniz olan valilere geniş yetkiler veren, terörle mücadele etmenin ötesinde, yine iktidarınızın baskılarını, yine iktidarınızın kanun dışı uygulamalarını ortaya koyacağınız bir çalışmayı gerçekleştirmek istediğiniz bir düzenleme getirdiniz.

Şimdi, bu yasa ile birçok yasalarda değişiklik yapıyorsunuz. Yargıya belirli imkânlar veriliyor ama yargı bağımsız değil değerli arkadaşlarım. Gerçekten bugün yargı bağımsız ve tarafsız bir şekilde görevini icra edebilse bu OHAL uygulamalarının karşısında birçok kişisel hakların orada aranması ve hukuka ve kanuna dayanan birçok hakların geri alınması mümkün olabilecektir. Ama yargıyı da kendinize bağladınız. Anayasa Mahkemesinde verilen kararları tanımadığınız gibi, onun altındaki mahkemelerin de birçok zamanlar buna uymadıklarını görüyoruz.

Şimdi, böyle bir hukuk düzeni içinde, böyle bir yargı düzeni içinde, böyle bir bağımlı yargı düzeni içinde bu OHAL uygulamasının yani daha doğrusu OHAL'le ilgili bu düzenlemenin gerçek anlamda hukuka uygun bir şekilde yürüyeceğine Cumhuriyet Halk Partisi olarak kesinlikle inanmıyoruz.

Şimdi, gözaltı sürelerini artırıyorsunuz. "Kişisel suçlarla ilgili gözaltı kırk sekiz saat olması..." diye başlıyorsunuz, gerekirse iki sefer daha artırmak suretiyle bunu altıya çıkarıyorsunuz. Toplu suçlarda gözaltı süresini dört güne başlatıyorsunuz, iki kere artırmak suretiyle on iki güne çıkartıyorsunuz yani kişilerin hak ve hürriyetlerini yok ederken gerçekten yargının bu işi hukuka dayalı olarak, kanuna dayalı olarak yaptığını hiçbir şekilde sizin zamanınızda, sizin iktidarınızda göremediğimiz için gerçekten bu çıkan yasanın da topluma çok büyük zarar vereceğini, bırakın terörü önlemek yerine birçok teröristin yeniden ortaya çıkabileceği bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır.

O nedenle, terörle mücadele etmek istiyorsanız... Şimdi, yıllarca FETÖ'yle ilgili tehlikeyi size söyledik bize inanmadınız, "Hocayı yanlış anlıyorsunuz." dediniz, övgüler yağdırdınız. FETÖ'yü kendi elinizle büyüttünüz, beslediniz, devletin ve milletin başına bela ettiniz, sonra 15 Temmuz kalkışma hareketi oldu. Sonuçta, gerçekten Türkiye sizin yüzünüzden, sizin toleransınız yüzünden, FETÖ'yle iş birliğiniz yüzünden altını üstüne getirdiğiniz bir düzenle karşı karşıya kaldı.

Onun için, değerli arkadaşlarım bu düzenleme, kişisel hak ve özgürlükleri ortadan kaldıracak bir düzenlemedir. Hiç kimsenin hukuk güvenliği ortada kalmayacaktır, yargı güvenliği de kalmayacaktır. Dolayısıyla, ülkede bu kalmayınca uluslararası düzeyde de kalma imkânı olmayacaktır diyorum, hepimizi tekrar sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, şahsı adına İstanbul Milletvekili Abdullah Güler...

Buyurun Sayın Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılının, karşılıklı anlayış ve saygı içerisinde geçmesini temenni ediyorum. Bu arada da Sayın Başkanım, sizlere de ilk söz almış olmam sebebiyle başarılar diliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemiz, 15 Temmuz 2016 tarihinde FETÖ/PDY dediğimiz hain bir yapılanmanın giriştiği alçak bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kaldı. Bu darbe teşebbüsüyle şu anda bulunduğumuz Gazi Meclisimiz de bombalanmış ve demokrasimiz bir kez daha sekteye uğratılmaya çalışılmıştır. Güzel ülkemizin demokratik hukuk düzeninin ortadan kaldırılmasına teşebbüs eden hain darbeler, Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde aziz milletimizin kahramanlığı sayesinde püskürtülmüş, sonrasında, bu hain darbe girişiminde bulunan FETÖ mensuplarının yargılanması, kamu kurumlarından temizlenmesi için yapılan ve başlatılan süreç, iki yıldan bu yana da OHAL çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. OHAL süreci, 18 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla da sona ermiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemizin FETÖ/PDY, DEAŞ, PKK, YPG ve DHKP-C gibi eli kanlı terör örgütleriyle etkin mücadelesinin devam ettirilmesi ve aziz milletimizin huzur ve güvenliğinin devamı için bazı kanunlarımızda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur ve şu anda da bu kanun teklifini görüşüyoruz.

Teklifle ilgili eleştiriler yapılırken en çok dile getirilen husus “OHAL’i kalıcı hâle getiriyorsunuz, hukuk devleti ilkesinden uzaklaşıyorsunuz.” ifadesi ve söylemidir. Oysa teklifin maddeleri tek tek incelendiğinde, bu iddianın aksine, mevcut teklifimizin, hukuk devleti ilkesine, Anayasa’mızın ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ilgili maddelerine ve Anayasaca güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklere çok uygun düzenlemeler olduğunu göreceğiz.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ana konularından biri de mevcut kanun düzenlemelerinin “ölçülülük ve makul süre” ifadesidir. Diğer maddelerimizde de -baktığımız gibi- mevcut bu düzenlemelerimizden özellikle AİHM’de dostane çözüm veya tek taraflı deklarasyonla sonuçlandırılan başvurularda, ihlal kararı verilen başvurularda olduğu gibi, yeniden yargılama yoluna başvurulabilmesi imkânı getirilmektedir ve soruşturma aşamasında ise yeniden soruşturma açılması sebebi olarak da kabul edilmektedir.

Diğer yandan, askerî mahallerde önleme aramasına ilişkin bir düzenleme yapılmaktadır. Şu andaki meri mevzuatımızda sulh ceza mahkemelerinin ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mülki idare amirlerinin askerî mahallerde önleme araması kararı vermeleri mümkün bulunmamaktadır. Mülki idare amirleriyle ilgili olarak bu düzenlemenin, bu mevcut kanun düzenlemesi içerisinde yer aldığını göreceğiz.

Diğer bir yandan, şu anda Ceza Muhakemesi Kanunu’umuzda şüphelinin kullandığı bilgisayar ve bilgisayar programlarıyla ilgili olarak bilgisayar kütüklerinde arama yapılmasına, bilgisayar kayıtlarından kopya çıkarılmasına ve bu kayıtların çözülerek metin hâline getirilmesine hâkim tarafından karar verilebilmektedir. Ancak FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında mevcut sanık çokluğu ve diğer sıkıntılardan kaynaklı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde cumhuriyet savcısı tarafından karar verilebilecek ancak cumhuriyet savcısının bu kararı da yirmi dört saat içinde hâkim oyuna sunabilecektir. Hâkim, yirmi dört saat içerisinde süre dolmuşsa da bu kararı verecek, eğer bu süre dolmuşsa da mevcut kayıtların imhasına karar verebilecektir.

Yine bu teklifte, kamu görevinden çıkartılan asker kişilerin askerî rütbelerinin mahkeme kararı olmaksızın karar tarihinden geçerli olmak üzere de geriye alınmasına yönelik düzenleme getirilmektedir.

Yine bu teklifle, özellikle son dönemlerde taşeron uygulamasının kaldırılması nedeniyle, belediye ve il özel idarelerinin personel istihdamı için kurdukları şirketlerde çalışan özel güvenlik personelinin de özlük haklarının düzenlenmesi için 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun hükümlerinin uygulanacağına dair yeni bir düzenleme getirmektediriz.

Yine bu teklifte, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyum olarak atanmasına ilişkin olarak devam eden soruşturmalar bakımından üç yıl süreyle kullanmasına yönelik düzenlemeyle yeni hükümler getiriyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Güler.

Değerli arkadaşlar, ikinci bölüm üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi on beş dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız. Soruları başlatıyorum.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde ruhsatlı-ruhsatsız ateşli silahlar hızla yaygınlaşmaktadır. Valiler hiçbir kısıtlayıcı maddeye bağlı kalmaksızın inisiyatifine dayalı silah ruhsatı verme yetkilerini kullanmaktadır. Ülkemizde 100 bin kişide cinayet oranına yüzde 11 taksirle adam öldürme eklendiğinde oran yüzde 29'a çıkmaktadır. Uluslararası orana göre bu oran çok yüksektir. Kişinin öfke, kişilik, tepkisel ve ruhsal hastalığı kapsayan ayrıntılı psikolojik testleri zorunlu hâle getirilip en az iki yılda bir yenilenmelidir.

Yalnız 2017 yılı Eylül ayına kadar verilen silah ruhsat sayısı 63.453'tür. Valilere ruhsatlı da olsa her çeşit silah ve merminin taşınması ve naklini yasaklama yetkisi verilirken bununla ilgili kısıtlayıcı, silahın yaygınlaşmasını önleyici önlemlerin de alınmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Bireysel silahlanmanın önüne geçilmeli ve düğünlerde, eğlencelerde kullanılan silahlarla insanlarımızı yitirmek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Lozan Barış Antlaşması'nın 95'inci yıl dönümünü kutluyoruz. Lozan Antlaşması, Türkiye'mizin tapu senedir; Lozan Antlaşması, ulusal birliğimizin ve cumhuriyetimizin onur belgesidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin öncülüğünde savaş meydanlarında kazandığımız zaferin diploması masasında kazanılan zaferidir. Askerî deha ile stratejiyi birleştiren Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün ve arkadaşlarının ve özellikle İsmet İnönü'nün büyük gayretleriyle elde edilmiş bir başarıdır. Bugün Lozan'ı tartışmaya açan, Kurtuluş Savaşı'mıza gölge düşürmek isteyen zihniyet bu başarıyı anlamaktan uzaktır.

Kim ne derse desin, Lozan Barış Antlaşması, mazlum milletlerin emperyalist ülkelere karşı başkaldırısıdır. Kısacası büyük bir diploması zaferidir. Bu zaferi gerçekleştiren başta Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Lozan kahramanımız İsmet İnönü'yü sevgiyle, saygıyla, minnetle, şükranla anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ünver...

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2002’de 3Y, yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla mücadele söylemiyle iktidar olan AK PARTİ’nin on altı yılın sonunda yoksullukla mücadelede ülkede 16 milyon yoksul yaratarak, yolsuzlukla mücadeleden de “Surda gedik açtırmam.” diyerek vazgeçtiğini biliyoruz. AK PARTİ’nin göreve geldiği 2002’de 2 ilde mevcut olan OHAL’i 15 Temmuzdan sonra sürekli uzatılmış olsa da teorik olarak üçer aylık dönemler hâlinde geçici olarak tüm ülke sathına yayması, getirilen bu kanun teklifiyle de yine tüm ülke sathında bu sefer kalıcı hâle getirmesi, AK PARTİ’nin 3Y’yle mücadele konseptinin son bulunduğu anlamına mı gelmektedir? Bizce, iktidarınızın başından beri öyledir de acaba siz bugün ne düşünüyorsunuz? Tüm bu vazgeçişlerden sonra 2002’de iktidara geldiğinizde eksiklikleri olsa da coğrafyamızın en özgür toplumunun yaşadığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaca...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

21 Temmuz 2016 tarihinde üç ay süreyle ilan edip “Kırk beş gün içinde bitireceğiz.” dediğiniz OHAL’i yirmi dört ay ismen ve cismen sürdürdünüz. Bugün 19 Temmuzda ismini kaldırdığınız ancak hâlen görüşülmekte olan bu yasa teklifiyle daha ağır koşullarda demokrasinin sekteye uğrayacağı, demokrasinin yok edilmeye çalışılacağı kısıtlamaları üç yıl daha uzatmak istiyorsunuz.

Bu kanun teklifinin Parlamentoda yasalaşması hâlinde üç yıl içerisinde FETÖ’nün siyasi ayağıyla mücadele etmeyi düşünüyor musunuz? Yine bu kanun teklifinin kabul edilmesi hâlinde üç yılın sonunda yeni bir mağduriyetle uzatmayı düşünüyor musunuz ya da FETÖ’yle mücadelenin üç yıl bitmeksizin sona erdirilmesi hâlinde süre sonu beklenmeksizin bu yasayı yürürlükten kaldırmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti’nde valiler, parti devletinde partili Cumhurbaşkanının partisiz görünen il temsilcileri gibi görev yapmaktadır, getirmiş olduğunuz teklifle de OHAL’in sözde kaldırıldığı ortamda özde sıkıyönetim memurları olarak tahsis edilmektedirler. Böylece FETÖ’yle mücadele bahanesi üzerinden tek adam rejimi güçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Öte yandan, on altı yıllık AK PARTİ iktidarında kadın ve çocuk cinayetleri, çocuk istismarı had safhaya çıkmış, sağlık çalışanlarına şiddet ulusal bir sorun hâline gelmiştir. Kadınlarımızı, çocukları, sağlık çalışanlarını koruyamıyoruz ama geçmişte FETÖ’yü korudunuz, şimdi de onunla mücadele üzerinden tek adam rejimini korumaya çalışıyorsunuz. Merak ediyorum, ne zaman kadınlarımızı, çocuklarımızı korumak, ne zaman sağlık çalışanlarını korumak sizin önceliğiniz olacak, bunlarla ilgili kanun tekliflerini öncelikle gündeme alacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, uygulamada dosyanın kapağını açmadan tahliye taleplerini reddeden çok hâkim gördük, tahliye taleplerine olumsuz mütalaa veren çok savcı gördük. Tutukluluk incelemesinin dosya üzerinde yapılması, savunma hakkının kısıtlanması anlamında değil midir, avukatın sistem dışına itilmesine sebebiyet vermeyecek midir? Bağımsız savunmayı temsil eden avukatın, tutukluluk incelemesinde bulunmaması adil yargılanma hakkının ihlali değil midir? Avukatın olmadığı yerde adaletten bahsetmek mümkün müdür?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Enis Berberoğlu, OHAL uygulamalarıyla hâlâ cezaevinde tutulmaya devam ediliyor. Meclis Başkan Vekili olarak bu konuda bir tutumunuz olacak mı? Komisyonun bu konuda bir çağrısı olacak mı?

Sendikalara, odalara ve meslek kuruluşlarına kayyum atamayı da beraberinde getiren bir yasal düzenlemeyle karşı karşıyayız. Parlamentoda buna karşı onurlu bir mücadele yürütülecek ama buradan sendikalara, meslek odalarına, derneklere ve bu konuda mağdur olacak kurumlara da bu konuya tepki koymaları ve mücadele etmeleri için çağrı yapıyorum. “OHAL kalktı.” demenize rağmen bu sendikalar eyleme geçerse bunları zapturapt altına almayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Keven...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim.

Ülke tarımı için, Yozgat tarımı için çiftçilerimizin üretimden uzaklaşmamları büyük önem taşımaktadır ancak bunun için çiftçimizin ürettiği ürünün karşılığını alması gerekiyor. Çiftçilerimiz buğday taban fiyatının çok düşük olmasından yana dertliler ve perişanlar. Buğday taban fiyatı geçen seneden daha düşük seyrediyor. Çiftçimiz Yozgat'ta ortalama 87 kuruşa buğday satmak zorunda kalıyor. Neredeyse 7 kilo buğday karşılığında ancak 1 litre mazot alınabiliyor. Yeşil mercimek ve nohut fiyatları da geçen seneden daha düşük seyrediyor. Nohut için 3 lira 25 kuruş fiyat açıklandı, geçen sene 5 lira civarında fiyat vardı. Taban fiyatları üreticilerle, çiftçilerle birlikte belirlenmelidir, ziraat odaları sürece dâhil edilmelidir. Çiftçinin alım gücü, yüksek enflasyon ve girdi maliyetleri karşısında eriyor. Toprak Mahsulleri Ofisi özelleştirilmek mi isteniyor bilmiyorum. Sayın Bakandan bu duruma açıklık getirmesini diliyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Topal...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İki yıllık OHAL döneminde aktif büyüklüğü yaklaşık 47 milyar TL olan 1.022 şirkete el konularak kayyum atandı. Bu şirketlerin çalışan sayısı yaklaşık 50 bin. El konulan bu şirketlerin akıbetleri ne oldu, satıldı mı? Kaç işçi işsiz kaldı? Yeni sahipleri kimlerdir? Ve yönetici olan şahıslar var mıdır AKP'den? Kayyum olarak atanan şahıslar kimlerdir, bunlara ne kadar ücret ödenmektedir? Bugüne kadar aynı kişiler kaç kuruluşa kayyum olarak atanmıştır? El konulan şirket sahibiyle akraba olan kayyum var mıdır, varsa kimlerdir? Bu konuda Komisyondan ya da ilgili bakandan açıklama bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son olarak, Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tarih boyu kurduğumuz devletlerimiz ve bu devletin sahibi milletimiz aleyhine birçok saldırılar gerçekleşmiş ve milletimiz bu saldırıları cansıparane göğüslemiş fakat ağır bedeller ödemiştir. Günümüzde de değişik terör örgütleri tarafından gizli-açık ama planlı bu tür saldırılar devam etmektedir. Bu sebeple Anayasa ve kanunlara uygun bir şekilde olağanüstü hâl ilan edilmiş, ihtiyaca göre uzatılmıştır. Artık olağanüstü hâlin uzatılmayacak olması nedeniyle bir daha bu tür saldırılara geçit vermeyecek gerekli hüküm ve ihtiyaç duyulan idari tedbirlere ihtiyaç vardır, yapılan da budur. Temel hak ve özgürlüklerin korunması kadar huzurumuzun sürmesi de olmazsa olmazımızdır. “Tedbir gibi akıllı ve güzel huy gibi asalet olmaz.” düsturunca gereken tedbirler alınmalıdır.

“Yoksa tarih tekrar eder,

Belki dünkünden de beter.

Su uyur düşman uyumaz,

Fırsat bulsa öcün komaz.

Su duvarı dipten yalar,

Ve de onu yere çalar.
Hor görüp de düşmanını,
Verme ha alçak yanını.
Güne göre tavır alır,
Savdım dersin geri gelir.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Komisyon adına sorulara cevap vermek üzere Sayın Tunç, buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Soru soran değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Tabii, belirlenen süre içerisinde de özellikle kanun teklifini ilgilendiren, Komisyonu ilgilendiren hususlara cevap vermeye çalışacağım. Diğer, yürütmeye ilgili hususlarda da zaten milletvekillerimizin bakanlarımıza yazılı olarak soru sorması imkânları da mevcuttur.

Sayın Kaya “Sayın Enis Berberoğlu OHAL yasalarına göre yargılandı ve tutuklanıyor.” diyor. Sayın Berberoğlu 2016 yılında yapılan Anayasa değişikliğine göre yargılanmakta ve bu kapsamda tutukluluğu da devam etmektedir.

Sayın Ünver ve Sayın Karaca’nın olağanüstü hâlin kalıcı hâle getirildiği yönündeki eleştirilerine teklifi incelediğimizde katılmamız mümkün değil. Darbecilerin ve darbe girişiminde bulunan FETÖ mensuplarının yargılanması, kamu kurumlarından temizlenmesi için başlatılan süreç iki yıl boyunca OHAL çerçevesi içerisinde gerçekleşti. Tabii, OHAL’in uzatılmaması nedeniyle FETÖ ve mevcut diğer terör örgütleriyle mücadelenin zaafa uğramaması da hepimizin talebi. Bu nedenle terörle etkin mücadele yapılabilmesi için mevzuatımızda bazı düzenlemelere ihtiyaç var. Olağanüstü hâlin uzatılmayacak olması, terörle mücadele bakımından ihtiyaç duyulan bazı düzenlemelerin yapılması amacıyla 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye teklifte geçici madde ekleniyor. Hâlen yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar ve disiplin soruşturmaları bakımından gerekli olan hükümler düzenleniyor ve terör örgütleriyle mücadele kapsamında kamu görevlilerinin görevden uzaklaştırılması, ihracı, rütbelerinin geri alınması, mesleğe ilişkin unvanların kullanılmaması gibi ihtiyaç duyulan birtakım tedbirler öngörülüyor. FETÖ/PDY gibi, kamu kurumlarının her aşamasına sızdığı anlaşılan, karmaşık bir örgütle mücadele etmenin zorluğunu hepimiz ifade ediyoruz. Mevcut düzenlemelerdeki disiplin soruşturmalarındaki usul hükümleriyle bu mücadelenin yapılmayacağı da hepimizin malumu. Dolayısıyla, bu süreçlerin hızlandırılması ve bunu yaparken de Anayasa’mıza ve kanunlara uygun, hukuk devleti ilkesine uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi ve bu darbecilerden ülkemizin temizlenmesi, kamu kurumlarının temizlenmesi, bir daha bu tür tehlikelerle milletimizin karşılaşmaması açısından çok önemli ve teklifle düzenleme yapılan hususların hepsi hukuk devleti ilkesine uygun düzenlemeler.

GÜLİZAR BIÇER KARACA (Denizli) – Üç soru sordum, hiç birine cevap alamadım şu anda.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Belki diğer soruların içerisinde olabilir. Toplu olarak, gruplandırarak cevap veriyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Süre bitiyor Sayın Başkan, anlayamıyoruz Başkan Vekilinin açıklamalarını.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin. Soru kısmı bitti.

İsterseniz listeyi verin, onları söylesin cevap olarak.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Sayın Gürer'in silah ruhsatları ve bireysel silahlanmayla ilgili hususlardaki görüşlerinden tabii Komisyonu ilgilendiren, kanun teklifini ilgilendiren husus, valilere verilen yetkiyle ilgili kısmı. Valilere verilen yetki İl İdaresi Kanunu'ndaki 11'inci maddede belirtilen yetkinin somut hâle getirilmesinden ibaret ve bunun da süreyle sınırlandırılmasından ibaret. Orada da kamu düzeni ve güvenliğinin, olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirti bulunması hâlinde valilere verilen yetkilerden bir tanesi ruhsatlı da olsa silah ve merminin taşınmasını yasaklayabilmek. Tabii, Sayın Gürer'in sorduğu sorunun teklifi ilgilendiren kısmı bu şekilde.

Sayın Tutdere'nin tutukluluğun dosya üzerinden incelenmesiyle alakalı sorduğu soruya gelince, teklife baktığımız zaman bununla ilgili düzenlemede Anayasa'mıza ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı bir durum söz konusu olmadığını görüyoruz. Tutukluluğa itiraz ve tahliye taleplerinin dosya üzerinden karara bağlanmasına imkân tanınıyor teklifte. Düzenlemede Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin benzer olaylarla ilgili olağan dönemde verdiği kararlar dikkate alınıyor. Olağan dönem bakımından, hâkim önüne çıkmadan bir ay yirmi sekiz günlük süreyi Anayasa Mahkemesi ihlal gerekçesi olarak görmüş, üç ay on yedi günlük süreyi ise ihlal nedeni saymış.

Şimdi, düzenlemeyle, dosya üzerinden karar verilecek ve aşırı iş yükü altında olan cumhuriyet savcıları ve sulh ceza hâkimlerinin daha fazla iş yükü altına girmesi engellenmiş olacak. Bu tabii ki, soruşturmaların, yargılamaların daha sağlıklı yürümesi açısından önemli bir husus. Ayrıca düzenlemeyle, özellikle tutuklu sayısının fazla olduğu dosyalar bakımından mahkemelerde yargılamanın hızlı sonuçlandırılması ve iş yükünün azaltılması amacıyla istisnai bir üst sınır belirlenmiş. Bu yönüyle düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olmadığı zaten Komisyon raporunda değerlendirilmiş.

Sayın Topal'ın, OHAL uygulamalarıyla ilgili, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun uygulamalarıyla ilgili sorduğu soru var. Burada tabii, bu uygulamalarla ilgili bizim Komisyon olarak bir görüş beyan etmemiz ve bir bilgi vermemiz mümkün değil çünkü yürütmeyi ilgilendiren tarafı var, uygulamayı ilgilendiren tarafı var. Ancak teklifi ilgilendiren boyutu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun kayyum olarak yetkilerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – ... üç yıl süreyle devam etmesiyle ilgili düzenleme. Bu da tabii ki, teröre maddi destek veren şirketlerle mücadele açısından...

BAŞKAN – Sayın Tunç, tamamlayın. Soru süresi biraz uzundu.

Buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun kayyum olarak atanmasına ilişkin hükmün üç yıl süreyle uygulanmasına imkân sağlanıyor teklifte. Böylelikle terör suçları bakımından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda kayyum atanmasına karar verildiği takdirde kayyumluk görevi fon tarafından devam edecek.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Böylece soru-cevap kısmını da tamamlamış olduk.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben cevaplarımı alamadım.

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağız.

14'üncü madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç	Rıdvan Turan	Tulay Hatımoğulları Oruç
İstanbul	Mersin	Adana
Ali Kenanoğlu	Zeynel Özen	Kemal Bülbül
İstanbul	İstanbul	Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alpay Antmen	Rafet Zeybek	Ali Öztunç
Mersin	Antalya	Kahramanmaraş

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz talepleri var.

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görülen tablo, hani halkımızda bir laf vardır “Söylersin, bir kulağından girer, öbür kulağından çıkar.” derler ya, burada kulaklar kapalı olduğu için bir kulaktan girmiyor, dolayısıyla karşılığı da olmuyor.

Memleketin birinde bir hükümdar varmış, hükümdar memleketi beklenen, istenen, özlenen şekilde yönetmezmiş, birkaç münevver, birkaç aydın demişler ki: “Yahu, bir anayasa yap, yasalar olsun.” “Olur.” demiş, 2 maddelik bir anayasa yapmış, 1'inci maddede “Hükümdar her zaman haklıdır.”, 2'nci maddede de “Hükümdarın haksız olduğu durumlarda 1'inci madde uygulanır.” demiş. Benzeri bir durumla karşı karşıyayız ve aynı zamanda burada dün benim, bugün İstanbul Milletvekili Zeynel Özen arkadaşımın ifade ettiği, hakkın ve hakikatın makamı olan cemevine yapılan saldırıya dair, hakarete, kirletmeye dair, hakkın ve hakikatın yolu olan Alevi inancına yapılan zulme dair bir tık yok, bir gelişme yok, bir söz yok ve akabinde, bu olmadığı gibi, bugün sabah saatlerinde Pir Sultan Abdal Kültür Derneği -ki Türkiye genelinde 95 şubesi vardır, Genel Başkanlığını da yaptım bu kurumun-Sarıyer Şube Başkanı Zeynep Yıldırım, evine baskın yapılarak tutuklanmış, kendisi yaşlı ve hasta bir kadın arkadaşımız olmasına rağmen bu zulüm uygulanmıştır.

Değerli dostlar, kevnümeğin hikmetihakikati, âlimi Hak'tır, yeryüzünde de halktan büyük âlim ve hakikat yoktur.

Halkın kıssasıyla anlatacak olursak, ifade etmekten hicap duyarız ancak bu örneği söylemek gerekiyor.

Sevgili Başkan, bizim köylük yerlerden birinde fukara bir ailenin bir çocuğu varmış. Çocuk, akşam -haşa huzurdan- altını ıslatmış. Babası eşine demiş ki: “Canım, şunu yarın götür de bir hoca görsün,

okusun üflesin, bari şuna bir çare bulsun.” Kadıncağız sabahleyin çocuğu alıp götürmüş hocaya. Hoca bir okumuş üflemiş, getirmiş, gönül rahatlığı içerisinde akşam yatmışlar, ilerleyen saatlerde çocuğun bağırtısıyla uyanmışlar ki -haşa huzurdan- çocuk büyüğünü de yapmış. Demiş ki baba: “Al canım, bunu götür, eski hâline çevir, eskisi daha iyiydi.”

Şimdi, bakar mısınız, olağanüstü hâlden güya olağan hâle geçiyoruz, böylesi bir durumla karşı karşıyayız şu anda; eskisini arar bir nitelik ve buradan, güya demokrasiye, insan haklarına, uluslararası sözleşmelere, her türlü hukuka uygun olduğu ballandıra ballandıra anlatılan bir durumla karşı karşıyayız değerli arkadaşlar. Bu uygulanmaya çalışılan durumun hukukçular tarafından tarifi, çok çeşitli örnekleri verildi, çok çeşitli şekilde anlatıldı.

Sevgili dostlar, elbet birçok kimliğimiz var. “Kimlik siyaseti yapıyor.” diye bizi suçlayıp, kimliklerimizi tahakküm altına alıp, bizi kişiliksizleştirmeye çalışanlara şunu söylüyoruz: Kimliklerimizden asla vazgeçmeyeceğiz, kimliklerimiz kişiliğimizdir.

Ben bir Kürt, bir Alevi ve bir devrimci olarak diyorum ki: Aleviler Kerbelâ`dan bu yana olağanüstü hâlde yönetiliyor. Kürtler Kasırsirin Antlaşması`ndan bu yana olağanüstü hâlde, devrimci demokratlar Mustafa Suphi cinayetinden bu yana olağanüstü hâlde yönetiliyor.

Sevgili dostlar, Pir Sultan Abdal`ın bir deyişle bitirmek istiyorum:

“Ben de bu dünyaya geldim sakinim,
Kalsın benim davam, divana kalsın.
Muhammed Ali`dir benim vekilim,
Kalsın benim davam, divana kalsın.

Yorulan yorulsun ben yorulmazam,
Hakikat makamından ben ayrılmazam,
Dünya kadısından ben sorulmazam,
Kalsın benim davam, divana kalsın.

Pir Sultan Abdal`ım, dünya kovandır ,
Giden adil beyler, gelen ihvandır.
Kırkların divanı ulu divandır,
Kalsın benim davam, divana kalsın.”

Bu divanı kuracağız; hakkı, hakikati, özgürlüğü, adaleti, eşitliği tesis edeceğiz. Bu dava uhrevi âleme kalmayacak; insani âlemde, özgürlük, eşitlik, adalet yolunda bunu çözeceğiz.

Aşk ile... (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, yerimden bir dakika açıklama yapmak istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Turan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sayın vekilin ifade ettiği meseleyi dün de aynı şekilde gündemden takip etmiştik. Öncelikle şunu söylemek isterim: Tüm güvenlik güçlerinin hiçbir mazeret olmaksızın yasalara ve Anayasa'ya uygun operasyon yapması gerekir diye düşünüyorum, neresi olursa olsun, kim olursa olsun. Onun dışında “işkenceye sıfır tolerans” iddiasıyla yola çıkan bir hareketiz. Bu ülkede on beş, on altı sene önce her gün işkence haberlerinin, gözaltında ölümlerin olduğunu hepimiz biliyoruz. Sayın vekilin ifade ettiği meseleyi takip etmeye çalıştık, bilgi almaya çalıştık. Tabii ki etkileyici ifadeler var, tabii ki takip edelim yine aynı şekilde. Ancak bize gelen bilgide İstanbul Armutlu Cemevi'nin kendisinde değil, bahçesinde bulunan bina içerisinde yapılan operasyon söz konusu.

Yine aynı şekilde -sürem yetmeyecek- çok sayıda polis memurunun yaralanması, dışarıda ateş edilmesi, FSM Merkez Amirliğine yönelik ateş edilmesi gibi çok konuda terör faaliyeti konusu olan kişinin yakalanması söz konusu.

Dolayısıyla olayı böyle mezhepsel, dinsel bir mesele olarak değerlendirmekten öte, bir terör operasyonu olarak değerlendirmekte fayda var. Hep beraber süreci takip edelim.

Bir de sayın vekilin ifade ettiği -ifade etmek istemiyorum, “Bir iddia var.” diyorsunuz- o iddianın da ne zaman, nasıl olduğuyla ilgili bir ihtilaf söz konusu. Bunları yargıda beraber takip edelim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, önerge üzerindeki konuşmaların İç Tüzük gereğince önerge içeriğine uygun olması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ben de bir şey okumak istiyorum. Hani hep İç Tüzük konuşuyoruz ya, İç Tüzük'ün 66'ncı maddesinde şöyle diyor:

“Başkanın söz kesmesi:

Madde 66- Kürsüdeki üyenin sözü ancak Başkan tarafından, kendisini İçtüzüğe uymaya ve konudan ayrılmamaya davet etmek için kesilebilir.

İki defa yapılan davete rağmen, konuya gelmeyen milletvekilinin aynı birleşimde o konu hakkında konuşmaktan men edilmesi, Başkan tarafından Genel Kurula teklif olunabilir.

Genel Kurul, görüşmesiz işaret oyu ile karar verir.”

Şunun için söylüyorum: Önergeler üzerinde konuşuyoruz, malumunuz. Önergeleri okutuyoruz, gerekçesi de var önergelerin, okunuyor ama önergeyle ilgili olarak konuşan çok az sayıda arkadaş müşahede ettim. Mümkün olduğu kadar müdahale etmemeye çalışıyorum ama önergelerin dışına çıktığımız zaman konuşmada, başka türlü söz hakları ortaya çıkıyor. İç Tüzük'e hepimiz uyalım, ben de uymaya çalışıyorum.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, konuyla ilgili bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- *Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yapmış olduğu açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, konuşmama yanıt veren sayın vekil “Cemevinin bahçesinde oldu.” tabirini kullandı. Cemevi, bahçesiyle, cemhanesiyle, yönetim kurulu odasıyla bir bütündür. Biz, bahçeyi cemeviden ayrı düşünemeyiz. Meclisin de tamamı bir bütündür. Meclisin bahçesine, duvarına, odasına yapılan bir şey Meclisin tamamına yapılmıştır. Dolayısıyla, söylendiği gibi, bahçeye yapılmamış, cemevinin bir odasına yapılmıştır. Bu, cemevinin tamamına ve inancımıza karşı yapılmış bir saldırdır.

Diğeri de... Cemevine girip çıkan her insan bizim için bir candır, ayırım yapmayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözüünüzü tamamlayın.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Eğer bir suçluluk söz konusuysa güvenlik güçleri bekleyip ilgili suçluya daha sonra gerekli hukuki kurallar içerisinde işlem yapabilirlerdi. Burada yapılan fiiliyat, yapılan saldırı ve tarif etmekten utanç duyduğumuz durum maalesef cemevinin tamamına ve inancımıza yapılmış bir durumdur. Oraya giren herhangi bir kişi bu saldırıyı meşru, hukuki ya da haklı kılmaz.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, söz talebiniz mi var?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Evet, söz talebim var bir dakikalık.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Grup Başkan Vekili.

25.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün yapmış olduğu açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; aslında konunun uzamasını istemiyorum çünkü genel prensibimizi aktardım. Hiçbir hukuk dışı operasyona göz yummamak lazım ancak sayın vekilin ifadesinden sonra şunu okumak zorunda kaldım: Yapılan aramalarda 1 adet 9 milim çapında Sig Sauer P226 tabanca ve şarjör ile çok sayıda örgütsel doküman ele geçirilmiştir. Bu silahın kullanıldığı terör eylemleri de 10'a yakın eylemdir. Dolayısıyla, mesele -bir daha söylüyorum- bir terör eylemi ve bu terör eylemine karşı yapılan operasyondan ibarettir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DİĞER İŞLER (Devam)**

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç.

Buyurun Sayın Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, sizleri dokuz yıl önceye götürmek istiyorum, 2009 yılının 26 Aralık tarihine. Bütün gazeteciler, televizyoncular, hepsi Ankara’da Çukurambar semtinde bir suikast iddiasını araştırıyorlardı sokaklarda, caddelerde. Aynı gün bütün televizyonlarda, yandaş televizyonlarda haberler vardı, Sayın Bülent Arınç’a, dönemin Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç’a yönelik bir suikast iddiası vardı. Krokiler çıkıyordu, birbirini tutmuyordu ama öyle iddialar vardı. Akşamında ise, gecesinde daha doğrusu, Ankara Hâkimi Kadir Kayhan’ın başkanlığında Genelkurmay Ankara Seferberlik Bölge Başkanlığının 11 ve 16 no.lu odalarına baskın yapıldı, arama yapıldı yani Kozmik Oda’ya, devletin yarım asırlık sırlarının bulunduğu odaya baskın yapıldı. Kim yaptı? Polis yaptı. Hangi polis? FETÖ’cü polisler yaptılar. O zaman defalarca uyarıldı, “Bunlara bu kadar yetki vermeyin.” denildi. O sırlar FETÖ’cü polisler aracılığıyla, sizlerin de ifade ettiği gibi, belki de Amerika’nın, belki de istihbarat örgütlerinin eline geçti ama bu yaşandı. Rahmetli Kamer Genç burada defalarca uyarıyordu, “Etmeyin, eylemeyin.” demişti ama dinletememişti. Sonrasında yaşanan sürece bakıldığında, sonrasında bunların FETÖ’cü polisler olduğu ortaya çıktı.

O zaman, bu, bir oldubittiyle yapılmıştı. Eğer bu madde geçerse askerî bölgelerde askerî kolluk kuvveti olmadan, polisler istediği gibi, oldubittiye gerek kalmadan bunu yapacaklar. Bu yanlıştır. O zaman FETÖ’cüler bunu yaptı ve başımıza bela oldu hepimizin -bugün, bazı tarikatların, cemaatlerin devlette, Emniyette odaklandığı yönünde iddialar var- belki de yarın başkaları bunu yapacaklar. Bu nedenle, buna karşı olduğumuzu dile getiriyoruz ve bunu bir uyarı olarak sizlere aktarıyoruz.

Bir başka uyarı daha: Bakın, yeni sisteme göre bir değişim var, evet, doğru. Bu değişim çerçevesinde de yapılandırma oluyor. Ben eski bir gazeteciyim. 28 Şubat sürecinde ikna odaları haberleri vardı, hatırlarsınız arkadaşlar. Onlara karşı çıkan bir gazeteciymdim o dönem. Şimdi yandaşlık yapan gazeteci arkadaşlar, o dönem 28 Şubatçılarla birlikte idi, biz karşı çıkarken, benim ve benim gibi arkadaşlarım ama o zaman ikna odaları sohbeti, muhabbeti vardı, şimdi de aynı şey var. Siz karşı çıkıyordunuz ikna odalarına, bugün, yine ikna odası kurulmuş. Nerede? TRT’de. Bakın, arkadaşlar, TRT’de “değişim ofisi” adı altında ikna odaları oluşturulmuş. Yirmi yıldır, otuz yıldır TRT’ye emek veren, TRT’ye çalışan çok sayıda insan şimdi o odalara çağrılıyor, baskı yapılıyor, “Devletin başka kurumlarına git.” deniliyor, “İstifa et.” deniliyor ya da “Emekliye ayrıl.” deniliyor. Bu, haksızlıktır. Özellikle TRT Spor’da çalışan arkadaşlarımıza yönelik böyle ciddi bir baskı vardır, e-postalar gönderiliyor, bunlara mobbing uygulanıyor. Ve niçin biliyor musunuz Sayın Turan? Özellikle bunu dinlemenizi istiyorum, 2008-2010 yılları arasında KPSS sınavlarında FETÖ’nün yardımıyla, FETÖ’nün verdiği sorularla sınavları kazanıp TRT’ye girenlere ön açmak için yapılıyor bu. Bu konuda samimi bir uyarı olarak lütfen bunu almanızı istiyorum. Kamer Genç geçmişte bu uyarıyı yapmıştı ama maalesef, bu uyarı yerini bulmamıştı. Dostane, samimi bir uyarıdır. TRT’de baskı yapılıyor şu anda, yirmi yıldır, otuz yıldır çalışan, TRT Spor’da maçları yıllarca anlatan insanlara yönelik ciddi bir baskı söz konusudur. Burayı kurtarmamız gerekiyor. TRT, hepimizin vergileriyle kurulmuş ve ayakta duran bir kurumdur, hepimize eşit olması gerekirken maalesef bir siyasi partinin, bir kişinin şu anda etkisi altında kaldığı gerçeği de vardır ama bu, yönetimin şeklidir, çalışanlara dokunulmaması gerekiyor. Çalışanlar emekçi insanlardır, gazeteci insanlardır, dirsek çürütmüş insanlardır. Yıllarca karda kışta maçlara gidip maçı anlatmış TRT Spor’un çalışanları şu anda mobbinge karşı karşıyalar. Bu konuda sizleri uyararak istiyorum.

Sürem bitmek üzere ama Uluslararası Şeffaflık Örgütünün 2018 Şubat Raporu'na göre -bugün Gazeteciler Bayramı olduğu için söylüyorum- Türkiye, 180 ülke arasında 81'inci sıraya geriledi. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün Basın Özgürlüğü Raporu'na göre ise 188 ülke arasında 155'inci sıraya gerilemiş durumdadır. Maalesef, eski bir gazeteci, eski bir Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyesi olarak Türkiye'de medyanın durumunun içler acısı olduğunu hep birlikte görüyoruz ve yurt dışında da bu konuda Türkiye'ye yönelik baskıların olduğunu söylemek istiyorum.

Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.57

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

15’inci madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç	Tulay Hatımoğulları Oruç	Ali Kenanoğlu
İstanbul	Adana	İstanbul
Zeynel Özen	Barış Atay Mengüllüoğlu	Rıdvan Turan
İstanbul	Hatay	Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alper Antmen	Rafet Zeybek	Ali Mahir Başarrı
Mersin	Antalya	Mersin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz talepleri vardır.

Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu.

Buyurun Sayın Mengüllüoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Herkese selamlar.

Arkadaşlar, durumu net olarak koymak gerekiyor. Türkiye’de OHAL kanunu 1983’te Kenan Evren tarafından yani darbe ürünü olarak çıkarılmış ve hâlen de devam etmekte.

Esasen bugünkü iktidar anlayışının var oluş sebebi, büyümesinin yegâne nedeni, sıkıyönetimden OHAL’e, kırk yıllık bu ceberut sistemin sosyalistler, yurtseverler, devrimciler üzerinde uygulanmasıdır.

2002’de on beş yıllık OHAL’in kaldırıldığı iddiasına rağmen işçinin, emekçinin, bütün muhalefetin her türlü hakkını gasbetmek, özellikle 2010 referandumuyla yargıyı iktidara bağlamak için OHAL’vari uygulamalar kullanıldığı da bir gerçek. Yani Türkiye’de bizler için olağanüstü hâl uygulamaları hiçbir zaman bitmedi. Bu gayriresmî uygulamaları 20 Temmuz 2016’da “üç aylığına” diyerek resmîleştirdiniz ve yirmi dört aydır sürdürdünüz.

Peki, bu hâli niçin kullandınız, ona bir bakalım. Büyümesi ve güçlenmesi, özel sektörde bir sermaye imparatorluğu kurması, devletin bütün kadrolarına sızması ve bu sayede darbeye teşebbüs edecek hâle gelmesi sizin onları desteklemeniz sayesinde olmuş. Şarlatan bir vaiz ve yandaşlarını durdurmak adı altında bütün sosyalistler, yurtseverler, muhalif memurlar, akademisyenler tasfiye edilmiştir. 135 bin kişinin ihraç edildiği, 6.081'i akademisyen 2.400'ü öğretmen, 154 bin grevi ertelenen, yasaklanan işçinin olduğu, 70 bin tutuklu, 209'u gazeteci, 12'si milletvekili, sadece bir yıl içinde 2.006 katledilen işçi, 99 kayyum atanan belediye, 95 tutuklu belediye başkanı, tutuklu binlerce öğrenci, kapatılan onlarca tiyatro, televizyon, dernek, dergi, 57 şüpheli ölüm ve intihar, onlarca hasta tutsak ve 7 ertelenen grev. Bilançonuz bu.

Genel Başkanınız patronlara “Grev tehdidi olan yere OHAL’den istifade izin vermiyoruz.” diyerek mavi boncuk dağıttı. Bunlar OHAL’i gerçekte ne için kullandığının kanıtlarından birkaçı. Gerçi hakkınızı yemeyelim, kış lastiğinin kullanım şartlarını da ayarladınız OHAL’de.

OHAL şimdi de kalıcı hâle getirilmeye çalışılıyor. Valilere süper yetkiler veriliyor. Bir insanı kendi inisiyatifiyle şehre sokmama yetkisi valinin değil ancak Orta Çağ derebeylerinin olabilir. Bu uygulamaya sadece “Diktatör” oyunumuzun ve şahsımın Ankara’ya girişi yasaklandığı dönemden de aşınayım. Gerçi ben oyunu oynayalı bir yıl olmuştu ama valinizin bu çabasını da takdir ediyorum gerçekten. Bu süper valileri, kaldırmakla övündüğünüz on beş yıllık OHAL’den, faili meçhullerden, beyaz Toroslardan biliyoruz biz. Tabii, beyaz Torosların mucidi sayın ismi lazım değil mitingde onur konuğu da yapmıştınız, neyse, onu geçiyorum. Peki, siz bu OHAL kanunlarıyla ülkenin olağanüstü sorunlarını çözmek için ne yaptınız, gerçekten soruyorum?

Sadece bu yıl 387 çocuğun, 4 kilo ağırlığında yeni doğan bir bebeğin istismar edilmesi, on yılda istismarların 3 kat artması olağanüstü bir hâl değil midir ki bu konuda araştırma önermeleri reddedilip bir de çocuk olma yaşı 12 diye belirlenmeye çalışıldı? Bir tarikata yol açıp istedikleri her şeyi vererek her türlü organizasyonda neredeyse tam kadro bulunmaktan hiç mi ders alınmadı da diğer tarikatlarla el ele, kol kola gezmeye devam ediliyor? Yani benimkisi iyi niyetli bir uyarı, sadece kandırılmayın diye söylüyorum. Bir annenin çocuklarını saç kurutma makinesiyle ısıtmaya çalışıp öbür odada intihar etmesi, bir babanın ölen çocuğunu sırtında taşımak zorunda kalması bizim hayatlarımızın olağan akışı içinde midir? Seçim gecesi henüz sonuçlar kesinleşmemişken bir grup insanın İstanbul’ın göbeğinde bir mahallede uzun namlulu silahlarla havaya ateş etmesi, bir tek kişinin sorumlu tutulmaması olağanüstü bir durum değil midir sizin için de? “Oy vermeyeceğim.” dedi diye bir esnafın öldürülmesi, dükkânının taranması, ailesinin hastanede infaz edilmesi, kardeşinin tutuklanması, ailesinin geri kalanının şehri terk etmek zorunda kalması sizin için olağan mıdır?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Sizin için olağan.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) - Değil. OHAL sizin için bir lütuftur. Bu, benim değil, bizzat Genel Başkanınızın sözüdür. OHAL, size ihanet eden eski ortaklarınız bahane edilerek işçinin, emekçinin, kadınların, çocukların, memurun, öğrencinin, bütün bir muhalif halkın üzerine kâbus gibi çökmek için kullanıldı. Öyle olmasaydı, darbe yapmaya kalkan bu insanlarla ilişkisi ayan beyan ortada olan, yıllarca bu yapıyı övmekten dillerinde tüy bitmiş, bir kısmı hâlen partinizde siyasete devam eden ve hatta bakan olan, bir kısmı eskimiş ama anlaşmalarla dokunulmamış insanlar siyasete devam etmez, serbest olmaz, suç olmadığı mahkeme tarafından tespit edilmiş bir karikatürü taşıdığı için öğrenciler tutuklanmazdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) - Açık konuşayım, OHAL, bu hâl, şu hâl, ne hâle sokmaya çalışırsanız çalışın, bu ülkenin devrimcileri asla ama asla boyun eğmeyecek. Arif Nihat

Asya'nın şiiirini çok seviyorsunuz biliyorum, "Kısık sesleriz." diyorsunuz; biz değiliz, tanışalım diye söylüyorum. Biz "Varsın bütün oklar üzerimize yağsın, biz doğru gördüğümüz bu yolda sonuna kadar yürümeye devam edeceğiz." diyen Mahir'in sesiyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Mengüllüoğlu.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) - "Yaşasın tam bağımsız Türkiye, yaşasın işçiler, köylüler." diyen Deniz'in sesiyiz. "Çelik aldığı suyu unutmaz." diyen İbrahim'in sesiyiz. "Sosyalist doğulmaz, sosyalist yaşanır." diyen Behice'nin sesiyiz. Biz, ezilen halkların, emekçi sınıfın, bu zulüm karşısında diz çökmeyecek milyonların sesiyiz.

BAŞKAN – Sayın Mengüllüoğlu, tamam, süreniz doldu. Değerli arkadaşım, süreniz doldu.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Ve Yılmaz Güney'in dediği gibi "Dost ve düşman herkes bilsin ki kazanacağız, mutlaka kazanacağız." (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan "Beyaz Torosları sizin iktidarınızdan tanıyoruz." dedi sayın konuşmacı. Sataşmadan söz istiyorum izin vererseniz.

BAŞKAN – Buyurun.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Öyle demedi, yanlış anlamışsın.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Öyle demedi ki...

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Öyle demedim ki...

BAŞKAN – Efendim?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Öyle demedi, tutanaklara bakın.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili verilen önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilginçtir benzer saatlerde aynı tarzdaki arkadaşların gündem dışına çıkıp kendi –tırnak içerisinde- CV'lerine notlar koymak için çok farklı konuşmalar yaptığını, çok zekâ üstü konuşmalar yaptığını düşünerek ifadelerde bulunmalarını artık tebessümle izliyoruz. Ciddiye alınacak bir hâl yok. Şöyle ciddiye alınacak bir hâl yok: 15 Temmuz hain darbe girişimini farklı yaklaşımlarla, olağanüstü hâle laf ederek, olağanüstü hâli maksadının dışında yorumlayarak hafifletmeye çalışma iddiasını yakından takip ediyoruz.

Siz ne yaparsanız yapın, biz olağanüstü hâli niçin getirdiğimizi, hangi gerekçelerle bu adımları attığımızı milletimize ifade ettik. Milletimiz de seçimlerde bunu takdir etti. Gerekli adımlar atıldıktan sonra da kaldırdık zaten. Yeni gelen kanunun olağanüstü hâlin devamı şeklinde nitelendirilmesi akla ziyan bir yaklaşım.

Arkadaşlar, yok efendim valiye yetki veriyormuşuz. Bakınız, demokrasinin beşiği dediğimiz Avrupa ülkelerinde eski bakanımızın şehre girmesi sadece belediye başkanı kararıyla yasaklanmış. Bunu Hollanda yapınca, Avrupa yapınca "Vay, tedbir alıyorlar, ne güzel." Türkiye yapınca "Tu kaka." Bu doğru bir yaklaşım değil arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Onu mu yapmak istiyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Olağanüstü hâlden FETÖ rahatsız, olağanüstü hâlden PKK rahatsız. Biz, bu ülkenin güvenliği için, 81 milyon kardeşliği için son gücümüze kadar, son terimize kadar terörle, PKK'yla, FETÖ'yle mücadeleye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizler iktidara geldiğimiz günlerde güneydoğumuzda beyaz Toroslar olduğunu biliyoruz ama o Torosları kaldıranın, demokratik bir yaşamı inşa edenin, Kürt kardeşlerimizin haklarını çok büyük oranda açanın da Tayyip Erdoğan olduğunu biliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – O yüzden, siz eski söylemlerinize devam edin; bu halk irfan sahibi, izan sahibi, herkesin dilini de kalbini de biliyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Avrupa'nın ne kadar kötü örnekleri varsa onları örnek alıyorsunuz işte yani.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (Devam)*

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır.

Sayın Başarır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurula indirilen yasa teklifinin 15'inci maddesiyle ilgili söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Burada 15'inci maddeyi tartışırken 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 14'üncü maddeleri yani bunları bir bütün olarak irdeleme zorunluluğumuz var. Bu düzenlemelerle Türkiye hukuk devletine doğru mu gidiyor yoksa bir polis devleti mi oluyor? Biz, bu kanun teklifi gelirken, OHAL'in örselediği hukukumuzu bir nebze düzelterceğini, bununla ilgili hükümler geleceğini düşünüyorduk, hak kaybına uğrayan insanların haklarının teslim edileceğini düşünüyorduk ama gördüğümüz kadarıyla OHAL'den daha beter düzenlemeler var.

Çok merak ediyorum, tutukluluk incelemelerinin duruşmasız yapılmasının size ne gibi bir faydası var? Neden, arama, el koyma gibi işlemlerde hâkim kararına gerek görmüyorsunuz. Neden OHAL kalıcı hâle gelip valiler başlarında bekçi olarak bulunduruluyor?

Modern dünyanın hukuk sistemlerinde gözaltı süreleri dört gündür ama görüyoruz ki on iki gün.

Neden MİT Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun kapsamı dışında bırakılıyor?

En komiği, bana göre, uyuşmazlık mahkemesinin adli tatilde ivedi olarak göreceği işlerde tutukluluk durumunu neden kapsam dışı bırakıyorsunuz?

Bu uygulamaların hepsi kişi güvenliğinden, kişi özgürlüğünden, hukuk devletinden polis devletine doğru bir kayışı gösteriyor.

Siz bu yetkileri FETÖ ve benzeri örgütler, yapılanmalar için aldınız ve sonuna kadar da kullandınız. Çok yakın bir zamanda Adnan Hoca diye bir suç örgütü çıktı. Bakın, binlerce silah çıktı İstanbul'un göbeğindeki bir villadan. Kadınlarımızın, çocuklarımızın tecavüze uğradığı ortaya çıktı. Daha komiği, bugünkü Türkiye gazetesinin -çok yakın size- haberi: Banka hesaplarında 1 milyar dolar para çıktı. Şimdi, şunu çok merak ediyorum: Aklınız neredeydi? Neden bu yetkileri kullanmadınız, neden incelediniz? Onu da unuttunuz bence. Bugün imar barışından toplayabildiğiniz para şu ana kadar 600 milyon; bedelli askerlik geliyor, herhâlde bir o kadar para toplayacaksınız ama Adnan Hoca bu ülkede, nasıl yapmışsa 1 milyar dolar parayı toplamış. Burada da yanıldınız bence, burada da yanıldınız. Sizin FETÖ ve benzeri tarikatlarla ilgili gerçeği görmeniz için bu ülkede Meclisin mi bombalanması gerekiyor, küçük çocukların tecavüze uğraması mı gerekiyor? Bu yetkileri yerinde kullanmıyorsunuz.

Ne acıdır ki bir şiir okuduğu için Genel Başkanımız hüküm giydi ve özgürlüğü kısıtlandı ama bir karikatür paylaştığımız için Genel Başkanımız, ben, 72 arkadaşım hakkında suç duyurusunda bulundu. Sizin özgürlük anlayışınız bu.

ŞEYHMUS DİNÇEL (Mardin) – Aynı değil. Şiir ile karikatürü birbirine karıştırma.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şiir ile karikatür çok birbirine benzer anlayabilirsen eğer, ikisi de bir sanattır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ama bu ayrımı da yapamıyorsun, çok acı, biliyor musun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hakaret var, üstünde yazı var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – İkisinde de söz ve yazı var, evet ama şu hâl karikatür, bunun da farkında değilsiniz.

Şimdi, bu ülkede...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Muharrem İnce mi geliyor?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sen konuş konuş, Mahir devam et.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Devam et Mahir, devam et.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ne diyeyim? Yani buna niye müdahale etmiyorsunuz? [AK PARTİ sıralarından alkışlar(!)]

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.

Arkadaşlar, hatibin sözünü kesmeyelim lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçekler acıdır, sen gerçekleri söyle.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, bir milletvekiliniz çıktı, şunu söyledi: “2002’de Recep Tayyip Erdoğan Başbakan olsaydı dünya kupasına giderdik.” Ben de diyorum ki 2002’de eğer ki iktidar olmasaydınız bu Meclis bombalanmazdı, bu çocuklar tecavüze uğramazdı.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunu aynen iade ediyoruz, cevap vermeye de değer bulmuyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Neyi iade ediyorsun? Üzerine almıyorsun ki!

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alpay Antmen	Rafet Zeybek	Mehmet Bekaroğlu
Mersin	Antalya	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge Üzerinde İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu...

Buyurun Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

16'ncı madde, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 134'üncü maddesini değiştiriyor. Bu maddede daha önce yargıç kararıyla alınan bazı tedbirlerin yargıç kararı olmadan savcının istemiyle alınabileceğini öngörüyor.

Değerli arkadaşlarım, buraya çıkan bütün arkadaşlarımız söylediler: Siz olağanüstü hâli kaldırdınız ama daha önce üçer aylık, üçer aylık 7 defa uzatmıştınız, şimdi öyle anlaşılıyor ki üçer yıllık, üçer yıllık 7 defa daha uzatacaksınız, eğer ömrünüz yeterse.

Biraz önce, burada iktidar partisinin grup başkan vekili dedi ki: “Avrupa’da olunca ‘Demokrasinin beşiği.’ diyorsunuz, biz yaptığımız zaman otoriter, totaliterlikten bahsediyorsunuz.” Değil değerli arkadaşlarım, siz yeni bir şey yapmıyorsunuz. Sizin Avrupa’yla, Amerika’yla olan tartışmanız retorik, seçmene yönelik, “Ey Amerika, ey Hollanda, ey Avrupa!” filan. Hayır, aslında dünya olağanüstü hâl devletine doğru gidiyor. 11 Eylülde başladı bu Amerika’da ve bütün dünyada, Avrupa’da yayıldı, eş zamanlı olarak yasalar çıktı. Hem hak ve özgürlükleri kısıtlayan yasalar çıktı hem de sosyal devleti budayan yasalar çıktı. Bu, neoliberalizmin gereğidir değerli arkadaşlarım. Neoliberalizm dediğimiz şey, özgürlüklerden, adaletten, sosyal devletten nefret eder. Kapitalizm, krize girdiği bir aşamada, artık hız ve menzille ilgili sıkıntılar çektiği bir aşamada kuralları değiştirerek daha evvel mücadele edilerek -Magna Carta’dan beri falan dedi arkadaşlar ama ilk insandan bu yana, Habil’den Kabil’e, Kabil’den bu yana- kazanılmış olan sosyal hakların, bu özgürlüklerle ilgili hakların geri alınması anlamına geliyor ve Avrupa yapıyor, Amerika yapıyor, siz de bir taraftan “Ey Amerika, ey Avrupa!” derken harfi harfine burada yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, eş zamanlı olarak şimdi burada OHAL’le ilgili bir yasa çıkarıyoruz, OHAL’i üç sene daha uzatacağız, bir yasa çıkarıyoruz. Hemen arkasından, Plan ve Bütçe Komisyonu dün bu neoliberal düzenlemeler yapan başka bir yasayı çıkardı eş zamanlı. Sizin öyle ey Amerika’yla, ey Avrupa’yla, Hollanda’yla filan bir derdiniz, bir probleminiz yok. Değerli arkadaşlarım, beka probleminde söz ediyorsunuz. “Türk milleti, Türk devleti ciddi risklerle karşı karşıyadır. İşte, bölünme tehlikesi var, dağılma tehlikesi var, sıkıntı var. Bu sebepten dolayı tedbirler alacağız ve bunun en yakın örneği de 15 Temmuz darbe girişimi, hain darbe girişimi.” diyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten 15 Temmuz darbe girişimini biz bu çatı altında yaşadık. Bütün partilerden milletvekilleri burada, heyecanla demokrasi birlikteliğiyle canlarını ortaya koyarak -şuradan bomba patladığında- büyük çoğunluğu “Hayır, biz burada kalalım, sığınaklara inmeyelim.” dedi değerli arkadaşlarım. Çok önemli bir fırsatı yakalamıştık ama bu fırsatı maalesef, Sayın Genel Başkanınız “Allah’ın lütfü.” diyerek başka bir şeye doğru değiştirdi.

Değerli arkadaşlarım, siz ya bir şeyin farkında değilsiniz ya da gerçekten bir şekilde iktidar sarhoşluğu içindediniz. Diyorsunuz ki: “Hiçbir şey elimizin altından kaymayacak, her şey bizim. Bize artık karada filan ölüm yok, bizde şey yok.” Hiçbir şekilde istisna etmiyorsunuz. Bahçe sahiplerinin hikâyesini biliyorsunuz değil mi arkadaşlar? Yani siz çok meal, Kur’an okursunuz. Hani bahçe sahipleri “Bahçeye gidelim, fakir fukaranın haberi olmasın.” diyor. Gidiyorlar bakıyorlar, yanmış, yok. Siz aynen onlar gibisiniz, hiçbir şeyi istisna etmiyorsunuz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Siz meal okumaz mısınız?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Mehmet ağabey, eskiden okuyordun, bıraktın mı şimdi?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Hiçbir şeyi istisna etmiyorsunuz, o kadar eminsiniz ki. Bakın, bunların hepsi elinizin altından kayar. Kendiniz bindiğiniz dalı kesiyorsunuz değerli arkadaşlarım.

Evet, Türkiye’nin beka problemi var değerli arkadaşlarım, bu problem sizsiniz değerli arkadaşlarım, daha doğrusu sizin yaptıklarınızdır beka problemi. (CHP sıralarından alkışlar)

Demokrasiden uzaklaşmak, hak ve özgürlükten uzaklaşmak beka problemidir. Eğer bir ülkenin, bir devletin, bir memleketin İçişleri Bakanı “Ana muhalefet partisinin şehit cenazelerine gelmemeleri için valilere emrettim.” diyorsa en büyük beka sorunu bu İçişleri Bakanındır ve bunu İçişleri Bakanlığında tutan iktidardır değerli arkadaşlarım diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan “Beka sorunu sizsiniz.” dedi Sayın Bekaroğlu ısrarla bizim grubumuza. Şunu söylemek istiyoruz: Son dönemdeki terörle ilgili mücadelemizde AK PARTİ iktidarlarının nasıl bir mesafe aldığı, Cumhurbaşkanlığı’nın nasıl bir direnç gösterdiği herkesin malumu. Dolayısıyla ülkenin beraberliği için, birliği için nasıl adım attığımız ortada. 81 ilin tümünde ya AK PARTİ 1’inci veya az farkla 2’nci ama sade sahilde olan, sadece zenginlerin olduğu yerlerde olan partinin bize “Beka sorunu var.” demesi akla ziyan bir yaklaşımdır.

Onun ötesinde, İçişleri Bakanımızın ifade etmiş olduğu meseleyi terörle ilgili, iltisaklı olan, terörle ilgili söyleminde yanlışlıkları olan, aynı şekilde teröristlerin cenazesine katılan insanların, teröriste yataklık yapan insanların eleştirisi bağlamında değerlendirmekte fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Grup Başkan Vekili.

Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın grup başkan vekili satışmada bulundu efendim. “Teröristlerin cenazesine katılan insanların bunu söylemeye hakkı yok.” diyerek satışmada bulunmuştur. Satışmadan söz istiyorum efendim. Açık satışmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun, kayda geçsin oradan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Satışma efendim.

BAŞKAN – Yok, buyurun siz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – E, satışma yani açık satışma.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Bekaroğlu da sataştı buradan, usul ekonomisi gereği yaptık Sayın Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aleni satışma efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Partimizi alenen suçladı, daha ne sataşacak Başkanım?

BAŞKAN – Peki, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; biz sizleri kırmak istemiyoruz, kimseyi de kırmak istemiyoruz. Biz bu ülkenin doğru yönetilmesini istiyoruz. Cumhuriyet Halk Partisine karşı söylenen sözlere karşı buraya çıkıp da onları savunmak grup başkan vekillerinin görevi. Eğer İçişleri Bakanı Cumhuriyet Halk Partisiyle ilgili, cenazelere bazı milletvekilleri katıldı diye “İl başkanlarını cenaze törenlerine almayın.” diyorsa buradaki en büyük sıkıntı şudur: Siz insanları ayırıştırarak, yok ederek, ülkeyi bölerek yönetmeye çalışıyorsunuz demektir. Bu İçişleri Bakanı aslında suç işliyor.

Bakın, bir mevzide askerler beraberler. Askerlerden birisi “Mehmet beni koru.” diye ileriye çıkıyor. Diğer asker “Bu Cumhuriyet Halk Partili midir, AKP’li midir, MHP’li midir?” diye düşünerek mi çıkacak? Bunun müsebbibi olan İçişleri Bakanındır.

Siz Cumhuriyet Halk Partisine “Terörle beraber.” diyeceğinize PKK’yla, Abdullah Öcalan’la birlikte oturup da bu kararı alırken kim PKK’yla beraberdi, kim terör örgütüyle beraberdi, o gün düşüneniz gerekiyordu. (CHP sıralarından alkışlar)

Fetullahçı terör örgütünü bütün kamuya sokup da öğretmen kadroları verip kamuda bütün polis teşkilatlarını onlardan yapıp Türkiye’de darbe yaptırarak noktaya gelenler terörle birlikte olanlardır, onun da adı AKP’dir. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, usul ekonomisi gereği Sayın Başkan gibi kürsüye çıkmayacağım ama “FETÖ’cülerini kadroya aldık.” vesair tarzı söylemleri çok tartıştık bu Mecliste. FETÖ denen örgüt elli yıldan beri bu ülkede maalesef her iktidarın yanında olmaya çalışıp çok farklı zamanlarda adım atmış bir örgüt ama en büyük yanlışı AK PARTİ’nin olduğu zamanda yaptı, AK PARTİ buna direnç gösterdiği için farklı bir yere savruldu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sizinle iktidara geldi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şunu söylemek istiyorum: 28 Şubatta imam-hatipler kapatılırken FETÖ büyüyordu. Bizi eleştirenler neredeydi sormak istiyorum Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara efendim...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam, bu kadar uzatmayalım Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, hayır uzatmayacağım.

Sayın Başkanım, bir şeyi Türkiye'nin bilmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Anladım da... Birisi satışta yapıyor, kim? Grubunuz adına konuşan arkadaşımız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne satışı?

BAŞKAN – Bir cevap veriliyor, siz cevap veriyorsunuz, o cevap veriyor, son söz sizde kalacak yine. E, satışta yapan sizin arkadaşımız, oradan başladık zaten.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, o zaman ben size bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Hem uzatmayalım yani bunda bir şey yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Size bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – AK PARTİ bu ülkenin beka sorunudur.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, oturduğunuz yerden konuşmayın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Söz verin kürsüye çıkayım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, size bütün saygıyla şunu ifade etmek istiyorum: Grup başkan vekilleri kendileriyle ve gruplarıyla ilgili konularda hiç olmazsa kayda geçmeleri için burada özgürce konuşabilmeliler.

BAŞKAN – Şüphesiz, onun dünden beri farkındasınız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şunu da milletimizin takdirine sunuyorum: Fetullahçı terör örgütünün terör örgütü sayıldığı tarih 17-25 Aralık tarihidir. 17-25 Aralık tarihi, AKP'li bazı bakanların rüşvet yediğinin kanıtlandığı tarihtir Sayın Başkan.

Saygılar sunuyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – FETÖ iddiası Sayın Başkan bu. Bakınız, Sayın Başkan, Türkiye'deki problemimiz bu. FETÖ, terör örgütü olarak sahneye çıktıktan sonra bazı partiler çok net olarak teröre karşı tavır aldılar ama o tarihe kadar...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Neye göre söz alıyor Başkan?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Söz almadan konuşuyor Başkanım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - ...FETÖ'ye karşı olduğunu iddia eden bazı partiler de FETÖ'nün basın organlarına, para kaynaklarına destek olarak 17 Aralıktan sonra FETÖ'nün yanında yer aldılar. Aslında bu ifade bunun itirafı.

Biz diyoruz ki: 17 Aralığa kadar FETÖ veya başka örgütler değişik saiklerle bu ülkede yanlış şeyler yapmış olabilirler ama 17 Aralıkta çok net olarak ortaya çıktılar ve terör faaliyeti yaptılar. Diyoruz ki: 17 Aralıktan sonra...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Niye 17 Aralık, niye Ergenekon, Balyoz değil? Niye Ergenekon, Balyoz değil, niye 17 Aralık?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – FETÖ'yü beraat ettirdiniz, beraat.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika, hep beraber konuşmayın, teker teker.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, o zamanki savcıların kim olduğunu biliyorsunuz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Niye size göre belirleniyor bu tarihler?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sen Zekeriya Öz’ün avukatı mısın ya? Zekeriya Öz’ün avukatı mısın? (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Turan, lütfen buraya hitap edin, Başkanlık Divanına.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zekeriya Öz bu cemaatin biliyorsunuz...

BAŞKAN – Sayın Turan, lütfen...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Niye Ergenekon, Balyoz değil?

BAŞKAN – Siz de arkadan konuşmayın. Arkadaşlar, arkası dönük, arkadan konuşmayın.

Diğer gruplar sıkıldı sanıyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, 17 Aralığı yapan Zekeriya Öz ve ekibidir. Onu savunmak Atatürk’ün kurduğu partiye yakışmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (Devam)*

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, 60’a göre söz alabilir miyim? Önemli bir konuda açıklama yapmam gerekiyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, terör örgütlerini yaratan kaynakları yok edecek kararların Türkiye Büyük Millet Meclisinde birlik ve beraberlik içinde alınması gerektiğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, birbirimizi terör örgütü suçlamasıyla bir yere varmamız mümkün değil. “Sen terör örgütüne yardımcı oldun, ben terör örgütüne yardımcı oldum.” doğru şeyler değildir. Biz mevcut terör örgütleri varsa bu terör örgütlerini yaratan kaynakları yok edecek kararları Türkiye Büyük Millet Meclisinde almak zorundayız. “Zekeriya Öz’ün arkasındayım ve sonuna kadar onun savcısı benim.” diyen anlayışa karşı da başka bir mücadele alanı geliştirmemiz gerekir. Onun için bizim tek bir arzumuz var. Türkiye tüm terör kaynaklarının kaynağını kurutacak, nedenlerini kurutacak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde birlik ve beraberlik içerisinde, hiç kimseyi ayırtmadan, birlikte bir karar almalıdır. Bunun önünü açacak biz milletvekilleriyiz, bunun için çaba göstermeliyiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O zaman bu kanun teklifinde de gösterelim.

BAŞKAN – Sayın Turan da aynı şeyi söylüyor zaten.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesindeki “başvuru hakkında” ifadesinin “başvuruya ilişkin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Alpay Antmen	Süleyman Bülbül
İstanbul	Mersin	Aydın
Rafet Zeybek	Turan Aydoğan	Serkan Topal
Antalya	İstanbul	Hatay

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında Hatay Milletvekili Serkan Topal.

Buyurun Sayın Topal. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Turan az önce birkaç cümle etti, ben de burada söylemeden edemeyeceğim. Darbe günü bütün milletvekilleri buradaydı, bütün partiler buradaydı, biz darbeyi kınadık, teröre karşı olduğumuzu defalarca burada dile getirdik. Hatta ertesi gün birlikte teröre karşı omuz omuza vermemiz ve terörü bitirme noktasında bir komisyon kurmamız gerektiğini ifade ettik. Darbeyi Araştırma Komisyonu kuruldu, ben burada sizlere soruyorum: O Komisyonun raporu nerede arkadaşlar? Sayın Turan, size soruyorum: Nerede o Komisyonun raporu?

Şimdi, Darbe Komisyonu darbeyi araştıracak ama darbenin en önemli 3 ismi Komisyona gelmedi. Sayın Turan, gelin burada bunu açıklayın. Neden gelmediler? Efendim, beş yıl önceki Genelkurmay Başkanı Komisyona davet ediliyor, Başbakan davet ediliyor, iyi de darbenin en önemli 3 ismi çağırılmıyor. Burada halka hesap vermek gerekmiyor mu, halkı aydınlatmak gerekmiyor mu değerli arkadaşlar? İki yıl OHAL süreci içerisinde ne oldu değerli arkadaşlar? Şimdi, bakın, diyor ki teklifin genel gerekçesinde “FETÖ’yle etkin mücadele etmek için ilan edilen OHAL’in kaldırılmasıyla doğacak boşluğu doldurmak amacıyla...” Hangi boşluk arkadaşlar? 1920’de kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi bugüne kadar, iki yıl öncesine kadar bir boşluk olmadı da hangi boşluk? Terörle mücadele etme boşluğu mu, yoksa muhaliflerle mücadele etme boşluğu mu değerli arkadaşlar?

Bakın, OHAL’de neler olmuş? 71 bin küsur gözaltına alınma, 50 bin tutuklanma, 118 bin kişi açığa alınma, 129 bin ihraç. Arkadaşlar, o ihraç edilenlerin arasında masum, hatta milliyetçi hamile bir memur arkadaşımız vardı; inanın, samimi söylüyorum ama üç yıl, ama iki yıl, ama beş yıl sonra onun ihracını veren, onu açığa alan kimse, savcıysa, o tutanağa imza atan inanın, inanın, inanın iyi ölmeyecek, rahat da ölmeyecek. Bunu burada ifade etmek istiyorum, yazıktır günahtır, yazıktır günahtır.

Bakın arkadaşlar, şimdi “terörle mücadele” diyoruz, “FETÖ’yle mücadele” diyoruz, biz de kabul ediyoruz. Bu millete kim ihanet ediyorsa, bu bayrağa, bu devlete, bu cumhuriyete kim ihanet ediyorsa onun bin belasını versin. Biz de ölümüne onun karşısındayız ama şunu ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar: Bakın, AKP döneminde neler oldu? FETÖ’ye ait, kapatılan 15 üniversitenin 14’ü AKP döneminde açıldı. Darbeci askerlerin tamamı bu dönemde general oldu. FETÖ’cü savcıya zırhlı araç tahsis edildi. Türk Silahlı Kuvvetlerine kumpas kuruldu. Kozmik odaya girildi. TÜBİTAK’a FETÖ’cüler maalesef bu dönemde yerleştirildi. Kapatılan Bank Asyanın açılışını kim yaptı arkadaşlar, kim yaptı? Yahu, şimdi, Bank Asyanın açılışını bakan yapıyor, benim gariban memurum gidiyor, para yatırıyor, ondan sonra... Yahu, şimdi, bakanlar, başbakanlar, cumhurbaşkanı kandırılıyor da benim gariban polisim, benim gariban öğretmenim kandırılmaz mı arkadaşlar? Yazıktır, günahtır.

Bakın, burada bunu özellikle ifade etmek istiyorum çünkü sürem yetmeyecek. Değerli arkadaşlar, Samandağı’nda -çok kişi var ama burada iki üç kişiyi söylemek istiyorum- devlet hastanesinde Eda Özçelik ve Ferhat Özçelik... İki eş yaklaşık on iki-on dört yıldır çalışıyor, güvenlik soruşturmasından dolayı işlerine son veriliyor. Böyle vicdan olabilir mi? Abdulkadir Kısan, polis memuru, Kırıkhanlı, teröristlerle çarpışmış, ihraç ediliyor. Sebep? FETÖ’den dolayı. Somut bir delil yok, somut bir delil yok arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Sayın Başkanım, önemli bir konu, bakın, çok önemli bir konu.

BAŞKAN – Süre uzatmıyorum, lütfen.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Çok önemli bir konu, bunlar önemli.

BAŞKAN – Zaten konuştuklarınız önerge üzerinde değil Sayın Topal.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Serkan, devam et sen.

BAŞKAN – Ben hangi önerge üzerinde konuştuğunuzu hatırlayamadım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz zor bulduk Başkanım.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Abdulkadir Kısan, Kırıkhan’dan. Sizlere de bunların isimlerini vereceğim.

BAŞKAN – O ayrı mesele.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Sizlerden arz ediyorum...

BAŞKAN – Ama önerge okundu az önce.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Meclis Başkan Vekili olarak da bu isimler konusunda hassasiyet göstermesini talep edeceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SERKAN TOPAL (Devamla) - Bakın değerli arkadaşlar, birçok yasa yapabiliriz ama vicdanları temizleyecek bir yasa yoktur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan “Sayın Turan’a soruyorum ısrarla ‘Neden geçen dönemdeki komisyonda şunlar bunlar gelmedi.’” dedi. Cevap vermek istiyorum izin verirseniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sataşma yok, sataşma yok Başkan. Sataşma olmadı, söz verme.

BAŞKAN – Sorarsan Sayın Turan’a, o da cevap verir tabii ki.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok, bir şey demedi, kötü bir şey söylemedi Başkan.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Kişi olarak sataşmadım ki.

BAŞKAN – Ama soru sordunuz şimdi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirseniz yerimden...

Serkan Bey’i kırmayacağım Başkanım.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sorduğum soruyu cevaplayacaksa...

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Hatay Milletvekili Serkan Topal’ın 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapmış olduğu konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında İç Tüzük gereği kürsüden cevap vermem gerekiyor çünkü ismimi zikrederek ısrarla soru sordu sayın konuşmacı. Ancak şunu söyleyeyim: “Neden geçen dönem komisyonda şunlar şunlar dinlenmedi?” diye ifade ettiler.

Bir, bu Komisyon geçen dönemin komisyonuydu. İki, Komisyon Başkanı ben değilim ki. Komisyon, İç Tüzük gereği gündemine hâkimdir. Komisyona kim geldi, kim gelmedi hesabını biz mi vereceğiz? Komisyonda bunlar, her gelen kişi sayılarak, oylanarak, karara bağlandı. Dolayısıyla, Komisyonun kimi getirip kimi getirmediği sorusu bizim tek başımıza cevaplayacağımız bir soru değildir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani “Suçlusunu ben değilim.” mi diyorsun?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir diğer mesele Sayın Başkan: Şimdi, madde 17’de söz aldı sayın konuşmacı. Her zaman söylediğimiz, muhalefetin okumadan, anlamadan eleştirdiği iddiamıza somut bir örnek.

Bakınız, konu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde dostane çözüm. Konumuz bu arkadaşlar, konuşma konusu dostane çözüm. Hiç böyle bir yaklaşım gördünüz mü? Onu da geçtim, elimde yine konuşmacının verdiği bir önerge var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Bu önerge için söz aldı bu arkadaşımız. Bu önergede...

BAŞKAN – Sayın Turan, bakın, Sayın Komisyon Başkanımız kendisine sorulan sorular eğer alakasızsa cevap vermiyor yani sorulan soruların hepsine cevap vermek zorunda değiliz. Bazen cevap için sorulmuyor sorular.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zaten Komisyon Başkanının sorularla ilgisi de yok ki.

BAŞKAN - Tamamlayalım Sayın Başkan Vekilimiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konuşmacı her ne kadar bize sataşsa da şu vermiş olduğu önergeyi okumak isterim: “‘Başvuru hakkında’ ifadesinin ‘başvuruya ilişkin’ diye düzeltilmesi.” Ne diyeyim artık? “Başvuru hakkında” ifadesi “başvuruya ilişkin” olsun diye ayrı bir maddede söz alıp farklı bir konuyu konuşması bu Genel Kurulun hak ettiği bir tablo değil.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Topal...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Cümlelerinde -17'nci maddeyi okumadan, anlamadan, somut belge-beni kastederek... Burada sataşma vardır. Sataşmadan dolayı iki dakikalık söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden söz vereyim size Sayın Topal.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Efendim tutanaklara bakabilirsiniz.

BAŞKAN - Ama siz...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, konuştu mu 17'nci maddeyle ilgili Sayın Başkan?

BAŞKAN – Ona ben de işaret ettim az evvel.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yapmış olduğu açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cümlelerime başlarken, Sayın Turan az önce bize sataşmıştı, terörle ilgili birkaç cümlesi vardı, o yüzden orada kendilerine hitap ettim. Ayrıca şunu da ifade etmek istiyorum: Az önce benim bütün saydıklarımın hepsi doğru değil miydi? Hepsi doğrudu değerli arkadaşlar, hepsi doğrudu. Ayrıca “Bir önceki döneme ait bir Komisyondan bahsetti.” dediler. Sayın Turan -bir önceki Komisyon- bir önceki dönemde iktidar siz değil miydiniz? Bugün de yine iktidarın milletvekili değil misiniz? Yani buna gerek yok Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İktidar değil. Komisyon başka bir şey Sayın Başkan.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Onu da bilmiyor, onu da bilmiyor.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bizim amacımız çözüm üretmek. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bizim amacımız çözüm üretmek, Türkiye’de adaleti tesis etmek, huzuru, refahı tesis etmek, bütün amacımız bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, sadece söylediklerimizin doğru olması yeterli değil. Burada hocalar da var, bakıyorlar bana, bazen soruya cevap olarak yazılanlar doğru oluyor ama sorunun cevabı olmuyor. Yani burada esas -az önceki, bir önceki oturumda da ifade ettim- verilen önerge üzerinde, onun üzerinde -66’ya göre de- konuşmak gerekiyor. Bunun için bir daha arkadaşlarımızdan istihdam ediyorum, önerge üzerinde o mahiyette konuşma yaparlarsa. Genel Kurul adına da bunu talep ettiğimi ifade edeyim.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 1) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç

Rıdvan Turan

Tulay Hatimoğulları Oruç

İstanbul

Mersin

Adana

Ali Kenanoğlu

Zeynel Özen

Kemal Peköz

İstanbul

İstanbul

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında Adana Milletvekili Kemal Peköz konuşacaklar.

Buyurun Sayın Peköz. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 sıra sayılı Yasa Teklifi'nin 18'inci maddesi üzerinde konuşmak üzere grubum adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven ve CHP Milletvekili Enis Berberoğlu'nu bir an önce aramızda görmeyi diliyor, bu konuda hassasiyet göstereceğinizi umuyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmelerine başladığımızı 1 sıra sayılı Yasa Teklifi OHAL'i kalcılaştırmayı hedefleyen bir tekliftir. Teklifin bir parçası olan 16'ncı maddeyle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik yapılmak istenmektedir. Az önce görüştüğümüz maddelerde de Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdindeki sicilinin daha fazla bozulmamasının önüne geçilmeye çalışılıyor. Şöyle ki, bir dava konusuyla ilgili başvuru tarafından AIHM'e başvuru yapıldığında esas hakkında karar verilmeden önce başvuru ve sözleşmecî devlet arasında AIHM aracılığıyla gizlice yürütülen, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin amacına uygun olan ve mahkemenin kabulüne bağlı olan bir anlaşma yolu vardır. Anlaşma sağlanması durumunda böyle bir dava açılmamış sayılmaktadır. Bu durum, davalı devletlerin genellikle haksız olduklarını açıkça anladıkları durumlarda tercih edilen bir yoldur. Yani devlet, haksızca başvuruyla anlaşma yoluna giderek davanın görülmesini engeller fakat başvuru ile davalı devlet tarafından dostane çözüm görüşmeleri başarısızlığa uğrarsa, dava Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine sunulabilir, taraf devlet bu deklarasyonda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İç Tüzüğü'nün 62/A maddesi gereğince Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ihlal edildiğini kabul eder ve başvurucuya uygun bir tazminat sağlamayı taahhüt eder.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; peki, şu anda teklifte yer alan bu maddeyle yapılmak istenen değişiklik nedir, ne anlama gelmektedir? AİHM'e yapılan başvuru sonrasında, başvuru konusu yargılamanın açıkça hatalı olduğunun anlaşıldığı durumlarda, sözleşmeci devlet yani Türkiye başvurucuyla anlaşma yoluna giderek başvurunun kayıttan düşürülmesini veyahut davanın hiç açılmamış sayılmasını hedeflemektedir. Böylece, AİHM tarafından verilebilecek ihlal kararlarının önüne geçilmek istenmektedir. Kısaca, AİHM başvuru sayısı istatistiki olarak düşürülmek istenmektedir. İhlal kararlarının istatistiki olarak düşürülmesi var olan ihlalleri engeller mi? Tabii ki engellemez. Burada yapılması gereken şey, ihlallerin hesaptan düşürülmesi, sayıdan düşürülmesi değil, ihlallerin önüne geçilecek tedbirlerin alınmasıdır.

Tam da burada, AKP'nin AİHM karnesine bir bakmakta fayda var diye düşünüyorum.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yayınlanan istatistikler bize gösteriyor ki son on üç yılda Türkiye aleyhine AİHM'e yapılan başvuru sayısı yüzde 571 artmıştır. 2002 yılında Türkiye aleyhine yapılan başvuru sayısı 3.870 iken bu sayı 2017 yılında 25.987'ye çıkmıştır. 1959-2011 yılları arasında yani elli iki yıl içerisinde AİHM'e Türkiye'den yapılan başvuru sayısı 42.549'ken 2012-2016 yani son dört yıl içerisinde bu sayı 24.724 olmuştur. Adalet Bakanlığının açıkladığı verilere göre 1959-2016 yılları arasında Türkiye aleyhine ihlal kararı verilen toplam başvuru sayısı 2.889'dur. AİHM'in internet sitesinde yer alan 2017 yılı verileri de ilave edildiğinde bu sayı 2.988'e ulaşmaktadır. Türkiye bu istatistikle 47 Avrupa ülkesi arasında ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'yi bu alanda 2'nci olarak Rusya, 3'üncü sırada da İtalya takip etmektedir. Türkiye 2003 yılında 1 milyon 728 bin 351 euro tazminat ödemeye mahkûm edilmişken 2017 yılı sonunda 6 milyon 458 bin 742 euro tazminata mahkûm edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm bu istatistikler bize gösteriyor ki AKP Hükûmeti bu başvuruların artmasından çekiniyor, çekinmekte de haklı bence.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL PEKÖZ (Devamla) – Zira gördüğümüz istatistikler bunu gösteriyor.

Burada yapılması gereken, istatistikleri küçültmek, sayılarını azaltmak değil, bu ihlallerin önüne geçmektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Peköz.

KEMAL PEKÖZ (Devamla) – Ayrıca bu tazminatların kendilerine hizmet götürülmesi gereken insanların bütçesinden karşılanması değil, genel bütçeden karşılanması değil, bu ihlalleri yapanlara rücu edilmesi gerekmektedir.

Saygıyla arz ederim. Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesindeki "başvuru hakkında" ifadesinin "başvuruya ilişkin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

İşbu teklifin 18’inci maddesine ilişkin önerdiğimiz değişiklik düzenlemenin esasına değil, yazılış şeklinde ilişkindir. “Başvuru hakkında” ifadesinin “başvuruya ilişkin” şeklinde değiştirilmesi yasa metinlerimizde daha düzgün bir Türkçenin hâkim kılınması amaçlıdır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesindeki “başvuru hakkında” ifadesinin “başvuruya ilişkin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşbu teklifin 19’uncu maddesine ilişkin önerdiğimiz değişiklik düzenlemenin esasına değil, yazılış şeklinde ilişkindir. “Başvuru hakkında” ifadesinin “başvuruya ilişkin” şeklinde değiştirilmesi yasa metinlerimizde daha düzgün bir Türkçenin hâkim kılınması amaçlıdır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.27

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.34****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyona? Yerinde.

Değerli milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır, önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon önergeye salt çoğunlukla yani 14 üyesiyle katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım, Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemekten kaldıracam.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne 19’uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki çerçeve maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan	Cahit Özkan	Muhammet Emin Akbaşoğlu
Çanakkale	Denizli	Çankırı
Mehmet Doğan Kubat	Yaşar Kırkpınar	Hasan Çilez
İstanbul	İzmir	Amasya

“MADDE 20- 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Anayasa Mahkemesinde bulunan bazı bireysel başvurular hakkında Komisyona müracaat

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında olup, münhasıran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Anayasa Mahkemesinde derdest olan bireysel başvurular, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle verilen kabul edilemezlik kararının tebliğinden itibaren üç ay içinde yapılacak müracaat üzerine Komisyon tarafından incelenir.

(2) Komisyona müracaat, müracaat edenin kimlik bilgileri ile Anayasa Mahkemesine başvuru tarihi ve numarasını içeren imzalı bir dilekçeyle yapılır. Dilekçeye, Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuruya ilişkin form, kabul edilemezlik kararı ve bu kararın tebliğine dair belge ile ihlal iddiasına ilişkin diğer bilgi ve belgeler eklenir.

(3) Müracaat evrakındaki eksikliğin giderilmesi için müracaat edene otuz günü geçmemek üzere süre verilir. Bu süre içinde, geçerli bir mazeret olmaksızın eksikliğin tamamlanmaması halinde müracaat reddedilir.

(4) Bu madde uyarınca Komisyona gelen müracaatlar bakımından 7 nci maddenin birinci fıkrasındaki dokuz aylık süre, on altı ay olarak uygulanır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Sayın Başkan, salt çoğunluğumuz vardır ve önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu ihdas edilen kanun maddesine yönelik olumlu bakmamızın temel sebebi şu esasında: Türkiye’de maalesef, o kadar çok Anayasa ihlali, insan hakkı ihlali, yaygın insan hakkı ihlalleri yaşanıyor ki hâliyle, Anayasa Mahkemesinin de önünde on binlerce dosya birikti. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin görev yapamaz hâle gelmemesi ve iş yükünün en azından makul düzeyde düşürülebilmesi ve bununla birlikte de özellikle, tutuklu gazeteciler, tutuklu milletvekilleri gibi kamuoyuna yansıyan ve ciddi şekilde kamu vicdanını yaralayan meselelerde elinin daha rahat olabilmesi açısından bu kanun teklifine biz de olumlu baktık.

İkinci mesele de şu: Altını çizmek istiyorum, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak herhangi bir meseleyle ilgili şayet uzlaşma arayışı olursa, makul bir şekilde yaklaşılırsa ülke açısından faydalı olacak işlere de destek olacağımızı belirtmek isteriz.

Anayasa Mahkemesinden bu istek geldi ve Anayasa Mahkemesinden de bizim isteğimizi belirtmek istiyorum. Bizim Anayasa Mahkemesinden yegâne beklentimiz, mevcut Anayasa’ya uygun bir şekilde, özellikle, Anayasa’ya çok bariz aykırılıklar karşısında cesur, kararlı, görevinin bilinciyle hareket edebilmesi ve önümüzdeki dönemde, umuyorum gerek kalmaz ama şayet Milletvekilimiz Enis Berberoğlu’yla ilgili de başvurduğumuz vakit Anayasa hükümlerini korkusuz bir şekilde yerine getirmesini temenni ediyoruz, beklentimiz budur. Bunu izah etmek istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emre.

Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Madde ihdası incelendiğinde görülecektir ki Anayasa Mahkemesinin önündeki çok sayıda derdest bireysel başvurunun değerlendirilmesinin bir anlamda usul ekonomisi gereği daha çabuk olması, daha hızlı sonuç alınması, hak arama özgürlüğünün nihayete ermesi –bir anlamda- açısından Tazminat Komisyonuna sevkini öngören bir madde ihdası.

Ben, teklifimizi değerlendiren, anlayış birliğinde bulunduğumuz tüm partilere de teşekkür ediyorum.

Hak arama özgürlüğünde önemli bir imkân sağlayacağı kanaatiyle Komisyonumuzdan da madde ihdasının kabulünü talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bilgen, var mı sizden söz talebi?

AYHAN BİLGEN (Kars) – Yok.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, buyurun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, adil yargılama hakkının ihlal edilmemesi ve tazminat başvurularının, Anayasa Mahkemesinin de hızlı bir şekilde çalışması ve birikmiş dosyaların eritilmesi için on altı aylık bir süre bizim için de makul bir süredir. Birikmiş dosyalar bu süre içerisinde

sonuçlandırılacaktır. Bu geçici bir maddedir. Bundan dolayı komisyonun en geç on altı ay içerisinde karar vermesi ve birikmiş tüm dosyaların eritilmesi elbette hak arama yönünden olumlu olacağı için biz de bu önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldız.

Sayın Bahşi, buyurun.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Biz de madde ihdasına katılıyoruz. Zira son üç yıldır Anayasa Mahkemesinde hem dava açısından hem Tazminat Komisyonu açısından büyük yığılmalar meydana geldiği bilinmektedir. Biz bu yığılmanın bir an önce önlenmesi ve Anayasa Mahkemesinin asli görevi olan işlevine dönebilmesi için Tazminat Komisyonunun daha rahat çalışabilmesi amacıyla on altı aya çıkarılması teklif edilen süreyi kabul ediyoruz.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Böylece yeni bir madde ihdas edilmiştir.

Kanunun yazımı aşamasında madde numaraları Başkanlıkça teselsül ettirilecektir. Bir karışıklığa mahal vermemek için Komisyonun kabul ettiği metin üzerinden görüşmelere devam edeceğiz.

20'nci madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Rafet Zeybek	Emine Gülizar Emecan	Alpay Antmen
Antalya	İstanbul	Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Lütfü Türkkan	Ayhan Erel	Hasan Subaşı
Kocaeli	Aksaray	Antalya
Ahmet Kamil Erozan	Feridun Bahşi	
Bursa	Antalya	

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergeler üzerinde İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan.

Buyurun Sayın Emecan. (CHP sıralarından alkışlar)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hain darbe girişimi sonrasında terör örgütünün çökertilmesi amacıyla üç ay içinde çıkarılan ve birçok Hükümet yetkilisinin OHAL süresinin uzatılmayacağını ifade etmesine rağmen ülkemiz iki yıl OHAL'le yönetilmiştir. İlk OHAL ilan edilirken demokrasiye, hukuka ve özgürlüklere karşı bir uygulama olmayacağı, hatta bunların daha da geliştirileceği söylenen bu süre içerisinde birçok hukuksuz ve özgürlükleri kısıtlayıcı uygulamalar yaşanmıştır.

Gelişmiş hiçbir demokraside göremeyeceğimiz şekilde ülkemiz OHAL koşullarında seçime gitmek zorunda kalmış ve bu süreç ülkemizde rejimin değişmesiyle sonuçlanmıştır. Yani OHAL ilan edilmiş amacının dışına çıkarılarak iktidarın sopsasına dönüştürülmüştür Bugün gördüğümüz kanun teklifini topyekûn değerlendirdiğimizde OHAL'in kalkmadığını, aslında kalıcı olarak yerleştiğini söylememiz mümkündür.

Valilere verilen ve sıkıyönetim komutanlarına dahi tanınmamış nitelikli yetkiler, ihraçların mahkeme kararı olmaksızın üç yıl daha devam ettirilmesi, gözaltı sürelerinin uzatılması gibi birçok madde OHAL'in kalkmadığının ve kalıcılaştırıldığının açık bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, söz almış olduğum madde, kamu görevinden çıkarılan asker kişilerin asker rütbelerinin mahkeme kararı aranmaksızın karar tarihinden geçerli olmak üzere geri alınmasını öngörmektedir. Bu, açıkça kişilerin adil yargılanma ve savunma haklarının ihlalidir. Hiç kimse bağımsız mahkemelerce yargılanıp suçlu bulunmadığı sürece haklarından mahrum bırakılmamalıdır. Bu durum hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacağı gibi, aynı zamanda ne insani ne de vicdandır. Eğer asker kişilerin darbeyle irtibatı olduğu yargılanmaları sonucunda kesinleşirse rütbelerinin geri alınmasına elbette itiraz edilmez. Fakat bu konuda bir mahkeme kararı yoksa bu durum, bu kişilerin devlet eliyle mağdur edilmelerine yol açacaktır. Ayrıca, bu madde Anayasa'nın amir hükümlerine de açıkça aykırılık içermektedir. Anayasa'nın kişi hürriyeti ve güvenliğine ilişkin 19'uncu maddesine, hak arama hürriyetini açıklayan 36'ncı maddesine, ayrıca "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."ı içeren 38'inci maddenin dördüncü fıkrasına ve yine Anayasa'nın kanuni hâkim güvencesini içeren 37'nci maddesine aykırıdır.

Değerli milletvekilleri, anayasalar toplumların mutabakat metinleridir. Bizim bir arada yaşama teminatımızdır. Bugün getirilen teklif Anayasa'mıza aykırıdır ve bir Anayasa ihlalidir. Toplumunu kuralsızlaştırmaya, kanunsuzlaştırmaya, vicdandan yoksunlaşmaya iten bu yaklaşımın en açık örneğini Enis Berberoğlu kararında görüyoruz ve yaşıyoruz. Anayasa'nın açık hükmüne ve Sayın Başkan, sizin tutanaklarda yer alan açık değerlendirmenize rağmen milletvekili arkadaşımız Enis Berberoğlu Maltepe'de hukuksuzca tutsak edilmektedir. Berberoğlu'nun derhâl aramıza dönmelerini, sizin bu hukuksuz, toplumsal birlik ve beraberliğimizi dinamitleyen, kurunun yanında yaşın da yanmasına, halkın devlete değil güçlüye dayanmasına yol açan düzenlemelerden vazgeçmenizi, düzenlemeyi geri çekmenizi istiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devletinin en üst kurulu olan bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa'ya aykırı davranarak vatandaşlarına da kötü örnek olduğunu burada vurgulamak istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Antalya Milletvekili Hasan Subaşı.

Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20'nci madde aleyhine ve teklifin geri çekilmesi için konuşma almış bulunuyorum.

Asker kişilerin görevden alınmalarının, kamu görevlilerinin görevden alınmalarının sorunlu olduğunu biliyoruz, çok sağlıklı olmadıklarını biliyoruz. Bir de mahkeme kararı olmadan rütbelerinin de geri alınması gerçekten çok ciddi sorun yaratmaktadır. Hele mahkeme kararı olmadan geri alınması, Anayasa'nın birçok hükmüne aykırı olmakla birlikte manevi değerleri koruyan 17'nci maddeye de aykırılık teşkil etmektedir.

Neden kararları sağlıklı veremiyoruz diyorum. Türkiye'de Genelkurmay Başkanının "terörist" diye tutuklandığı hepimizin malumu. Yani tutuklamalarda yüz binlerce kişinin kamu görevinden alınmasında ve yine yüz binlerce kişinin tutukluluğunda sağlıklı olduğunu, bunların adalete ve hukuk duygusuna, hukuk kurallarına uygun olduğunu söylemek Türkiye'de mümkün değildir. Edindiğimiz tecrübeler bunu zaten göstermektedir.

Bunları ifade ettikten sonra, biraz önce konuşmalarında yeterli süre olmadığı için giremediğim bir konuya da girmek istiyorum kalan süre içinde. Gerçekten bu terör örgütüyle çok samimi mücadele verilmiş isteniyorsa sağlıklı sonuç alabilmek iki hususa bağlıdır. Bunlardan birincisi... "17-25 Aralık milattır." dedikten sonra Türkiye'de savcılarının ve yargıçlarının sağlıklı çalışmadığını hepimiz biliyoruz. 17-25 Aralık milat olabilir mi? Bir hukukçu olarak söylüyorum, milat olmasına imkân yoktur, hukuken de hiçbir bağlayıcılığı yoktur yani bir savcının, hâkimin nazarında "Bu milattır." sözünün hiçbir bağlayıcılığı olmaması gerekir. Peki, Türkiye'de bu böyle mi? Hayır, tam aksine, talimat niteliğindeki, baskı niteliğindeki bu beyan açıklandıktan sonra genç, tecrübesiz savcılarının, gerçekten bunu milat kabul ederek, yargı çevrelerinin bunu milat kabul ederek, geriye dönük hiç soruşturma yapmadığını hepimiz biliyoruz.

Türkiye'de hâl böyleyse ve yargıç teminatı kalmamışsa FETÖ soruşturmalarından sağlıklı sonuç almak hiç mümkün değildir, kendimizi kandırmanın da hiç âlemi yoktur. Sağlıklı sonuç almak bu iki hususun düzeltilmesine bağlıdır. Yani "Bu milattır." dedikten sonra bu iradenin yeniden "Bu milat olmayabilir." demesi gerekir ki bu söylenmeyeceğine göre bir Yargıtay, Anayasa Mahkemesi ya da yüksek yargı ya da İnsan Hakları Mahkemesi buraya gelip keşke bu konuda bir karar verebilse. Ama Türkiye'de hiçbir yargıç ve savcı geriye dönük soruşturma yapamayacağına göre, bu Türkiye'de geçerlidir, FETÖ soruşturmalarının hiçbiri de bir sağlıklı sonuç ifade etmeyecektir. Hâkim teminatı olmayınca da bundan korkmayan yargıç yoktur.

Enis Berberoğlu örneği verildi. Tabii ki milletvekillerinden, gazetecilerden, hatta generallerden terörist diye, casus diye tutuklananlar vardır, yüz binlerce insan tutukludur. FETÖ olarak, FETÖ kararıyla hüküm giymiş olanları yine hep birlikte göreceğiz ki bunlar 5-10 bin kişiyi bulmayacaktır. Peki, öbür yüz binler ne olacaktır? Çok ciddi travma yaşamaya devam edeceklerdir. Nasıl ki 12 Eylül'den sonra baskıcı rejimin travmaları yaşandı, bundan sonra da bu rejimin travmaları yüz binlerce insana sirayet edecektir ve yıllarca süren travmalar kendi ülkemizdeki insanımızı mağdur etmeye devam edecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç önerge vardır. İlk okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir, önermeleri okutup birlikte işleme alacağız:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç

Tulay Hatumoğulları Oruç

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Adana

İstanbul

Rıdvan Turan

Zeynel Özen

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Mersin

İstanbul

Kocaeli

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Aydın Adnan Sezgin

Hasan Subaşı

Hayrettin Nuhuğlu

Aydın

Antalya

İstanbul

Yavuz Ağırlioğlu

Metin Ergun

Muhammet Naci Cinisi

İstanbul

Muğla

Erzurum

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler üzerinde Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz, burada, üç yıllık bir OHAL yasa teklifi üzerinde konuşuyoruz ancak nedense iki yıllık Anayasa ihlalleri üzerinde konuşmuyoruz. İki yıldır bu ülkede yoğun bir şekilde Anayasa ihlali yapıyor, yoğun bir şekilde Anayasa suçu işleniyor. Neden mi? Çünkü OHAL döneminde ilan edilen KHK'ler Anayasa'ya aykırıdır. Çünkü Anayasa'nın 121'inci maddesine göre KHK'ler yer, süre ve konu açısından OHAL'e uygun olmalıdır ancak uygun değil, süre ve konu açısından uygun değil. Sonsuza kadar âdeta sürekli devam edecek bir kural olarak getiriliyor, OHAL bitiminde iptal edilmesi önerilmiyor. Ayrıca konu olarak da içine her türlü konu katılıyor; kış lastiği katılıyor, rektör atamaları katılıyor. Bunları Anayasa Mahkemesinin iptal etmesi gerekirdi ancak etmedi. Niye etmedi? Çünkü Türkiye bir hukuk devleti değil. Bir hukuk devleti olsaydı Anayasa Mahkemesi bunu iptal ederdi. Türkiye maalesef OHAL döneminde o kadar kötü bir yere gitti ki bir yasa devleti bile değil.

Devlet kendi hükümeti kanalıyla yasaları da çiğneniyor. Nasıl mı? İşte 5275 sayılı Yasa iki yıldır çiğneniyor. Hamile hanımlar hamilelikleri dönemi boyunca ve altı aylık emzirene kadar tutuklulukları ertelenir, 5275 bunu söylüyor ancak iki yıldır yüzlerce hamile hanım, emziren hanım cezaevlerindeydi. Şu anda bile var. İşte doğumuna bir hafta kala Yasemin Baltacı Mersin Cezaevinde. Trabzon Cezaevinde Seda Düzenli, daha geçen gün çıkarıldı, aylardır hamile hâliyle son ayında cezaevindeydi. Kimisi tutukluyken doğumu geliyor, hastaneye gidiyor, doğum gerçekleşiyor, tekrar cezaevine dönüyor. Yani yasalar bu kadar insafsızca, bu kadar vicdansızca çiğnenmez, çok açık, bunu kimse de reddedemez. Gayet nettir, bir insan hakları savunucusu olarak iki yıldır bunları takip ediyorum ve bunları da raporluyorum. İki yılın, OHAL'in en önemli insan hakları raporunu düzenleyen ekibin de sözcüsüyüm. 2.173 kişiyle konuştuk ve bu büyük faciayı da hem Türkçe hem İngilizce tüm dünyaya da sunduk.

Neden KHK'ler Anayasa dışıdır? Çünkü sorgusuz, sualsiz bir şekilde, bir gece yarısı bir KHK'yle işinizden atılıyorsunuz, sorgu yok, sual yok. İdare mahkemesine gidiyorsunuz, kapılar kapalı; Anayasa Mahkemesine gidiyorsunuz, kapılar kapalı; AİHM'e gidiyorsunuz... 25 bin dosya gitti beyler, 25 bin dosya gitti, AİHM bile bizden illallah etmiş. Çünkü yıllardır takip ediyorum, cezalandırdığı ülkeler arasında ya birinci, ya ikinci ya üçüncüyüz. "Alın 25 bin dosyayı ne yaparsanız yapın." dedi. Biz şu anda dünyada böyle bir ülkeyiz, dünyada dibe vurmuş bir ülkeyiz OHAL sayesinde. Bu benim subjektif görüşüm değil, bu objektif bir sonuçtur. İşte, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 112 ülke arasında Türkiye tüm dünya kriterlerine göre kaçınıcı oldu? Sondan 13'üncü, 99'uncu oldu. Türkiye dibe vurmuş bir ülkedir OHAL döneminde.

Yine, KHK'yle işten atıldılar, özel sektörde çalışmaya gayret ettiler, hiçbir yerde özelde çalıştırılmadı, çünkü bakanlıkların emri vardı, binlerce insan çalışmadı, açlığa, susuzluğa mahkûm edildi. "Peki, o zaman, yurt dışına çıkalım." dediler, pasaport tahditleri konuldu. Ya yurt içinde çalıştırmıyorsun, yurt dışında bu insan bir ekme bulsun? Hayır, o da yok.

Şimdi, biz bütün bu hukuksuzluklar... 60 tane intihar var bakın mesela. İnsanlar bu cehennem ortamda artık ne yapacaklarını bilemiyorlar ve intihar ediyorlar. Biz böylesi bir durumda daha bu üç yılı uzatmayı nasıl konuşabiliriz arkadaşlar? Gerçekten büyük bir cinayet işlenmektedir. Ben, bilhassa AK PARTİ saflarına sesleniyorum ve diyorum ki: Elinizi vicdanınıza koyun, şu iki yıllık bilançoju görün, bu üç yılda da tüm vicdan sızlatan olayların olacağını bilin ve bunun hesabını veremeyeceğinizi de bilin.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeler üzerinde söz isteyen Muğla Milletvekili Metin Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, geçen hafta ilimizde bir kaza meydana geldi, Yatağan Termik Santrali'nde bir kaza meydana geldi. Bu kaza neticesinde 2 işçimiz vefat etti, işçilerimize Allah rahmet eylesin; ailelerine başsağlığı diliyoruz, yaralı işçilerimize de geçmiş olsun diyoruz. Kazanın sebebi denetimsizlik. Eğer hükümet olsaydı onlara seslenecektik ama biz burada hükümet olmadığı için seslenemiyoruz.

Muhterem milletvekilleri, bu değişikliği teklif etmemizin nedeni, kanun teklifinin 21'inci maddesi kamudan ihraç edildikten sonra tekrar geri alınan kişilerin eski kadrolarından başka kadrolara atanabilmesinin önünü açmaktadır, bu da mali ve sosyal haklarının yok edilmesi anlamına gelmektedir. Yükseköğretim kurumlarında, ayrıca kişilerin başka şehirlere gönderilmesi de söz konusudur. Maddeyle getirilen hükümler, suçsuzluğu ispat edilen kişilerin mağduriyetlerini gidermek bir yana, yeni mağduriyetlere neden olacaktır.

Sizlere yaşanan bir hadiseyi anlatmak istiyorum: Benim bir öğrencim ilk kararnameyle üniversiteden atıldı –doçent- İstanbul'da bir üniversiteden atıldı. İstanbul'a gidiş sebebi, İstanbul'daki bir fakültede bir hocanın, tıp hocasının bir hastalıkla ilgili uzmanlaşmış olması. Bu öğrencimin özürü çocuğu olduğu için Ankara'dan İstanbul'a gitti. Tanıyorum, milliyetçi, ülkücü bir öğrenci. Bankada parası yok, gazete bayiliği yok, aboneliği yok, sendika üyeliği yok, dershaneye gitmişliği yok. Herhangi bir şekilde, adı anılan FETÖ terör örgütüyle hiçbir bağı yok; tek bir bağı var, Ülkü Ocakları. İlk kararnameyle atıldı. Ben kefil oldum; gidebildiğim, ulaşabildiğim her insana, her kuruma ulaşmaya çalıştım. Özürü bir çocuğu var. Kendisi savcıya gitti, "Ben FETÖ'cümüşüm, beni tutuklayın." dedi, Emniyete gitti ve yapılan bütün soruşturmaların neticesinde, on sekiz ay sonra -evrak karıştığı için, adı yanlışlıkla evraka girdiği

için- bu öğrencim üniversiteye dönebildi ama üniversitesine değil, çocuğunun doktorunun yaşadığı şehre değil, bir başka şehre verildi. Yani bu değişikliklerle, yapılan bu kanunla aslında hak mahrumiyeti, hak ihlali devam ediyor muhterem milletvekilleri. Onun için biz bunun tekliften çıkarılmasını istedik.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemeler, herhangi bir demokratik hukuk devletinde hukuk skandalı olarak değerlendirilebilecek, bu hâliyle hem ihraçlar dolayısıyla yaşanacak mağduriyet haklarının büyümesine yol açacaktır hem de barındırdığı subjektif tanımlarla ihraçların meşruiyetini ve devletimizin FETÖ'yle olan haklı mücadelesini derin bir şekilde sarsacaktır. Ayrıca hem Türkiye'nin hukuki birikiminin dikkate alınmayıp hukukun keyfî şekilde dizayn edilmesine hem de Türkiye'nin uluslararası kamuoyunda oluşan olumsuz imajının ve itibar kaybının devamına hizmet etmek dışında bir işe yaramayacaktır diyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre
İstanbul

Turan Aydoğan
İstanbul

Süleyman Bülbül
Aydın

Alpay Antmen
Mersin

Rafet Zeybek
Antalya

MADDE 21- 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair 10 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişkisi kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde karar, kadro veya pozisyonunun bulunduğu kuruma, yükseköğretim kurumlarında kamu görevinden çıkarılan öğretim elemanları için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na bildirilir. Kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerin, kadro şartı aranmaksızın eski kadro veya pozisyonuna atanması esastır. Kurumlar, bildirim veya atama teklif tarihini takip eden otuz gün içerisinde atama işlemlerini tamamlar. Bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ilgili mevzuatı uyarınca ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Söz konusu kadro ve pozisyonlar, her hangi bir şekilde boşalmaları halinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Atama emri, ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir. Tebliğ tarihini takip eden on gün içerisinde göreve başlamayanların bu maddeden doğan atanma hakkı ile mali hakları düşer. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu, işlemlerin tamamlanmasını takip eden onbeş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. İlgililerin kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin kanun hükmünde kararname hükümleri, bu fıkrada belirtilen kişiler bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte ortadan kalkmış sayılır. Bu kapsamda göreve başlayanlara, kamu görevinden çıkarılma tarihlerini takip eden aybaşından göreve başladıkları tarihe kadar geçen süreye tekabül eden mali ve sosyal hakları yasal faiziyle ödenir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Rafet Zeybek konuşacaktır.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 21’inci maddesi işine son verilen kamu görevlilerinin görevlerine iadesini düzenlemektedir ve ben sadece bu maddeyle ilgili konuşacağım. Ama sadece bu madde bile bu kanun teklifinin hukuk devletine, demokrasiye, insan hak ve özgürlüklerine aykırı olduğunun açık göstergesidir.

“Kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerin eski kadro ve pozisyonuna atanması esastır.” cümlesi var, doğru da bir cümle ama hemen bunun peşinde “Ancak müdür yardımcısı veya daha üstü ile bunlara eş değer yöneticilik görevinde bulunanlar söz konusu yöneticilik görevlerinden önce buldukları kadro ve pozisyon unvanlarına göre atanırlar.” Değerli arkadaşlarım, bu, kamu görevlileri arasında çok ciddi bir ayrımcılık yapacak, çalışma barışını zedeleyecek, toplumsal barışı zedeleyecek, insanlar arasında, çalışanlar arasında, kamu görevlileri arasında eşitsizlik yaratacak bir düzenlemedir. Düşünebiliyor musunuz, Komisyon tarafından herhangi bir örgüt bağı olmadığı tespit edilmiş, görevine iade edilmiş ama siz ona diyorsunuz ki: “Hak etmiş olduğun kadronun daha altında bir kadroya atayacağım seni.”

Değerli arkadaşlarım, bunlar bir keyfiliktir, bunun hukukla bir ilgisi yoktur, hakla bir ilgisi yoktur, adaletle bir ilgisi yoktur. Hukuk devleti keyfiligi kaldırmaz değerli arkadaşlarım. Bu insanlar yarın haklı olarak yargı yoluna gidecektir “E, yasa var.” diye karşısına çıkacaktır. Ben inanıyorum ki bu ülkede hâlâ hukuk işliyorsa Anayasa Mahkemesine gidildiğinde bu madde kesinlikle iptal edilecektir.

Değerli arkadaşlarım, daha kötüsü, bakın, ikinci fıkrasında “Yükseköğretim kurumlarında çalışanların göreve iadesinde Ankara, İstanbul ve İzmir illerine atama yapılmayacaktır.” deniyor. Yine, 2006 yılından önce kurulmuş yükseköğretim kurumlarında çalışamayacaklar. Yine, önce çalıştıkları yükseköğrenim kurumuna atamaları yapılmayacak. Değerli arkadaşlarım, bu açıkça bir sürgündür. Sürgünü yasal hâle getirmemeniz lazım değerli arkadaşlarım, sürgün yasal hâle getirilmez. Diyorsunuz ki: “Biz sizin yine herhangi bir örgütle bağınızı tespit etmedik. Evet, ihraç kararlarınızı yanlıştı, iade ediyoruz ancak Ankara’da çalışamazsınız, İstanbul’da çalışamazsınız, İzmir’de çalışamazsınız.” Değerli arkadaşlarım, böyle bir düzenleme olabilir mi, bu kabul edilebilir bir şey midir? Bunun hukuk devletine, Anayasa’ya, eşitlik ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine aykırı olduğunu bilmek için hukukçu olmaya gerek yoktur değerli arkadaşlarım, vicdan sahibi olmak yeter, vicdan.

Yine bu maddenin sonunda tazminatla ilgili bir düzenleme vardır değerli arkadaşlarım, “Tazminat davası açamayacaksınız.” deniyor. Bu tazminat hukukuna da aykırıdır, Anayasa’ya da aykırıdır. Bakın, Anayasa’nın 19 ve 40’uncü maddelerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Değerli arkadaşlarım, aylarca, hatta önümüzdeki süreçte yıllarca açıkta kalacak, acı çekecek, travmalar yaşayacak, terörist muamelesi görecek ama siz ona diyeceksiniz ki: “Tazminat davası açamayacaksınız.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Yapmayın değerli arkadaşlar, hukuk devleti bu kadar ayaklar altına alınmaz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Zeybek.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere dört önerge vardır. İlk okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir. Önergeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç

Tulay Hatımoğulları Oruç

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Adana

İstanbul

Zeynel Özen

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

İstanbul

Mersin

Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Lütfü Türkkan

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Kocaeli

Aksaray

Antalya

Ahmet Kamil Erozan

Feridun Bahşi

Bursa

Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Gerekçeyi okuyun.” sesi)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İyi bir madde hazırlasaydınız gerçekten gerekçeyi okuturduk ama öyle değil.

Sayın Başkan, Genel Kurulu ve Genel Kurulun emekçilerini saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, kuvvetler ayrılığı ilkesi, yürütme organının yargının kararına uymasını yükümlü kılar. Ancak üzerinde konuştuğumuz 22’nci maddeye göre yapılan düzenlemede “Ben buna uymuyorum.” diyorsunuz. Uygun görmediği için de... “Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı bünyelerinde kurulan araştırma merkezlerinde bu madde esaslarına göre istihdam edilir.” Yani bu iki bakanlıktan birinden ihraç oldu ve itiraz etti, tekrar döndü ama eski yerine dönemiyor. Nereye dönüyor? Araştırma merkezlerine. Peki, bir süre sonra bu araştırma merkezleri nasıl olacak? “Sürgün merkezleri” ismiyle tanımlanacak, orada çalışanların hepsi terörist muamelesi görecektir. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun yapılmaması lazım. Peki, buna kim karar veriyor değerli arkadaşlar? Buna Millî Güvenlik Kurulunca, devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunulduğu kararı... Millî Güvenlik Kurulu karar veriyor. Peki, değerli arkadaşlar, Anayasa’mızın 118’inci maddesine göre Millî Güvenlik Kurulu ihraç kararı verebilir mi? Sayın Millî Savunma Bakanımız burada. Anayasa’mız... Böyle bir karar veremez ancak Bakanlar Kuruluna tavsiyede bulunur. Peki, ne yapıyor burada? Karar veriyor.

Ayrıca bu maddede “İltisak” diye bir kelime geçiyor değerli arkadaşlar. İltisak kavramı muğlaklığı sebebiyle yasalarda yer almaması gereken, istismara açık bir konudur. Şüpheden sanığın yararlandığı temel ceza prensiplerinde mevcutken herhangi bir yargılama yapılmaksızın keyfî usul ve esaslarla düzenlenecek işleme raporlarının esas alınması mümkün olmamalıdır. Söz konusu düzenlemeyle yürütme tarafından vatandaşlar fişlenmektedir. Öte yandan, OHAL Komisyonu inceledi diyelim. Evet, OHAL Komisyonunu sizin atadığınız kişiler belirliyor. Evet, Komisyon hukuki kuralları dikkate almıyor ama buna rağmen OHAL Komisyonunun aldığı kararlara uymamayı da getiriyorsunuz. Yani “Ben komisyonu kurdum, komisyon karar verdi ama buna rağmen, ben bu kararı beğenmezsem kabul etmiyorum.” diyorsunuz bu yasa teklifine göre.

Değerli arkadaşlar, diğer yandan, eğer komisyon kişinin iadesine karar vermişse neden kamu görevinden çıkarılmayla ilgili herhangi bir tazminat talebinde bulunamıyor? Yani siz kişiyi gönderdiniz, yargılandı, olmaz ya itiraz etti -çünkü bugüne kadar çok az örneği var- ve aklandı; geri döndü. Tazminat vermiyorsunuz. Peki, bu işleme neden olana bir ceza veriyor musunuz? Yani biri sizi açığa aldırdı, siz gadre uğradınız, ekmeğinizden oldunuz, biraz önce Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun dediği birçok şey yaşandı, aile faciaları yaşandı ama bunun sorumlusu olan bir kişi hesap vermeyecek.

Bakın, Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde bir insan çıktı, üniversitesinden 122 insanı fişledi, jurnalledi. Peki, ne oldu? İşte bu yasayla siz arkasına sahip çıkacaksınız ve o insan, döndü, gitti, üniversitesinde 4 akademisyeni silahını çekerek patır patır öldürdü.

Değerli arkadaşlar, bu, çok ciddi sıkıntılara neden olacak. Bakın, eğer bunları yaparsanız burası artık hukuk devleti olmaktan çıkar. Tabii ki biz anlıyoruz sizin bunu niye yapmak istediğinizi ve bununla ne olacağını. Türkiye’nin imza atmak zorunda olduğu, Anayasa’nın, kanunların ve iç hukukun üstünde olan temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşma hükümlerini baypas etmek istiyorsunuz. AİHM’in kararlarını, kriterlerini baypas etmek istiyorsunuz. AİHM’in vereceği tazminat kararlarının önünü almak istiyorsunuz. Eğer böyle yaparsanız gerçekten bu ülkede artık herkes herkesi gadre uğratabacak ve hiçbir sorumluluk duymayacaktır. Bu ülkenin ihtiyacı olan şey şudur değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Türkiye’de toplumsal barışın tekrar tesis ettirilmesi, ortaya çıkan hak kayıplarının giderilmesi zorunluluktur. Bir arada yaşamı var edebilmek ve güçlü kılmak için Türkiye’de geniş kapsamlı ve geniş katımlı demokratik süreci derhâl başlatmak durumundayız. Aksi takdirde herkes bu ülkede gadre uğrayabilir, gün size de gelebilir diyor, herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz konusu maddeye ilişkin muhalefetimiz, malumunuz, olduğu için ben sadece üç hususa değinmek istiyorum: Bir tanesi, biraz evvelki HDP’li arkadaşımızın da değindiği, Millî Güvenlik Kurulu karar alır mı almaz mı meselesi. Millî Güvenlik Kurulu olsa olsa tavsiye kararında bulunabilir veya bir tanımlama yapar. O tanımlama temelinde de Bakanlar Kurulu gerekli kararı alır. Eğer siz “2018’de Millî Güvenlik Kurulu karar alır.” dersiniz o zaman Millî Güvenlik Kurulunun 2004 senesinde de karar aldığını kabul edersiniz. Bu tercih sizin. 2018’de karar alıyorsa 2004’te de karar almıştır, bu birinci husus.

İkinci husus, buraya, bu maddeye “Dışişleri Bakanlığı diplomatik kariyer memurları” diye bir ilave yapıldı. Peki, mesele yok ve bunların da bir kısmının sonunda araştırma merkezlerine gideceği anlaşılıyor.

Şimdi, bu taslakta “araştırma merkezleri” küçük harfle yazılmış. Küçük harfle yazılan şey idari birim olmaz. İdari birim olsaydı “a” harfinin büyük, “m” harfinin büyük yazılması lazımdı. Bu böyle yazılmadığı müddetçe bunun adı -Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızdan bir tanesi bu sabah değindi- olsa olsa “siyasi vebalıkların karantina hücresi” olur. Bu da ne insan haklarına uyar ne Anayasa’ya uyar ne temel hak ve özgürlüklere uyar.

Üçüncü husus, ileriki bir fıkrada, (8)’inci fıkrada... Tabii, buraya bu cümleyi, “Dışişleri Bakanlığı diplomatik kariyer memurları” cümlesini ekledikten sonra bu metnin bütününe bir ince ayarı gerekirdi, o ayar yapılmadığı için garip bir durum var. Diyor ki: “Bakan onayı ile Ankara dışında araştırma merkezlerine bağlı çalışma grupları oluşturulabilir.” Yani Sayın Mevlüt Çavuşoğlu New York’ta bir tane araştırma merkezi açabilir bu yazıma göre; New York da Ankara dışı. Hâlbuki burada “yurt içinde, Ankara dışında” diye yazılması lazımdı. Burada bırakıyorum bu maddelere ilişkin...

Ama biz dün “FETÖ’nün siyasi ayağının araştırılması” diye bir önerge verdik, bu Genel Kurulda reddedildi. Bu, reddedildi diye bu iş bitmedi. Biz orada olması gereken sonuçları sağlayacak şekilde yazılı soru önergeleri vermeye devam edeceğiz. Bunun bir örneğini anmak isterim: İçişleri Bakanlığında FETÖ’cü olarak kaç bin kişi atıldı? 10 bin kişi diyelim. 300 bin kişilik bir kurumda 10 bin kişinin oranını siz hesaplayın. Silahlı Kuvvetlerden kaç kişi atıldı? Binlerce kişi. 500 bin kişilik bir kurumda o binlerce kişinin oranını siz hesaplayın. Sayın Çavuşoğlu geçen sene “550 kişiyi attık.” dedi, son Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bunun sayısı yaklaşık 600’e yaklaştı. Nedir oran biliyor musunuz? Bakanlığın yüzde 25’i, Dışişleri Bakanlığında her 4 kişiden 1’i FETÖ’cüyümüş. Böyle bir oran dünyanın hiçbir yerinde tahayyül edilemez ve ben size söylüyorum, bu kurumdan geldiğim için söylüyorum, bu atılanların yüzde 90’ı 2009 senesinden sonra Bakanlığa alınmıştır. 2009 senesini de tesadüfen söylemiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımla. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Rafet Zeybek	Nurhayat Altaca Kayışoğlu	Alpay Antmen
Antalya	Bursa	Mersin

MADDE 22- 7075 sayılı Kanuna 10 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 10/A maddesi eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetleri ile genel kolluk kuvvetleri personeline ilişkin kararların uygulanması

MADDE 10/A- (1) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilmesi sebebiyle kamu görevinden, meslekten veya görevden

çıkarılan ya da ilişiği kesilen subay, astsubay, uzman jandarmalar ile Emniyet Genel M¼d¼rl¼đ¼nde emniyet hizmetleri sınıfına tabi olanlardan; haklarında mahkemeler tarafından g¼reve iade mahiyetinde karar verilenler ile Olađan¼st¼ Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından başvurunun kabul¼ kararı verilenlerin, eski kadro, r¼tbe veya unvanına atanması ilgili bakan onayı yapılıır.

(2) Atama emri, ilgili bakanlık tarafından 7201 sayılı Kanun h¼k¼mlerine g¼re ilgililere tebliğ edilir. Tebliğ tarihini takip eden on g¼n i¼erisinde g¼reve başlamayanların atanma hakkı d¼řer. İlgili bakanlık atama ve g¼reve başlatma işlemlerinin sonucunu, işlemlerin tamamlanmasını takip eden onbeş g¼n i¼inde Devlet Personel Başkanlığına bildirir.

(3) Bu madde kapsamında g¼reve başlayanlara, kamu g¼revinden ¼ıkarıldıkları tarihi takip eden aybaşından g¼reve başladıkları tarihe kadar ge¼en s¼reye tekab¼l eden mali ve sosyal hakları yasal faizi ile ¼denir. Mahkeme kararları saklı kalmak ¼zere, ilgililerin kamu g¼revinden ¼ıkarılmasına ilişkin kanun h¼km¼nde kararname h¼k¼mleri, bu madde kapsamında yer alanlar bakımından t¼m h¼k¼m ve sonu¼larıyla birlikte ilgililere ilişkin Komisyon kararının alındığı tarihten itibaren ge¼erli olmak ¼zere ortadan kalkmış sayılıır.

(4) Bu madde uyarınca atananlara, eski kadro, r¼tbe veya unvanlarına ilişkin atama onayının tebliği tarihi itibarıyla almaya hak kazandıkları aylık, ek g¼sterge, her t¼rl¼ zam ve tazminatlar, makam, g¼rev ve temsil tazminatları, ek ¼deme ile diğer mali hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiil¼ ¼alıřmaya bağlı yapılan ¼demeler, tayın bedeli, fazla mesai ¼creti ile fiilen yapılan ders karşılığı ¼denen ek ders ¼creti hari¼) toplamının net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadroları i¼in ¼ng¼r¼len aylık, ek g¼sterge, her t¼rl¼ zam ve tazminatlar, makam, g¼rev ve temsil tazminatları, ek ¼deme ile diğer mali hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiil¼ ¼alıřmaya bağlı yapılan ¼demeler, tayın bedeli, fazla mesai ¼creti ile fiilen yapılan ders karşılığı ¼denen ek ders ¼creti hari¼) toplamının net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, farklılık giderilinceye kadar herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ¼denir.

(5) Bu maddenin y¼r¼rl¼đe girdiği tarihten ¼nce Komisyon tarafından başvurunun kabul¼ kararı verilenler hakkında da bu maddenin y¼r¼rl¼đe girdiği tarihten itibaren otuz g¼n i¼inde bu maddedeki usul ve esaslar ¼er¼evesinde yeniden işlem tesis edilebilir.

(6) Bu madde kapsamındaki personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin konularda ortaya ¼ıkabilecek teredd¼tleri gidermeye, uygulamayı y¼nlendirmeye ve gerekli d¼zenlemeleri yapmaya Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili bakanlık¼a belirlenir.”

BAşKAN – Komisyon ¼nergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZC¼S¼ ABDULLAH G¼LER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAşKAN – ¼nerge ¼zerinde s¼z isteyen Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Buyurun Sayın Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIşOĞLU (Bursa) – Teřekk¼r ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ¼ncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, biraz ¼nce bir ¼nergeyle 19’uncu madde -yanılmıyorsam- ihdas edildi ve o madde şuydu: Anayasa Mahkemesi ¼n¼nde birikmiş olan dosyaları eritmek i¼in bir tazminat komisyonu kuruldu. Bu, birkaç yılda bir bizim ¼lkemizde yapılan bir şey. Daha ¼nce de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde birikmiş olan dosyaları eritmek i¼in 90’lı yıllardan sonra, yine tazminat komisyonları

kurulmuştu. Eğer biz bu yasayı geçirirsek ve böyle yasalar yapmaya devam edersek -bir iki yıl sonra- tazminat komisyonu kurmaya devam ederiz. Yani aynı kanunun içerisinde hem birikmiş dosyaları eritiyoruz hem yeni dosyaların birikmesine sebebiyet verecek düzenlemeler yapıyoruz. Bu da hakikaten anlaşılmaz bir şey.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerinde görüştüğümüz 1 sıra sayılı Yasa Teklifi'nin 22'nci maddesiyle ilgili verdiğimiz önerge hakkında söz aldım. Bu madde, evet, uzun bir madde; biraz önce verdiğimiz önerge de okundu. Özetle, haklarında mahkeme kararı ve OHAL Komisyonu kararıyla göreve iade kararı verilmiş olan Emniyet mensupları, TSK mensupları ve Dışişlerindeki diplomatlarla ilgili göreve iadenin nasıl olacağı; daha doğrusu, nasıl olmayacağı düzenleniyor. Eğer Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı veya Dışişleri Bakanı uygun görmezse mahkeme kararına rağmen, OHAL İnceleme Komisyonunun kararına rağmen bu kişiler aynı kadro, unvan ve görevlerine iade edilmiyorlar ve kurulacak olan bir araştırma merkezinde istihdam ediliyorlar. Bu araştırma merkezlerine de başka şehirlerde bağlı çalışma grupları kurulabiliyor, oralara da gönderilebiliyorlar. Dolayısıyla mahkeme kararlarını bakanın kararıyla devre dışı bırakacak bu düzenleme, adil yargılama hakkını ihlal edecektir ve yapılacak her işlem yine Anayasa Mahkemesinde ya da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde bireysel başvuru dosyası olarak bize tekrar geri dönecektir.

Bir de şuradan bakmak lazım tabii: Şimdi, bu kişiler eğer teröristse mahkeme ya da OHAL Komisyonu neden iade kararı versin? Eğer bu kişiler terörist değilse, buradaki ifadelere göre, o zaman neden aklanmış olan bu kişileri biz tekrar "sürgün" olarak adlandırılabilir bir pozisyona sürüklüyoruz ve önceki haklarını ellerinden alıyoruz? Aynı şekilde, göreve iadeyle ilgili hukuka aykırı bir durumu düzenlemekle birlikte, tazminat haklarını da ellerinden alıyor ve hak arama özgürlüklerini de ihlal etmiş oluyoruz bu düzenlemeyle.

Değerli milletvekilleri, bir hükmü yasaya yazdığımız zaman o, hukuk olmaz; o, hukuka uygun hâle gelmez; o, meşru hâle gelmez. Maalesef, çoğu zaman totaliter rejimler "yasal düzenleme" adı altında hukuksuzlukları meşrulaştırdıklarını zannederler ama bu öyle olmayacaktır.

Şimdi, bu aslında ismi kaldırılan cismi getirilen OHAL Yasası, maalesef hem Anayasa'daki temel hak ve hürriyetlerle ilgili güvenceleri ihlal ediyor hem de uluslararası sözleşmelerdeki güvenceleri ihlal ediyor; demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı, ölçülü değil ve hakların gerçekten özüne dokunuluyor.

Sürem de bitiyor, 1989 yılında Cemal Süreya "Hükümet" diye bir şiir yazıyor, diyor ki:

"Bu hükümet

Pir Sultan'a pasaport vermiyor,

Onu anladık.

Yunus Emre'ye de

Basın kartı vermiyor,

Onu da anladık.

Ama bu hükümet

Ferman çıkarmış

Karacaoğlan'ı

Otobüse bindirtmiyor."

Evet, o dönem 80 darbesini ve sonraki baskıcı rejimi hicvetmek için anakronik bir şekilde tarihsel kişilikleri kullanarak o dönemi anlatmış ama aslında bu dönemi anlatmış. Evet, bize tarihimizde çok önemli değerleri ifade eden bu kişiler bugün yaşıyor olsaydı, herhâlde bu kanun kapsamında aynen tarif edildiği gibi olacaktı.

O yüzden, bu madde kabul edilemez diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesiyle 7075 sayılı Kanun'a eklenen 10/A maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "sınıftakiler" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile Dışişleri Bakanlığı diplomatik kariyer memurları" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Yaşar Kırkpınar

Çanakkale

İstanbul

İzmir

Hasan Çilez

İsmail Emrah Karayel

Amasya

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz Sayın Başkanım.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

10/A maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına "Dış İşleri Bakanlığımın" eklenmiş olması nedeniyle altıncı fıkrada da değişiklik yapılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 23'üncü madde üzerinde iki önerge var, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıyor, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Hakkı Saruhan Oluç

Tulay Hatmoğulları Oruç

Mersin

İstanbul

Adana

Ali Kenanoğlu

Erkan Baş

Zeynel Özen

İstanbul

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekili Erkan Baş.

Buyurun Sayın Baş. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Meclis kürsüsünde yaptığım bu ilk konuşmaya, herkesten önce bu salonun içinde ve televizyon ekranlarında pek göremediğimiz ama Meclis çalışmalarının yükünü belki bizden daha fazla çeken tüm Meclis çalışanlarını, işçilerini, emekçilerini selamlayarak, onlara sevgilerimi sunarak başlamak istiyorum.

Sevgili arkadaşlar, dikkat edin, burada maalesef 2’si tutuklu olmak üzere 600 milletvekili var ve benim bu birkaç günde öğrenebildiğim kadarıyla da Meclisimizin 6 bin çalışanı var. Bu 6 bin kişiyi gazetelerde, televizyonlarda göremiyoruz; maalesef bizler de onlar hakkında çok az şey söylüyoruz, çok az şey konuşuyoruz. Fakat daha acı olan bir şey var: Bu, sadece bizim Meclisimizin gerçeği değil, bu, maalesef bir Türkiye gerçeği. Türkiye’de milyonlarca insan, sadece emeğini, alın terini satarak evini geçindirmeye, çoluğunu çocuğunu yaşatmaya çalışıyor. Ülke nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan işçilerin, emekçilerin, tüm üretenlerin ve yaratıcı güçlerine rağmen en az konuşulan toplumsal bir sınıfın, işçi sınıfının olması herhâlde bir tesadüf değil.

Ülkemizde milyonlarca insan, bir gün çalışmasa ertesi gün aç kalma, evsiz kalma riskiyle karşı karşıya. Tersinden, bu milyonlarca insan, bir tek gün karar verip örgütlü bir şekilde çalışmasa tüm Türkiye’de yaşamı durduracak. Hani, iktidarlar sürekli övünüyorlar ya “Şunu yaptık, bunu yaptık.” diyorlar, aslında onların hepsini yapan, işçiler ve emekçiler ama kimsenin aklına bu işçilerin adını anmak bile gelmiyor. Onların hayatına katkı yapacak düzenlemeler ise Meclise hiç gelmiyor. Bu yüzden, öncelikle, tüm Türkiye işçi sınıfını, emekçi halkımızı saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum ve OHAL’le ilgili yaptığımız bu tartışmayı da esas olarak onların gözüyle, onların duruşuyla değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, sanıyorum, pek çok insan diyor ki “Bunların bu konuştuğumuz maddeyle ne ilgisi var?” Çok ilgisi var arkadaşlar, çok ilgisi var. Nasıl, 27’nci Yasama Döneminin ilk tartışması OHAL’le ilgiliyse benim konuşmam da işte bu kadar bununla ilgili. Muhtemelen diyorsunuz ki “Komünist işte, ne olacak! Bildiği tek şey var, ‘işçiler, emekçiler’ deyip duruyor.” Doğru, böyle diyorsunuz, haklısınız. Biz sosyalistler, devrimciler, komünistler yıllardır tek bir amaç için mücadele ediyoruz; işçilerin, emekçilerin, yoksulların, kısaca, emeğiyle geçinen milyonların, insanlığın kurtuluş mücadelesinin bir parçasıyız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, sakın olun, bu kürsüde komünistler de konuşacak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sakiniz, sakiniz.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bugün burada tartıştığımız bu düzenlemede, hepimiz biliyoruz, bütün kamuoyu diyor ki “Bu, OHAL’in kalıcılaştırılmasıdır.” Evet, arkadaşlar, biz de katılıyoruz; bu, OHAL’in kalıcılaştırılmasıdır. Sözde, OHAL kalkıyor ama bütün OHAL olağanlaştırılmak isteniyor. O zaman, şöyle basit bir mantık yürütüp değerlendireceğiz: Geride kalan iki yıllık dönemde, OHAL döneminde Türkiye neler yaşadı? Eğer bu geride kalan iki yıllık dönemde yaşadıklarınızdan memnunsanız şimdi bu tartışmalarda “evet” diyeceksiniz; yok, memnun değilseniz “hayır” diyeceksiniz. Bakın, ben size iki yılda neler yaşandığını anlatmaya çalışacağım. Elimde bir rapor var, arada bakarsanız çok mutlu olurum, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun hazırladığı bir OHAL raporu. Bu rapor diyor ki OHAL’le beraber işçi cinayetlerinde yüzde 10 artış olmuş. Henüz son sayılar netleşmedi ama OHAL’le

geçen yirmi iki ayda 3.626 işçi hayatını kaybetmiş durumda. OHAL bahane edilerek sendikal faaliyetler ve işçi eylemleri yasaklanmış ve engellenmiş. OHAL öncesi yıllarda toplam 8 grev yasaklanmışken OHAL boyunca 7 büyük grev yasaklanmış. Arkadaşlar, OHAL’de 154.767 işçi, grev ertelemeleri ve yasaklamaları nedeniyle bu haklarını kullanamamışlar. Daha garip bir şey söyleyeyim size: Türkiye’de en az yüz bin kişinin evsiz ve sokakta yaşadığını biliyoruz ama kendine sarayı mesken edilmiş AKP Genel Başkanı, yabancı yatırımcılara dönüyor, diyor ki: “Biz, OHAL’i iş dünyamız daha rahat çalışsın, grev tehdidi olan yere OHAL’le kolayca müdahale edelim diye çıkardık.”

Arkadaşlar, demek ki mesele basit. OHAL, başka pek çok rezaletin yanı sıra en fazla bu ülkenin işçilerini daha kolay ve daha ağır biçimde sömürebilmek için bir ihtiyaçtır; OHAL, kendini yakan işçidir; OHAL, yoksulluktan ağlayan emeklidir; OHAL, yarı aç yarı tok yaşayan üretici köylüdür; OHAL, sendikasız, sigortasız, kölece çalışmaya mahkûm edilen genç işsizlerdir; kalıcı OHAL de kalıcı işçi düşmanlığıdır.

Arkadaşlar, soru çok basit: Ya bu tabloyu onaylayacaksınız ya da bu tabloya karşı çıkıp bizimle birlikte davranacaksınız.

Bakın, burada iki gündür onlarca konuşma yaptık hiçbiri dinlenilmiyor, hiçbiri anlaşılacak istenmiyor. O yüzden ben sözlerimi bitiriyorum ve bitirirken izninizle, iktidar vekillerine değil, Türkiye’deki işçilere, emekçilere, alın teriyle yaşayan tüm onurlu, namuslu insanlara sesleniyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN BAŞ (Devamla) - İşçiler, emekçiler, kardeşler; bugün bu ülkedeki iktidar sahiplerinin ülkenin geleceğini, eşit, özgür yaşayacağımız, barış içinde, kardeşçe yaşayacağımız bir Türkiye’yi kurmak gibi bir dertleri yok; aksine, bunu engellemek için OHAL’i kalıcılaştırmak istiyorlar. O yüzden işçilere sesleniyoruz. Bu yasal düzenlemelerle bizi teslim almak istiyorlar. Teslim olmayalım kardeşler. Hepimizin hak ettiği Türkiye’yi birlikte kuralım ve bütün işçilere, emekçilere söz veriyoruz, biz her hâl ve şartta bu mücadeleye devam edeceğiz! (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baş.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayın vekili teslim almaya falan çalışmıyoruz, yarın tekrar kürsüye bekliyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 23’üncü maddesinin (1) no.lu fıkrasının ikinci cümlesindeki “otuz” ifadesinin “onbeş” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gereçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

İşbu teklifin 23'üncü maddesiyle kamudan ihraç edilenlerin görevlerine iade süresi ve diğer işlemleri düzenlenmektedir. İade kararı çıkarılanların en kısa sürede işlerine başlaması esas olmalıdır; kişilerin mağduriyetlerinin hızla giderilmesi açısından önemlidir. Haksız yere ihraç edilmeleri nedeniyle hem kişisel hem sosyal anlamda sorunlar yaşayan bu kişilerin, iade kararlarının ardından görevlerine zaman geçirmeksizin dönebilmeleri sadece bir zaman konusu olarak görülmemeli, kişilerin kamu otoritesine karşı bağlarının tekrardan tesisi açısından değerlendirilmelidir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

24'üncü madde üzerinde iki önerge var. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Tulay Hatımoğulları Oruç

Ali Kenanoğlu

Mersin

Adana

İstanbul

Zeynel Özen

Necdet İpekyüz

İstanbul

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Batman Milletvekili Necdet İpekyüz.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle teklifle ilgili olarak, biz bu teklifin daha önce komisyonda tartışıldığında da pek izahını anlayamadık niçin, nasıl getirildiğini ve OHAL'in kalkmasından sonra üçer yıl boyunca ihraçların nasıl yapılacağına, nasıl düzenlemelerin getirileceğine herhangi bir açıklama ve izah getirilemedi.

Fakat bir vesileyle bu olağanüstü hâl hakkında konuşmaya başlamadan önce “olağanüstü hâl” dediğimiz dönem veya süreçler iki türlü tanımlanır bilimsel kitaplarda. Birincisi, insan eliyle ortaya çıkan olağanüstü hâl, durumlar, biri de doğal şekilde olan olağanüstü hâl var. Doğal şekilde diye tanımlananlar işte sel, deprem, çeşitli afetler, yangınlar. Fakat maalesef son dönemde, bilim insanlarının “doğal” diye tanımladıkları bazı afetlerin aslında arkasında insan eliyle olan doğal afetler de var. İnsan eliyle olan doğal afetler ve olağanüstü hâller, çatışmalar, savaşlar, kalkışmalar, terörist eylemler, birçok şey tanımlanabiliyor. Bugün yakın komşumuz Yunanistan'da tekrar bir doğal olay, afet... Yanıyor. Gerek hükümetten veya işte iktidardan diyelim, Çavuşoğlu da açıklama yaptı, bizim partimiz de açıklama yaptı, birçok kesim de açıklama yaptı, fakat sosyal medyaya baktığımızda, ırkçı, ayrımcı, şoven, nefret dolu şeyler var. Geldiğimiz aşamaya baktığımızda, asıl olağanüstü hâl dediğimiz süreç budur; vicdanımızın, insanlığın geldiği nokta.

Bir diğeri, bu sabah biz Mecliste çeşitli grup toplantıları yapıyorken bir olağanüstü hâl olayı Türkiye’de de yaşandı; insan eliyle mi, doğal mı? İstanbul’da dünden beri korkunç yağmur vardı. İstanbul’da bir binanın çöküşünü doğal bir afetmiş gibi hep beraber izledik ama aslında arkasında bir doğal süreç değil, insan eliyle olan bir olağanüstü hâl vardı. Bunu niçin söylüyorum? Olağanüstü hâl durumlarının biz gerekçesini, nedenlerini ortaya çıkartmadığımız sürece kolayca tanımlamalar getirebiliriz, yasalar çıkartabiliriz, yönetmelikler çıkartabiliriz, çeşitli uygulamalar yapabiliriz. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde olağanüstü hâle baktığımızda, 1980’den sonra, 1982’deki anayasa sürecinden sonra 83’te yasalaşmış. Turgut Özal ve Anavatan Partisi döneminde, 1987’de ihtiyaç duyularak uygulamaya sokulmuş. Bugün Türkiye’deki ve dünyadaki olağanüstü hâl uygulamaları az önce söylediğim gibi doğa veya insan eliyle olsa bile üçer aylık süre için düşünülmüş, hatta kimi yerlerde birer aylık süre için düşünülmüş. Bu üç aylık süreç ne için düşünülmüş? Tekrar konuşulsun, düşünölsün, gerekli düzenlemeler yapılsın, olağanüstü hâlin çare olup olmadığı araştırölsün diye. Biz baktığımızda, 1987’de peş peşe üçer ay uzatılan ve 46 kez uzatılan olağanüstü hâl, Türkiye’deki birçok soruna da çözüm bulamamış ve hatırlar mısınız bilemiyorum, ilk başta 15 ilde çıkmıştı. Bingöl, Diyarbakır, Elâzığ, Hakkâri, Mardin, Siirt, Tunceli, Van ve “mücvir il” dedikleri, “komşu il” dedikleri Adıyaman, Bitlis, Muş vardı. Ve benim şu anda milletvekilliğini yaptığım Batman ili ve Şırnak ili 1990 yılında biraz daha işte, güvenlik ve olağanüstü hâl şartları nedeniyle il ilan edilince bunlar da dâhil edildi. Ve baktığımızda peş peşe gelişen olaylarla olağanüstü hâlin pek çare olmadığı düşünöldü. Nitekim, hepimizin de bildiği gibi, belli bir bölgeye, belli bir yere bir tek vali atanmıştı; “Süper vali” deniyordu, “olağanüstü hâl valisi” deniyordu. Peşinden 1994 yılında değişiklikler yapıldı ve en sonunda bu Hükümet 2002 yılında geldikten sonra dedi ki: “Biz bu olağanüstü hâli kaldırıyoruz.” Siz o zaman bir süper valiye yapamadığınız şeyi... Türkiye’de şu anda bütün illere süper vali getiriyorsunuz, çözüm bulamıyorsunuz. Bu işin nedenini çözemediğimiz sürece hiçbir olağanüstü hâl bu şeyin çözümü ve bu sorunun çözümü olmayacaktır. Türkiye’nin olağanüstü hâlleri şunun için yapması lazım: Demokratikleşme için, hukuk için, ekonomi için, olağanüstü kardeşlik ve barış istikrarı için yan yana gelmeliyiz. Olağanüstü bunun için ilan edilmelidir. Bundan dolayı olağanüstü hâl çözüm olmayacaktır Türkiye’nin sorunlarına. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğeri önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “uygulanır” ifadesinin “geçerlidir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğın

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Antalya

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gerekece Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşbu teklifin 24'üncü maddesine ilişkin önerdiğimiz değişiklik, düzenlemenin esasına değil yazılış şekline ilişkindir. “Uygulanır” kelimesinin “geçerlidir” şeklinde değiştirilmesi, yasa metinlerimizde daha düzgün bir Türkçenin hâkim kılınması amaçlıdır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

25'inci madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alpay Antmen		Rafet Zeybek
Mersin		Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Lütfü Türkkan	Ayhan Erel	Hasan Subaşı
Kocaeli	Aksaray	Antalya
Ahmet Kamil Erozan		Feridun Bahşi
Bursa		Antalya

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler üzerinde söz isteyen Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Komisyon hiçbir talebimize, hiçbir muhalefetin hiçbir önerisine katılmıyor; Adalet Komisyonunda da katılmadı, Genel Kurulda da katılmadı. Biz, hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü, Anayasa'yı öne çıkarıyoruz, Anayasa'ya aykırılık nedenlerini ortaya koyuyoruz ve burada tarihe not düşüyoruz. Burada bulunan tüm milletvekillerine, tüm milletvekilleri dışında, siyasetin içinden gelmeyen, siyasetçi olan ama hukukçu olan arkadaşlara da önümüzdeki yıllarda, önümüzdeki gelecekte tarihe düştüğümüz bu notunu da hatırlatacağız. Bunu mutlaka hatırlatacağız arkadaşlar.

Teklifin 375 sayılı KHK'ye geçici 35'inci madde ekleyen bu düzenlemesi, çok önemli bir düzenleme. Bu düzenleme, devam etmekte olan soruşturma ve kovuşturmalar ile disiplin soruşturmalarında iltisak gerekeşi dâhil olmak üzere kişilerin görevden uzaklaştırılmaları, ihracı, rütbelerinin geri alınması, unvanlarının kullanılmaması gibi pek çok düzenlemeyi içeriyor. “OHAL, meslekten çıkarmalarla ilgili olarak üç yıl devam edecektir.” diye bir hüküm koyuyor. Çalışma güvenliği ortadan kalkıyor. En

önemlisi, hâkimlik teminatı olan 139'uncu madde yok sayılıyor. Bu maddeyle iki yılda çıkarılan 36 kanun hükmünde kararname'nin özeti ortaya konuyor, ihraçlara yasal kılıf getiriliyor, teklifte genel tanımlarla "...Millî Güvenlik Kurulunca, devletin millî güvenliğine karşı faaliyetlerde bulunduğu karar verilen yapı, oluşum ve gruplara üye olanlar..." denilerek hukuka aykırı, keyfî düzenlemeler yapılıyor ve bu suretle hukuki işlemler ortaya konuyor ve bu işlemlerle birlikte Anayasa'nın birçok maddesi ihlal ediliyor.

Bakınız, bu süreçte 125 bin kişi ihraç edildi, bu süreçte birçok vatandaşımızın hakları hukukları ihlal edildi. Bir hukukçu olarak üzülmek istiyorum ki, bu maddenin Genel Kurula dahi getirilmesi, Anayasa'yı yok saymak anlamına geliyor. Maddenin ilk cümlesini okumak istiyorum: "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle; terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen..." "iltisakı ya da bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen..." deniyor. Kim değerlendiriyor, kim iltisakı değerlendirecek, irtibatı olduğunu değerlendirecek? Erkler bütünlüğü, erkler ayrımı tamamen reddediliyor. Yürütmeye büyük yetki veriliyor ve en önemlisi, iki örnek vereceğim size: "Hâkim, savcılar hakkında, Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunca meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilir." deniyor. Anayasa açık. Bir hukukçu olarak söylemek istiyorum: Anayasa'nın 139'uncu maddesi "Hâkimlik ve savcılık teminatı" diyor. "Hâkimler ve savcılar azlolunamaz..." ve "...kendileri istemedikçe..." diye devam ediyor. Bu açık ve net Anayasa hükmüne aykırı bir madde getirmek, hukuk devletine uygun mudur, bunu hep beraber düşünmemiz gerekiyor.

Sonra madde devam ediyor, YÖK'le ilgili düzenlemeler var, askerlerle ilgili düzenlemeler var. İlginçtir, "Bu kişiler kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamaz." maddesi var yani yargı yolu kapatılıyor. Anayasa'nın 125'inci maddesinin gereği, idarenin her türlü işlemlerine karşı yargı yolları kapatılıyor.

Daha neler oluyor? Anayasa'nın 9'uncu maddesi: Yargı yetkisi idareye veriliyor. Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü maddesi, 11'inci madde yine ihlal ediliyor. Anayasa'nın 13 ve 15'inci maddesi, temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ve sınırlandırılması yok ediliyor. 36'ncı madde, "Hak arama hürriyeti" denilen en önemli madde ihlal ediliyor. 38/4, bizim hukukçular tarafından her zaman öne sürdüğümüz masumiyet ilkesi tamamen ihlal ediliyor. 40 son, tazminatı kaldırıyor. Ve Anayasa'nın bilimum maddeleri burada ihlal ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Arkadaşlar, şunu söylemek istiyorum: Burada bu maddeye "evet" demeniz, hukuk devletinin olmadığını tescil etmeniz anlamına geliyor.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki öneriler üzerinde söz isteyen, Antalya Milletvekili Feridun Bahşi.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yasa teklifiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye geçici 35'inci madde eklenmektedir. Yapılmak istenen düzenlemeye göre devlette çalışan tüm kamu görevlilerinin görev unvanlarına bakılmaksızın üç yıl süreyle yargı kararı olmaksızın mesleklerinden çıkarılmalarına karar verilmesi düzenlenmektedir. Bu düzenlemeyle özellikle yargı kurumunun anayasal güvencesi yok edilmektedir, yargının üç yıl süreyle bağımsız hareket etme kabiliyeti elinden alınmaktadır. Yapılan düzenleme, Anayasa'nın 138, 139 ve 140'ıncı maddelerine açıkça aykırıdır.

Ülkede kuvvetler ayrılığı ilkesi olduğu söylenmektedir. Kuvvetler ayrılığı ilkesine göre, diğer erkler gibi yargı da bağımsızdır. Yargı kurumuyla ilgili yapılacak iş ve işlemler, zaten Anayasa ve ilgili yasalarda düzenlenmiştir. Yargı, bu hükümler ışığında kendi iç dinamikleriyle, kendi organları aracılığıyla, en önemlisi, yargısal kararlarla gerekli tedbirleri alma yeteneğine de sahiptir.

Bugüne kadar bir türlü siyasi ayağına ulaşamayan, verdiğimiz önerenin reddedilmesiyle de bir türlü ulaşamayacağı artık iyice anlaşılan FETÖ'nün üyesi olduğu gerekçesiyle ihraç edilen hâkim, savcı sayısı diğer kurumlara göre oransal olarak çok daha yukarıdadır. 15 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla 11 bin civarında hâkim vardır. Hemen akabinde başlatılan FETÖ soruşturmalarıyla, iltisakı sebebiyle 4.500-5.000 civarında hâkim ve savcı, mesleklerinden ihraç edilmiştir. Bu oran -biraz önce bir hatibin söylediği- Dışişlerinde yüzde 25'ken, yargı mensuplarında yüzde 45'e ulaşmıştır.

Madde, tüm kurumlar açısından yargı erkini tamamen ortadan kaldırmaktadır. Askerî hâkimlerin askerî rütbeleri mahkeme kararı alınmaksızın ellerinden alınmaktadır. Düzenlemenin tamamı, Anayasa'ya, uluslararası anlaşmalara ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile anayasa kararlarına aykırı olduğu gibi ayrıca, iltisaklı olan eş ve çocuklarının pasaportlarına, ehliyetlerine ve diğer eşyalarına el koyma, dinleme gibi tedbirlerle haksız ve hukuksuz hâli ortaya apaçık, iyice çıkmaktadır.

Ceza hukukunun en önemli ilkelerinden birisi cezaların şahsiliği ilkesidir. İlk çağlardan beri cezaların şahsiliği ilkesi uygulanarak bugünlere gelinmiştir. Anayasa'nın 38'inci maddesiyle ve Türk Ceza Kanunu'nun 20'nci maddesiyle düzenlenen suç ve cezanın şahsiliği ilkesini ortadan kaldırmaktadır.

Pozitif hukukta birçok düzenleme olduğu gibi Kur'an'ın birçok ayetinde de bu konuda hüküm vardır. Örneğin, En'âm suresinin 164'üncü ayeti mealen "Suç işleyen cezasını kendisi çeker. Ceza başkasına yüklenemez." demektedir. Yine, Nisa suresinin 112'nci ayeti, Yunus suresinin 41'inci ayeti, İsrâ suresinin 15'inci ayeti, Fatır suresinin 18'inci ayeti, Zümer suresinin 7'nci ayeti, Şûrâ suresinin 15'inci ayeti ve Necm suresinin 38'inci ayetlerinde de benzer hükümler vardır.

Gelin, hep birlikte, varsa başkasının suçundan dolayı masumları cezalandıracak bu maddeyi tasarıdan çıkaralım. Bu konuda tüm Genel Kurulun desteklerini bekliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

Geçici 1'inci madde üzerinde aynı mahiyette üç önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Hakkı Saruhan Oluç

Tulay Hatimoğulları Oruç

Mersin

İstanbul

Adana

Ali Kenanoğlu

Mehmet Ruştü Tiryaki

Zeynel Özen

İstanbul

Batman

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Zeynel Emre	Turan Aydoğan	Süleyman Bülbül
İstanbul	İstanbul	Aydın
Alpay Antmen	Rafet Zeybek	Kani Beko
Mersin	Antalya	İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Lütfü Türkkkan	Ayhan Erel	Hasan Subaşı
Kocaeli	Aksaray	Antalya
Feridun Başı	Ahmet Kamil Erozan	Durmuş Yılmaz
Antalya	Bursa	Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesiyle ilgili söz almış bulunuyorum.

Öncelikle şunu belirteyim: Herhangi bir yurttaşın duyduğunda hangi konuda olduğunu anlayamayacağı bir kanunla daha karşı karşıyayız. Diyelim ki sordular: “Dün Meclis olarak hangi konuda kanun yaptınız?” “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.” Peki, adını duyduğunda ne kanunu olduğunu anlamayan bir yurttaş bu kanunu okuduğunda ne anlama geldiğini anlayabilir mi? Hem de nasıl, yeter ki 5442, 211, 1402, 2577, 2692, 2803, 2911, 2937, 2941, 3713, 5271, 6100, 6749, 7075 ve 375 sayılı Kanunları, Kanun Hükmünde Kararnameleri ve bu kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde geçmişte OHAL KHK'leriyle yapılan değişiklikleri ve atf yapılan kanunları bilmiş olsun.

Bir hukukçu vekil olarak, ne getiriyormuş, anladığımı anlatmaya çalışayım. (1)'inci fıkrası diyor ki: “10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca TMSF'nin kayyım olarak atanmasına ilişkin hüküm, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle uygulanır.”

Hikâyeti baştan anlatalım: 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun “Şirket yönetimi için kayyım tayini” başlıklı 133'üncü maddesi aynen şöyle: “Suçun bir şirketin faaliyeti çerçevesinde işlenmekte olduğu hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için gerekli olması hâlinde; soruşturma ve kovuşturma sürecinde, hâkim veya mahkeme, şirket işlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak kayyım atayabilir.”

Hangi suçlar için bu hükmün uygulanacağı kanunda tek tek sayılmış. Kayyumun ücreti şirketten ödenecek, suçsuz olduğu anlaşılırsa giderler devlet hazinesinden karşılanacak. Kayyum görevini kötüye kullanırsa devlet kayyuma rücu edecek. Yani, bu konuda esasen yasal hiçbir boşluk yok.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra yürürlüğe konan kanun hükmünde kararnamelerden biri olan 15 Ağustos 2016 tarih ve 674 sayılı KHK'yle bu kapsamda kayyumların yetkileri TMSF'ye

devredildi. OHAL süresince kayyum atanmasına karar verildiği takdirde, kayyum olarak TMSF'nin atanacağı kurala bağlandı. Kayyumluk yetkisinin tek merkezden ve tek yetkili kuruluş tarafından yürütülmesi amacıyla yapıldığı ifade edilse de esasen mahkemelerin kayyumları denetleme yetkisi OHAL KHK'siyle bir biçimde ortadan kaldırıldı.

10 Kasım 2016 tarih ve 6758 sayılı Kanun'la 674 sayılı KHK kanunlaştırıldı. Şimdi yürürlüğe konmak istenen kanunla da TMSF'nin kayyum olarak atanmasına ilişkin kural üç yıl daha uzatılarak... Yani OHAL'le getirilen bir kural, üstelik ortada yasal bir boşluk olmadığı hâlde üç yıllığına kalıcı hâlde getirilecek.

Yasa teklifinin 2'nci fıkrası uyarınca, OHAL döneminde yürürlüğe konulan ve fonun işleyişiyle ilgili görev, hak, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen kanun hükümleri, fonun kayyum atandığı dosyalar bakımından ceza soruşturması veya kovuşturması kesinleşinceye ya da satış veya tasfiye işlemleri tamamlanuncaya kadar uygulanır. Ne demek? OHAL kanunları üç yıl değil, çok daha uzun bir süre uygulanabilecek. Hani iki gündür "OHAL üç yıl daha uzatılır." diyoruz ya, ne üç yılı, davanın kesinleşmesi on yıl sürerse on yıl daha uzayacak.

(3)'üncü fıkraya göre, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 133'üncü maddesi uyarınca kayyum atanan şirketlerde soruşturmanın başladığı tarihten fonun kayyum olarak atandığı tarihe kadar şirket ortaklarının devir ve temlik işlemleri muvazaalı kabul edilerek geçersiz sayılacak ve ticaret sicilinden resen terkin edilecek. Teorik olarak iyi niyetli görülse de hukuka uygun olup olmadığına bakılmaksızın bu süre içerisindeki bütün devir ve temlik işlemlerinin muvazaalı sayılması kuşkusuz genel hukuk kurallarına aykırılık oluşturuyor.

Sürem çok kısa, iki konuda görüş belirtmek istiyorum. Bir tanesini İbrahim Hocam söyledi gerçi, Fransa'yla karşılaştırılması meselesini. Bu bir tercih, tabii, hangisini örnek alacağımıza siz karar verirsiniz, Fransa'yı örnek alabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - Demokrasinize yönelik bir saldırıya karşı demokratik değerlerden taviz vererek otokratik bir rejim kurabilir veya Norveç'te olduğu gibi, bu saldırıya karşı demokratik kurum ve değerlerinizi sonuna kadar savunabilirsiniz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Kani Beko.

Buyurun Sayın Beko. (CHP sıralarından alkışlar)

KANİ BEKO (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün aklıma geçmiş dönemlerde... Bu Mecliste Kamu Yönetimi Temel Kanunu'nun çıkarıldığı dönemlerde biz Ankara Kızılay'da 500 bin işçiyle birlikte "Bu, doğru bir anlayış değil, Kamu Yönetimi Temel Kanunu ülkemizi bir felaketin eşiğine getirecek." dediğimizde hiç kimseyi mitingde yapmış olduğumuz konuşmalara inandıramadık. Ama ne oldu? Kamu Yönetimi Temel Kanunu çıkarıldıktan sonra tüm işletmeler özelleştirildi, taşeronlara teslim edildi. 2002 yılından bu yana, işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri de alınmadığından dolayı iş yerlerinde 23 bin işçi arkadaşımızı iş cinayetlerinde kaybettik ve dolayısıyla bugüne geldiğimizde, benzeri yasaların çıkarılmasını kesinlikle doğru bulmuyoruz. İstatistiklere baktığımızda arkadaşlar, biz iş kazalarında ve iş cinayetlerinde Avrupa 1'incisi olduk, dünya 3'üncüsü olduk. Geçen yıl Uluslararası Çalışma Örgütü toplantısında -ben de vardım- İtalya'dan bir işveren isyan etti. Her yıl Türkiye'nin, maalesef, Aplikasyon Komitesine alınmasına İtalya'dan işverenlerin isyan etmesi tabii ki bizim canımızı acıtmıştır.

Daha bugün İzmir’den bir haber aldım. Soma’da 301 işçi arkadaşımızı işçi cinayetlerinde kaybettik. Sadece Ege Üniversitesinde, demokratik tepkisini koyan üniversiteli kardeşlerimiz adına mahkeme 309 bin yani eski paraya göre 309 milyar para cezası kesmiş, düşünebiliyor musunuz?

15 Temmuz darbe girişiminde en sert tepkileri biz ortaya koymuştuk. G20’lerin toplantısında ben Çin’deydim, yediye yakın televizyonda canlı yayına katıldım. Darbe girişimlerine karşı DİSK ve DİSK’e bağlı sendikalarla biz de tepkimizi ortaya koyduk ama sonra ne oldu? 15 Temmuz darbe girişimi bir araç, amaçsa, bu ülkede eşitlik, özgürlük, demokrasi, barış, adalet, sendikal hak ve özgürlükler mücadelesi veren kurum ve kuruluşlar oldu. Peki, ne oldu? 150 bine yakın kamu çalışanı mahkeme kararı olmadan ihraç edildi. Bizim 3 bine yakın işçi kardeşimiz, karakolun önünden geçmeyen bu güzelim insanlar maalesef iş yerlerinden ihraç edildi. Bugün üniversitelerde olması gereken 70 bine yakın üniversite genci maalesef cezaevlerinde. Biz araştırdık, siz de araştırın. Ne istemiş bu gençlerimiz? Bu topraklarda eşitlik istemiş, barış istemiş, kardeşlik istemiş.

Bir başka şey, basın ve ifade özgürlüğü Anayasa’da teminat altında olmasına rağmen bugün gazeteciler maalesef cezaevinde. Bizim yaptığımız araştırmalara göre, 10 bine yakın basın emekçisi bugün işsiz kalmış. Biraz geriye gidelim hep birlikte, üzülererek söylüyorum, mevcut siyasal iktidara karşı toplumsal muhalefetin içerisinde demokrasi mücadelesi verenlerle birlikte yayın yapan gazetelerimiz maalesef kapatıldı, radyolarımız kapatıldı, televizyonlarımız kapatıldı ve bugün, bir daha söylüyorum, 10 bine yakın basın emekçisi maalesef işsiz. Sizin “OHAL” dediğiniz anlayış, “OHAL” dediğiniz uygulama, “OHAL” dediğiniz sistem bize göre bu. Yani bugüne kadar bu yaşananların önümüzdeki dönemde eğer üç yıl daha yaşanmasını istiyorsanız buyurun çıkartılan yasalara siz de “evet” deyin.

Bir önceki Millî Eğitim Bakanımız burada, 8’e yakın bakanla birlikte çocuk işçiliğiyle ilgili gerçekten güzel bir kampanya başlatmıştık ama hiçbir gelişme olmadığını da gördüm. Yani Anayasa’ya, 4857 sayılı Yasa’ya baktığımızda, 15 yaşının altında, fiziken ve beyne hazır olmayan çocukların tehlikeli ve riskli iş yerlerinde çalıştırılması yasaktır ama baktığımızda 2 milyona yakın çocuk tehlikeli ve riskli iş yerlerinde çalışmaya devam ediyor, Birleşmiş Milletlerin kararına rağmen, ILO kararlarına rağmen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KANİ BEKO (Devamla) – Dolayısıyla, arkadaşlar, biz bu insanları bu koşullarda, bu şartlarda ölüme terk edemeyiz. Bizim ihtiyacımız olan OHAL değil, bizim ihtiyacımız olan eşitlik, özgürlük, demokrasi, barış ve kardeşliktir. Dolayısıyla, bugün antidemokratik yasayla, antidemokratik anayasayla yönetilen bir ülkenin çocuklarıyız. Antidemokratik anayasayla değil, bu topraklarda eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik, sosyal bir anayasaya ihtiyacımız olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Hepinize teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beko.

Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de geçici 1’inci madde üzerinde söz almış bulunuyorum.

Bildiğiniz gibi, geçici 1’inci madde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na verilen kayyumluk görevinin üç yıl daha devam etmesini, bu süreçte görev alan yetkililerin ceza davaları varsa sonuçlanıncaya kadar, eğer herhangi bir satış işlemi varsa satış işlemi sonuçlanıncaya kadar görevlerinin devam etmesini öngörüyor. Bir de, Türk Ceza Kanunu’nun 133’üncü maddesine göre muvazaalı işlemlerle ilgili bir düzenleme yapıyor.

Her ülkenin mutlaka kendi ekonomik güvenliğiyle ilgili tedbir alması hakkıdır ve görevidir. Dolayısıyla ekonomik güvenlikle ilgili olarak alınacak olan tedbirler ve alınan tedbirler ekonomilerin genişleme dönemlerinde ve refahın arttığı dönemlerde alınmalı ki toplumu rahatsız etmemeli ve dolayısıyla da insanların inisiyatifini önlememeli.

Şimdi, bu geçici maddede öngörülen hususla şu sonuç ortaya çıkıyor: Türkiye’de servet yeniden bölüşülüyor ve yeniden paylaşılıyor, sermaye yeniden harmanlanıyor. Daha önceki dönemlerde verilen teşviklerle, iş birliği yapılan kesimlerin palazlanması ve onların önemli sermaye birikimleri ortaya çıktı ama sonunda ortaya çıkan süreçte, onların zararlı olduğu varsayımından da hareketle bu yapının dağıtılmasına karar verilmiştir ve şu anda da sermaye ve birikim yeniden harmanlanıyor, yeni bir sermaye sınıfı ortaya çıkarılmaya çalışılıyor.

Şimdi, bu maddeden hareketle, bu bir ekonomik güvenlik meselesi. Diyebilirsiniz ki bunun ekonomik güvenlikle ne ilgisi var? Efendim, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bir bankacılık hastanesidir. Eğer finansal sistem içerisinde başına herhangi bir sorun gelen bir bankamız olursa Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bu hastayı rehabilite eder ve bu da finansal istikrar açısından ve ekonominin güvenilirliği açısından son derece önemlidir. Fakat bugün gelinen nokta itibarıyla Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na verilen bu görev, bu kurumu asli görevinden giderek uzaklaştırmaktadır ve işin kötüsü, bu tür uygulamalar kâğıt üzerinde ne kadar akıllıca, dikkatlice yazılırsa yazılınsa bu önemlidir ama bundan daha önemlisi bu uygulamanın nasıl yapıldığıdır. Eğer bu uygulamayla piyasaya yanlış bir sinyal verirseniz bunun bedelini ödersiniz.

Şunu diyebilirsiniz: Piyasadan bana ne. Öyle, piyasadan bana ne, yabancıdan da bana ne. Ama siz 130 milyar dolar olarak devraldığınız kamu artı özel sektör toplam dış borcunu bugün 460 milyar dolara getirdiyseniz ve de bu 460 milyar dolarlık kamu artı özel sektör borcunun bugünden gelecek sene bugüne kadar vadesi gelen kısmı dolar/euro paritesine bağlı olarak 170-180 milyar dolar arasında değişiyorsa, bunun üzerine de GSYİH’nin yüzde 5,5-6’sına tekabül eden bir yıllık cari açık koyarsanız bulmanız gereken para 230-240 milyar dolar. Eğer bu parayı bulmazsanız ne olur? Bu parayı bulamazsanız birtakım makro dengeleriniz bozulur. Bu, size yüksek enflasyon olarak döner, yüksek cari açık olarak döner, değersiz TL olarak döner ve hayat pahalılığında soğanın fiyatı 6 liraya, patatesin fiyatı 7 liraya çıkar.

Dolayısıyla, bu geçici maddeyi küçümsememek lazım. Bu geçici maddenin uygulaması önümüzdeki dönemde ekonominin alacağı yönü ve bu ülkeye akacak olan sermayenin yönünü belirleyecektir. O nedenle, yapılması gereken şey, bize borç veren ve muhtaç olduğumuz o sermaye akımlarını sağlamak için, piyasayı rahatsız etmeyecek şekilde bunu yapmamız lazım. Yapmazsak, dediğim gibi, bugün Merkez Bankası bir karar aldı, sonucunda dövizin nereye geldiği belli. Şu anda yüzde 16’ya yakın enflasyon var, yıl sonunda bunu 17-18 olarak görürüz ve hep birlikte bunun bedelini öderiz.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Geçici madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici madde 1 kabul edilmiştir.

Madde 26 üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesindeki "yayımlı tarihinde" ifadesinin "yayımlandığında" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşbu teklifin 26'ncı maddesine ilişkin önerdiğimiz değişiklik düzenlemenin esasına değil yazılış şekline ilişkindir. Yasa metinlerimizde daha düzgün bir Türkçenin hâkim kılınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

27'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesindeki "yürütür" ifadesinin "uygular" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşbu teklifin 27'nci maddesine ilişkin önerdiğimiz değişiklik düzenlemenin esasına değil yazılış şekline ilişkindir. Yasa metinlerimizde daha düzgün bir Türkçenin hâkim kılınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

Böylece, değerli arkadaşlar, ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, gündemimizdeki konular da tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri görüşmek için 25 Temmuz 2018 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı geceler.

Kapanma Saati: 00.23

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 1

9'UNCU BİRLEŞİM
24 TEMMUZ 2018 SALI
SAAT: 15.00

(*)

(*)

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun;

24, 25 ve 26 Temmuz 2018 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri, Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki işlerin görüşülmesi,

24 Temmuz 2018 Salı günü Birleşimde 1 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

25 Temmuz 2018 Çarşamba günü Birleşimde 1 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

26 Temmuz 2018 Perşembe günü Birleşimde saat 24.00'e kadar,

çalışmalarına devam etmesi;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 27 ve 28 Temmuz 2018 Cuma ve Cumartesi günleri saat 14.00'te toplanması ve bu birleşimlerinde, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve çalışmalarını saat 24.00'e kadar devam ettirmesi,

1 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'nin İttüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 13'üncü maddelerden (2'nci madde ile ihdas olunan 56/A ve 56/B maddeleri dâhil), ikinci bölümünün 14 ila 27'nci maddelerden (Geçici 1'inci madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.07.2018 tarihli 8'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* **Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

25.07.2018 Çarşamba - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

9'UNCU BİRLEŞİM

24 TEMMUZ 2018 SALI

SAAT: 15.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

---

3 – SEÇİM

* * *

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

---

7 – SÖZLÜ SORULAR

* * *

(*) 16.04.2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yapılan değişiklik kapsamında Sözlü Soru ve Kanun Tasarısı uygulamaları son bulmuştur.

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- (S. Sayısı: 1) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma Tarihi: 23.07.2018) (*) (**) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İctüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.